Note zilnice
ianuarie – decembrie 1994

Ion Rațiu

Marele lobby: ROMÂNIA ÎN NATO

Trustul de presă
RH
PRINTING& PUBLISHING

ION RAȚIU, NOTE ZILNICE. Volume apărute:

În fine, acasă. Note zilnice: Decembrie 1989 - Decembrie 1990, București, Univers, 1999;

Din zilele unei „democrații originale". Note zilnice: Ianuarie - Decembrie 1991, București, RH Printing&Publishing, 2001

Istoria unei candidaturi deturnate. Note zilnice: Ianuarie - Decembrie 1992, București, RH Printing&Publishing, 2001

Tirania majorității. Note zilnice: Ianuarie - Decembrie 1993. București, RH Printing&Publishing, 2002

ION RAȚIU

Marele lobby: România în NATO

Note zilnice: Ianuarie – Decembrie 1994

Trustul
de presă
RH
PRINTING&
PUBLISHING

Coperta: NICOLETA NASTA
Indice de nume: IOANA PATRICHE
Corectură: IOANA PATRICHE
Tehnoredactare: MARILENA RĂDUCU
Transcriere text: NICOLETA MUSSULIS

Ediție îngrijită de PETRE RĂILEANU

© ION RAȚIU

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale

RAȚIU, ION
***Marele lobby: România în NATO.* Note zilnice: Ianuarie-Decembrie 1994**/Ion Rațiu - București: Regent House Printing&Publishing, 2002

V + 313 p; 15,5x25,5 cm;
ISBN 973-85082-6-6

821.135.1-94

Trustul de presă REGENT HOUSE
PRINTING&PUBLISHING (RHP&P), 2002

Cuvânt înainte

1994 Un an de foc, s-ar putea spune, considerând simetria „obiectivă" a evenimentelor situate la cele două extremități ale sale: între incendierea și vandalizarea – încă o dată – a casei din strada Armindenului Nr. 4, din ziua de 1 ianuarie, și focul de artificii din pașnicul Zermatt, din 31 decembrie. Dar anul acesta, 1994, este și altfel sub semnul focului: în zilele de 10 și 11 ianuarie, *summit*-ul Alianței militare a Atlanticului de Nord, NATO, lansează inițiativa Parteneriatul pentru Pace – PpP – cu intenția de a extinde cadrele organizației prin integrarea progresivă a țărilor foste comuniste.

Este cu adevărat un moment istoric, din mai multe motive. Mai întâi, pentru că el duce mai departe, cu o lăudabilă clarviziune, transformarea a ceea ce inițial, adică în 1949, era o alianță militară defensivă de tip clasic, Pactul Atlanticului de Nord, către o extindere a competenței dincolo de terenul strict militar, înglobând cooperarea în domeniile politic, economic și științific. În al doilea rând, și poate cel mai important – în orice caz, cel mai îndrăzneț și cel mai spectaculos –, proiectata extindere a NATO urma să scoată lumea din zona confruntării între două sisteme opuse pe criterii ideologice. Lua sfârșit așazisul război rece dintre „lumea liberă", caracterizată prin democrație, economie de piață, respect al drepturilor omului, libertăți individuale, fără un centru precis de putere, și „lagărul socialist", respectiv regimuri totalitare, economie planificată antiperformantă, desconsiderare a persoanei umane, individul fiind topit într-o masă impersonală căreia urmează să i se formeze, ca în experimentele de laborator, câteva traiectorii de funcționare a cuplului stimul-răspuns. Capitala acestei

părți a lumii era Moscova, fusese până la sfârșitul anului 1989, de când importanța ei nu încetase să scadă pe arena internațională. Paralel și simultan cu lansarea procesului de extindere și integrare europeană, transformarea NATO merge și ea în sensul redesenării și redefinirii spațiilor geopolitice, dar și al schițării unei noi culturi politice: prioritate asemănărilor și nu diferențelor, păstrarea și cultivarea particularului, dar integrarea lui armonioasă în regional, continental, mondial.

Problema care se pune imediat este aceea că, dacă înainte o anume idee de echilibru, poate nu real, dar acceptat ca atare, rezulta din chiar existența a doi poli, la începutul deceniului 90 unul dintre aceștia dispare și echilibrul este amenințat, căci Statele Unite își asumă și rolul de jucător, și pe acela de *leader*, dar și pe acela de arbitru. Dar poate că o asemenea privire este o dovadă de inerție, un vestigiu al lumii care agonizează și moare sub ochii noștri, și care ne împiedică să sesizăm noutatea celei care se naște: cooperare și emulație, nu confruntare și *leadership*. Cert este că, pentru ca o asemenea viziune să devină dominantă e nevoie de timp, noi nu suntem decât în 1994, lucrurile sunt oarecum la început și, în numele eficienței, chiar, e nevoie de diplomație și de gesturi simbolice.

Pentru țările din centrul și estul Europei, aceste proiecte capătă o importanță vitală, și miza e multiplă: economică, politică, strategică. În imediat, ea este mai ales morală, psihologică, pentru că apropierea de aceste structuri și apoi integrarea lor este o garanție de *non-retour*, și de acces la un statut de demnitate prin participarea pe picior de egalitate la viața lumii. În unele cazuri, respectivele proiecte sunt o formă de compensație față de lentoarea și inconsistența reformelor interne, ba chiar un mijloc de impulsionare a acestora. Ceea ce explică și o anume impacientă iritată, puțin dispusă să asculte argumentele raționale.

Ultima frază notată de Ion Rațiu în dreptul zilei de ***Duminică, 9 Ianuarie 1994*** exprimă bine, chiar dacă în stilul său sec și rapid, speranța pusă în acest eveniment, tensiunea și proporțiile dezamăgirii eventuale: „Problema de căpetenie e Conferința de la Bruxelles, de mâine. Clinton a sosit astă-seară. Rușii nu vor nici o înaintare a NATO-ului spre Răsărit. Și vor câștiga!". Marea dezamăgire vine însă din partea țărilor din grupul de la Vișegrad, care se așteptau la o integrare imediată: Președintele ceh Vaclav Havel, de o exemplară luciditate și măsură în toate luările de poziție, vorbește de această dată de „un exces de pragmatism al occidentalilor", iar polonezul Lech Walesa consideră că

la Bruxelles a avut loc „o tragedie și o dare înapoi în fața naționaliștilor ruși". La București, neprimirea celorlalți candidați, disociați de România, este considerată, în virtutea încărcăturii psihologice și emoționale a evenimentului, „un mare succes". Câteva zile mai târziu, Bill Clinton merge la Praga iar Madeleine Albright sosește la București, în calitate de trimis special al președintelui american, cu misiunea de a explica noilor parteneri rațiunile amânării. Ion Rațiu crede a fi tras toate concluziile acestei lecții: „Când a venit Iliescu cu Madeleine Albright în sală eram din nou lângă ei. Am stat mult de vorbă cu ea despre «Parteneriatul de Pace». Noi suntem foarte mulțumiți de această decizie, îi spun. Formula pune responsabilitatea pe umerii noștri. Și noi avem potențial toate calitățile ca să ne calificăm prin eforturile noastre. De aceea formula legăturilor bilaterale este excelentă. Acum depinde de noi".

Și, într-adevăr, notele zilnice ale acestui an abundă în considerații despre evoluția alianței militare și relatări conștiincioase ale conferințelor, seminariilor și mai ales ale sesiunilor (bianuale) ale Adunării Atlanticului de Nord (AAN) la care participa în calitate de membru al grupului care reprezenta România la nivel parlamentar. La Oslo, Napoli și Capri, New York și Sinaia (seminarul Rose-Roth), toate ocaziile sunt bune pentru un *lobbying* intens în favoarea României. Cel mai bun exemplu, sesiunea AAN din noiembrie, desfășurată la Washington, unde reușește să răstoarne concluzia adunării, smulgând promisiunea că respectiva instanță va studia posibilitatea unei sesiuni viitoare la București. Era maximum de succes ce se putea obține la acea dată: „Eu aș fi vrut un succes deplin. Dar, cum toți îmi spun, faptul că am răsturnat în trei zile o decizie net împotriva României e un mare succes. Toți par să fie de acord că ni se va acorda organizarea și găzduirea sesiunii de toamnă AAN, în 1996, nouă, României. Merită Iliescu acest lucru?, mă întreb. Și se va ști, oare, în țară, că, de fapt, eu, în numele Opoziției, am realizat această remarcabilă răsturnare de decizie?" (***Joi, 17 Noiembrie 1994***)

Cum se poate constata din paginile jurnalului, tot anul a fost un adevărat tur de forță către obiectivul NATO. Cuvântul cel mai potrivit pentru exprimarea acestei acțiuni ni-l oferă limba engleză și una din tradițiile democrației parlamentare britanice, verbul *lobbying*: "încercarea de influențare a unui om politic sau guvern, pentru a-l convinge, de exemplu, să accepte sau să respingă un amendament la o lege",

Oxford Dictionary, ediția 2000. Un cuvânt ce-și trage originea din *lobby*, marele hol din clădirea Parlamentului Britanic, deschis publicului, unde cetățenii îi pot întâlni și aborda pe parlamentari. La reuniunile la care a participat, așa cum putem afla citind notele sale zilnice, Ion Rațiu a folosit intens această metodă impregnată de pragmatism britanic, punând în balanță toate mijloacele, toate relațiile, tot prestigiul de care se bucura în anume cercuri din Marea Britanie și Statele Unite, fără teama că postura aceasta de solicitant ar putea să-i șifoneze statura sa de lord impecabil, la care, pe bună dreptate, ținea. *Ego*-ul său era imens, dar interesele României erau plasate și mai sus.

Ca un soldat disciplinat, cum obișnuia să se considere, s-a angajat la toate obiectivele pe care i le-a distribuit conducerea partidului său, chiar dacă știa că de multe ori erau, ca și această activitate de parlamentar pe lângă AAN, în ciuda mizei, un fel de linie secundară menită să-l îndepărteze de centrul de putere al partidului. O explică el însuși cu o notă de luciditate și amărăciune: „...Am stat deoparte de la alegerile din 1992 încoace, pentru că Coposu n-a vrut ca eu să joc un rol în conducerea nici a partidului și, mai ales, nici a Convenției Democratice. Ce puteam să fac? Dacă mă opuneam aș fi creat o sciziune în Partid, o slăbire a lui. Am preferat să mă estompez și să dau cât am putut în direcția integrării noastre în structurile occidentale, în special în NATO, prin activitatea mea la Adunarea Atlanticului de Nord." (***Marți, 11 Octombrie 1994***).

În afară de bogăția și scrupulozitatea informației, utilă în reconstituirea istoriei recente, interesul acestor pagini constă și în posibilitatea unei priviri comparative a societății românești. Astfel, cititorul de la sfârșitul anului 2002, când apare acest volum, poate constata că din 1994 nu au trecut decât câteva zile, sau săptămâni, având în vedere stadiul unora din „temele" societății românești – în afară de progresele înregistrate într-o serie de proiecte, precum NATO, în care regulile jocului și arbitrajul sunt impuse din afară, lumea românească dă, în destule ocazii, senzația unui avion cu motoarele ambalate la maximum și care, în ciuda zgomotului asurzitor, nu se ridică de la pământ pentru a-și lua zborul. Ca avionul de pe linia București-Timișoara-New York, descris într-o pagină ce s-ar putea intitula „ineficiența la români" (***Miercuri, 28 septembrie 1994***). Exemplare sunt în acest sens o serie de teme, precum: problema corupției (20 aprilie), democrația parlamentară (23 aprilie), tentațiile parlamentarilor (21 decembrie).

În sfârșit, cu adevărat memorabilă, meritând să figureze într-o Antologie a umorului burlesc, este relatarea Consiliului CDR din ziua de vineri, 9 decembrie:

„Încep vociferările. Certuri. Acuzații de neonestitate. Cerveni, agitat, pledând, strigând mai bine zis. Își anunță retragerea dacă nu se pune moțiunea. «Suntem doar figuranți. Se face ce vor cei din Comitetul Executiv», anunță. Emil Constantinescu îi atacă pe cei care nici nu-și plătesc cotizația. Agitat, Cerveni vine cu un teanc de bancnote și le pune în mâna lui Constantinescu, ca să plătească pe loc. Dinu Patriciu plasează un plic mare, cu bani înăuntru, probabil, în fața lui Emil Constantinescu, care, în picioare, căuta să se facă auzit peste vacarm. Iritat, aruncă plicul înapoi, pe masă. Cade în fața Anei Blandiana. Ea îl aruncă mai departe, spre Patriciu. Cerveni bate în retragere băgându-și teancul de bancnote îndoit în buzunarul pantalonilor.

Scenă absurdă? Puțin spus!"

În 1994, în pragul celui de-al treilea mileniu, la cinci ani după redobândirea libertății, lumea politică românească reinventa regulile jocului democratic, jucând cu voluptuoasă nepăsare într-o piesă scrisă de Caragiale.

Petre RĂILEANU

Sâmbătă, 1 Ianuarie 1994

Elisabeth îmi comunică știrea. Casa noastră a fost violată. Telefonează imediat la București. Erau toți acolo. Anca Dănțeș, Doina Călin și Col. Oprea de la Poliție.

Infractorii au spart marele geam spre grădina din fața casei, au deschis cufărul din nuiele din dormitor, au luat cheia, au deschis safeul, pe care l-au golit complet. Pe urmă au dat foc mobilierului din salon. Toată casa e plină de fum și de funingine.

Duminică, 2 Ianuarie 1994

Avionul sosește devreme. Mașina lui Vali (a Parlamentului) încă n-a sosit. Aștept la ieșire. Se strâng niște reporteri. De la RTV și Radio România, pe lângă *Cotidianul*. Mărgărita Geică, Șerban Madgearu și Doina Călin.

În mașină mă pun la curent. Nu se știe cum au intrat infractorii în casă. Pompierii au spart geamurile. Ca să iasă fumul care era sufocant. Au intrat cu măști.

Acasă mă aștepta o mulțime de oameni. Nici nu mai știu cine. Ușa principală și cea din dos a casei spre bucătărie, sigilate. Am intrat prin grădină. Ușa de acolo a fost găsită descuiată!? Pe acolo au ieșit infractorii, dar de intrat nu puteau, căci cheia e întotdeauna în broască pe dinăuntru – doar dacă a fost înadins lăsată descuiată de cineva din casă!?

Era deja întuneric. Electricitatea la parter nu funcționează. Niște experți lucrau la lumina unei lanterne. Măsurau partea din parchet total arsă.

Șoc mare. Nu mă așteptam la atâta distrugere. Camera e total înnegrită de funingine. Mobila arsă, covoarele arse. Sufrageria, mai puțin. Camera de oaspeți, și mai puțin. La etaj, doar funingine. Dar nimic nu este neafectat. Totul acoperit de funingine.

Masa mea de scris, forțată. Banii străini pe care îi aveam în plicuri, furați. Hainele, toate impregnate de fum și acoperite de funingine,

chiar și cele din dulap, care, evident, a fost lăsat deschis. Scenă apocaliptică.

Vorbesc cu ofițerii de Poliție, conduși de Col. Oprea. Lucrau în biroul de la subsol, care n-a fost afectat. Își termină raportul.

Mărgărita Geică îmi telefonează să-mi spună că s-a dat ceva la televizor. Ceva din ce am declarat eu la aeroport și ce au filmat ei la fața locului.

Luni, 3 Ianuarie 1994

Curând după 9.00 a.m., la Partid. Coposu era deja acolo. Vin și Gabrielescu, Diaconescu, Ghica. Vorbesc cu toții despre ceea ce mi s-a întâmplat. Toți au văzut secvența de la televizor. Dar nu i se dă mare importanță. „Au incendiat casa, ca să acopere furtul", a fost concluzia lui Coposu. Eu cred că e vorba de intimidare. Să mă facă să plec din țară. Mobilul principal n-a fost furtul. Mi-au lăsat butonii de manșetă, care sunt adevărate valori. Am fost amenințat săptămâni la rând.

Ședința Biroului Permanent. Să decidem ce e de făcut, în sesiunea extraordinară. Să insistăm că Parlamentul fiind în sesiune, e singura Putere în Stat care poate să legifereze. Deci, guvernul n-o poate face prin ordonanțe.

La Biroul Permanent al Camerei. Același argument: Năstase afirmă că Regulamentul adoptat deja abilitează guvernul să dea ordonanțe în legătură cu FMI. Opoziția a sesizat Curtea Constituțională. Această lege ar fi neconstituțională. Ea se va pronunța pe ziua de 11 Ianuarie. Vom face programul nostru obișnuit. Har Domnului, avem foarte multe legi de dezbătut și adoptat.

Înainte de 3.00 p.m., la apartamentul Pușei, să-mi iau actele de care am nevoie, mâine, la Notarul Public (în legătură cu tipografia WEB de importat). Apoi la Conferința de Presă. Lume imensă. În sala de la subsol, plin. Afară, în stradă, plin.

Citesc un scurt „compte rendu" al celor petrecute. Răspund întrebărilor. Dau interviuri. Reprezentanții SUA și GB, de față.

Înapoi la Parlament. Dezbaterea continuă pe tema competenței guvernului de a da ordonanțe, la ordinea de zi. Neconcludent. Vin trei Colonei de la Poliție, Oprea, Matei și Croitoru. Vor amănunte și-mi explică ce-au constatat. Nu mult. E clar că infractorul știa unde să găsească cheia.

Mai târziu vine Colonelul Boroș, șeful SPP (Serviciul de Protecție

și Pază). Îmi va asigura o pază a casei tot timpul. I s-a aranjat un fotoliu la intrarea în casă.

Andrew Bache îmi trimite o notă. Îmi oferă să stau la ei în casă. Au cameră de oaspeți.

Mulți, foarte mulți parlamentari își exprimă simpatia.

Marți, 4 Ianuarie 1994

Direct la mine acasă, de la apartamentul Pușei, din Gh. Coșbuc, Nr. 50. Găsesc acolo pe oamenii colonelului Boroș. Mă va costa 50 de milioane de lei ca să refac clădirea. Ca să nu mai menționez mobila, covoarele etc.

La Mănescu, notarul public. Foarte prietenos. Semnează și autentifică totul, fără nici o întrebare. Respir ușurat, pentru că tot am o problemă. Avocatul Bustea e tot acționar, deși n-a plătit niciodată cei 10.000 de lei pentru o singură acțiune și n-a participat la nici o întrunire a Consiliului de Administrație „Progresul Românesc". Totuși, așa e legea noastră birocratică românească. Și el trebuie să semneze toate actele. În fine, cred că nu vom avea probleme.

La Parlament dau interviuri. Apoi merg la Radio 21. În direct. Nu strică să am contact cu ascultătorii, deși acest post de radio e al lui Năstase și alții din aceeași tagmă.

Acasă, căci nu era departe de Radio 21. Stau la lucru până la orele 3.00 p.m. Încep să-mi sortez lucrurile. Greu e să începi, într-o situație ca asta. Am căutat să-i vorbesc lui Măgureanu. Nu mi-a răspuns, deși am avut impresia că era acolo, la biroul lui. Îl chemasem pe firul „scurt"!!! Vroiam să-i testez reacția la toate astea.

După masă, tot la Parlament. Începem Regulamentul Camerei Deputaților. Dan Marțian conduce Camera. Foarte încet. Ne împotmolim la articolele 16 și 19, pe chestia alegerii vicepreședinților. Noi, cei din opoziție, insistăm că este dreptul exclusiv al partidelor să-și numească candidatul. Puterea spune NU. Vicepreședintele trebuie să reprezinte Parlamentul, nu numai Partidul, sau gruparea parlamentară care-l susține. Și au dreptate. Ai noștri însă nu vor ceda. Totul va fi reexaminat în Comisie și readus în plen, mâine. Dejeu e foarte activ în toate astea. Se vede deja, Vicepreședinte PNȚCD în sesiunea viitoare. Nici nu-și dă seama că pentru mine problema nu se pune. Să fie sănătos! Să fie el propulsat Vicepreședinte de Coposu.

A murit Vișoianu. I-am trimis lui Isărescu, la cererea lui, o apre-

ciere, în limba engleză. Să o utilizeze cum vrea el.

Am dat unui cetățean 26.658 lei din salariul meu. Mă acostase la intrarea în Parlament. Merită, nu merită, cine are timpul necesar să mai verifice!!

Primesc o notificare de la Ministrul Industriilor, Dumitru Popescu. Casa de la Arieșeni, pe care vroiam eu s-o cumpăr, nu este de vânzare. Cabana „Galbena", cum i se spune, este necesară pentru muncitorii forestieri din zonă.

Miercuri, 5 Ianuarie 1994

Ziarele au început să scrie că a fost un furt ordinar, fără nici un substrat politic. Vorbesc cu Măgureanu. E bolnav în pat, îmi spune. Mi-l indică pe Col. Ion Ștefănuț, Comandantul Brigăzii Antiteroriste. Mă va ajuta.

Vine Col. Oprea, stă cu mine vreo două ore. Îi descriu societățile „mele", înființate în baza Decretului Lege 54, îi enumăr pe toți cei care au lucrat la mine sub diverse forme. El a investigat cazul Tecuceanu. I-am numit pe cei care ar putea să se „răzbune" împotriva mea, pentru că i-am dat afară: Rodean, Tecuceanu, Doru Hanganu, Nicu Cucu, Mircea Toma, Popa Codruț. I-am vorbit deschis și despre încercarea lui Hanganu de a mă șantaja cu 1 milion de dolari cu o înregistrare pe bandă.

La dezbaterea asupra Regulamentului iau și eu cuvântul. Președintele Camerei trebuie să-și asume un rol de imparțialitate, de obiectivitate, chiar dacă aparține unei formațiuni politice. Acesta e drumul spre democrație, le-am spus. Și am revenit pentru a le da exemplul Angliei, unde „Speaker"-ul e o doamnă deputat, membră a Partidului Laburist, deși guvernul e al Partidului Conservator.

Am intervenit și pe chestiunea plecării unor deputați la „National Prayer Breakfast", la Washington. Deputatul PDSR-ist, Catarig, a afirmat că eu am votat contra la ședința Biroului Permanent al Camerei. Le-am explicat că e o ocazie de importanță secundară, la care participă 4-5000 de invitați. Costul de căciulă e de circa 1,8 milioane lei. Dar eu, totuși, n-am votat contra. Eu m-am abținut. Mi-am făcut și aici dușmani. Mai ales pe Pastorul baptist Dugulescu, membru al Partidului nostru.

Joi, 6 Ianuarie 1994

Ajung la Parlament înainte de ora 8.00 dimineața. Mă pregătesc, căci trebuie să iau Președinția Camerei astăzi. Continuăm Regula-

mentul Camerei. Complicat. Multe amendamente. Am fost, cred, foarte expeditiv.

Cotidianul publică un extras din scrisoarea de amenințare cu moartea. Trebuia s-o facem, pentru că e vorba de un furt ordinar, făptașul fiind unul din oamenii mei.

Acasă mă apuc de treabă. Stau în mica încăpere unde dormea servitorul meu. Merge. E curată și confortabilă. Să tot fie 3 x 2 metri. Poate ceva mai mare, dar nu mult.

Curând după ora 8 seara, vine Măgureanu. Vede tot. Își exprimă simpatia. Mă informează că au deja o idee.

„E o crimă serioasă pentru că e îndreptată împotriva unui demnitar de stat", spune el.

L-am întrebat dacă e opera „Puterii". Categoric, nu. Să avem atunci un proces mare. Să se înfiereze astfel de acțiuni. Nu ca în cazul „minerilor".

„Erau prea mulți implicați. Și de o parte și de alta", e argumentul lui.

Domnule Măgureanu, știi prea bine că, neobținând casa din Turgheniev, m-am mulțumit cu asta. Era degradată. Am pus-o la punct. Ca apoi, patru luni mai târziu să-mi fie devastată de „mineri". Acum e și mai rău. Mă costă zeci de milioane ca s-o pun la punct. O fac, dar să mi se dea posibilitatea s-o cumpăr.

Am stabilit că e la ICRAL-ul Herăstrău. Mă va informa. Moștenitori nu sunt. Ca să fie muzeu, nu se pretează.

Ne-am plimbat, apoi, împreună pe lângă Șoseaua Aviatorilor. Mi-a spus că suntem vecini. El e la No 33, pe Herăstrău. Mă va invita la cină.

„Păcat că n-am fost în legătură tot acest timp. E bine că am făcut acest contact. Mulți din «prietenii» dumneavoastră și dintre dușmani doresc să vă lichideze...".

Asta, pe vremea lui Ceaușescu, sar eu, oarecum surprins.

„Nu, după".

Știu că Voican Voiculescu era unul din ei.

„Un golan".

Omul e inteligent. Prudent. Calculat.

Mărgărita Geică și Șerban Madgearu vin să mă vadă. I-am făcut să mă aștepte până a plecat Măgureanu. Mi-au făcut mare plăcere. Mi-au adus o vază chinezească cloisonné. E foarte frumoasă. Îmi va prinde bine, căci toate celelalte mi-au fost distruse în incendiu.

Le-am dat un pahar de șampanie. L-am invitat și pe Sorin Belu să bea cu noi. De ziua mea onomastică.

Duminică, 9 Ianuarie 1994

Ultimele trei zile, adevărat coșmar. Vineri toată ziua, să fac puțină ordine în casă. Plus experți cu oferte de reparații. Vine Elisabeth pe la 4.40 seara. Trebuia să mă duc la un restaurant chinezesc unde Minodora Ilie a aranjat o masă pentru mine, pentru Sf. Ion. I-am trimis o scrisoare, frumoasă de altfel, să-i spun că nu pot merge. Și le-am trimis un cadou, o cutie foarte frumoasă de rahat lokum.

Minodora a venit personal cu mașina mea. Trebuia neapărat să merg. În fine, Elisabeth e de acord. Mergem. Foarte slab. Nici o atmosferă. Vreo 30 de persoane. Le vorbesc puțin. Mâncăm și apoi eu plec, căci trebuia să fiu la TVR pentru interviul cu Vartan Arachelian și Iosif Boda, consilier al Președintelui Ion Iliescu. A mers bine. Discuție animată. Ieri și astăzi, nu m-am mișcat din casă. Ar fi trebuit să merg la Convenție și apoi la sediul PNȚCD pentru lansarea cărții despre Iuliu Maniu.

Am curățat cât am putut. Cu niște femei de la *Cotidianul*. Mi se pare că mi s-a furat reportofonul pe care Elisabeth mi l-a adus de la Tokio. E într-adevăr, de neimaginat. Problema de căpetenie e Conferința de la Bruxelles, de mâine. Clinton a sosit astă-seară. Rușii nu vor nici o înaintare a NATO spre Răsărit. Și vor câștiga!

Luni, 10 Ianuarie 1994

La 10, ședința Biroului Permanent PNȚCD. Discutăm cum răspundem invitației lui Iliescu. Emil Constantinescu vrea ca CD să joace rolul principal. Deci el. Nici lui Coposu nu-i convine. El, personal, nu acceptă să meargă la Cotroceni, până când Iliescu nu-și cere scuze, că l-a acuzat pe nedrept că a mințit.

În chestiunea venirii Regelui pentru sărbătorirea a 75 de ani de la Unirea cea Mare. Vorbesc toți, unul după altul. La urmă Coposu mă întreabă și pe mine.

Dacă nu mergem, am zis, în țară ni se va reproșa că nu suntem gata să acceptăm nici o responsabilitate. În Occident vom da impresia că nu suntem gata, că nu suntem capabili, iar Iliescu va putea afirma că n-are ce face și că trebuie să aibă un guvern PDSR, plus extremiștii PRM, PUNR, PDAR și PSM.

Dacă mergem, când Convenția refuză să meargă, vom fi acuzați că noi spargem Convenția. Să nu ne lăsăm impresionați. Într-o țară democratică șeful statului trebuie recunoscut, chiar dacă ești contra lui. El

trebuie să se consulte. Noi trebuie să dăm curs chemării lui. Dar, o dată la întrevedere, noi să ne spunem opiniile. El ne va vorbi de un pact social și un pact politic. Noi să-i indicăm că asta nu e destul. Trebuie o nouă guvernare. Dar el să ne facă propunerea, nu noi.

Cred că, poate pentru prima dată, observațiile mele au fost ascultate cu atenția cuvenită.

Coposu nu se uită niciodată la mine, deși eu stau imediat la stânga lui. La dreapta stă Diaconescu. Lângă mine stă Țepelea.

Conferința de presă merge bine. Aceleași probleme. Doar Diaconescu explică poziția noastră față de sesiunea extraordinară și Țepelea vorbește de Legea de funcționare a audiovizualului.

La Biroul Permanent al Camerei, Gavra ia Președinția. Discutăm câteva probleme de rutină și ce facem cu Memorandum-ul FMI. Dacă să-l discutăm în ședința comună a celor două Camere sau separat, fiecare Cameră.

Nu e o problemă. Sesiunea extraordinară a fost convocată pentru acest lucru. Guvernul pretinde că a primit abilitarea să dea ordonanțe. Dar n-a dat nici ordonanțe și nici proiecte de legi. Se ascunde, deci, după deget. Un fel de alibi, pentru că Opoziția a contestat constituționalitatea legii de abilitare. Astfel guvernul e „justificat" să nu facă nimic până nu avem verdictul Curții.

Merg și la dezbaterea Regulamentului în plen. Mi se face complimentul că eu conduc dezbaterile mult mai eficient. Mai repede. Foarte bine.

Țepelea îmi vorbește. E încântat că începem să ne vedem regulat, săptămânal, în Biroul Permanent al Partidului. „Coposu preferă stilul lui Maniu. Să facă de unul singur. Dar cred că acum nu va mai da înapoi. Ne vom întâlni regulat", îmi zice.

Interesant că și Ionescu-Galbeni, care întotdeauna era împotriva mea, a venit să-mi vorbească foarte constructiv. Să aprobe ce am spus azi-dimineață la Partid.

Sunt invitat insistent să merg la Iași, pe 24 Ianuarie, și la Vințul de Jos, la 23 Ianuarie. Sunt prea aproape una de alta. Să o facem, zic, la 22 Ianuarie. Berciu de acord. Cum Vasile Lupu îmi spune că la Iași nu trebuie să fiu înainte de prânz, cred că le pot face pe amândouă.

Marți, 11 Ianuarie 1994

Convenția Democrată a căzut de acord să meargă la Cotroceni, în păr. Coposu nu merge.

Sunt atacat mârșav în *Europa* lui Drăgan. N-am reușit să intru în istorie ca om politic, acum vreau s-o fac ca victimă!!? etc.

Săptămânalul *VIP* publică un articol în care „nepotul" meu, Adrian Prisăcaru Rațiu, afirmă că eu nu voi pleca din țară, că urma să petreacă Revelionul cu mine (?!) etc.

Îl chem pe George Stanca, directorul revistei *VIP*, la mine. Împreună stabilim genealogia familiei mele. Telefonăm și directorului Clubului „Victoria", unde Prisăcaru Rațiu cheltuiește mulți bani, are cont curent etc.

Seara, târziu, „nepotul" meu mă cheamă la telefon. Refuz politicos să vorbesc cu el, dar refuz. Nu-mi e rudenie în nici un fel.

Miercuri, 12 Ianuarie 1994

Urma să merg la Cluj, astă-seară, ca să fiu, mâine, prezent la inaugurarea unui consulat SUA, acolo. Trebuia să meargă ambasadorul John Davis. Mi-a telefonat însă. Nu mai merge. Nu mai merge, căci e chemat, Clinton i-a invitat pe toți ambasadorii lor din țările foste comuniste, la Praga. În consecință, nu mă mai duc nici eu. De altfel, bântuie o gripă furibundă la Cluj, mi se spune. Asta-mi mai lipsește.

Gabi Țepelea a luat cuvântul în Cameră, ca să protesteze împotriva celor publicate în *Enciclopedia Britanică* despre România. Textul nu este incorect. E scris, de altfel, de Denis Deletant. Fotografia care ilustrează articolul e a unor țigani, deportați într-un lagăr, în urma unui viol comis de unul din comunitatea lor.

Cum s-a plâns Țepelea: Din toate fotografiile care ar fi putut ilustra România anului 1992/93, tocmai asta să fie cea mai evocatoare! Dacă am scrie despre Anglia, să ilustrăm articolul cu huliganii care se bat și dau foc la meciurile de fotbal?

Are parțial dreptate. Totuși eu n-aș fi făcut intervenția. În orice caz, n-aș fi făcut-o în felul acesta.

După-masă iau și eu cuvântul, la dezbaterea asupra Regulamentului. La art.72. Să insist să fie o separare a Puterilor. Miniștrii să poată lua parte la ședințele Biroului Permanent al Camerei, la cerere. Nu să fie acceptați necondiționat, ci la cerere. E o diferență, după mine.

Ștefan Cazimir a venit cu o formulare asemănătoare, cu același efect, pe care am acceptat-o. A fost acceptată de plen, după discuții, bineînțeles.

La Cotroceni, nimic. Echipa PNȚCD – Diaconescu, Gabrielescu,

Ciumara și Spineanu – n-a putut face nimic. Iliescu a vorbit 20 de minute. Emil Constantinescu, 30 de minute. Toți ceilalți, vreo 20. Au stat trei ore și jumătate, fără nici un rezultat.

Col. Oprea a venit la Parlament; să ia ultima scrisoare de amenințare. Cu proces-verbal. Cu amprente digitale. Mi-au făcut o vizită și cei de la Bursa de Mărfuri și Maritimă de la Constanța, al cărei Președinte de Onoare sunt. Șeful lor e Viorel Pană.

Joi, 13 Ianuarie 1994

Conduc dezbaterile Camerei Deputaților în ultima ședință a sesiunii extraordinare. Apoi ședința Biroului Permanent. Explic deputaților PNȚCD că putem cere o nouă sesiune extraordinară, pentru că Ordonanța 2/1993 asupra Bugetului trebuie discutată, potrivit Constituției, cel mai târziu în cursul lunii Ianuarie. Lumea n-a vrut. Vor să lucreze în teritoriu. Au nevoie de puțină vacanță, ce le-a mai rămas până la 1 Februarie a.c.

La Biroul Permanent discutăm și scandalul de la Hotelul București. E o adevărată luptă surdă între parlamentarii găzduiți acolo și personalul conducerii hotelului. Parlamentarii plătesc puțin, nu dau bacșișuri etc. Rezultatul: serviciu execrabil. Ministrul Turismului ia notă.

Acasă mă aștepta un mesaj prin FAX de la Rege. Își exprimă prețuirea pentru „curajul și hotărârea neclintită de a servi țara, în pofida necazurilor și primejdiilor la care sunt supus. Împreună cu Regina și Principesele te felicităm pentru activitatea în folosul neamului nostru și îți adresăm îndemnul să o continui cu succes în anul 1994". Răspund: „Sire, mesajul cu care m-ați învrednicit e un important sprijin moral de care am mare nevoie în momentele acestea de grea încercare prin care trecem.

Îndrăznesc să cred că nici acest al treilea mârșav atac la care am fost supus nu mă va abate de la drumul ce mi-am ales când m-am întors în țară.

Soția mea mi se alătură în a mulțumi Majestății Voastre și întregii Familii Regale pentru sentimentele ce ne-ați exprimat".

Aseară am petrecut o clipă de liniște la Rolf Anderssen și Nora Robinson, ambasadorul Norvegiei. Numai noi patru. Cină excelentă. Atmosferă caldă, de prietenie.

Amănunte politice nu i-am putut da. Nu cred că Iliescu vrea o schimbare radicală. Doar una cosmetică. De dragul Occidentului. În

țară nu e presat deloc. Sindicatele vor accepta un „pact social". Unii dintre liderii sindicaliști vor primi posturi importante. Chiar ministere.

Nimic nu se va schimba. Acum vor putea da ordonanțe. Curtea Constituțională s-a pronunțat. Legea de abilitare a guvernului să dea ordonanțe este constituțională. Eu nu cred că-l va schimba pe Văcăroiu. Dar, chiar dacă-l schimbă, Iliescu așteaptă. Așteaptă să vadă ce se va întâmpla la Moscova și în Rusia, în general.

Clinton s-a fotografiat cu cei patru de la Vișegrad. Au o situație privilegiată, chiar dacă „Parteneriatul pentru Pace" se aplică tuturor țărilor foste comuniste. Ele vor fi adoptate și apoi, acceptate primele. Noi, ceilalți, vom pierde trenul. E ceea ce, foarte probabil, vrea și Iliescu, în ciuda afirmațiilor lui. Căci sub el nu ne vom califica niciodată, cu adevărat pentru NATO. Și el vrea să rămână la putere. Până în anul 2000.

Îmi telefonează Col. Ștefănuț. Cel cu care m-a pus în legătură Măgureanu. Furtul și incidentul se datorează celor din jurul meu. Doina Călin are o legătură intimă cu Nicu Filip, șoferul meu. Nicu are un palmares criminal. Nu mi-a explicat exact ce. Dar el a fost văzut în apropierea casei tocmai în momentele critice, în după-amiaza zilei de Anul Nou. Ușa și lacătele n-au fost forțate. Geamul n-a fost spart. Aceasta e direcția în care se fac cercetările. Aici sunt primii suspecți.

I-am spus că sunt șocat. N-am avut nici un motiv s-o socot pe Doina implicată. Nici nu mi-a trecut prin minte așa ceva.

Totul a mers rău cu transportul mașinii WEB din Anglia. Încă tot n-a sosit. S-a dus prin Cehia și spune șoferul, a fost oprit trei zile la frontiera cu Slovacia. Eu nu cred. Alta e explicația. De ce n-a venit prin Austria și Ungaria, cum e normal. Aflu, acum, că mai are și o altă încărcătură, pe lângă mașina noastră. Pentru un alt destinatar.

Ne-a distrus tot planul de acțiune.

Sâmbătă, 15 Ianuarie 1994

La „Antena 1", postul de radio și televiziune înființat de Crescent SA. M-a primit Florin Brătescu. Interviul mi l-a luat o tânără de 20 de ani, Alice Fetcu. Am vorbit de toate, inclusiv de incendiu. Numai de politică NU. A mers foarte bine o oră întreagă de conversație întreruptă de muzică. Crescent e o societate mixtă. Acționarii principali sunt ciprioți. Șeful aici, și în alte părți ale lumii, este Dan Voiculescu. Sunt bine amenajați. Ei scot *Jurnalul Național*. Studioul de televiziune arată foarte bine. Nou-nouț.

Direct la Cotroceni. Conversație cu Gherman, Văcăroiu, Năstase, Caius Dragomir, Manolescu etc. Eram lângă Văcăroiu când a venit Iliescu să ne prezinte lui Madeleine Albright. A pretins să mă recunoască imediat când i-am vorbit de vizitele mele la Washington. Foarte prietenoasă. Cred că știa cine sunt. Dar, de fapt, n-am cunoscut-o personal niciodată. Am fost doar în legătură telefonică pe vremea candidaturii lui Dukakis.

Iliescu și Madeleine au dat o conferință de presă. Noi, ceilalți, români și americani, ne-am dus în marea sală de banchet. La un „drink" preprandial. Văcăroiu mi-a vorbit mult. S-a referit la masa rotundă ce am avut împreună despre TVA. A fost de acord că am avut dreptate. Da, va remania guvernul. Va introduce noi oameni. Dar nu o nouă coaliție. N-are nevoie. A dat deja 15 ordonanțe și va mai da încă 8. Pachetul întreg trebuie pus pe rol, ca să poată aduce stabilitatea fiscală. (Disciplină financiară, mi se pare că i-a spus.)

Când a venit Iliescu cu Madeleine Albright în sală, eram din nou lângă ei. Am stat mult de vorbă cu ea despre „Parteneriatul pentru Pace". Noi suntem foarte mulțumiți de această decizie, îi spun. Formula pune responsabilitatea pe umerii noștri. Și noi avem, potențial, toate calitățile ca să ne calificăm primii prin eforturile noastre. De aceea, formula legăturilor bilaterale este excelentă. Acum depinde de noi.

La masă, cu Spiroiu, Pașcu, un general, Nr. 1 de la MAE pentru America de Nord, cu americanul de origine maghiară, pe care l-am cunoscut deja la o cină dată de John Davis. S-a vorbit mult și de incendierea casei mele. Am respins ideea că e pur și simplu un furt. Ceea ce susținea Pașcu. Americanul a fost de acord cu mine.

Scrisoare extrem de neplăcută de la Indrei.

Înainte de plecarea noastră de la Cotroceni, am fost mai mulți în jurul lui Iliescu. Mi s-a adresat mai mult mie despre marele nostru succes, că nu au fost acceptate, acum, imediat, țările de la Vișegrad. Am fost și eu de acord. Cred că eu am făcut mult în direcția asta la AAN. Și el o știe. Mi s-a plâns, apoi, că e atacat abuziv în *Cotidianul*. Nu prea am reacționat. Suntem doar în Opoziție!

După plecarea și a lui Iliescu, am rămas un moment singur cu Văcăroiu. I-am spus că trebuie să restaurez casa pentru a treia oară. Să-mi dea voie s-o cumpăr, i-am zis.

„Vino să discutăm săptămâna viitoare. Vom vorbi și de alte lucruri".

Să vedem dacă va face ceva.

Duminică, 16 Ianuarie 1994

Am dormit îndelung. M-am trezit de vreo două ori. Am citit. M-au frământat problemele, multiplele probleme ce mă confruntă și iarăși am adormit. În total, trebuie să fi dormit vreo 10 ore. Rar mi se întâmplă așa ceva. Nu văd o ieșire. Aici e problema de căpetenie. Totul pare că se năruie în jurul meu. Scrisoarea de la Indrei, în care mă respinge, pune vârf la toate. Dar, Domnul a dat, Domnul a luat. Fie numele Domnului binecuvântat! Cuvinte care-mi tot trec prin minte. Cum am spus ieri, în cursul interviului de la Antena 1: Da, consider că am avut mult noroc în viață.

Ieșirea lui Iliescu, înainte de plecarea noastră de la masa cu Madeleine Albright, poate să fie explicația incendiului. E capabil de așa ceva. Mi s-a plâns față de ceilalți că e atacat în *Cotidianul.* El a ordonat „pedepsirea" mea. Dacă nu se găsește vinovatul, această explicație e foarte posibil adevărul gol-goluț. În definitiv, el i-a trimis pe „mineri" la mine. Dacă ăsta e adevărul, cu cât plec din țară mai devreme, cu atât mai bine.

Ciuli și Florica Enescu ne-au invitat la prânz, la ei acasă. Locuiesc deasupra unui garaj. Un antreu, o singură cameră și o mică bucătărie. Totul e perfect organizat, curățenie exemplară. Așa s-au apărat împotriva persecuțiilor. Trăind modest. În curte e o mică bordură. Acolo și-au făcut o grădină. Doar câțiva metri pătrați. Vecinii au distrus-o de trei ori. N-au cedat. De fiecare dată au început din nou. Niciodată nu le-au dat ocazia să jubileze. Niciodată nu s-au lăsat intimidați. Toate astea, ca să-mi vină în ajutor. Să nu le dau satisfacția să vadă cât de deprimat sunt din cauza incendiului.

Am plecat cu Mercedesul întâi acasă, și după vreo zece minute, la Otopeni. În avion, o romăncă măritată cu un neamț la Neuchâtel mi-a vorbit foarte mult. Îmi face bine acest sprijin moral. Dar îmi dau seama cât de labilă este popularitatea omului politic.

De la Zürich, cu trenul până la Brig. Apoi cu taxiul. Sosim după miezul nopții.

Luni, 17 Ianuarie 1994

După o noapte de odihnă mă simt mai bine. Trebuie să ies din angrenaj. Problema e cum? Să vând tipografia și ziarul, ar fi o soluție. M-am gândit la Rupert Murdoch.

Îmi telefonează, pe rând, doamna Predeleanu, de la Paris, și

Pătârlăgeanu din Germania. Vor o ședință a Comitetului Coordonator UMRL. Pătârlăgeanu o vrea în orașul lui, care e la o oră distanță de Klotten, aeroportul din Zürich. Dacă toată lumea e de acord, n-am nimic împotrivă. Doamna Predeleanu îmi spune că Ion Alexandru Ghika mă critică foarte aspru. Pentru că am scris introducerea la *Discursul de la Blaj* al lui Simion Bărnuțiu și pentru că sunt prea îngăduitor față de Iliescu. Total absurd. În primul rând, eu scrisesem o altă introducere pentru cartea lui Simion Bărnuțiu. Chindriș a pretins că textul meu nu i-a parvenit la timp. Așa că a pus textul lui. Și în el se poate detecta o poziție antimonarhistă. În orice caz, este adevărat că Bărnuțiu a fost republican și este adevărat că monarhiile au cam dispărut de când și-a rostit el discursul.

Necazuri la București cu instalarea noii unități a tipografiei. Inginerii veniți din Anglia au mari pretenții. Să le fie de bine. Nu trebuie să-i ascultăm prea mult. Ce e reparabil, da. Dar să pretindă să-i instalăm la Intercontinental și să le dăm șampanie la masă, e o exagerare.

Miercuri, 19 Ianuarie 1994

Am vorbit ieri și cu Brian. I-am explicat situația mea în România. Trebuie să consider retragerea mea din viața publică. Ce fac cu tipografia și cu ziarul nostru? M-am gândit la Rupert Murdoch, i-am spus. Brian mi-a dat coordonatele lui Murdoch care locuiește la Los Angeles. Telefonez secretarei lui din Londra. Telefonul nu funcționează, dar a fost în legătură cu Murdoch prin FAX. Îmi dă numărul. Astăzi trimit prin FAX o scrisoare lui Murdoch, să-l întreb dacă vrea să preia societățile mele din România.

Cornel Velțian s-a căsătorit cu Elena, sora lui Liți Faina. Vor să publice manuscrisul lui Liți pe care noi l-am cules la calculator înainte de a mă întoarce în România. Sunt de acord. Nu le cer nimic. Ca de obicei, ei au folosul, eu ponosul. Liți a fost chiar violent cu mine și m-a atacat când a fost la București, pentru că nu i-am publicat cartea. Noi am făcut tot posibilul, dar n-a fost chip. Să fie sănătos!

Sâmbătă, 22 Ianuarie 1994

Brian Crozier s-a ținut de cuvânt. Mi-a trimis și mie, în copie, scrisoarea lui către Rupert Murdoch. Foarte pozitivă, fără să exagereze. Laudă mai ales lupta mea anticomunistă. A făcut-o alaltăieri, joi 20 Ianuarie, cum mi-a promis.

Mă lupt cu diavolii din mine. Încă nu știu ce am să fac. Ce trebuie să fac.

Am citit cartea *The Country without Music*. Ca pe vremuri. Pe nerăsuflate. Nicholas Hasluck, scriitor australian, are tehnică interesantă. Scrie la persoana I singular întotdeauna, dar naratorul e altul în fiecare capitol. Toate personajele principale, la rând. Poveste nu foarte complicată, dar destul. Caracteristică lumii postcoloniale. Undeva, în niște insule din Oceanul Indian.

Joi, 27 Ianuarie 1994

Luni, 24, Elisabeth s-a dus la București. O aștepta la aeroport mașina noastră, ca s-o ducă direct la Biserica Unită, pentru serviciul divin dedicat unității creștinătății. Eu am plecat mai târziu, la 8.10. Ea plecase cu trenul de 6.00 a.m.

În gara Lausanne m-a așteptat Sanda Budiș cu tot felul de materiale, să-mi dovedească cum Surdu a reușit să fie recunoscut de elvețieni ca apărătorul agricultorilor din România. E supărată pe Coposu căci lui i-a oferit în primul rând această posibilitate. E vorba de un ajutor masiv pentru regiunea muntoasă.

Acasă, la București, găsesc o scrisoare de la Virgil Lambru, „Președintele PNȚ". Mă informează că PNȚCD mă va debarca din poziția de Vicepreședinte, urmând, apoi, să fiu eliminat din toate pozițiile de conducere. O fi!

Vineri, 28 Ianuarie 1994

Tânărul Andrei Prisăcariu Rațiu insistă să-l primesc. Vine cu multe fotografii, tăieturi din ziare etc., să-mi dovedească rudenia noastră. Nici vorbă să-mi fie rudă. „Am crescut cu această convingere", mă asigură.

Are 20 de ani. E simpatic, plângăreț în felul în care se exprimă. E pictor, îmi spune. Poate să facă orice declarație îi place. Eu nu voi face nici una, în ciuda cererii lui. Are un ochi hoinar, e ciocuș, cum se spune la noi.

Cristian Dumitrescu, cu care am făcut atât Facultatea de Drept, cât și școala de la Craiova, mi-a scris foarte frumos. L-am chemat să mă vadă.

A fost la redacția *România Nouă*, a lui Zachi Boilă, de la început, din 1933. Coposu era „a 6-a, sau a 7-a mână", pretinde el. El era redactor sub Nicolae Buta. Născut în 1915, nu știa data de naștere, și n-a fost

niciodată purtătorul de cuvânt al lui Maniu. Mai degrabă gardă de corp. Dar nu, în nici un fel, intim al lui Maniu. Acum le inventează pe toate. I-am cerut să-mi scrie ceva despre această situație.

I-am telefonat lui Văcăroiu. Așa cum ne înțelesesem la dejunul pentru Madeleine Albright. Astăzi are ședința guvernamentală. Îmi va da el de știre când să merg să-l văd.

Duminică, 30 Ianuarie 1994

Vineri seara am fost la o cină mare, dată de ambasadorul Franței, Bernard Boyer. Spre surprinderea mea, eu am fost oaspetele de onoare. Și în alocuțiunea lui mi s-a adresat cu „Domnule Președinte". Președintele cui? Așezat la dreapta doamnei Boyer, am avut-o pe Helen Davis la dreapta mea. La dreapta ei, noul ambasador al Belgiei. Hellemans; fostul ambasador aici e acum în Noua Zeelandă; l-a instruit bine căci știa totul despre mine și foarte favorabil. Nu degeaba mi-a fost prieten!!

Sosit târziu, când toți ceilalți 17 erau deja prezenți, a întrebat-o pe Helen dacă John e văduv?! Era tare amuzantă când îmi povestea. Probabil și-a închipuit că ești metresa mea, a fost riposta mea. Cum Elisabeth era între Boyer și John Davis, noul ambasador al Belgiei a întrebat-o: „Cine e blonda aceea?". Am râs cu poftă. Har Domnului că mai pot râde din când în când.

Prezenți și ambasadorul Japoniei și bunii noștri prieteni, ambasadorul Norvegiei cu soția, care insistă să-și utilizeze numele de fată, Nan Robinson. Pe el îl cheamă Trolle Anderssen. De asemenea, diverși funcționari importanți de la Externe. Îmi scapă numele lor.

Davis e categoric. Dacă Iliescu permite un guvern PDSR + PUNR, „What's the end. Curtains". Boyer l-a cunoscut pe Coposu. Nu e impresionat. De ce nu se retrage? m-a întrebat. N-am pretins că sunt mare admirator al lui.

Seară extrem de plăcută. Soția ambasadorului, inteligentă, plină de prietenie pentru România. Impresie excelentă.

Ieri am fost la Tipografie. Forrester lucrează de zor la tiparniță. „Va fi ca nouă", mă asigură. Restul zilei am citit „Memorandum"-ul lui Văcăroiu către FMI și am dormit. Cel puțin 12 ore până azi-dimineață.

Citesc tăieturile din ziare. *Vremea* publică două articole. Primul, al Senatorului Gh. Dumitrașcu, intitulat „Cazul Ion Rațiu": „Este exact opusul șefului Partidului... După rezolvarea moțiunii Ticu Dumitrescu,

în conducerea respectivului partid se vor petrece seisme mari. Probabil, informatorii, turnătorii... vor trebui să cam plece... În aceste condiții, Ion Rațiu, omul curat în acest capitol, ar putea ocupa în structura partidului lui, locul ce-l merită". Data publicării, 18.1.1994. Al doilea, tot în *Vremea*, la 28.1.1994, semnat de Vasile Băran (?), e intitulat: „Coposu l-a eliminat pe Ion Rațiu". Se referă la un interviu pe care Coposu l-a dat BBC-ului, în care acesta a anunțat că voi fi înlăturat din funcția de Vicepreședinte al Partidului. Articolul se termină cu fraza: „Transmițând știrea, crainicul de la BBC și-a exprimat regretul că un veteran politic nu mai suportă un alt veteran politic". În fine, *Zig-Zag*-ul publică: „Panoul Fruntașilor". Cu caricaturi: a lui Ion Iliescu, Mircea Hamza, noul purtător de cuvânt și consilier de presă la Guvern, și a mea. Cu gambetă, papion și baston. „Nimic nu stârnește nesimțiților mai multă ură decât bunul simț. Pe cât e dl Ion Rațiu de elegant, calm și iertător, pe atât sunt dușmanii săi de grobieni, violenți și ranchiunoși. Casa sa a fost devastată...".

Vine Arachelian să mă vadă. Să sondeze opiniile mele asupra situației. Iosif Boda, cu care am dezbătut într-unul din programele lui Arachelian la TVR, e foarte aproape de Iliescu. Ar fi bine să stăm de vorbă.

După mine, Iliescu nu vrea nici guvern de coaliție și nici alegeri anticipate. Dac-ar face o coaliție cu PUNR – își pierde credibilitatea în Occident. În cazul acesta, el ar pierde, dar nu noi am câștiga, ci PSM.

Iliescu e fricos, îmi spune Arachelian. Lui îi e frică de o guvernare a Opoziției. Să nu-l bage la închisoare. Ar fi foarte greu și eu n-aș vrea așa ceva. Pe Iliescu nu-l putem înlătura de la Președinție decât prin revoluție. Așa ceva nu vrem. Există o procedură anevoioasă potrivit Constituției, dar n-are nici o șansă, după mine; chiar dacă Parlamentul ar adopta-o, poate să apeleze la votul popular înainte de a fi înlăturat. Deci eu sunt pentru a acționa pozitiv, chiar sub președinția lui. Dar nu sunt pentru Convenție. Ea e depășită. E o ficțiune.

Pe Vadim Tudor, Iliescu nu-l înghite. Îl folosește, doar. Vadim i-a acuzat pe Iosif Boda, Secăreș, Pașcu și Talpeș că ar fi agenți C.I.A.

Arachelian e mulțumit de noul șef al TVR, Dumitru Popa. Speră să poată face un program politic echilibrat, de-acum încolo. „Everac era sărit. Nu puteai avea nici o încredere în el. Îți spunea una și făcea alta".

Luni, 31 Ianuarie 1994

La Conferința de Presă PNȚCD, nimic neobișnuit: situația politică,

raportul lui Gabrielescu despre cele petrecute la Strasbourg (EU), Crețu despre conferința primarilor CDR și măsurile luate în Capitală.

Diaconescu îmi vorbește după Conferință: „Voi căuta să-l conving pe Coposu să tipărim *Dreptatea* la Dumneata. Băcanu ne face mari dificultăți. Ne spune că-i datorăm 24 de tone de hârtie, bani etc. El, de fapt, exercită presiune ca CDR să se transforme într-un singur grup parlamentar. E susținut de Dinu Patriciu, care spune că în Senat liderul să fie un PNȚCD-ist, iar în Cameră, un liberal. Care liberal, l-am întrebat, îmi spune Diaconescu. «Evident, eu», a fost răspunsul lui Patriciu".

La 3.00, ședința Biroului Permanent, împreună cu liderii grupurilor parlamentare. Rămâne ca PNȚCD să aibă tot numai un singur reprezentant în sesiunea aceasta. Postul de Vicepreședinte. Diaconescu va anunța candidatura mea și va întreba dacă altcineva dorește să candideze. Dacă da, se va vota secret. Mi-a sugerat să-mi adun forțele. N-am nici o intenție s-o fac!

La 7.00 seara vine Iosif Boda la mine acasă. E ambasadorul lui Iliescu. El a fost cel care l-a convins pe Iliescu să nu facă un guvern împreună cu PUNR. Ideal ar fi o mare coaliție PDSR-PNȚCD și elementele PUNR-ului (Sălăjean, Tabără, Ardelean). Acest lucru nu merge, probabil, pentru că se opune Coposu. Atunci se va continua cu un guvern monocolor, cu sprijinul celor cinci partide care-l susțin pe cel actual. PUNR-ul ar putea să facă dificultate. Dar nimeni nu vrea alegeri anticipate, care nu vor duce decât la întărirea extremelor. În special a PSM-ului.

În timp ce discutam vine și Bogdan împreună cu doamna Pârvu de la Editura Scripta, care a publicat memoriile lui Marghiloman. Mi-au oferit un contract. Să răspund la vreo 200 de întrebări ale lui Bogdan. De acord.

Graiul Sălajului publică la 13 Ianuarie 1994, un articol extrem de elogios asupra discuției mele cu Boda la Televizor. Semnează Prof. Ion Ivănescu. Titlul, „O lecție de conduită politică". Boda e încântat. Se pare că Ivănescu i-a fost profesor la liceu. Boda e ungur, dar vorbește românește fără nici un accent. Rar așa ceva!

Boda vorbește și de lipsa de charismă a lui Coposu și confirmă categoric că Coposu a fost colaborator activ al Securității. „Adevărul e că sunt foști comuniști și foști securiști în ambele părți. Voi spuneți, doar, că ai voștri, ai Opoziției, sunt cei mai buni, iar ai noștri, ai Puterii, sunt cei răi!!! Dar nu e nici o diferență. De ce l-a și luat pe Emil Constantinescu port-

drapel?"

Simplu. Pentru că Coposu vrea să împiedice candidatura mea.

„Pentru Dumneavoastră există mare simpatie în toate partidele; în toată țara. Astăzi sunteți altfel văzut decât în 1990, când erați candidat la Președinție".

Marți, 1 Februarie 1994

Dacă 1 Ianuarie a fost un dezastru, 1 Februarie e prima zi pozitivă.

Am sosit devreme la Parlament. Le-am dat *Cotidianul* în Camera 22 (alocată PNȚCD-ului). În biroul meu. Am reușit, dar nu imediat, să vorbesc cu Văcăroiu. Să ne vedem mâine, a fost mesajul lui. Eram tocmai cu ceilalți deputați PNȚCD. Discutam alegerea candidatului nostru la Vicepreședinție. Diaconescu a anunțat că eu sunt candidat automat. Dar că mai este altul. Cineva, nu știu cine, l-a propus pe Dejeu. „Accepți să candidezi?" l-a întrebat Diaconescu. „Da", a fost răspunsul.

Votarea a fost cam curioasă. Eram doar 30 de deputați prezenți, din cei 43 ai grupului nostru parlamentar PNȚCD + PER. Să-i mai așteptăm pe ceilalți. Au mai venit. Alții, ca Țepelea și Dinu, vroiau să plece. În fine, s-a decis ca să voteze – căci era știut cine sunt candidații – și cine vrea, să plece. Așa s-a procedat.

În fine, s-a despuiat scrutinul. Bucățelele de hârtie albă pe care era scris numele celui votat, în eleganta căciulă (de mistreț?) a lui Barbu Pițigoi.

Primul vot, pentru Dejeu. Al doilea, la fel. Trepidație în inima mea. Al treilea etc. ..., pentru mine. Cam egal, un vot după altul. Până când au început să vină, clar, mai multe voturi pentru mine. Când am ajuns la 16, am început să am încredere. Îmi trebuiau 18 ca să câștig. Au venit. Și au venit și altele în plus. Ar fi trebuit să fie 35 de voturi în total. De fapt, au fost 37.

„N-are importanță, a zis Diaconescu. Eu am avut 23 de voturi, Dejeu 14. Deduceți două voturi din cele pentru Rațiu. El rămâne ales candidatul nostru".

M-am dus imediat la Dejeu. L-am îmbrățișat și apoi am mulțumit tuturor că m-au ales. Cred că a fost bine. N-am exagerat.

Înapoi, în ședință plenară. Năstase a anunțat candidații pentru Biroul Permanent. S-a votat. Am plecat s-o văd pe Principesa Margărita. Era la hotel, fosta Casă a Sindicatelor. Bine instalată în două camere. E în Floreasca, aproape de noi.

A avut recent operație la șold. Artrită. Umblă cu baston, dar e mai slabă. Arată bine. I-am explicat că astfel de operații se fac în spitalul care a fost, pe vremuri, Fairfield, casa părintească a Elisabethei.

I-am făcut o analiză a situației politice. Am tras concluzia că acum Coposu își dă seama că a făcut o greșeală, susținându-l pe Emil Constantinescu. Soluția ar fi un guvern PDSR + PNȚCD. Coposu va avea dificultăți. E greu ca el să abandoneze Convenția Democrată, care este invenția lui. Dar nici nu va susține un guvern PDSR + CDR, căci Emil Constantinescu e, dintr-o dată, foarte fudul. I s-a suit la cap. Și nu e, de fapt, nimic.

Cu PUNR-ul Iliescu nu poate să meargă, așa că va rămâne cu formula actuală. Poate o mică remaniere. Atât. Cele cinci partide de guvernământ astăzi vor continua să susțină guvernul, căci n-au unde să meargă. Alegeri anticipate nimeni nu vrea. Numai extremele vor câștiga. PSM-ul, în special.

Astfel, vom avea guvernul actual, dichisit oarecum, poate încă doi ani.

M-a întrebat de șansele Monarhiei. Am sfătuit-o să vină în țară, să fie prezentă. Orice membru al Familiei Regale fiind aici, aduce servicii Coroanei.

Am transmis omagiile mele Reginei etc. Am sărutat-o la despărțire. A remarcat că am slăbit. I-am spus că am cearcăne din cauza încercărilor prin care trec.

Mă opresc acasă. Mi se dau rezultatele alegerilor.

Numele	**Pentru**	**Contra**
Dan Marțian	239	46
Rațiu Ion	264	21
Berceanu Radu	244	41
Gavra Ioan	225	60

Adevărat balsam, pentru sufletul meu atât de rănit în ultimul timp. Camera Deputaților e cu mine, chiar dacă 14 deputați, din propriul meu partid, nu mă simpatizează. Dar vreau să cred că și aceștia au votat pentru mine din disciplină de partid.

La ședința noului Birou Permanent. Care e exact același, ca și cel din sesiunea trecută. Votăm 6 pentru, 3 contra și 2 abțineri, ca în viitor, ședințele Biroului să rămână confidențiale.

Ședință plenară. Se pierde multă vreme cu ordinea de zi.

Am primit o scrisoare foarte frumoasă de la un călugăr din Schitul românesc Prodromu de la Muntele Athos. M-am folosit de ocazie, căci lăuda suplimentul nostru religios, „Alfa și Omega". I-am spus cât de mâhnit sunt că nu se face nici un progres în ce privește găzduirea greco-catolicilor în biserica „Rățească" din Turda.

Să vedem reacția!

Miercuri, 2 Februarie 1994

La 12.00 fix, la SRI, cum fusese programat – Măgureanu m-a primit imediat. Mi-a servit niște parizer și brânză. El a mâncat plăcintă cu varză.

Conversația, de fapt, nu prea interesantă. Doar să mă convingă că el e total independent și n-are decât interesele țării la inimă.

Clădirea, impozantă, construită în timpul războiului. I-a găzduit întâi pe germani, apoi pe ruși. „Ștefan Gheorghiu" a fost tot aici, precum și un institut de cercetări sub guvernul Stolojan.

I-am spus că nu cred în versiunea ce mi-a dat Ștefănuț, colonelul din subordinea lui, responsabil de contra-terorism. El afirma că Doina Călin, în combinație cu Nicu Filip, sunt vinovați. „E foarte important să se găsească vinovatul, ca să se dovedească că nu e vorba de o acțiune cu substrat politic", a zis Măgureanu cuiva la telefon.

Am vorbit de cei cu trecut de colaboratori ai Securității. Mi-a declarat: „Să știți că eu sunt foarte prieten cu domnul Coposu". Sunt amândoi din Sălaj și părinții lor erau prieteni în PNȚ.

Coposu greșește când vrea restaurarea Monarhiei, crede el. E depășită. Țara n-o mai vrea. Pentru Constantinescu n-are absolut nici un respect. Ar vrea să vadă un guvern PDSR/PNȚCD. Ceilalți nu contează. Găsește că eu mi-am creat o imagine foarte clară în opinia românească. De adevărat democrat, calm, detașat, obiectiv. Aș fi foarte potrivit pentru viitor. N-a indicat în ce calitate sau postură.

Am vorbit de casă. I-am spus că vreau s-o cumpăr. Mă va susține. Va vorbi cu Primul Ministru.

Mi-a mai spus, printre altele: „Pe mine mă preocupă pericolul din Răsărit. Știu că KGB-ul e activ în România. Am fost și eu acuzat că sunt KGB-ist. N-am vreme să fac intrigi în sânul Opoziției".

Exact după o oră l-am părăsit. Să mă invite la el acasă, i-am spus, așa cum mi-a sugerat. „Sigur că da, suntem vecini".

SRI-ul e lângă Otopeni.

La Parlament n-am făcut mare lucru. Ședința Biroului Permanent, apoi în plen. A condus Dan Marțian.

Seara, cină cu ministrul de Externe al Iranului. M-au pus la stânga lui, Năstase fiind la dreapta. În fața lui, Meleșcanu, gazda. Sunt în plin Ramadan. Au mâncat foarte puțin și cu toții am băut apă minerală și Coca-Cola. Conversație mai mult glumeață. Ambele cuvântări, citite. Avem interese comune în economie. Să le dezvoltăm. Delegația lor e formată din șapte membri plini și șapte oficiali. Toți arată teribil, nebărbieriți.

Joi, 3 Februarie 1994

Dezbaterile parlamentare au început, teoretic, la 8 a.m. Am sosit la timp, dar în biroul meu, nimeni. Mă caută Năstase. Dan Marțian ia conducerea ședinței.

Năstase ține ca de preferință eu, dar, în orice caz un PNȚCD-ist să meargă cu el în Olanda. „E o vizită importantă. Și acolo, în Olanda, se face mare caz de persecuția ungurilor în România. De aceea aș prefera să nu fie un UDMR-ist în delegație". Are dreptate. Îmi aduc aminte cum acum vreo 8-10 ani, l-am auzit pe un deputat european vorbind de „genocidul ungurilor în România".

I-am explicat cum stau lucrurile. Cum nici Konya Hamar și nici Börbély n-au cedat. În schimb, Diaconescu a fost de acord să-i lăsăm pe ei să meargă. Le-am comunicat acest lucru. Acum e prea târziu s-o mai schimbăm.

Sosesc la timp, exact la 9.15 a.m., la Palatul de Justiție. Mă așteptau soții Ghiga. Sală mare, enorm de înaltă, cu ecou. Abia de-am înțeles ce spunea procurorul. Pozitiv însă. A urmat Ghiga. Elocvent. Convingător. La fel avocatul lui Danciu (minerul). Ceilalți doi, avocații securiștilor, au încurcat faptele, chiar și numele inculpaților, ale martorilor etc. Avocatul plutonierului major a insinuat că nici n-a fost un furt, pentru că nu s-a dovedit câți bani am avut, dacă i-am avut în casă!!

Nevasta lui Ghiga, așezată lângă mine, mi-a dat niște mătănii să le țin în mână. Oarecum jenat, am acceptat și am făcut-o.

La urmă, Președintele ne-a somat să ne spunem cuvântul. „Partea civilă", a zis mai întâi. M-am sculat în picioare. Domnule Președinte, Onorată Curte, doresc doar să se stabilească adevărul. Înțeleg pe domnii avocați care-și apără clienții, dar încurcă faptele. Este, de asemenea,

important ca să se vadă că există o separare a puterilor în stat. Adevărul este așa cum l-am prezentat noi. Colonelul Nicolae a vorbit lung, încâlcit. Se vedea de la o poștă că minte. Danciu și Dumitrescu, laconici.

Sentința se va pronunța peste câteva zile. Nu s-a anunțat când.

Au fost cei din Constanța la mine. De la Bursa Maritimă și de Mărfuri. Să facem ultimele planuri pentru lansarea Bursei la 11 Februarie.

A venit și Mihăilescu. Am stat cu el până la 2.30 p.m. Din sediul PNȚCD ni s-a luat toată mobila. Nimeni nu mai merge acolo. Doar Boilești. E absurd ce s-a petrecut la Cluj. Vina este exclusiv a lui Coposu care a ținut să mă scoată de la Președinția organizației județene. Mihăilescu vrea ca eu să am biroul meu la sediul UMRL, acolo, în plină piață. Să dau consultații, să vadă lumea. Va pune un placat mare în stradă.

Problemă cu monumentul memorandiștilor. Vatra îl vrea mai în față. Cât mai spre Piață, ca să-l contracareze pe Matei Corvin. Altfel, zic ei, nu dau banii promiși. Absurd. Trebuie să găsim un compromis. Sculptorii, ca specialiști, îl vor mai retras, pe strada Eroilor.

Ajung punctual la Văcăroiu. La orele 14.00. Mă lasă singur un sfert de oră. Cum am aflat mai târziu de la consilierul lui, s-a dus, cerându-mi scuze, să ia și el o îmbucătură. Nu mâncase nimic toată ziua.

Afabil, prietenos. Mi-a vorbit foarte mult, elogios, de imaginea mea în România, de adevărat democrat. Asta, drept comentariu la numărul de voturi ce mi-au acordat colegii în Cameră. „Nu m-a surprins, mi-a zis. Așa sunteți văzut. Obiectiv, dedicat democrației".

Am vorbit despre guvernul lui și despre perspectivele de viitor. I-am făcut analiza mea. „Nu țin să rămân. Să vină altul, dacă poate mai bine", mi-a spus.

Am făcut calculul, reiau. Petre Roman a fost un an și trei luni prim-ministru, Stolojan, un an. Dumneata deja ai un an și 4 luni. Eu am fost pentru intrarea noastră în guvern, după alegerile din Septembrie 1992. Coposu, contra, pentru că veți cădea în cursul iernii. Acum trece a doua iarnă și tot la putere sunteți.

Și alte considerente din partea lui. Vrea privatizarea mai rapidă, dar e oprit de corpul administrativ. Neconvingător, pentru mine. Să-i schimbe.

În final, trecem la problema mea. Casa incendiată. Vreau s-o cumpăr. E a treia oară că trebuie s-o pun la punct. Moștenitori nu sunt. A

fost construită de Gusti, dar nu se pretează la a deveni casă memorială. „De cine depinde?" De dumneavoastră, îmi spune directorul Societății Comerciale Herăstrău Nord (fostul ICRAL), căreia îi aparține. E proprietate de stat. Eu o pun la punct, dar s-o pot cumpăra.

„Las' să mă interesez. E mai bine așa. Ca să poți s-o refaci cum vrei".

De-acolo, la Tipografie. Forester și-a terminat lucrul. Mașinile sunt instalate și funcționează.

Vineri, 4 Februarie 1994

Cina la ambasadorul Chinei. Mâncare excepțională. Băutură bună. Vin chinezesc „The Great Wall" și un coniac tot de-al lor. A vrut să vorbească cu mine. Despre invitația de a merge în Taiwan. Mi-a explicat, cu lux de amănunte, de ce ar fi inoportună o vizită acum, a mea, la Taipei. Trebuie să rezolve mai întâi problema Hong Kongului. Va veni, apoi, cea a Taiwanului. Care este mai ușoară, mi-a spus, pentru că există o singură Chină. O vizită a mea, însă, ar fi interpretată – oricât de personală ar fi ea – drept o recunoaștere că Taiwanul e independent de China. E ceea ce doresc ei să evite cu tot prețul.

L-am asigurat că, ocupat fiind, nu voi putea da curs acestei invitații, în orice caz, pentru moment. Mai târziu, dacă lucrurile se schimbă, voi reconsidera situația și-l voi pune la curent. În orice caz, nu voi merge în Taiwan fără a-l informa.

Altfel, am discutat atitudinea SUA față de China, situația din Hong Kong, am menționat insulele Quemoy și Matsu etc. Și am vorbit despre experiențele noastre în China în cele două vizite ce am făcut în această vastă țară.

Seară foarte plăcută, prietenoasă. I-au dat Elisabethei cadouri.

Li, ambasadorul, a fost traducătorul în/și din limba rusă și interpretul, atât al lui Mao cât și al lui Ciu Enlai. Pe Ciu îl respecta mult mai mult. O adevărată personalitate. Moderat, înțelept.

Sâmbătă, 5 Februarie 1994

M-am odihnit. Am reparat niște dulapuri ieftine, foarte rău făcute – ca de mântuială. Am curățat, apoi și reparat icoana pictată pe sticlă de băiatul Feliciei Roșeanu. Era pe șemineul nostru. Modernă, dar frumos executată. Totul acoperit de funingine. Din cauza căldurii, sticla subțire pe care a fost pictată a crăpat în mai multe locuri. După ce am

curățat toată funinginea, am lipit cu grijă porțiunile icoanei utilizând „magic glue". Fantastic. A ieșit ceva foarte interesant. E mai „autentică" decât era înainte. Sunt încântat că n-am pierdut-o și că arată bine, mulțumită focului prin care a trecut.

„Îți face mult bine să lucrezi cu mâinile. Ești foarte îndemânatic", mi-a spus Elisabeth. Adevărat, am mai uitat din nenumăratele probleme ce am.

Duminică, 6 Februarie 1994

Am dormit vreo 10 ore. Cu două scurte întreruperi. „Pentru că te-ai concentrat la altceva. Nu numai la politică", mi-a zis Elisabeth. Într-adevăr, sunt mai puțin tensionat. Dar mari cearcăne în jurul ochilor tot mai am.

Mărculescu mă informează că a murit Marin Bucur. De cancer, săracul. Avea 64 de ani. Unul dintre cei mai importanți colaboratori ai noștri de la *Cotidianul*. I-am telefonat imediat soției lui care scrie sub numele ei de fată Victoria Ana Tăușan.

Gabi Țepelea mă roagă să spun câteva cuvinte la lansarea cărții lui de memorii, Miercuri, la Librăria „Mihail Sadoveanu".

Marți, 8 Februarie 1994

Eu am vorbit primul, în numele PNȚCD, în dezbaterea asupra Memorandumului cu FMI. Cred că a fost bine. Au vorbit și alții. Toată ziua. Am terminat aproape de 10 seara. Au câștigat cu o mare majoritate. Noi ne-am abținut, așa cum convenisem.

Cristea s-a așezat la masă, în cantină, lângă mine. Am avut sentimentul că e nemulțumit de cum merg lucrurile în Partid. N-am reacționat.

Miercuri, 9 Februarie 1994

La Biroul Permanent. Gavra conduce. La 12.45 plec la Librăria „Mihail Sadoveanu" de pe Bulevardul Magheru. Sosesc exact la timp. Erau toți adunați în jurul lui Țepelea. Prezentarea a început îndată după venirea mea. A vorbit, mai întâi, directorul librăriei, în calitatea lui de critic literar. Doct, solemn. Eu, cu totul altfel. Le-am povestit de studențiа noastră. De șepcile roșii ce purtam: cei de la Litere și Filosofie cu o faclă de aur, iar noi, cei de la Drept, cu o balanță. I-am adus mari elogii. E cu adevărat savant, pentru că a descoperit pe scriitorii și poeții

români care au scris în latinește în Evul Mediu – mai ales în Transilvania. L-am lăudat pentru activitatea din primul și actualul Parlament. Și pentru cea din sânul Partidului. Un actor a citit din poeziile lui Țepelea, scrise în închisoare. Și un înalt funcționar din Ministerul Învățământului a povestit ceva din vremurile grele sub Ceaușescu. Gabi a răspuns bine, dar mult prea lung.

Lume relativ puțină. Doamna Vișa a venit să-mi vorbească despre cartea soțului ei care nu poate să apară din lipsă de fonduri. Mărincuș mi-a vorbit de scrisoarea ce i-a trimis lui Coposu, în care i-a cerut să accepte să devină Președinte de onoare al PNȚCD. N-a primit nici un răspuns.

La Senat mă duc în camera lui Ioan Lup. Foarte prietenos. Și el se plânge de Coposu. „Mi-a spus că nu vei fi reales Vicepreședinte al Camerei Deputaților. L-am întrebat: Asta înseamnă că nici eu nu voi fi reales Vicepreședinte al Senatului? S-a uitat în jos și n-a zis nimic. Eu nu mai știu ce e cu omul ăsta. Am petrecut Crăciunul împreună de 50 de ani. Am împărțit un pat în închisoare. Acum abia de-mi vorbește. E cu totul retras. Nimic nu funcționează bine în Partid".

I-am povestit ce s-a întâmplat cu Boilești la Cluj. Cunoștea situația în mare. Coposu a vrut să fie așa. El a manevrat lucrurile. Acum îmi spune că nu e mulțumit cu Matei, Președinte al județului, i-am spus lui Lup.

La ședința Consiliului delegațiilor parlamentare pentru integrarea în Europa. Boștinaru conduce, avându-l pe Manolescu președinte de ședință. Eu am stat între Emil Roman, Președintele delegației la CSCE și Ovidiu Popescu, șeful delegației pentru Parlamentul European. Florin Rădulescu-Botică a venit mai târziu. El e Președintele delegației noastre la Consiliul Europei. Are voce bună. Vorbește prietenos, dar fără mare substanță. Dintre diplomați l-am remarcat pe Andrew Bache, Christos Alexandris, Christoph Parissini, Monique Frank (Olanda), Karen Fogg (Uniunea Europeană?) și Ioan Căpățână (Republica Moldova).

Diverse sugestii de colaborare. Foarte bine. Două ore mai târziu, la 7.00 p.m. s-a ridicat ședința.

M-am dus la lansarea noului ziar, *Ultimul Cuvânt*. Îl scot „securiștii" de la Grafitti. M-a primit Dragoș Grigoriu, Directorul General. Ai noștri mi s-au alăturat: Mărgărita Geică, Șerban Madgearu și frumoasa Loredana, care lucrează, acum la PNL, mi se pare.

Foarte multă lume. Să vedem cum va merge ziarul. Au apărut deja

două numere. Al nostru, îmi spune Mărgărita, a mai câștigat o comandă de 800 de numere. Încet, încet!

Ieri au fost la mine trei turdeni, în frunte cu Medrea, Președintele Organizației PNȚCD din municipiu. Să intervin pentru reînființarea județului TURDA .

Joi, 10 Februarie 1994

Vin alți patru turdeni în delegație. Au fost și la Oliviu Gherman: Marian Popescu, Dorin Trif, Dumitri Babaioana și Petru Herculea. Toți, oameni de afaceri. Același lucru. Vor reînființarea județului Turda.

Vorbesc și eu cu Gherman la telefon. „Trebuie să-i susținem", îi spun. El, Gherman, mi-a confirmat deputatul PER, Bold, e împotrivă. S-ar părea că punctajul Turzii nu e bun. Altele, din vechile județe, au o situație mai avantajoasă, deci cu un punctaj superior.

Trimit un mesaj la timișoreni. În speță, lui Mircea Checeanu și lui Panait Stănescu-Bellu, Președinte și Secretar PNȚCD Timiș.

Seara, recepție la iranieni. Multă lume. Gionea îmi vorbește împotriva lui Coposu. Are dreptate, dar nu e nimic de făcut. Curios că și Manolescu a avut aceeași atitudine. Venise la mine la birou azi-dimineață. Să discutăm publicarea revistei lui, *România literară*. E mult prea mult, îi spun. E peste cinci milioane de lei pe lună. Dacă ați putea să acoperiți jumătate din abonamente și donații, atunci putem continua. Altfel, cam greu. Singur a sugerat ca abonamentele din străinătate, în valută, să ne revină nouă. Ar fi o soluție.

Toată lumea diplomatică comentează votul Parlamentului în favoarea Memorandumului cu FMI. Toți, dar toți, socotesc că e bine așa. Le-am explicat de ce ne-am abținut.

Abia aștept să discut cu John Davis și cu Andrew Bache.

Vineri, 11 Februarie 1994

La Constanța. Mă primesc șefii Bursei Maritime și de Mărfuri, Pană, Cornel Vieru, directorul executiv, Mircea Bulgăr și Mircea Filipoiu care, împreună cu Gheorghe Florea, conduc secția care se ocupă de mărfuri.

Masă bună, cu icre negre și șalău la un restaurant pe malul mării. Apoi la Hotelul REX din Mamaia. Apartament excepțional. Standard occidental. Doar apa nu e chiar fierbinte. Totuși, surpriză plăcută. Pe stradă, când să intru în mașină, mulți tineri mă ovaționează.

Am vorbit categoric. E important să avem această instituție (Bursa MM) și să devenim piața întregului bazin al Mării Negre.

Totul a mers strună. Organizatorii mulțumiți, publicul foarte impresionat.

Sâmbătă, 12 Februarie 1994

Viscol mare. Ninge. Adevărat crivăț, venit direct din Rusia și Ucraina. Micul dejun cu Cornel Vieru și cu colonelul care a depistat cel mai mare transport de hașiș. Nu știu exact câte tone, dar e un record. Din Kenya, la Haifa, la Rotterdam și în fine, la Constanța. Rezultatul: a fost înștiințat că va fi transferat în alt post!!?

Călătorim cu grijă. Mașina, acoperită de zăpadă murdară, înghețată, mai ales pe laturi.

Acasă mă așteaptă invitația lui Ion Iliescu să fiu No 2, după el, în delegația care-l va primi pe Președintele Croației, Franjo Tudjman, Luni, 14 Februarie.

Duminică, 13 Februarie 1994

În fine, mă decid. Încep să scriu răspunsuri la întrebările lui Dan Bogdan. Toată ziua, fără nici o întrerupere decât din partea telefoanelor. Ambele din Londra. Pe la 7.30 seara vine Nicolae cu Steven Lloyd și cu James Lee și cu Andrew Baines. Au venit să trateze cu Țurcanu pentru a-l sprijini să-și consolideze SOTI. În momentul de față e în pericol de a-și pierde licența de TV din lipsă de program.

Luni, 14 Februarie 1994

Un crivăț crunt. Gardă de onoare la intrarea principală a Palatului Cotroceni. Soldații, săracii, aveau armele culcate în fața lor și, zgribuliți de frig, ba țopăiau, ba își băteau corpul cu brațele, autoîmbrățișându-se. Îmi place uniforma. E ca a dorobanților din secolul trecut. Fără zorzoanele lui Carol al II-lea.

Eram nepregătit. Fără fular, fără mănuși și cu capul descoperit. Am stat vreo 10 minute cu șeful Protocolului, dar am intrat în mașină să mă încălzesc, îndată ce mi s-a sugerat s-o fac. Mai trec vreo 20 de minute. Vine Iliescu. Foarte afabil, foarte prietenos. Ori de câte ori vin croații, vremea e proastă, ne spune.

Crivățul ăsta vine direct din Rusia, ripostez eu.

„Să vă spun o poveste, zice Iliescu. Când se trasa pe teren frontiera dintre Polonia și Rusia, la sfârșitul primului război mondial, comisia a

ajuns la o casă care era exact pe linia de demarcație. Unde vrei să fii, în Polonia sau în Rusia?, l-au întrebat.

Să mă gândesc. S-o mai întreb și pe nevastă-mea. Peste vreo două ore se întoarce: D-apoi, am decis. Mai bine să fim în Polonia, că în Rusia gerul e mai mare".

Franjo Tudjman vine cu suita: Ministrul Afacerilor Străine, Vicepreședintele Parlamentului, Ministrul Transporturilor și Zeljko Matici, ambasadorul lor de aici.

Se cântă imnurile naționale, trec în revistă garda de onoare și vin, Tudjman și Iliescu, să salute delegația română: pe Meleșcanu, Paul Teodoru, Ministrul Transporturilor, ambasadorul Traian Chebeleu și Vasile Leca, însărcinatul cu afaceri la Zagreb.

Cu mașinile la Palat. Cei doi președinți, tête-à-tête, iar noi, ceilalți, împreună, în bibliotecă. Meleșcanu le dă explicații asupra programului, vizita la Sinaia, Castelul Peleș și Pelișor etc.

La Parlament n-am un moment liber. Berciu tare ține să merg la Vințul de Jos, Joi după-amiază. Voi căuta, deși în Partid, conducerea (Coposu și ai lui) nu mă susțin.

Apropos, ce face Coposu. E plecat din țară de aproape două săptămâni. Unde e? în Elveția, Germania? Suferă de ceva? Nimeni nu știe, sau nu spune.

Vin englezii să mă vadă. Adușî de Dudu Ionescu. Vizita lor se înscrie în efortul conservatorilor de a asista Partidul nostru.

De la 5.00 la 7.10 p.m., ședința celor două delegații. Iliescu mă plasează la dreapta lui. La stânga-l avea pe Meleșcanu. Iliescu prezintă foarte optimist situația din România. Urmează, lung, foarte lung, Tudjman. Au pierdut 20 de miliarde de dolari din cauza războiului și a embargoului.

Meleșcanu, foarte scurt. Eu mă refer la prietenia tradițională dintre popoarele noastre. Îl menționez pe „strămoșul meu care a fost Președintele Partidului Național Român"... etc. Și care a colaborat și cu croații, în cadrul Consiliului Naționalităților din Imperiul Austro-Ungar.

La cina oficială, tot la Cotroceni, am stat la masă cu Coșea, Dijmărescu, Suian (Vicepreședintele Senatului, PUNR) și Ambasadorul Croației la București (și el, fost bursier British Council).

Marți, 15 Februarie 1994

Întâlnire în biroul lui Năstase cu croații. Gherman, Năstase, eu și Ioan Lup. Vorbesc aproape tot timpul primii doi. Schimbăm informații

asupra felului în care funcționează Parlamentele noastre.

La 12.15, la BRCE. Mai întâi, ședința Consiliului de Administrație. Apoi vin și reprezentanții acționarilor: Senatorul Tărăcilă și Deputatul Albu, din partea FPS (Fondul Proprietății de Stat) și Dijmărescu, pentru FPP (private). Discuție lungă. Întrebări. Tărăcilă căuta nod în papură. Imposibil de găsit. În cele din urmă Dan Pascariu își depune mandatul împreună cu întreg Consiliul de Administrație. Reprezentanții acționarilor se retrag. Pe la orele 3.00 p.m. Până la 7.30 au tot deliberat. Noi am așteptat în sala mare de ședință a Consiliului și în alte săli mai mici. Am stat mult de vorbă cu Albu. Om interesant. Profesor de Economie la ASE. Mi-a povestit viața lui. Mi-a spus că Iliescu are o opinie foarte bună despre mine. Eu sunt apreciat de el și de ei (deputații PDSR). Ei au decis să mă aleagă și dacă ai mei nu m-ar fi desemnat pe mine candidat la Vicepreședinție. Consemnul lor a fost să-l respingă pe oricare altul. Indiferent de câte ori l-ar fi prezentat.

În fine, Tărăcilă apare. Ne întrunim. Citește procesul-verbal. Răzvan Temeșan e făcut Președinte. Toți foștii membri sunt înlocuiți de noi oameni de-ai PDSR-ului (Adrian Severin, Bercea, Dijmărescu și eu nu suntem aleși.)

Seara dau un interviu în acest sens la BBC: victorie a Puterii. Restaurare. Cina cu Nick, acasă.

Miercuri, 16 Februarie 1994

La 10.30 ședința de încheiere a vizitei croate. La Cotroceni. În același format. Foarte degajați. Vorbim de toate. Tudjman, evident, încântat. Foarte impresionat de Palatul Parlamentului și de Castelul Peleș, pe care l-au vizitat ieri. Legături mai strânse între noi. Să-i influențăm pe sârbi, să fie mai înțelegători.

Semnarea solemnă a tratatelor de prietenie și cooperare. Bem cu toții un pahar de șampanie. Conferință de presă. Plecare solemnă, gardă de onoare, imnurile naționale.

Rămași singuri un moment după plecarea croaților, Iliescu îmi confirmă că el m-a ales să fiu numărul doi al delegației. De ce această onoare? l-am întrebat. „Ca să arătăm că suntem uniți". N-a spus-o atât de clar. A zâmbit, cum zâmbește el, dar avea ochii surâzători, mi s-a părut, umezi. Emoție? Frig? Căci era foarte rece, deși soare, cer senin. Greu de ghicit. Un gazetar, de la *Tineretul Liber* cred, a vrut să știe ce am vorbit împreună. I-am spus, menționând necesitatea unei autentice

reconcilieri naționale.

Masa cu Nicolae, la cantina Camerei. Mâncare, ca de obicei, proastă și rece.

În Cameră. Se discută ce facem noi, Camera. Ne votăm și noi sediu, mașină, secretară etc. Pentru fiecare deputat în teritoriu? Situație absurdă. Asta înseamnă 341 de deputați. Cheltuială de peste 4 miliarde de lei pe an. Dejeu și Lepșa, pentru. De asemenea, prietenii mei Bucur, Berciu, Popa, Sturdza etc.

În cele din urmă acceptăm, cu mare majoritate, moțiunea deputatului Tabără (PUNR), ca să ni se dea 100% salariul de bază pentru activitatea în circumcsripție.

Interviuri, cu *Evenimentul Zilei* și discuție cu Gabriela Adameșteanu de la *22*.

Joi, 17 Februarie 1994

Am plecat de la Parlament la ora 10.00 a.m. Exact cum fusese programat. Am discutat, întâi cu Diaconescu, atacul împotriva mea la Radio „Europa Liberă", lansat vitriolic de Ilie Păunescu. (De altfel, sunt surprins că Stroescu l-a transmis. De ce?) Făcea o comparație, înțeleg, cu intrarea lui Câmpeanu prin reprezentanții lui în guvernul Stolojan. Pentru că am apărut în delegația României care l-a primit pe Tudjman.

Diaconescu e de părere să ridic problema la Conferința de Presă, Luni dimineață. Și el e complet de acord să merg la Vințul de Jos.

Ion Berciu, deputatul de Alba, a venit cu noi și de la Sibiu l-am luat și pe James Holloway, agentul deputatului conservator din Monmonth, Roger Evans. Ne-a fost trimis de Geoffrey Pattie ca să ne învețe democrație.

La Alba-Iulia ne primește cu mâncare soția lui Berciu. Ne oprim câteva minute la sediu și apoi la Vințul de Jos. Sală mare, friguroasă. Dar s-a umplut așa de tare că lumea era afară, cu ușile deschise. Între 400-500 de persoane.

L-am prezentat pe Holloway. În Anglia exista, la Londra, un spital Holloway, un Collegiu și o închisoare. Nu știu de unde vine James, am încheiat introducerea. A răspuns bine James. E din Cardiff și-și aduce aminte de echipa noastră de fotbal care i-a bătut pe galezi, spre bucuria lui și disperarea fiului său. „Democrația e ca o urzică. Trebuie s-o strângi ferm în mână. Altfel te ustură".

Și din ea, cei care știu cum, pot să gătească o salată foarte bună, am

adăugat eu.

Le-am vorbit de onoarea ce încerc ca să vorbesc în circumscripția electorală care l-a trimis pe Maniu în Parlamentul de la Budapesta. Solgăbirăul era român, supraveghetorul alegerilor, ungur. „Dumneata cum votezi?" l-a întrebat pe solgăbirău.

„Io-l votez pe dl Maniu". „Cum asta. O să-ți pierzi postul". A scos omul ștampila funcției lui pe care întotdeauna o purta cu el, și i-a pus-o pe masă: „Țineți-o. Io tăt pe domnul Maniu îl votez".

Le-a plăcut povestea.

Și le-am spus o a doua, pe care o știam de la Nelu Diaconescu.

Era prin 1936. A vorbit Maniu, aici, răspicat împotriva Regelui. Nu era șeful Partidului. Mihalache era. Deodată un țăran îl întrerupe: „Domnule Maniu (cu accentul pe prima silabă), să nu mai vorbești!". Pauză. Lumea, consternată. „Dumneata să poruncești și noi suntem gata".

Le-am vorbit de știrea proastă, că guvernul n-a căzut și de știrea bună, că putem schimba primarul. Om bine, tânăr de 32 de ani, bărbat chipeș. Le-am vorbit de durerile locale, de gaz, apă, titlurile de proprietate, de trimiterea copiilor la liceu cu autobuzul pe cheltuiala satului.

A mers strună. Foarte multe întrebări, intervenții. Am semnat cărți și ziare. Au venit la adunare și din împrejurimi. Din Sibișel, Vurpăr, Mereteu, Sebeș și chiar din Aiud, Alba-Iulia, Deva și Mediaș. Și din satul Inuri. Mi-au dat apoi o masă mare, după o scurtă ședere la sediu, cu interviuri pentru presă. La același hotel unde am stat și rândul trecut 18 persoane. Am stat până după 11.00 noaptea.

M-au întrebat și de situația din Cluj. Le-am explicat cum Boilești au acaparat toate pozițiile de conducere. „Coposu a vrut-o. El a făcut-o. Nu înțeleg de ce!!", le-am spus. Sunt sigur că cineva îi va comunica acest lucru. Asta vreau. Lumea a început să fie nemulțumită. Imobilism. Așa decretează criticii situația noastră. Și Coposu lipsește mult prea mult.

Vineri, 18 Februarie 1994

Cu mașina prin Făgăraș, Râșnov, Zărnești, Pârâul Rece, Predeal. Foarte frumoasă regiune.

Ajungem pe la 3.30 în plină ședință a Fundației Civile a Colegiului Național al Consiliului de Apărare, la Palatul Pelișor. E un simpozion internațional despre „Relațiile dintre Civili și Militari în Societatea Democratică", organizat împreună cu Consiliul Atlantic al Statelor Unite. Din partea americană văd că au venit oameni interesanți. David McGiffert e

șeful delegației. L-am recunoscut pe Charles Corddry de la *Baltimore Sun*. Melissa Henton e subdirectoarea Programului Civil Militar. Din partea Ambasadei, vreo patru persoane împreună cu Jonathan Rickert ca șef, în lipsa lui John Davis.

La a doua sesiune trebuia să vorbească Spiroiu și eu să iau Președinția. Am luat-o și am condus dezbaterile în englezește. Spiroiu n-a putut veni. Pașcu i-a citit cuvântarea, intitulată „Procesul de Restaurare și Democratizare al armatei României".

Bine. În pauză am vorbit mult cu McGiffert. E avocat în Washington, democrat, fost subsecretar de Stat al Apărării, membru al Consiliului de Conducere al Consiliului Atlanticului.

Seara, la recepția dată de Ministerul Apărării, vine Spiroiu. El și cu McGiffert fac cuvântările de rigoare.

Vorbesc mult cu Jonathan Rickert. El a vrut. Ne-am așezat să mâncăm împreună mai la o parte. Vroia să știe ce se întâmplă. Se face sau nu o coaliție. L-am lămurit pe linia analizei mele deja notată aici. Iliescu n-are nevoie de o coaliție, dacă nu poate obține una cu noi, PNȚCD. Și asta ar face-o numai dacă noi am accepta condițiile lui. Și atunci, ar face-o numai de dragul Occidentului, al Americii, în primul rând. Altfel, n-are nevoie de o coaliție. PUNR-ul n-are unde merge. Dac-ar forța alegeri anticipate, numai PSM și PRM ar câștiga.

Sâmbătă, 19 Februarie 1994

Începem ședința punctual la 9.00 a.m. La intrare, însă, Dan Lăzărescu îmi dă *Adevărul,* care publică știrea că am câștigat procesul cu „minerii". Colonelul a fost condamnat la 4 ani închisoare, plutonierul major și Danciu, adevăratul miner, la 3. I-a obligat pe toți, solidar cu Ministerul de Interne, să-mi plătească 60.000 de dolari sau echivalentul în lei, la data plății, și 45.000 de lei de la fiecare dintre condamnați. De asemenea, mi se vor restitui obiectele furate din casa mea care se găsesc la Ministerul de Interne, unde au fost predate. E departe de a-mi acoperi pierderile, dar sunt mulțumit. Cel mai important lucru e dovada că totuși există o separare a puterilor în statul român, astăzi. David McGiffert deschide ședința. Vorbește foarte bine Dr. Simon. Definește șase faze ale implementării Parteneriatului pentru Pace. Urmează Petre Roman. Definește condițiile: transparență, control civil asupra forțelor armate, menținerea capacității de intervenție, cooperare și activități comune cu NATO. Totul cere bani, mulți bani. Trebuie să-i găsim.

Virgil Constantinescu e cel mai bine. De ce am fost primii să semnăm documentul:

(1) Opțiunea noastră matură, tradiții, istorie;

(2) Nevoia de securitate;

(3) Amenințarea din Răsărit, Armata a14-a etc.

În luarea mea de cuvânt am subliniat că toate formațiunile politice din România sunt pentru această soluție și am explicat de ce celelalte alternative, inclusiv cele două forme de integrare întâi a țărilor de la Vișegrad – a lui Vaclav Havel și a lui Zbigniew Brzezynski – ar fi fost dezastruoase pentru viitorul Europei, nu numai al nostru, cei care am fi fost lăsați pe afară.

Organizasem o vizită la Castelul Peleș. La 11.00 a.m. am început-o. McGiffert lângă mine tot timpul. Interesantă concepție. Camerele sunt organizate în jurul holului central. Atât la primul etaj, cât și la al doilea, unde sunt dormitoarele regale și ale oaspeților. Eclectic ca stil, domină neogoticul și barocul. Construit treptat, pe o perioadă foarte lungă de timp, a fost inaugurat în 1883. Aici e și sala unde s-a semnat actul de neutralitate, în 1914.

Cum ne-am dus de la Foișor la Peleș pe jos și la fel la întoarcere, am stat mult de vorbă cu McGiffert. Ne-am descoperit colegi de universitate. El a fost la Colegiul Emanuel, în 1949-'50. A jucat rugby, a canotat etc. S-a distrat și îmbibat atmosfera din Cambridge.

Masa împreună, Petre Roman, soția lui și istoricul american care a publicat „memoriile" lui Antonescu, sau, mai degrabă, despre Antonescu. Am adus-o pe Mărgărita Geică. I-a luat un interviu și ne-a fotografiat împreună cu McGiffert.

Am răspuns o oră și un sfert, la Radio Tinerama, întrebărilor ce mi-a adresat publicul. Mi-au dat ocazia să explic poziția mea și de ce nu mă consider într-un „con de umbră" față de colegii mei din Convenție. Partidul nostru e reprezentat de Coposu și de Diaconescu. Democrat fiind, eu mă supun liniei de Partid, chiar dacă am alt punct de vedere. Am vorbit și de sugestia lui Ilie Păunescu la RFE, că voi intra într-un guvern de coaliție cu PDSR, împreună cu un grup PNȚCD și CD. Am respins speculația ca total nefondată.

Duminică, 20 Februarie 1994

Toată ziua acasă. Ghiga vine să mă vadă. Îi atrag atenția că actul de vânzare-cumpărare a terenului din Pantelimon e greșit redactat. E

definit incorect. Vecinii sunt inversați. Penescu Nicolae, de la care am cumpărat, e la Vest și primarul Popescu la Est. Și lungimea laturilor e incorect arătată. Trebuie refăcut. Ghiga îmi spune că Penescu are cazier judiciar. Acuma o face! Sper că nu pierd și banii ăștia (116 milioane de lei, atunci când am făcut cumpărarea).

Obțin prin FAX atacul împotriva mea de la „Europa Liberă", al lui Ilie Păunescu. Pătârlăgeanu, de altfel, îmi faxase informația.

Luni, 21 Februarie 1994

La 8.30 punctual vine doamna Adamesteanu de la *22*. Îmi ia un interviu în adâncime. Mai ales despre NATO. Îmi reproșează calitatea cernelii ce utilizăm.

La conferința de presă Coposu vorbește nesfârșit de „minunile" săvârșite de el în străinătate. A stat două zile la Versoix cu Regele. A fost prezent când i-a primit pe fotbaliști, a obținut burse și utilaj agricol etc. etc. Arată foarte slăbit și i-a cam pierit vocea.

Mi-au dat și mie cuvântul. Păunescu trage concluzia că voi intra în guvern pentru că am apărut alături de Iliescu pe tot parcursul vizitei lui Franjo Tudjman, și o justifică prin legăturile mele secrete, în ultimele săptămâni, cu Cotrocenii. Dezmint știrea și o atribui imaginației bogate a lui Ilie Păunescu care și-a dat demisia din funcțiile ce ocupă în Partid pentru a scrie romane, piese de teatru. I-am dorit succes, în încheiere.

Știrea de la Vințul de Jos e proastă. Candidatul nostru a ieșit după candidații PDSR și PL-93. Deci, nici nu va intra în balotaj. Sunt foarte dezamăgit.

Dau un lung interviu corespondentului ziarului mexican *Excelsior*. De asemenea, pentru Rompres.

Sârbii și-au retras artileria. Au acceptat ultimatumul NATO, așa cum am prezis.

Un alt interviu pentru *Dilema* lui Pleșu. Despre „cultura politică".

Marți, 22 Februarie 1994

Vești proaste de la Lloyd's. Curios, sunt îngrijorat, dar nu îngrozit de perspectiva că-mi voi termina viața așa cum am început-o, „Domnul a dat, Domnul a luat; fie numele Domnului binecuvântat!". Am început cu nimic. Poate mi-e sortit să termin cu nimic.

Seara la cină, la Gionea. Vine Ninosu cu nevasta, fiica lui Corneliu Mănescu.

Se vorbește mult de Coposu – pe care ambii îl critică violent. Caut să aflu de la Ninosu cum va arăta guvernul după remaniere. Nu-mi spune, sau, poate, nici nu știe. Cum nici eu nu știu ce e în capul lui Coposu.

Plecăm la orele 9.00 seara. Ninosu avea o întrunire la PDSR. Eu promisesem să mă duc la Ernö Rudas, ambasadorul Ungariei. Ca să-l cunosc pe Wolfart János, președintele Oficiului Minorităților Naționale din Ungaria. E german de origine. Tânăr, nu prea interesant. Coposu mi-a zis: „De ce n-ai venit la Seminarul nostru PNȚCD cu Seidel (despre Parteneriatul pentru Pace); aveai un prânz bun, gratis".

M-am prefăcut că nu pricep ironia lui, destul de grosolană. Adevărul e c-am fost extrem de prins. Luni seara am fost la recepția de deschidere, la Hotelul Dorobanți.

Miercuri, 23 Februarie 1994

Cu N. Penescu, un om de-al lui și cu Mihai Bănică, la terenul din Pantelimon. Deșeurile continuă să fie depozitate pe acest teren. „Ăsta-i aur", îmi afirmă Penescu, fără să zâmbească măcar. O fi, dar eu prefer să oprească depozitarea aici, să blocheze intrarea și să construiască drumul între șosea și lac. E interesul lui, nu al meu. Eu pot să aștept și să uit de terenul cumpărat.

Ziarul *Meridian* publică un mare articol pe pagina întâi, cu poza mea. Titlul: „Ion Rațiu dublu spion, Securitatea și Mossad". Sunt de-a dreptul ridicoli.

Dau interviuri. Multe. E semn bun că-mi sunt solicitate.

La 10.10 a.m. sosesc la Seminarul PNȚCD-Seidel. La Hotelul Dorobanți. Tocmai își termina contribuția Emil Constantinescu. A urmat un general și apoi Dudu Ionescu. Ultimul, foarte bine. A făcut o analiză amănunțită a documentului-cadru semnat de noi. Primii semnatari ai Parteneriatului pentru Pace.

Pauză. Lumea mă solicită peste tot. Extrem de flatant, dar e imposibil să fac față cererii. Accept invitația să merg mâine după-amiază la UMRL. La Londra plec cu avionul de seară, la 8.10 p.m.

Vorbesc nu prea bine. Dar îi antrenez. Am atenția publicului. E bine să căutăm să intrăm primii în NATO, bazați pe acțiunea noastră în Parteneriatul pentru Pace.

Ajung la ședința Biroului Permanent al Camerei cam cu o oră întârziere. Atât la seminar, cât și la birou am făcut caz și haz de faptul că

sunt agent dublu: Securitate și Mossad, dar amestecat și cu CIA și KGB.

După-masă iau conducerea dezbaterilor Camerei. Se discută Raportul PETROMIN. Rolurile sunt bine împărțite. Conduc dezbaterile fără incident. Fac o singură glumă. După vreo câteva intervenții, Președintele Comisiei de Anchetă, Bivolaru, îmi sugerează să obțin întrebările deputaților în scris. Mă execut. Zic: „Pentru o mai eficientă dezbatere, Președintele Comisiei de Anchetă, Bivolaru, dorește întrebările în scris ca să le rumege". N-a luat-o în nume de rău.

Joi, 24 Februarie 1994

În Parlament votăm Regulamentul și continuăm Proiectul de Lege al Bursei de Valori. Iarăși interviuri. Nu se mai opresc. *Cotidianul* publică declarația mea că-l voi da în judecată pe Gugui și *Meridianul* și voi cere un miliard de lei despăgubiri.

Fac puțină ordine pe masa mea de scris. Cu Daniela Baciu, noua mea secretară. Care promite.

La 5.30 plec la UMRL. Multă lume. Le vorbesc despre situația internă și externă. Zic: Vom avea guvern monocolor (PDSR), sprijinit de cele patru partide extremiste (PRM, PUNR, PDAR și PSM). Nu cu noi. Căci nu sunt gata să împărtășească puterea. În politica externă, să fim fericiți că s-a adoptat formula Parteneriatului pentru Pace, ca să intrăm sub umbrela NATO, în cele din urmă.

De-acolo, direct la Otopeni. Bob Weeks de la Banca Agricolă (susținută de IMF) mă recunoaște și mă prezintă lui Martin Slough de la Banca Mondială. Primii merg în Israel. Martin se întoarce la Washington prin Londra. Călătorim împreună. Ne înțelegem perfect. Va fi un bun contact pentru viitor. Cum vine tot cam la trei luni în România, apreciază că am făcut mari progrese de la Revoluție încoace. Observație demnă de remarcat și de reținut.

Miercuri, 2 Martie 1994

În avionul TAROM cu destinația București, după o scurtă escală la Timișoara. Scopul principal al vizitei a fost verificarea sănătății mele. O verificare atât la medicul meu, Coombs, de la Cromwell Hospital, cât și la BUPA, general check-ul organizat de Elisabeth. O să primesc mai târziu și rezultatele diverselor analize. Pentru moment, ambii doctori m-au găsit în stare bună pentru un om la vârsta mea.

Luni, 28 Februarie, m-am dus la Cambridge pentru seminarul organizat la Wolfson College, cu participarea a trei *fellows*.

Înainte de seminar, cină cu Președintele Colegiului, Gordon Johnston, cu Vicepreședintele Michael Redhead și Jenny, soția lui, Bill Kirkman, directorul „Press Fellowship", John Naughton (Fellow al Colegiului și „Observer columnist"), și cu C.W. Squire de la Cambridge University Development Office, fost diplomat. Vorbea și puțin românește căci a servit și la București în anii '60.

Două lucruri s-au întâmplat în aceste zile: masacrul din Moscheea Patriarhilor din Hebron și doborârea a patru avioane sârbești de către aviația NATO. Sunt îngrijorat. Rușii sunt acum bine stabiliți în Bosnia-Herțegovina, în Iugoslavia. Nici Stalin n-a reușit să ajungă acolo.

La București vin Mărgărita Geică și Șerban Madgearu să mă vadă. Îmi aduc, printre altele, numărul curent al revistei *22* (2-8 Martie, 1994). Interviul săptămânii, pe două pagini la mijloc, este cu mine, realizat de Gabriela Adameșteanu. Sunt mulțumit. E corect.

Joi, 3 Martie 1994

La Cluj ne așteaptă Victor Marian. Ne instalăm la „Continental" și mergem imediat la UMRL. Seminar împreună cu Fundația Hanns Seidel despre „Privatizarea întreprinderilor industriale de stat în lumina experienței din fosta Republică Democrată Germană – DDR". Plin. De la București au venit Pițigoi și Mamulea. A condus Mircea Mihăilescu. Mi-a venit rândul. Le-am spus că nu sunt tehnician, deci observațiile mele în mod necesar vizează aspectul politic al problemei. Le-am amintit că în Februarie 1990 i-am dat un interviu lui Roșca-Stănescu pentru *România Liberă*. Atunci am indicat că o schimbare se poate face în cinci ani, în sensul că țara ar ajunge pe drumul bun spre privatizare. Astăzi condițiile sunt altele. E mult mai greu. Atunci aveau două miliarde și jumătate de dolari în Tezaurul țării. Acum se recunoaște oficial că avem trei miliarde și jumătate de dolari! Atunci lumea întreagă ne admira. Era pentru noi. Acum e altceva. Trebuie să dovedim determinarea noastră de a intra în structurile Occidentului, de a îmbrățișa democrația și economia de piață. După mine a vorbit Profesorul Klaus Métter. Foarte bine, cu exemple practice.

Ulm Spineanu își anunțase participarea, dar n-a venit. Zice că e bolnav. Iresponsabil, aș zice eu.

În pauză, Pițigoi îmi spune că alaltăieri, la 1 Martie, recepția de la

„Omenia" a mers foarte bine. Diaconescu, Gionea au fost prezenți.

Masă comună. Dau apoi interviuri. Cristinei Stilu de la Radio Cluj și lui Radu Liviu și Oanei-Lorena Mândruț de la *Gardian*.

Cină la Geomolean care a înființat Centrul Româno-American. Lângă mine, la masă, Corneliu Cocheci care a reușit în afaceri aici. El ne-a dat cina. Pe la 9.30 p.m. sosește și Willis Paley Hume, secretar II la Ambasada americană. El e omul de legătură. Vorbește românește. A fost deja patru ani în țara noastră. Pleacă în alt post, în Aprilie, deci luna viitoare, dar vine altul în locul lui.

Vineri, 4 Martie 1994

Dau un lung interviu corespondentei ziarului *Gardian*, de aici, din Cluj, Oana Mândruț. Fată tânără de 19 ani. Foarte prețioasă, precisă, cu o față severă în repaus. Altfel, de-a dreptul frumoasă, cu ochi mari, distanțați unul de altul. Să vedem ce va ieși.

La Biblioteca Universității, în biroul lui Radosav. Vin pe rând Prof. Pompiliu Teodor, Nicolae Bocșan, Decanul Facultății de Istorie, Toader Nicoară, Lector la Istorie, Șerban Polverejan, istoric și redactor la „Dacia". Toți sunt specialiști în perioada Memorandumului. Într-un fel sau altul. Cădem de acord ca să ținem simpozionul mare la 10 Iunie, după terminarea festivităților legate de aniversarea fondării Universității, acum 75 de ani. La aceasta vor participa 42 de istorici consacrați, fiecare va prezenta o lucrare inedită. Toate vor fi publicate, apoi, în formă de carte.

La 25 Mai, la dezvelirea monumentului, vom avea și o adunare în Aula Universității, la care vor vorbi doar trei persoane: Polverejan, Liviu Maior (ministrul Învățământului) și eu, în ordine inversă. Pentru această ocazie vom publica ediția a doua a cărții *Memorandiștii*, cu o nouă prefață din partea mea. Radosav va merge săptămâna viitoare la București să finalizeze totul.

La Dej totul a decurs bine. Lume satisfăcător de multă pentru o zi de lucru. Vreo 40. Pe bună dreptate vor o broșură cu programul CDR, ce proiecte de legi am propus noi, ce amendamente am făcut în această legislatură, amendamente respinse, bineînțeles etc. Sunt îngrijorați pentru că PROPACT tot amână livrarea sub diverse motive.

La Gherla sosim cam cu o oră întârziere, căci ne-au ținut neașteptat de mult cu întrebările la adunarea din Dej. Aici, și mai multă lume. Aproape 60, aș zice. Sârbu, omul lui Matei Boilă, care a fost și la Dej,

a stat numai câteva minute, o dată ce s-a convins că nu vorbesc împotriva lor. Avea ceva întrunire, mi-a spus. În mașină, căci cu el călătorisem de la Dej la Gherla, mi-a arătat ce bine au organizat totul la sediul nostru din str. Pavlov. Ați pierdut mobila, i-am spus. „Nu toată, Matei a intervenit și a reușit să-i oprească".

La Dej am avut și un infiltrat care a căutat să strice adunarea. N-a reușit. A plecat împreună cu alți doi, care erau în altă parte a sălii. Am ajuns la Cluj abia la 11.30 noaptea.

Sâmbătă, 5 Martie 1994

La „Salvare". Au mai puțin de 80 de autovehicule, unele mai mari, cele mai multe mici. Cu astea fac față la 250 de solicitări în medie, pe zi. Au și o pompă de benzină care e o adevărată piesă de muzeu, pompă cu mâna. Ar trebui s-o schimbe pe trei pompe moderne la cei care au construit-o acum 70 de ani, probabil!!

În sala de sticlă a Primăriei, Congresul pe țară al sindicatului ambulanțiștilor. Vor autonomie și echivalarea tuturor angajaților în ce privește acordarea de prime. Ceea ce nu se face astăzi, căci cei care mențin vehiculele în stare de funcționare nu sunt considerați între cei care se califică pentru prima de „urgență" aplicabilă „Salvării". Discriminare tipică comunismului. De altfel, remunerarea continuă să se facă după vechile reguli. Nu se aplică libertatea remunerării de la serviciu la serviciu. Toți trebuie să fie la fel. La Tg. Mureș, suntem informați, un arab, Arafat, reușește să organizeze el „Salvarea". Foarte bine, se pare. Chiar prea bine, ceea ce-i atrage critici.

L-am adus pe deputatul Berciu de Alba, el fiind Secretar al Comisiei pentru Sănătate, a Camerei Deputaților.

Prânzul, copios, la Cerghizan, urmat de o cină la „țăranul" Gocan. Mi-a plăcut Molnar. Toți – erau 12 – vor să schimbe conducerea PNȚCD-Cluj. Să-i răsturnăm pe Boilești. Ce o ieși și din asta? Cine-l va informa pe Coposu că a fost grav criticat la această cină?

Duminică, 6 Martie 1994

La masa de lângă noi, la micul dejun, un grup de 8 americani tineri. Băieți. Ce vă aduce în România?, i-am întrebat. „N-am fost pe aici niciodată. Vroiam să vedem lumea", a fost răspunsul. Erau din Minneapolis. „You speak perfect English", mi-a declarat unul din ei, după câteva minute de conversație. I tought to. I lived în England a long time

and I had the benefit of misspending three years în Cambridge, am răspuns eu spre amuzamentul tuturor.

Afară, în fața localului unde se celebrează slujba greco-catolică în Turda, mă aștepta Micu Mezei. „Unchiule, am fixat plăcile de marmură în cimitir". Am fost încântat. Ne-am urcat din nou în mașină și am mers imediat să le vedem. Sus, în văzul dealului, niște românași de-ai noștri încărcau un camion cu bălegar pentru îngrășământ. Le-am vorbit. Ziua era frumoasă, deși cam rece. Dar legătura s-a stabilit imediat, caldă.

„Pot să vă pun o întrebare, mai așa?", îmi zice unul.

Sigur. Dă-i drumul.

„Mai primim banii de la Caritas?"

Ai pus bani acolo?

„D-apoi, am pus".

Mult?

„Destul".

De ce ai făcut-o. Nu m-ai auzit. N-ai auzit că eu am zis că e o șarlatanie? Cum pot să te ajut acum?

Am mai vorbit. Ceilalți nu puseseră bani în „jocul" lui Stoica. Ne-am despărțit prieteni, dar oamenii ăștia și-au aruncat banii de pomană. O tragedie. Și sunt milioane de români, și câteva mii din Ungaria care au făcut același lucru.

Plăcile sunt frumoase. Mai mici, dar mai clar scrise. Litere mai mari. Îmi plac. Trebuie ca totul să fie pus la punct, împroșcat din nou cu ciment, mai deschis, ca să nu se decoloreze. Am vorbit și de plantarea de flori. Să vedem ce o să iasă. Aș vrea să fie ca o grădină. Am să plătesc un om s-o îngrijească.

Slujba frumoasă. Părintele Ghib predică despre judecata de apoi. Corul cântă „La mulți Ani!". Le mulțumesc și le vorbesc de hotărârea mea de a nu abandona lupta de recuperare a bisericii noastre.

Adunare la sediul PNȚCD. Întrebări penetrante. Ca peste tot, de altfel. Ce cred despre Monarhie, CDR, poziția mea în Partid, situația în organizația PNȚCD-Cluj. A mers foarte bine. S-au simțit în largul lor. Cred că i-am satisfăcut.

La masă, un cuplu, le-am uitat numele, voiau să-i ajut să obțină încă o cameră în clădirea în care stau. Aparținuse evreului Winchof, sau așa ceva, acum în Israel. Ce-o fi având asta cu activitatea mea de deputat, bunul Dumnezeu știe!!

Sosim la Câmpia Turzii, aproape exact la orele 3.00 p.m., cum promisesem. Mă așteptau afară. Mulți copii. Vreo șapte, cred. Fiecare cu o garoafă. I-am îmbrățișat pe toți. Era casa tânărului inginer Rus, de la Industria Sârmei.

Am stat mult. M-am simțit bine. Masă mare. Greu să mai mănânc, dar am făcut-o. Discuții și întrebări foarte interesante. Tot în aceeași direcție. Lumea e nemulțumită de Coposu.

Aflaseră tocmai de schimbările din guvern. Tinca în locul lui Spiroiu. Tărăcilă în locul lui Dănescu, la Interne. Și alți doi, la Transporturi și Justiție, Novac și Chiuzbaian. Exact cum am anticipat eu. Nici vorbă de coaliție autentică. Avem un guvern monocolor. Ceilalți din pentagonală îl vor sprijini, căci n-au încotro. N-au unde merge.

Mă înțeleg bine cu Vâtcă, secretarul organizației noastre PNȚCD-Cluj. Vreau să trimit scrisori tuturor membrilor noștri de partid. E de acord. Să le comunice și celorlalți din biroul de sub președinția lui Matei Boilă.

Cerghizan mi-l aduce pe Părintele Botiza. Mi-a vorbit îndelung despre Biserica noastră Greco-Catolică și originea ei. Cum propaganda calvină vroia să ne câștige în secolul al XVII-lea ca români – și să ne acorde recunoașterea ca națiune. De ce n-au acceptat acest lucru, atunci?, a fost întrebarea mea firească. El vrea să publicăm în „Alfa și Omega", suplimentul nostru religios, despre spiritualitatea occidentală, nu numai despre cea ortodoxă.

Inteligent omul, cult, calm, lung la vorbă. E contra formulei „restitutio in integrum". Din păcate, Episcopul George Guțu acceptă intransigența lui Tertulian Langa în întregime. Adevărat dezastru, așa nu se va realiza nimic.

Marți, 8 Martie 1994

Ieri și astăzi în Parlament, Legea de funcționare a Radioului și Televiziunii de stat. Impas. PDSR-ul insistă să obțină o preponderență a Consiliului de Administrație.

Miercuri, 9 Martie 1994

La 10.00 dimineața, la Senat. Semnăm proiectul de lege inițiat de Liga Studenților prin care se cere stabilirea vinovaților la 16-23 Decembrie 1989. Coposu face o cuvântare. La fel, inițiatorii și reprezentantul Organizației „21 Decembrie", cei care l-au propus pe Emil Constantinescu.

Proiectul a fost gata în Decembrie 1993. Au încercat să strângă cele 250.000 de semnături, potrivit Constituției. N-au reușit. Acum am luat noi inițiativa, parlamentarii PNȚCD. Va trebui să obținem încă multe altele, ca să transformăm inițiativa într-una parlamentară. Vom obține suficient de multe? Vor semna toți membrii și simpatizanții UDMR și PD (FSN)? Mă îndoiesc. Ultimii au și ei multe de ascuns. Și apoi, chiar dacă obținem minimum necesar ca proiectul să fie pe ordinea de zi, când va ajunge să fie dezbătut? Avem acum deja 51 de proiecte care-și așteaptă rândul. Vor mai trece încă doi, poate trei ani!! Câte nu se pot întâmpla în acest timp?! Totuși e bine că s-a făcut. Eu o făceam altfel. Cum am și cerut în 1990, într-una din primele mele cuvântări în Parlament. Trebuia o Carte Albă a Revoluției și o Carte Albă a regimului comunist în România. Cu prioritate maximă, în regim de urgență.

Senatorul Bădiceanu e încântat, ieșirea lui de ieri, în Senat, a primit mare publicitate. Adrian Păunescu l-a atacat pe Coposu ca informator, fiindcă a făcut declarații împotriva lui Bratu și a mea. Ceea ce e adevărat. Am văzut și eu aceste declarații ale lui Coposu. Bădiceanu l-a făcut porc pe Păunescu, pentru că nu face distincția între un informator plătit și unul care n-are de ales. Întrebarea cheie însă, e alta. I s-a dat lui Coposu sarcina din partea Securității să informeze asupra anumitor persoane? Și a acceptat el să facă acest lucru?

M-a amuzat, însă, faptul, că Bădiceanu era încântat că Coposu îi dădea atenție azi-dimineață. De obicei îl ignoră.

Mike Higgins, Ray Bright și Radu Corceanu vin să mă vadă. Ei fac filme aici în România pentru „Full Moon Entertainment", o societate subsidiară din „Paramount". Aici lucrează cu o societate românească „Castel Film".

Vine apoi Liviu Mariția cu Gian-Franco Fracarlo. Vor începe transmisiunile postului lor de Televiziune „SICA", din Alba-Iulia. Înregistrează un interviu cu mine.

La ședința de Birou sunt informat că se dorește ca Gavra să continue să conducă ședința Parlamentului la Proiectul de Lege pentru funcționarea Radioului și a Televiziunii. Sunt de acord, dar și asta creează probleme. El conduce în așa fel, ca Puterea să reușească.

Joi, 10 Martie 1994

Vine Diaconescu la mine în birou. Mi se plânge de un articol publicat ieri în *Cotidianul*: „Frica de alegeri anticipate face și desface

majoritatea parlamentară". Liviu Ioan Stoiciu îl atacă indirect, pretinzând că e pentru el. Citez: „... după cum declara serios, deunăzi, Ion Diaconescu, vicelider, mereu depășit de situația publică în care se află domnia sa în opoziție, gata în orice clipă să dea cu bâta în baltă, fără pic de prestanță politică (mai nou, până și filmul neocomunist «Oglinda», al terfelirii subtile a Regelui Mihai, dlui Ion Diaconescu părându-i-se perfect!)...".

Avea perfectă dreptate. Nu trebuie să ne atacăm, gratuit, liderii. Am chemat-o la ordine pe Mărgărita Geică. „Așa e el, Stoiciu...". Să nu mai fie!, i-am zis. N-are nici un rost să ne demonetizăm noi pe noi înșine. Dacă avea un motiv serios, atunci da. Altfel, nu.

Otto Weber mi-a adus *Vremea* lui Adrian Păunescu. Iarăși cu facsimile după informațiile date de Coposu despre Bratu, despre mine, Hudiță etc.

Important de știut e dacă Coposu a dat informații scrise de fiecare dată la cerere, sau în mod automat, atunci când avea ceva de comunicat, pentru că era informator. Aici e deosebirea.

Radio „Vocea Speranței" mi-a luat un lung interviu despre religie. Sunt adventiști, finanțați din America.

Vineri, 11 Martie 1994

M-am înțeles cu Nicolae Penescu ca să pot cumpăra o fâșie de pământ din proprietatea lui, lată de circa 28 m. Ca să coincidă cu vârful de nord unde vine drumul. Să meargă până la lac, ceea ce o să-mi dea aproape 120 m. Pe lac 91,5 + 28 m. Tot la 5 dolari m^2. Să-mi exercit opțiunea înainte de a-mi construi casa.

Cu Mihăilescu plănuim sărbătorirea a 125 de ani de la înființarea Partidului Național Român din Ardeal. Să o facem Joi, 24 Martie.

Dau peste o fotografie de la Hotelul Continental, când Tecuceanu și-a sărbătorit ziua de naștere. Acum aproape trei ani. Elisabeth și cu mine pe scaun. În spatele nostru, galeria ticăloșilor: Gigi, Andreea, prietena lui, Mihai Eftimie, cel care a dispărut vreo cinci zile cu mașina mea, Rodean, Doru Hanganu și o fată care a făcut parte din echipa pentru campania mea electorală din 1990.

Col. Ușoiu mi-a spus la telefon că probabil Hanganu a dat foc casei mele. A fost văzut în zonă în ziua de Anul Nou și se lăudase, deja, mai demult că-mi va sparge casa. Acum îl căuta. A dispărut de unde locuia, cu tot ce-i aparținea.

A venit Laurențiu Gheorghiu să mă vadă. Mi-a fost coleg la Liceul din Turda în ultimul an. Are 79 de ani, dar arată bine. Are acum un magazin de vinuri. Chiar lângă sediul PNȚCD. „Nu-mi ajungea pensia. A trebuit să fac ceva", mi-a zis. Îi merge bine.

După „Viața parlamentară", Arachelian discută remanierea guvernului cu Liviu Maior, Ministrul Învățământului și Președintele Miniștrilor FDSR din guvern, cu mine și cu Suian, Vicepreședintele PUNR al Senatului. Am reușit să introduc puțină vervă în discuție. Am susținut că noii miniștri trebuiau aprobați de Parlament, potrivit art.102, combinat cu art. 105, alineatul 2 și 106, alineatul 3 din Constituție, care indică acest lucru, deși nu explicit. Ceilalți doi, mai ales Suian, au invocat art. 85 care spune că remanierea guvernului se face de către Primul Ministru. Punct. Deci tace asupra problemei dacă, sau nu, e nevoie de aprobarea Parlamentului.

În cel mai bun caz, Constituția e ambiguă asupra acestui punct. Din moment ce cere ca toți membrii guvernului să fie astfel verificați dacă ajung în guvern prin remaniere.

Am explicat sistemul britanic, unde nu e nevoie ca fiecare membru al guvernului să aibă aprobare. Suveranul însărcinează pe șeful Partidului majoritar să formeze guvernul. Acesta o face dintre parlamentarii aleși în Camera Comunelor. Dacă vrea să includă pe cineva din afară, îl/sau o elevează la rangul de Baron ca să intre în Camera Lorzilor, deci tot în Parlament. Primul Ministru poate să-și schimbe guvernul în felul acesta oricând și oricum vrea el. Atâta timp cât deține majoritatea în Parlament. În America e pe dos. Separarea puterilor e completă, șeful guvernului este Președintele și el poate numi pe cine vrea în guvern. Dar numirea trebuie aprobată de Congres, în fiecare caz. De obicei, după lungi audieri.

Noi cădem între două scaune. Prim-ministrul poate numi pe oricine vrea, chiar și din afara Parlamentului, o dată ce a primit aprobarea inițială când a fost însărcinat să formeze guvernul. După Năstase, el poate s-o facă chiar a doua zi după învestitură. Așa trebuie văzută problema, prin „reductio ad absurdum". Deci, astăzi primește aprobarea Parlamentului pentru toți (fiecare în parte) membrii guvernului și mâine îi schimbă pe toți și Parlamentul n-are nimic de spus. Legiuitorul nu putea să vrea acest lucru.

Curtea Constituțională s-a pronunțat în acest sens la ultima remaniere. Nu e bine. Am vorbit și de Spiroiu. Maior a sugerat că el a

fost înlocuit, pentru că așa au fost indicațiile primite de la Consiliul Europei: să nu avem un ministru militar al Apărării Naționale.

N-am nimic împotriva domnului Tinca. Să vedem ce va face, dar eu știu că acesta nu poate fi motivul schimbării lui Spiroiu. Ca șef al delegației parlamentare la AAN, l-am susținut pe Spiroiu, la Copenhaga, Berlin, Washington – dacă menționez ultimele discuții în ordine cronologică inversă. N-am avut niciodată vreo problemă. Am fost înțeles. Știu, deci, că numirea unui civil la Ministerul Apărării Naționale nu a fost și nu este o condiție *sine qua non* a integrării noastre în NATO sau în celelalte organizații occidentale. Spiroiu a fost înlăturat din alte considerente.

N-am sugerat că numirea lui Tinca, un fost securist, ar însemna o schimbare a politicii noastre declarate de a merge spre Occident. Ar fi fost nepolitic, dar cred că ăsta e motivul. Iliescu vrea să fie și cu Occidentul și cu Rusia. Kozîrev a declarat clar, deunăzi, că Rusia e o mare Putere și că se va afirma ca atare în zona noastră.

Sâmbătă, 12 Martie 1994

La aeroport, la Cluj, azi, Sâmbătă, ne așteaptă Bogdan Cerghizan. Aranjaseră să plecăm la Târgu Mureș, la prânz. Nu se poate, îi spun. Trebuie să fim la Tg. Mureș la prânz, pentru o întrunire PNȚCD. Urma să plecăm cu minibusul lui Geomolean.

Ajungem, pe la 11.50, la sediul PNȚCD din Tg. Mureș. Totul încuiat. Un ungur ne spune că a auzit la radio că întrunirea noastră va avea loc la Casa Culturală. Mergem acolo. Lume neașteptat de multă. Chirurgul Florea Dorin e Președintele organizației. Dinu Ciucă e Președintele PNȚCD al Municipiului Tg. Mureș.

Întrunirea merge splendid. Le spun câteva cuvinte și apoi răspund la întrebări. Dacă, sau nu, noii miniștri, la o remaniere, trebuie aprobați de Parlament, semnificația înlocuirii lui Spiroiu; relațiile româno-maghiare; PUNR, „care va dispărea", am zis eu; UDMR, care după mine, nu e un partid democratic, e o reuniune a mai multor partide sau orientări politice, sudura lor fiind etnicitatea. Nimic altceva, ceea ce nu e caracteristic democrației. Și multe altele.

Duminică, 13 Martie 1994

În drum spre Huedin, ne oprim la pompa de benzină făcută de Ioan Dorel Rațiu. Îi spune AWA Trading International. A început cu bani de

la evangheliștii din America. Dar ceea ce a construit e remarcabil. Face hotel, are deja o cafenea. Va construi un parc pentru copii, un minigolf etc. A cumpărat un teren mare pe marginea șoselei.

La Huedin, întâi la biserică. Slujește Preotul Bota. O predică, adevărată lecție de istorie.

Întrunirea cu membri de partid, la sediu, foarte bună.

La Morlaca, în casa lui Valer și Marioara Andro. Ne dă pâine, slănină, ceapă tăiată în ulei, ceva mâncare cu carne și cartofi și sarmale. Și țuică bună, ardelenească. Ca întotdeauna, vorbesc mult oamenii, când li se oferă ocazia. Se plâng de condițiile de viață. Vâtcă s-a aprins.

Acest „banchet" a avut loc după întrunirea de doliu din mijlocul satului, în fața Casei de Cultură. Noi, cei veniți de la Huedin, sosiserăm pe la două. Tot satul era la casa decedatei, o doamnă Lucaci, de 83 de ani. Câțiva ne primiseră, dar acum așteptam să aibă loc înmormântarea.

Curând au venit. Toți, și mai ales toate, îmbrăcate în negru, cu năframe cea mai mare parte dintre femei. Un adevărat râu șerpuitor, cu prapor în frunte, preotul în odăjdii în care predomina firul de aur, și apoi coșciugul. Piața din fața Casei de Cultură, unde eram, era evitată de două poduri, peste un șanț și peste un pârâu. Convoiul s-a oprit la fiecare pod, să citească preotul din cărțile sfinte. S-au dus până la biserica din deal, înconjurată de țintirim.

Când au venit, în fine, i-am angajat la vorbă. Tot încuiați la cap sunt marea lor majoritate. Noi, Opoziția, nu-i lăsăm pe guvernanți să rezolve problemele țării. A fost mai bine sub Ceaușescu.

Tița, Președintele PNȚCD din Huedin, era la Ardeova, satul socrului său, care tocmai a decedat. Ne-am dus acolo. Mortul era în casă. Sătenii veneau pe rând la veghe. Am stat și noi vreo jumătate de ceas. Gazdele nu puteau, oricât ar fi vrut, să rămână mai mult cu noi.

Când am trecut prin Câmpia Turzii, la întoarcerea noastră la Cluj, ne-am oprit la Vlad, Președintele organizației de acolo. Vrea să-i obțin o bursă în America pentru fiul lui, Vlad, care are 28 de ani și a avut deja o bursă Fulbright în SUA. Nu sunt niciodată mulțumiți.

Cu trenul de noapte la București, după încă o cină la Cerghizan acasă.

Luni, 14 Martie 1994

Conferință de Presă la PNȚCD. *Ora* a publicat că la Tg. Mureș am afirmat:

1) că PNȚCD nu este gata să preia puterea;

2) că UDMR este un partid total nedemocratic;

3) că PUNR trebuie să se desființeze și

4) că recunoașterea independenței Republicii Moldova a fost o greșeală.

Am dat o dezmințire:

1) Declarația a fost făcută în contextul mai larg, în care explicam că nu vom avea alegeri anticipate și că trebuie să ne pregătim pentru guvernare;

2) Într-o democrație partidele se formează după program, după platforma politică, nu după etnii sau alte caracteristici înnăscute. De ce n-am avea atunci, un partid al celor cu ochi verzi?

3) Da, PUNR nu poate să dăinuiască cu un singur punct de program, pericolul maghiar și apărarea Transilvaniei și

4) Da, am afirmat categoric că toate țările din lume puteau recunoaște independența Moldovei, dar nu noi, românii: „Noi nu suntem două petice de țară, nu suntem două frânturi de popor. Suntem o singură țară, un singur popor. Germania (RFG) n-a recunoscut niciodată că RDG este o altă țară".

Miercuri, 16 Martie 1994

Ziua de ieri, ziua națională maghiară a decurs în liniște pe tot teritoriul țării. Ungurii au manifestat cu steagurile lor. Au cântat imnul secuiesc. Dar liniște peste tot.

După masă, ședință comună a celor două Camere. Se discută Legea arendării. Se ajunge la un compromis. S.C. cu capital de stat (majoritatea acțiunilor) să nu poată lua pământ în arendă. Asta, pentru a împiedica AGROMEC-urile, care au pus mâna pe utilajul agricol, să ia în realitate pământurile cu care au fost împroprietăriți țăranii prin Legea 18/1991.

La Raportul de activitate pe anul 1993 al Fondului Proprietății de Stat și Programul pentru anul 1994 am luat cuvântul, bine pregătit. Am fost aplaudat.

Nu ni s-a prezentat un raport decât pe patru luni (Aprilie-August 1993) și nu ni s-a dat un buget pentru 1994, în consecință, Raportul să fie retrimis comisiilor ca să ceară ceea ce ne trebuie pentru a ne conforma Legii 58/1991. Asta am spus, în esență.

Am remarcat cum Coposu și Diaconescu, așezați unul lângă altul,

m-au aplaudat și ei.

Ieri și astăzi mi-am făcut diverse analize la Policlinică. O doamnă doctor radiolog, Nora Secreriu, îmi spune că e verișoara lui Horică, deci, prin Miorica. Mi-a fost foarte utilă. Competentă, de altfel.

Joi, 17 Martie 1994

Am citit aseară *În Zodia Satanei*, cartea Regelui Carol al II-lea. Am primit-o însoțită de o mică broșură, foarte bine redactată, a lui Paul despre „Familia Regală a României", și cu dedicație: „Pentru Ion Rațiu cu stimă, Paul of Romania".

Broșura e menită să demonstreze că este descendent legitim al Familiei Regale Române. Citează articolele din Constituțiile României, referitoare la această problemă și „demonstrează că numai prin Legea din 1926 s-a instituit interdicția căsătoriilor membrilor Casei Regale cu cetățeni români.

Cartea Regelui Carol e în trei părți. Trecutul, perioada interbelică, Războiul și Viitorul. Prima parte e un fel de istorie. Nu rău, dar incomplet. Dar nici nu putea să fie altfel. În tot cazul, dovedește o bună cunoaștere a situației internaționale. Interesant că nu se apără pentru marile greșeli făcute. Le justifică, implicit. Germania e marea vinovată. Germania a acționat peste tot. Ea e Satana. Toate măsurile luate de el au urmărit salvarea democrației !? Și a atitudinii noastre pro-aliate.

Felul cum tratează războiul dovedește o mare admirație pentru Churchill și Roosevelt. Și el, ca și mine și atâția alții, sperasem ca invazia Europei, dominată de Hitler, să se facă prin Balcani. Pe Antonescu întotdeauna îl menționează cu epitetul de trădător. Viitorul dovedește multă naivitate politică. De altfel, n-a fost singurul în timpul războiului. Ca și Morgenthan, pledează pentru împărțirea Germaniei în mai multe monarhii. Nu republici, pentru că acestea au tendința să se unească. Casele domnitoare însă își vor apăra privilegiile și „independența". Renania însă, trebuie să rămână sub control internațional, pentru binele tuturor.

Lumea să fie un fel de parlament al tuturor țărilor membre a Națiunilor Unite, absolut egale. Drepturile Omului, democrație etc. Surprinzător de idealistă viziune. Curios că un fost cap de stat nu și-a dat seama că victoria aliaților, inevitabil, va fi favorabilă Moscovei. N-a ținut el seama de poziția Rusiei după războaiele napoleoniene! E adevărat, a trecut o jumătate de secol de când a scris aceste rânduri. Totuși

ideile lui, acum total depășite, mi s-ar fi părut, și atunci, complet nerealiste.

Doctorul Albu îmi arată radiografia. Plămânul stâng are „petele albe", sechelele tuberculozei mele. Dar, inexplicabil, întreaga parte de jos a plămânului stâng e ca într-o ceață. Plămânul drept e perfect conturat până la diafragmă. Nu mi-a dat o explicație. O fi pleurezie sau calcifiere a pleurei, datorită pneumotoraxului ce am avut?! Cu siguranță ar putea să explice în parte, în tot cazul, de ce mă simt atât de obosit în ultimul timp.

Medicii radiologi, Roșca și Nora Secreriu, s-au gândit că poate tuberculoza mea a fost reactivată. Albu nu crede asta. Mi-a dat însă, niște fiole să aduc sputa pentru analiză. Ce n-aș da să-mi recâștig vigoarea fizică! Probabil, însă, va trebui să mă resemnez și să mă accept așa cum sunt.

Tata, îmi aduc aminte, când a stat la noi, la Londra, nu se plângea niciodată. Avea, cred, 83 de ani. Și a trebuit să fie operat de hernie. Le-a îndurat pe toate fără crâcnire. Când îl întrebam cum se simte, răspundea automat: „Foarte bine!". Și dacă insistam să-l iscodesc, ba despre inimă, de picioarele care i se umflau etc., reacția lui era admirabilă: „Cum să nu mă simt bine, când aproape toți din generația mea s-au dus deja!".

Tata, la vârsta aceea, respira bunătatea. Niciodată nu l-am văzut iritat, nemulțumit. Toleranța lui era absolută.

Viorel Marian Pană, Președintele Bursei Maritime și de Mărfuri din Constanța, mi-a fost adus la mine, la birou, de Mircea Ciumara, deputatul nostru de Constanța. Trebuie să-l ajut stabilind legături trainice cu „Baltic Exchange".

Vineri, 18 Martie 1994

Scriu toată ziua. Răspunsuri întrebărilor lui Dan Bogdan. Și mă odihnesc. Dorm mult.

S-a semnat la Washington acordul croato-bosniac pentru crearea unei Federații. S-ar putea ca, apoi, Bosnia-Hertzegovina să se federalizeze și cu Croația. Izetbegovici și Tudjman au semnat acordul la Casa Albă, de față fiind și Președintele Clinton. Interesant de remarcat. Când l-am întrebat eu pe Tudjman ce șanse are propunerea federalizării croaților și musulmanilor bosniaci, mi-a răspuns: „Nici una. Izetbegovici vrea să creeze un stat musulman. Croații sunt catolici".

Marți, 21 Martie 1994

Conduc dezbaterile Camerei. Termin Legea accizelor. Foarte expeditiv. Pentru că aveam un cvorum impresionant, am sugerat să votăm legea.

Era lege organică. Le explic acest lucru. Indic, chiar, că avem nevoie de 171 de voturi, pentru ca să fie adoptată. Trecem la vot. Avem numai 165 pentru. Imediat au venit la mine Viorel Munteanu, Profesorul Albu și alții, să-mi spună că am încălcat regulamentul pentru că n-am întrebat plenul cum dorește să voteze: prin ridicare de mâini, nominal, sau secret, prin bile. Eu am procedat normal. I-am întrebat dacă vor să treacă la vot, le-am explicat că e vorba de o lege organică etc. Oricare din grupurile parlamentare puteau să-mi ceară să decretez un vot nominal, așa cum mi-au cerut după ce legea a căzut.

I-am adus pe liderii grupurilor parlamentare și pe toți membrii Biroului Permanent în salonul Nicolae Iorga. Ne-am ciorovăit acolo. Gavra, gură mare, că am încălcat Regulamentul.

Ai votat?, l-am întrebat. De ce ai făcut-o? De ce n-ai protestat?

Cei de partea guvernului au cerut să explic Camerei că s-a făcut o greșeală și să trecem la un nou vot, de data asta nominal.

Nici prin minte nu mi-a trecut să fac acest lucru. Ar fi însemnat să deschid cutia Pandorei. Nenumărate legi au fost adoptate fără ca să se ceară explicit plenului să decidă cum doresc să voteze. Și apoi, dispoziția Regulamentului Camerei, care spune că Președintele anunță cum se votează, nu este una imperativă. El nu trebuie să facă acest lucru. El, sau oricare grup parlamentar, ridică problema. Dar nu-i musai.

Am rezistat tuturor presiunilor. Am reînceput ședința după pauză și am trecut imediat la Proiectul de Lege pentru taxele și impozitele locale. Seara, la o recepție dată de Camera de Comerț și Industrie și a Consiliului de Cooperare al Camerelor de Comerț și Industrie din România, la Restaurantul Cercului Militar Național. Senatorul PUNR, Sălăjean, îmi spune că, evident, eu am sabotat adoptarea legii ca să-i fac pe plac președintelui Ion Iliescu. Astfel se va încetini privatizarea. Mai în glumă, mai în serios. În orice caz, eu nu m-am opus acestei legi, deși e o lege socialistă, nu caracteristică economiei de piață. De altfel, cei mai înverșunați dușmani ai ei au fost PL-93 și UDMR. Ai noștri au votat cum au vrut. Unii pentru, alți contra.

Președinții Camerei de Comerț: București – Aurel Ghibuțiu, Iași – Costel Popa, Cluj – Ioan Munteanu și mulți alții au ținut să vină să-mi

vorbească.

Doctorul Alexandru Basacopol, Prim-medic al Spitalului de Plămâni, mi-a reamintit că lor le-am dat o ambulanță. Uitasem. Ea funcționează foarte bine și acum, îmi spune.

Ieri dimineață, la Judecătoria sectorului 3, a avut loc prima înfățișare a procesului meu contra lui Gugui și a ziarului său, *Meridian*. Gugui n-a apărut. Am confirmat că cer despăgubiri morale de un miliard de lei.

Seara, m-am dus la Ateneul Român pentru recitalul organizat de Fundația Culturală „Memoria". Seară de poezie și muzică, i-au spus. Plângăreață. Mie nu-mi plac aceste excese de sentimentalism. Plin, Ateneul. Am fost în loja regală cu Ticu Dumitrescu, Vintilică și Ioana Brătianu, Ana Blandiana, surorile lui Coposu, Otto Weber și soții Pascu, pe lângă alții. Ea, doamna Pascu, e foarte pentru mine.

Joi, 24 Martie 1994

În mașină spre Cluj citesc partea din *Cartea de Aur* despre Conferința de la Miercurea.

Zi frumoasă. Mic accident în Pitești, cauzat de fapt de șoferul meu, Nicu. Mai multă pagubă mașinii mele decât la cealaltă. Vroia bani, să-și repare mașina singur. Am insistat să raportăm accidentul Poliției. Nici un polițist vizibil. Ne-am întors cam un kilometru la prima stație. Au mers, cetățeanul, Nicu și cu omul meu de pază în stație, au raportat și s-au întors mulțumiți în aparență. Nicu mi-a spus, după ce l-am lăsat pe cetățean la mașina lui, că a acceptat 70.000 de lei ca să-și repare singur mașina. Am pierdut aproape trei sferturi de oră.

Sosim la hotel, în Cluj, la 3.30 p.m. Ne așteptau Cerghizan și Victor Marian, împreună cu un tânăr de la ziarul *NU*. La insistența lor mă întâlnesc cu Rosenberg de la International Media Fund. Ei cer ajutor de la IMF. Le fac acest hatâr pentru că n-au suficiente fonduri să continue ziarul.

Vorbim de toate, inclusiv despre posibilitatea ca IMF să ne ajute să facem un post de televiziune independent, în colaborare cu SOTI, „care nu merge bine", și pe care IMF îi sprijină acum. Rosenberg e impresionat de calitatea ziarului nostru. Transmit salutări șefilor de la IMF: Stone, Sheeban și Fernandez. Ar fi bine dacă am putea realiza, în fine, postul independent de televiziune, pe care l-am vrut din tot începutul. De când am venit în țară.

Sala de conferințe de la Biblioteca Universității, confortabil plină.

Ședința a mers bine. Au vorbit Victor Marian, ca să ceară un minut de tăcere în memoria lui Puiu Boilă, care a decedat acum două zile. Apoi Mircea Mihăilescu, care a organizat întrunirea pentru secția de studii a PNȚCD, și profesorii Teodor Nicoară, Liviu Botezan și Gheorghe Ianca, care s-a concentrat asupra lui Teodor Braniște, unul din apărătorii memorandiștilor și pentru un timp redactor-șef la *Tribuna*. În fine, am vorbit eu. Am citat din cuvântarea de deschidere, acum 125 de ani, a lui Ilie Măcelaru, am vorbit despre intervenția tânărului universitar venit de la Pesta, A. Horșia, despre intervențiile lui Rațiu la Miercurea.

Adunare reușită.

Doina Cornea ține să-mi vorbească. Aceeași poveste. Plângăreață, recunoaște că a militat împotriva mea, la alegerea candidatului nostru la Președinție, dar îmi zice că a făcut-o din patriotism.

Doamna Bocu, Președinta Alianței Civice din Cluj, cere o întrunire în biroul lui Radosav, directorul Bibliotecii. Foarte lungă la vorbă. Se plânge împotriva clanului Boilă și-mi cere să găzduim „Convenția Democratică" în sediul UMRL.

Prietenii mei nu sunt mulțumiți de Pârvu și de Viorel Lazăr, ambii foști mari comuniști. Primul e acum Vicepreședinte al organizației PNȚCD-Cluj. Dacă lăsăm „CD" să vină la noi în sediu, ei vor prelua totul.

Cădem de acord ceilalți (Marian, Cerghizan, Mihăilescu și Vâtcă) să-mi dea sugestia lor pentru scrisoarea ce ar trebui să trimitem tuturor membrilor PNȚCD din județul Cluj.

Vineri, 25 Martie 1994

Nu erau încă îmbrăcați când am ajuns la casa lui Puiu Boilă. A trebuit să aștept afară, la poartă. Ne-au primit băiatul lor, Puiu, și fata lui, Maria, femeie frumoasă, înaltă, distinsă. A stat în America patru ani. E căsătorită cu un român, are trei fetițe. S-au întors, însă, permanent, se pare.

Aduc condoleanțele mele de rigoare. Livia, cea care a provocat votul decisiv împotriva prietenilor mei, n-a apărut. Eu nu mai puteam aștepta.

Ajungem devreme la Miercurea Sibiului. Mergem până la Apoldul de Sus și ne oprim la o fântână veche, cu roată. Apă excelentă, rece.

La Primărie. Ne primește Primarul. Vreau să mergem la biserică. Preotul tocmai predica. Despre „pruncucidere". Se referea la enorm de

multele avorturi ce au loc în România, astăzi. „Nemții lutherani din Apoldul de Jos aveau aceeași metodă înainte de război. Preotul lor le-a spus că vor dispărea de pe aceste meleaguri. A fost o provocare".

Toată lumea – biserica arhiplină – pe jos, până la casa lui Ilie Măcelaru, acum școală. Scurt *Te Deum*. Scurtă cuvântare a preotului.

La Casa de Cultură. Lume destulă, dar nu plin. În timpul primei cuvântări a lui Gaston Marin, a sosit și Coposu, cu suita lui de la București: Remus Opriș, Dudu Ionescu, Ioan Mureșan, cu băiatul lui. Gaston vorbește mai ales despre ASTRA. Apoi vorbesc Dumitru Acu, Coposu, eu și Țepelea.

Ne dau o masă mare. Restaurant simplu, cu ciment pe jos. Mult prea multă mâncare. Coposu vorbește de Matei Boilă care vrea să-i ia locul, „să se descotorosească de mine". „Bine, tu l-ai vrut, ca să se descotorosească de mine, așa că-ți vine rândul". Totul, glumind.

La Sibiu, Dejeu conduce serbarea. Mai mulți profesori. Al doilea, Titică Turcu, vorbește foarte bine. Sala arhiplină. Îmi vine știrea sondajului IRSOP. Convenția Democrată e în frunte. Printre candidații posibili, Emil Constantinescu conduce de departe lista, urmat de Petre Roman și eu pe locul al 3-lea.

Coposu domină adunarea. La insistența lui Dejeu, aduc și eu câteva evocări din familie. Vorbesc de măicuța, în anii '20, de evlavia pentru tot ce era în casa lor, de Tante Felicia, de dezvelirea statuii din Turda, de Viorel, de planurile lui Ceaușescu de a sărbători 50 de ani de la Unirea cea Mare, zădărnicite de invazia Cehoslovaciei (1968), de arhiva mea de la Londra, de devastarea casei lui Ioan Rațiu, în 1840, și de faptul că eu voi aduce arhiva în țară, de îndată ce voi fi sigur că locuința mea nu va mai fi devastată.

A produs aplauze și râsete. E clar că lumea îmi este bine predispusă. Dar nu mai am sentimentul că se așteaptă mult de la mine.

Cină comună, în sediul PNȚCD. M-au plasat lângă Coposu. E mai deschis față de mine. O dată ce-și va da seama că nu prezint un pericol pentru șefia lui, s-ar putea să se schimbe. Dumnezeu știe! Dar astăzi, totul i-a demonstrat că el este șeful acceptat de mulțime.

Luni, 28 Martie 1994

Sâmbătă seara, la cina care a avut loc în Hotelul Caraiman, Senatorul Tănase Tăvală m-a invitat special să iau masa cu el și cu soția lui. El e timișorean acum, dar originar de lângă Luduș. Ea e moldo-

veancă. A făcut și el cinci ani închisoare. E un om bine, care judecă. E foarte nemulțumit de cum merg lucrurile în partid. Profesează lealitate față de Coposu, dar îl critică pentru politica lui. Marțea trecută parlamentarii noștri s-au adunat la Senat. Mulți și-au declarat nemulțumirea. De ce n-am fost și eu?

Pentru că nimeni nu m-a anunțat, i-am răspuns.

Dar să încep, de la început. Vineri seara, după cină, Coposu s-a întors cu suita lui la București. Țepelea a rămas la Hotelul „Bulevard". Eu, la „Împăratul Romanilor".

Dimineața, toată lumea adunată la sediul partidului. Atmosferă excelentă. Serveau micul dejun la sosirea mea, pe la ora 10.00 a.m. Dădusem un interviu la Postul local de Radio, care va transmite și imagini peste vreo șase săptămâni.

Cu mașina, la Sinaia. Sosim pe la orele 2.00 p.m. Participanții la FORUM-ul ONG organizat de IFES (Fundația Internațională pentru Sisteme Electorale). Subiectul simpozionului: Dezvoltarea Societății Civile. Eram programat la „Punctul de Vedere al Parlamentului asupra sectorului ONG". Ordinea contribuțiilor noastre: eu, Tănase Tăvală, Ernil (nu e Mișu?) Negrițoiu, ambii senatori. Apoi Aurel Știrbu (PDSR), Nicu Vintilă (PDSR), Călin Anastasiu (PL '93), toți deputați. Multe între.

Discuție bună. Eu le-am povestit înființarea I.F.F.T. și activitățile noastre. Apoi am răspuns, punct cu punct, la întrebările indicate ca teme de discuție în program.

Am stat chiar în Hotelul Palace peste noapte. M-am întors la București, ieri dimineață. După-masă dorm până vine Elisabeth pe la orele 5.00 p.m. Ploua. Am stat puțin de vorbă și iarăși am dormit. Și eu și ea.

La cină a venit Dinu Daponte. Mircescu, socrul lui Rodean, îmi cere bani s-o aducă pe nevasta lui Rodean în țară, din America. Rodean l-a amenințat deja că va păți-o dacă nu se astâmpără, „mai rău decât domnul Rațiu". Se referea, evident, la incendierea casei mele.

Astazi, Luni, 28 Martie 1994, direct la Otopeni. Avionul polonez se oprește în fața Salonului V.I.P. exact la 10.00 a.m., cum fusese programat. Remarcabilă performanță. Sufla un vânt rece, îngrozitor.

Delegația condusă de Adam Struzic, Mareșalul Senatului, formată din 11 oameni (inclusiv șeful Cancelariei Senatului, Sawicki). Mie mi-a revenit sarcina s-o însoțesc pe Olga Krzyzanovska, Vicemareșal al

Seim-ului.

La Conferința de Presă a PNȚCD. Radu Vasile pomenește de aniversarea de la Miercurea Sibiului și Sibiu. Îmi dă și mie cuvântul să fac o scurtă mențiune și despre aniversarea de la Cluj.

Răsvan Popescu, de la BBC, îl întreabă pe Coposu despre alegerile anticipate, Convenția Democrată etc. Răspunsul nerealist. Coposu tot își închipuie că vom avea alegeri anticipate anul acesta și tot vrea ca, în eventualitatea unei coaliții cu PDSR, noi, PNȚCD, să o facem numai în contextul și prin CDR.

La Biroul Permanent abia de strângem cvorumul de șapte membri. Ia conducerea Dan Marțian. Vine și Gavra, ceea ce-mi permite să merg în biroul Președintelui ca, împreună cu Năstase, să-i primim pe polonezi.

Facem schimb de informații despre felul cum funcționează Parlamentele noastre. Arăt că noi, Opoziția, nu avem mare lucru de spus, în ciuda faptului că raportul de forțe e foarte apropiat, precar, i-a spus Năstase. Majoritatea de 53% domină minoritatea de 47%, pentru că partidele, care susțin guvernul monocolor PDSR, n-au unde să meargă.

Critic „regimul de urgență" ce utilizăm tot mai des și explic faptul că am început să practicăm două „metode" de protest. Anume: ieșirea din sală, când știm că nu putem opri o lege ce nu ne convine și neexercitarea votului, rămânând însă în sala de ședințe. „Ambele, nedemocratice, dar e singurul fel de a protesta". Așa explică, dar nu pot justifica acest procedeu, cei care l-au inventat. (Ticu Dumitrescu, susținut de Coposu.)

Am condus ședința plenară după 6.30 p.m. pentru interpelări și întrebări.

Cina la Vila „LAC 1", cu delegația poloneză. Suntem ambarasați peste măsură. Mașina ambasadorului polonez, un Mercedes nou-nouț, a fost furată. Teribil ca imagine.

După cuvântările formale, ale lui Gherman și Struzic, urmează mai multe altele. Le vorbesc și eu de afecțiunea mea pentru Polonia. Pomenesc cum am dus și eu o roabă de pământ pentru monumentul lui Pilsudski, cum la Craiova, unde mi-am făcut școala de artilerie, ofițerii polonezi, strânși acolo după debaclu, aveau mare trecere la romănce; în fine, despre anii mei de exil, colaborarea strânsă cu polonezii în toate domeniile, care au dus la medalia „Polonia Restituită" cu grad de comandor, de către Contele Raczyński. Cred că am pomenit, fie în alocuțiunea rostită în englezește, fie în conversație, și cartea mea pu-

blicată în limba poloneză de Stypulkowski și de faptul că i-am dat o copie și Papei Ioan Paul al II-lea.

Năstase e cel mai popular om din România la ora aceasta – scriu ziarele. Într-o dezbatere la Televiziune cu Coposu argumentează că e nevoie de noi alegeri locale, pentru că PDSR n-a participat la alegerile din 1992. „Sofisticărie", îi spun. Cei aleși în 1992 au mandat până în 1996.

Sunt cam necivilizați polonezii noștri. Cu totul diferiți de cei din exil, care cunosc limbi străine foarte bine. Ăștia, cu excepția doamnei Olga Krzyzanovska și a lui W. Sawicki, știu una și bună: poloneza.

Marți, 29 Martie 1994

Generalul Graciov a venit la București să semneze un acord militar româno-rus. Suntem singura țară fostă comunistă care face acest lucru. Coincidența face ca tocmai ieri să moară Generalul Ștefan Gușe, care s-a opus „ajutorului" oferit de Moscova, în Decembrie 1989. După cât se știe, Iliescu et Comp. erau pentru. Și au fost mari discuții. Se afirmă, chiar, că Gușe a fost iradiat. Ca să nu mai rămână martor!!

Toată delegația parlamentară poloneză a venit la mine în birou, la 10.40 a.m. I-am primit împreună cu Coposu. Le-am oferit vodcă și pepsi. Numai doamnele au băut. Ceilalți au sărutat paharele.

Discuție bună. Coposu a ridicat problema excluderii noastre la Vișegrad. S-a căzut de acord că avem interese comune, mai ales o amenințare comună din Răsărit.

Intervențiile mele la Ministrul Sorescu, pentru restaurarea bisericilor din lemn din Maramureș, s-au scontat cu un succes deplin. Sorescu îmi comunică, azi-dimineață, că a semnat aprobarea ca „Euro Thames Consultancy" să vină în România.

Miercuri, 30 Martie 1994

Inspectăm Palatul Parlamentului. Întâi, ca să fim satisfăcuți că vom face față cerinței de a găzdui Conferința „Crans-Montana". Totul pare OK. Porțiunea respectivă va fi gata. Se lucrează de zor. Liviu Mureșan îmi reamintește că mi se va cere să joc un rol important la această conferință.

Apoi, la expoziția de tapiserie românească modernă. Excepțională.

Aseară, cină la „LAC 1" cu Friedrich König și Janssen, de la Consiliul Europei. I-am cerut lui König, prin Otto Weber, să mă primească.

Am făcut-o azi-dimineață, la 7.40 a.m. la Intercontinental.

Am vorbit foarte deschis, deși, foarte probabil, totul e înregistrat. I-am și spus acest lucru, cu voce tare, lui König.

Ne întoarcem la structurile vechi. Asociații agricole, pentru că țăranii nu-și pot lucra pământul obținut. Industria rămâne neprivatizată. Cei ne-PDSR-iști de la BRCE au fost înlăturați. Etc. etc.

Joi, 31 Martie 1994

Expoziție de sculptură: „Nudul". La Galeria Calderon. Foarte reușită. Adrian Năstase și Radu Berceanu printre cei prezenți. Doamna Lie, care face o statuie de 4 m a lui Iuliu Maniu, mi-a cerut să-i pozez. „Sunt flatat, dar nu voi finanța așa ceva. Din principiu. Sper că mă înțelegeți".

„Fără nici o obligație. Eu vreau s-o fac", a fost răspunsul ei.

Vineri, 1 Aprilie 1994

Australianul Silvaș, din Sydney, a venit să mă vadă. Are probleme cu preotul ortodox de acolo, Gavrilă Popescu. Pentru că l-a atacat în 1981 ca agent al Securității. După mine, e sigur că a fost. Silvaș vrea să aducă dovezi căci preotul l-a dat în judecată...

Încearcă, dar nu cred că vei reuși. Patriarhul Teoctist o scaldă!, îi spun.

Grabowski, Teodoreanu, Gheorghiu de la UMRL. Să plănuim adunarea noastră. Decidem pentru 21 Mai, exact la 10 ani de la înființare. Le-am promis două milioane de lei ca să acoperim cheltuielile. Am luat măsuri ca să nu fim confundați cu UMRL-ul lui Doru Novacovici. Ei fac „al 4-lea Congres UMRL", la Bușteni, pe ziua de 15 Mai. Treabă românească! E tare trist. Dezbinare, ori unde privești.

Cotidianul a publicat două articole pe pagina 1, provenite de la „April Press". Adică păcăleli:

Dolarul a scăzut la 1000 de lei și guvernul Văcăroiu a căzut!!

Bine scrise. Dacă le citești repede, au izul de autentice.

Marți, 5 Aprilie 1994

Aseară am luat cina la Restaurantul „La Primavera". A fost ziua de naștere a Elisabethei. Nimic spectaculos în ultimele zile. Am primit de la Paris invitația pentru adunarea exilului românesc de la Freiburg și Fundația de la Madrid. Ambele legionare. „În prezența lui Corneliu

Coposu", scrie pe invitație. Tot felul de oameni. Inclusiv John Halmaghi. Aurelio Răuță e principalul organizator. Cum își dă Coposu adeziunea la așa ceva?

Astăzi, la orele 5.00 p.m., la Centrul NATO, pe strada Mircea Eliade, 50. Fosta casă a lui Ceaușescu. Eu am luat Președinția. Musafirul nostru de onoare a fost Vernon D. Penner, International Affairs Adviser to Supreme Allied Commander Europe – SACEUR. A vorbit bine. La stânga mea, Petre Roman. Multe întrebări mai ales despre prezența rușilor în Iugoslavia, deci pe Adriatică. Ceea ce n-au reușit țarii, ceea ce n-au reușit comuniștii, nici sub Stalin, au făcut-o, cu inimă ușoară Națiunile Unite și NATO. Rușii sunt la Mediterana.

La lansarea Clubului Român de Bridge. Mă primește Dan Popa, Directorul General și mulți alții. Vorbesc Oliviu Gherman, Coposu și eu. Nu mi-a plăcut cum am vorbit. Ceilalți au fost mai amuzanți.

Azi, a venit la mine o delegație a Uniunii UDC Creștin-Democrate, condusă de Mihai Grama, Președintele ei. A vorbit mai ales Grama. UDC are raporturi tot mai proaste cu PNȚCD. „Tensionate", a fost expresia utilizată. „Felul cum s-a comportat cu dumneavoastră ne-a făcut să ne dăm seama de adevărata lui valoare, mi-a zis, referindu-se la Cornel Coposu. Convenția Democratică, nu partidele care o compun, se consideră ca intrată în Parlament. Aceasta este poziția lui Emil Constantinescu – care n-are bază de partid", a continuat Grama. Cu riscul de a bate din nou la o ușă care nu se deschide, vă oferim Președinția UDC. Domnule Rațiu, în PNȚCD sunteți invidiat. Venind la noi, veți avea o organizație pe țară și mulți alții vi se vor alătura".

Miercuri, 6 Aprilie 1994

Mai întâi recepție, la reședința ambasadorului SUA, dată de Jonathan și Gerd Rickert pentru Generalul George Joulwan. Mulți ofițeri superiori. Joulwan e SACEUR (Supreme Allied Commander Europe).

Tinca mi-a vorbit și mi-a mulțumit pentru felicitările ce i-am adresat la numirea lui în locul lui Spiroiu. Mă asigură că semnarea tratatului de cooperare cu Rusia nu înseamnă o schimbare a politicii noastre de integrare în structurile occidentale.

Spiroiu îmi zice: „M-au schimbat pentru că am devenit prea acceptabil, prea popular în toate cercurile. Și în țară și în străinătate. N-am avut nimic de-a face cu atacurile lui Vadim Tudor împotriva mea. El i-a

cerut lui Iliescu să-i îndepărteze de lângă el pe generalii Ionel și – celălalt nume îmi scapă – , Iliescu n-a vrut acest lucru".

Uggocioni, ambasadorul Italiei, îmi explică situația de la ei. „Va fi un guvern de dreapta, dar nu va dăinui mult. Berlusconi ține să fie Prim-Ministru. Fini e cel care l-a decretat pe Mussolini cel mai mare om politic al secolului nostru. Nici cu el și nici cu Liga Nordică nu vor avea o majoritate confortabilă în Parlament".

Andrew Bache vroia să știe dacă vom avea alegeri anticipate. Poate locale, i-am răspuns. Generale, nu cred, pentru că nu e în interesul PDSR. Le vor justifica pe alea locale, pentru că PDSR n-ar fi participat la alegerile din Martie 1992. Ceea ce e incorect. Au participat, fiind, atunci, toți împreună FSN.

„Dacă vi s-ar da posibilitatea de a intra în guvern, ați face-o?"

Eu, personal, aș fi pentru. Ce va face Coposu rămâne de văzut. El e foarte negativ.

Cina la Monique Frank, ambasadorul Olandei. Masă mare – 20 de persoane – totuși intimă. Ea, la mijloc, flancată la dreapta de Ministrul Apărării Naționale, Tinca, și de mine. În fața ei, Generalul Joulwan, cu Elisabeth la dreapta lui și cu nevasta lui Petre Roman la stânga. Roman, la dreapta Elisabethei. Printre ceilalți, Jonathan și Gerd Rickert, soții Uggocioni, Vernon Penner, ambasadorul Constantinescu, care e unul dintre puținii români capabil să vorbească o engleză corectă, cu accent bun.

Discuție animată toată seara. Joulwan e maronit. Familia lui se trage din Liban. Soția lui Roman e profesoară de arabă la Universitate. Eu sunt greco-catolic. Nenumărate puncte comune: casa noastră din Savannah, legăturile din Washington etc., glume la care asculta toată masa. Am început eu, relatând cum s-a prezentat un colonel german la AAN, acum doi ani, la Salzburg. „Sunt Comandantul regimentului Löwen". Când m-am întors, mândru, acasă, și i-am spus soției mele că am fost făcut „the chief lion", ea mi-a răspuns: „Foarte bine, dar nu în casa asta!".

Joulwan a reluat ideea. Când m-au făcut general, ne-am dus, soția mea și cu mine, la locurile noastre de origine, în Pennsilvania. Ne-am oprit la o pompă de benzină să ne alimentăm mașina. Eu m-am dus în prăvălie, apoi să plătesc. Dar am observat că soția mea vorbea animat cu omul de la pompă. M-am întors, am intrat la volan. Soția mea tot vorbea cu omul nostru, foarte intim, oarecum.

„Cine-i omul ăsta?" am întrebat-o, când, în fine s-a așezat lângă mine.

„E Harry..., am copilărit împreună. Eram prieteni".

„Erați ca vrăjiți. Cât de prieteni ați fost?"

„Foarte prieteni, intimi", mi-a răspuns.

„Ce noroc ai avut cu mine. Ai fi fost, astăzi, soția unui angajat la o pompă de benzină".

„Te înșeli, tu ai fi devenit așa ceva, dacă nu te însurai cu mine", a încheiat ea discuția.

Frumos povestită. A produs mare ilaritate. Joulwan e un tip masiv, bine făcut. Are și șarm, într-un anumit fel.

Monique Frank a vorbit excepțional de bine. Parc-ar fi fost ambasadorul României. Și Joulwan a răspuns categoric. România este importantă pentru Alianță. Pentru NATO. „E destul să te uiți la hartă și să-ți dai seama de importanța strategică a României. De aceea am venit în vizită aici. E prima țară fostă comunistă pe care o vizitez în calitatea mea de SACEUR".

Am rostit și eu o mică cuvântare. Bine gândită. Deloc spontană, decât, sper, în aparență. Virgil Constantinescu, Directorul General de la Externe, plin de admirație și complimente: „Este exact ceea ce trebuia spus. Excepțional. Vă felicit din toată inima". M-am referit, bineînțeles, la nevoia noastră majoră de securitate. Am povestit și incidentul cu Generalul Schuyler, unul din predecesorii lui, care, în 1956, în timpul revoluției maghiare mi-a spus: „Isn't it a tragedy our young people get themselves killed on a rumor!". Zvonul fiind ajutorul militar ce America ar fi dat revoluționarilor!

Joi, 7 Aprilie 1994

Iau Președinția Camerei. După cele 45 de minute de interpelări, încerc dezbaterea Legii 53/1992, unde suntem în dezacord cu Senatul. Ei vor birouri, secretare, mașini etc. În circumscripțiile lor electorale. Noi suntem contra.

Se cere retrimiterea textului la comisie, ceea ce se aprobă. Restul dimineții dezbatem proiectul Legii notarilor publici. Indiscutabil, am fost foarte eficient.

Masa la Doina. Îmi explică finanțele societăților. Încă tot nu sunt descâlcite.

Seara vine tânărul Medrea cu soția de la Turda. Au început să înființeze organizații PNȚCD în județ: la Iara, Aiton etc. Vor să-i ajut să meargă în străinătate. La Turda nu pot face nimic. Totul e în mâna unei clici de foști nomenclaturiști. Ceilalți nu pot pătrunde.

Vineri, 8 Aprilie 1994

Interviu la telefon. La *Tineretul Liber*, cu Mariana Roman și, altul, cu Cristina Sofronie.

Cumpărăm niște covoare foarte frumoase, oltenești, de la Artizanat.

Am o nouă secretară: Mihaela Ivan.

Trimit un mesaj Col. Ioan Țepelea la Cercul Militar din Oradea. Trebuia să fiu și eu acolo pentru sărbătorirea a 125 de ani de la înființarea Partidului și 100 de ani de la Procesul Memorandului.

Alte interviuri. De la BBC, de la Antena 1.

Seara, la Viața Parlamentului cu Adrian Păunescu, în programul lui Vartan Arachelian. Totul a mers bine. Am reușit chiar să menționez ce-am scris în *Times* despre un poem laudativ al lui Adrian Păunescu la adresa lui Ceaușescu.

Am discutat Legea Audiovizualului. Am pledat, bineînțeles, pentru obiectivitate.

Am vorbit și de toleranță, caracteristica principală a unei democrații. În starea de democrație incipientă în care ne găsim, nu prea avem toleranță. Asta à propos de faptul că Păunescu a menționat cum eu am salutat formarea PSM, în presă și în Parlament.

Ni s-a distribuit și rezultatul unui sondaj al opiniei publice. Convenția Democrată stă bine, cu 24%, PDSR 21% etc. La personalități, sunt doar al 8-lea. În cap, de departe, Ion Iliescu, Constantinescu, Năstase, Coposu. Apoi Roman, Meleșcanu, Vadim Tudor, eu și Adrian Păunescu, toți, cam cu același procentaj de 4%. În această ordine.

Sâmbătă, 9 Aprilie 1994

A plecat Elisabeth la Londra și Savannah. A venit noua secretară, Mihaela Ivan. A ales-o Doina, cu multă grijă, dintre fetele care lucrează la ziar. E liniștită, serioasă, pare inteligentă și urâțică. Daniela Baciu îi arată biroul, dosarele, aparatele etc.

Lucrez toată ziua, ca să răspund întrebărilor lui Dan Bogdan, cel care scrie cartea despre mine.

La prânz vine Hugh Alston. El lucrează sub Karen Fogg, șefa delegației Uniunii Europene, responsabilă pentru 8-9 probleme aici. Hugh

are un rol dublu. Face rapoarte către Karen Fogg, dar și direct, la Bruxelles, la ERRD (Enterprise, Restructuring – Privatisation Development Programme).

Am vorbit mult. L-am descusut cum am putut mai bine, căci de aceea a venit, să mă informeze. Din păcate, Hugh nu știe să sintetizeze. E din Eire – Irlanda, dar e protestant. (Abia 5% din populație.)

Concluzia e clară. Lucrurile merg foarte prost în România. Condițiile impuse de FMI n-au nici-o șansă de a fi implementate. La fel cu programele EU care totalizează 70 de milioane ECU. S-au tras deja 3 x 10 milioane.

Agenția Română de Dezvoltare (ARD) a fost bine condusă de Negrițoiu. În Martie 1993 a fost înlocuit cu Ijdelea. La rândul lui, a fost și acesta înlocuit cu Nicolae Jantă, în August 1993. Negrițoiu, de unde fusese Viceprim-Ministru și Ministru al Reformei, acum este consilier prezidențial. Deci, tot la putere. Ijdelea însă a fost lăsat să cadă. A trecut în domeniul privat. El consideră că înlăturarea lui a fost ilegală. A fost numit pe cinci ani și, teoretic, nu putea să fie înlăturat decât prin hotărârea Consiliului de Administrație ARD. Ceea ce nu s-a făcut. Văcăroiu l-a scos.

Starea de spirit a angajaților la ARD e foarte proastă. Salariile sunt mici: 80-90.000 lei. Această instituție, a cărei sarcină este de a atrage investiția străină, face prea puțin. După Hugh, motivația nu e prezentă.

Pentru a mă informa mai precis cum stau lucrurile, Hugh mă sfătuiește să stau de vorbă cu Peter Humphrey de la Reuters, Virginia Mareh, de la *Financial Times* și Yves van Frausum, un olandez acreditat consilier la Ministerul Industriei. Acesta e finanțat și el de Uniunea Europeană, ca și Karen Fogg, Hugh Alston etc.

Doina îmi spune că interviul meu la TV a mers foarte bine. I-am arătat scrisoarea mea publicată în *Times*, la care m-am referit. „«I am a Romanian writer, a comunist writer. I love freedom», says Adrian Păunescu and he exolts President Ceausescu's injunction that all should be humane communists etc.", am scris. A fost publicată în 9 Ianuarie 1973. Am să i-o trimit.

Miercuri, 13 Aprilie 1994

Azi se împlinesc 54 de ani de când am plecat din țară. Am mers cu trenul prin Italia, Franța, Calais-Dover, la Londra. Era în toiul războiului din Norvegia.

Ieri, zi imposibilă. M-am sculat la 5.00 dimineața și m-am culcat la miezul nopții. La Clinică mi-au făcut toate analizele. Totul e bine. Eram nervos și îngrijorat că aș putea avea cancer la colon. Asta, pentru că am avut în ultimul an o alternanță de diaree și constipație. Cum nu se vindeca și cum n-au găsit altă explicație, mi-au făcut și această verificare.

Toată ziua ocupat. Fiecare minut.

La 4.30, ședința celor două Birouri. Continuă până la 8.00 seara. La 6.00 p.m. a început ședința parlamentarilor PNȚCD, în sala de ședință a Senatului. Emil Constantinescu prezent. Ioan Lup și cu mine eram la ședința Birourilor. Când am sosit, mi s-a făcut loc pe estradă. Diaconescu conducea ședința, flancat de Coposu și de Constantinescu, la dreapta, și de Radu Vasile la stânga. Noi ne-am așezat la stânga lui Vasile, Lup și cu mine. Au vorbit mulți: Ioan Alexandru, Dobrescu, Alecu, Dejeu, Argeșanu, Lepșa, Corniță, și nu mai știu cine. Alegeri anticipate, dacă vor veni sau nu, inexistența celorlalte organizații din CDR, lipsa de organizare etc.

Coposu slab, neinteresant; să explice alegerile anticipate. Ceea ce vroia, dar acum își dă seama că nu vor avea loc. La urmă, Constantinescu. Cu vocea lui spartă, face o analiză a sondajului pe care organizația lui l-a plătit (Fundația pentru Democrație), concluzii favorabile Convenției. Laudă PNȚCD peste măsură. Radu Vasile se uită la mine chiorâș. Îi răspund în aceeași monedă. Cum va câștiga omul ăsta (Constantinescu) alegerile?

La ieșire mi se spune: „Aici ne-a lăudat pe noi, PNȚCD. Când a fost la liberali, i-a lăudat pe ei. La PSDR, pe ei. Și așa mai departe". S-a referit și la mine laudativ, în cuvântarea lui. Sunt total neimpresionat.

Înainte de sosirea mea, Matei Boilă m-a atacat public. Pentru că am fost la Cluj, am sărbătorit 125 de ani de la înființarea PNR, fără ca să-l informez.

L-am văzut pe Coposu tocmai la ieșirea din clădire. Ce fel de preot e ăsta?, l-am întrebat. Cum poate Matei să mintă așa. Vâtcă nu numai că l-a informat de adunarea noastră; l-a invitat personal să vină. Nimeni din Comitetul Executiv n-a fost la adunarea noastră. A fost anunțată în ziare, la radio. Au fost afișe.

Reacție nulă, de la Coposu. „Mergi acum la Baia Mare. Să-i anunți pe cei de la Partid".

Nu mă duc. Merg la Bratislava. Pentru NATO.

Larry Watts a fost la mine ieri, după prânz. Mi-a descris ce face aici în România. Organizația lor se numește „Project on Ethnic Relations". Șef în Washington e Allen Kassof, iar în România e Livia Plaks. Evreică, cu educație și familie maghiară și germană, născută în Transilvania. Ea e „assistant Director". Pe Larry îl interesează situația romilor în special.

Azi, decidem la ședința Biroului Permanent, să urmăm exemplul englez la întrebări și interpelări. Adică să le avem tipărite și ministrul să dea numai răspunsuri.

L-am avut pe Radu Bogdan la prânz. El e Directorul *Nine O'clock*. Ne datorează 3,5 milioane lei. Ar mai fi vrut credit. Nu-i dăm. Doar pe săptămâna în curs. Trebuie să se pună la punct.

La 4.25, Senatorul Alexandru Radu Timofte și cu mine, asistat de Adrian Petrescu, mergem cu avionul la Viena, în drum spre Tatranska Lomnița, unde are loc simpozionul AAN asupra „Securității Regionale în Europa Centrală".

Nu ne-a așteptat nimeni la aeroport din partea Ambasadei. După ce am dat un telefon, am fost invitați la Ambasadă. Ne-a primit Consilierul Gh. Bivol. Ambasadorul și-a făcut apariția după un moment de așteptare. Ne-a făcut o favoare că ne primește, cu alte cuvinte. Total greșit. Noi reprezentăm Parlamentul. Noi suntem, protocolar vorbind, atunci când o facem, deasupra oricărui membru al Executivului, cu excepția președintelui.

M-am lămurit. Ambasadorul e Petre Forna, Președinte PUNR, organizația din Cluj. E profesor de germană la Universitate acolo. Plin de el. Pe toate le știe. Ne-a servit niște băutură. Atât. Convorbirea, neinteresantă, decât să ne arate ce important e, cum se trage dintr-o familie de PNȚ-iști, cum a devenit PCR în 1968 din entuziasm pentru țară și astăzi nu înțelege cum PNȚCD „se aliază cu ungurii".

Joi, 14 Aprilie 1994

Plecăm la 7.45 dimineața, cu autobuzul. Apropiindu-ne de frontieră, în regiunea deluroasă vița-de-vie e cultivată extensiv. Dar, interesant, în tarlale care se alternează cu grâne. Cepul apare ca un țăruș de vreo 80 de cm înălțime. Rânduri, rânduri, cu sârmă între cepi. Am observat, de asemenea, că la baza tarlalei de vie e pivnița subterană, săpată în deal, cu o poartă mare, albă, spre șosea.

N-am intrat în Bratislava, în centru. Dunărea e impresionantă, dar ce

am văzut nu mi-a plăcut. Și aici blocuri „comuniste" ca la noi, în București și în celelalte orașe. De la Bratislava, cu avionul militar și iarăși cu autobuzul la Tatranska Lomnița, Hotelul Hutnik (Minerul).

Imediat după prânz am început prima sesiune. Grasul, Ladislav Polka, șeful delegației slovace la AAN, a salutat participanții și Loïc Bouvard a răspuns. Despre problemele Slovaciei a vorbit Președintele Parlamentului slovac, Ivan Gasparovici, și despre „Securitatea Slovaciei", Dușan Rozbora, Secretarul (Director General) al Ministerului de Externe. La discuție am ridicat și eu două probleme: 1) la ce s-au referit când au spus că vor organizația „Vișegrad" instituționalizată, și 2) în documentul preparatoriu se face referință la reținerile părții rusești exprimate, în ce privește integrarea Slovaciei în structurile occidentale, când am semnat, în 1992, Tratatul de prietenie și colaborare.

Răspunsul, deschis. Nu vor să creeze o organizație specială Vișegrad dar sunt îngrijorați de instabilitatea din Rusia. L-au și numit pe Jirinovski, printre alte comentarii.

După pauza de cafea a vorbit Miroslav Musil, tot din Ministerul Afacerilor Străine. Discuția a fost animată în jurul Parteneriatului pentru Pace. Polonezul Onyszkiewicz a exprimat multe neajunsuri: creează concurență, slăbește celelalte instituții, cum se face finanțarea, descurajează cooperarea regională. Rusul Konovalov a zis: „Aduce vătămare profundă relațiilor de la Tașkent. Și, ceea ce e mai grav, slăbește CSCE".

Am respins ambele intervenții. Se face o confuzie. Concurența e un lucru bun. Noi trebuie să ne sforțăm să intrăm, calificându-ne, în NATO. Deosebirea între NATO și CSCE e fundamentală. Acolo, de bine, de rău, toate statele, cu două atitudini fundamental diferite, au fost incluse, pentru a avea totuși posibilitatea de a examina problemele împreună. NATO include numai țările democrate, pentru a apăra viața liberă pe care toți o dorim. Deci, nu putem aduce deservicii acestui scop pe care ni-l propunem, chiar dacă slăbim CSCE.

Discuția animată, urmărită cu mult interes. Tânărul John Longh, de la NATO, m-a întrebat: „How do you speak such exquisite English?". Am descoperit că și el a fost student în Cambridge, la Collegiul Gonviele and Caius.

În avion, de la Bratislava la High Tatra, am călătorit cu Căpitanul de marină Liyann Longstreet. Mi-a arătat cum funcționează organizația lor din Departamentul de Apărare American: „Joint Military – to –

Military Contact Program". 13 state sunt afectate. Pe lângă toate din Europa Centrală, Estonia, Letonia, Lituania, Belarus și Ucraina. Din toate, România arată cea mai pozitivă atitudine. Se lucrează foarte bine împreună, îmi spune.

Vineri, 15 Aprilie 1994

Reușesc să vorbesc cu Doina. Au lucrat toată noaptea ca să termine bilanțul și la „Progresul Românesc". Îl vor prezenta azi după-amiază. Vor avea o pierdere de 5 milioane lei. Ceea ce e bine.

Ședința a început astăzi cu o cuvântare din partea Ministrului Slovac al Apărării Naționale, Pavel Kanis. A vorbit și Liyann Longstreet.

Discuție interesantă cu Peter Lauko, deputat creștin-democrat în Parlamentul slovac. La ultimele sondaje au avut 10%. La alegerile de la toamnă se așteaptă să piardă . Să ajungă la numai 6%. Fostul Prim-Ministru Meciar și-a mărit popularitatea. Se indică în sondaje că ar avea 26%. Acum au 18 mandate din cele 150 în Parlament. În guvernul actual, au 5 portofolii, un Vicepremier, Șimko. Stânga e mai puternic reprezentată cu 17%.

În fine, Alexander Konovalov ne-a prezentat punctul de vedere al rușilor. A criticat Parteneriatul pentru Pace, dar foarte subtil. Inteligent om. Face parte din Institutul pentru SUA și Canada din Moscova.

A stârnit multă controversă. De la estonieni și letoni. Onyszkiewicz (polonez) și Inne Schulte au intrat și ei în discuție.

Intervenția mea a fost pe marginea procedurii de urmat în procesul Parteneriatului pentru Pace. Noi am semnat documentul în Ianuarie. Am pregătit documentul de prezentare acum trei zile. Generalul Joulwan a fost în România acum 10 zile. A inspectat batalionul ce pregătim pentru sarcini NATO: menținerea păcii etc. Mai pregătim încă alte două. Care este pasul următor, l-am întrebat pe Ahmed Üzümcü din personalul internațional NATO. Va mai trebui să fie aprobat de cei 14 membri plini. Cere timp. La toamnă va fi prima reacție. Dar să nu așteptăm rezultate înainte de anul viitor.

Între timp însă, vom participa la tot felul de activități, pe bază bilaterală cu NATO.

Sâmbătă, 16 Aprilie 1994

Sjaastad, norvegianul, a luat Președinția. Mi-a dat mie cuvântul

după ce s-a referit la seara plăcută, petrecută la Hotelul Jarosina, care aparține berarului Karol Konrik. El ne-a dat un adevărat banchet. Are voce bună. Și-a făcut banii mai ales în anii comunismului, când era dizeur în țările arabe. Câștiga foarte bine. Așa a cumpărat berăria înființată în 1893, când s-a oferit publicului la privatizare. Jos, Lello, portughezul, deputat socialist, și el era dizeur în tinerețe. Împreună m-au regalat. Pe urmă, olandezul Abraham Stemerdink, deputat laburist, a cântat la acordeon. Și alții, mai puțin talentați, dar toți entuziaști: atmosferă excelentă. Taraf de muzică populară, care e foarte influențată de muzica maghiară, cu ceardașuri, cântece triste etc., cam ca la noi, în Transilvania. Decât că noi recunoaștem că e maghiar ceea ce datorăm ungurilor.

Primul am fost eu la cuvânt. Era programată continuarea dezbaterii generate de comunicarea lui Konovalov. M-am referit și eu la remarcabila seară petrecută împreună. Am atras atenția asupra faptului că și Hitler nu a fost luat în serios în anii douăzeci, dar știm ce a urmat. Jirinovski, o fi el o glumă proastă „a joke", cum l-a caracterizat Konovalov, dar are deja influență în Dumă.

Și am întrebat, retoric, care sunt forțele pentru democrație în Rusia, astăzi? Cum bine spune dl Konovalov – și l-am citat – „a democratic, friendly Russia is the only guarantee for our East-European neighbours". Cine va realiza-o? Jirinovski, sigur nu, Hasbulatov, Rutkoi, și cei din acea formațiune și mai puțin. Elțîn? Care a tras cu tunul în Parlament? Și care a făcut-o cu sprijinul armatei? Altfel nu putea s-o facă. Armata? Sau parte din armată. Absolut sigur, nu. Interesul generalilor e să-și păstreze importanța, să controleze politica. Și am încheiat cu a doua întrebare, bazată tot pe un citat din cuvântarea lui: „Sooner or later we will have to deal with a new division of Europe". La ce s-a referit?, l-am întrebat.

Răspunsul lui: O Rusie puternică e necesară. Nu putem pune Rusia într-un sputnik și s-o trimitem pe planeta Marte. Slabă, Rusia se dezintegrează. Totul va fi posibil și dezastruos de periculos, cu armele atomice. Cel mai important element în situația actuală sunt relațiile ruso-ucrainene, ca să se stabilizeze situația. Altfel vom avea migrații masive.

Au vorbit și ceilalți ruși, ambii membri ai Dumei. Toți, împotriva acceptării Parteneriatului pentru Pace în forma actuală.

După masă, excursie la două stațiuni turistice, Skalnate Pleso și

Strbske Pleso. „Pleso" înseamnă lac de munte. Frumos, dar nu excepțional.

Înapoi la hotel, cină mare cu cuvântări etc. Mă folosesc de ocazie și insist să ni se dea și nouă posibilitatea să organizăm un seminar. Mai ales când am văzut că totul se amână până la primăvara lui 1995. Tânărul consilier Adrian Petrescu, care se cam bagă pe fir, mai mult sau mai puțin, a acceptat argumentarea lor, dar în absența mea. M-am dus din nou la Loïc Bouvard, la Peter Corterier și la Simon Lunn și am insistat. Ar fi o mare greșeală să nu facem acest lucru, din moment ce avem fonduri alocate. Dacă se amână până la anul, Dumnezeu știe ce se va întâmpla. I-am câștigat de partea mea. Să o facem în Iulie. Pe la mijlocul lunii.

Acum pot să mă întorc la București liniștit. Dacă n-o facem, va fi decizia noastră. Ei au acceptat.

Timofte e și el foarte mulțumit. Cred că ar fi bine ca el să fie făcut responsabil de organizare. Să o facem la Sinaia sau la Poiana Brașovului, cu o sesiune poate și în altă parte. În orice caz, să organizăm o vizită la Castelul lui Dracula, la Bran, cu o conferință despre acest subiect, care-i fascinează pe occidentali.

Duminică, 17 Aprilie 1994

Plecăm la 6.30 a.m. Trecem prin centrul Bratislavei. Pe colina cea mai înaltă, un monument imens pe o coloană, dedicat soldatului sovietic, „liberatorul Slovaciei". Și românii noștri au fost cu ei. Castelul vechi, Prenburg, apoi Poysonz, sub unguri, impresionant. Masiv. Și acest detur, mulțumită intervenției mele. Preconizasem chiar să stăm vreo câteva ore, dar n-a fost chip căci aveam avioane de prins.

Intrați în Austria, iarăși prin orășelul Berg și Edelstal. Ambele pe „Weinstrasse", cu pivnițele lor subterane, sub vii, de fapt.

Sosim la Schwechat, exact cum fusese programat: la 9.30 a.m.

Luni, 18 Aprilie 1994

La Ministerul de Externe în Sala „Gafencu", Centrul pentru Studii Politice Europene. Melescanu deschide seminarul. Peter Ludlow conduce lucrările. Vorbește bine scoțianul Frazer Cameron. Prezentă, de asemenea, Karen Fogg. Subiectul: „Evoluția Politică Externă a Rusiei".

Dezbatere susținută. Multe intervenții. Eu m-am adresat direct Vicepreședintelui Dumei rusești. L-am întrebat care sunt forțele democratice în Rusia. Iftene Pop a fost foarte bine. A ridicat, elegant, problema Basarabiei.

A fost bine și Melescanu. O să-i publicăm cuvântarea în întregime la „Opinia", în *Cotidianul.*

Marți, 20 Aprilie 1994

Conduc ședința Biroului. Mare scandal pe problema corupției. Cum s-au acordat locuințe deputaților și angajaților Parlamentului. Gavra acuză FSN-ul. Pe bună dreptate. În *Evenimentul Zilei* a apărut, însă, că-i găsește vinovați pe PD-iști.

De aici acuzații și contra-acuzații „de minciună" între Gavra, pe de o parte, și Berceanu și Rădulescu pe de alta. Gavra îmi spune că Berceanu căuta să mă implice și pe mine!?? Eu am obținut clădirea în care locuiesc perfect legal, contra unui contract de închiriere mult înainte de a fi fost ales deputat și înainte de a fi numit candidat la Președinție. De altfel, casa era degradată, nefiind locuită de fostul primar comunist Pană, de peste trei ani de zile.

Seara, la Palatul Elisabeta. Recepție în onoarea Consulului Onorific al Australiei. Stau foarte puțin și merg la Hotelul Intercontinental, unde ambasadoarea Olandei dădea o recepție pentru Ruud Lubbers, Prim-Ministrul Olandei. Și aici stau puțin. Vorbesc, bineînțeles, cu el. Îi aduc aminte că ne-am cunoscut acum vreo câțiva ani. A pretins că-și aduce aminte, cum fac și eu, de altfel, în ocazii similare. Și am plecat ca să ajung la timp pentru foarte plăcuta cină dată de Trolle Anderssen și Nan Robinson. Napoleon Pop, musafir de onoare. Udroiu, de la Rompres, printre invitați.

Miercuri, 20 Aprilie 1994

Vorbesc cu Angela Similea. E vorba de spectacolul ei la Radio, în beneficiul fondurilor pentru tratamentul leucemiei la copii. Ceea ce facem noi, „Fundația Rațiu". Dina Câmpeanu s-a băgat pe fir, a dat interviuri ziarelor etc.

M-am înțeles foarte bine cu ea. Ceea ce contează e să salvăm copiii. Cine o face e secundar, i-am spus. Am vorbit, apoi, cu Elisabeth, care e de acord să mă duc și eu la spectacol. Angela va vorbi de efortul nostru.

Lucia Boldini, de la Universitatea „Sapienza" din Roma, a venit să mi se plângă de tratamentul la care a fost supusă de primarul Iulian Crețu. Ea e pentru drepturile animalelor. Se plânge de felul barbar în

care se face „ecarisajul" câinilor, hingheritul. E puțin sărită.

Tudose, din nou cu proprietatea din Arieșeni.

Joi, 21 Aprilie 1994

Nicolae Manolescu, la micul dejun. Să aranjăm publicarea revistei *România Literară*. Apoi, Micu și Bogdan Mezei cu Morea. Le dau alți 300.000 de lei ca să completeze lucrările la mormintele familiei.

La „FORUM-ul" Crans-Montana, în Palatul Parlamentului. Arată bine. Plin, arhiplin.

Masă formală la Cotroceni. Stau lângă Ion Guțu, Vicepremier al Republicii Moldova. Îmi explică de ce a fost bine ca independența Moldovei să fie recunoscută. Absurd. Alții da, dar nu noi, românii.

După masă, ședință plenară: „Securitatea și Cooperarea în Marea Neagră". Am întrebat și eu dacă se va merge spre o zonă de comerț liber, fără vămi.

La 6.00, la Centrul Cultural American. Masă rotundă despre „Moral Values & Social Justice in a Changing Society". Eu m-am referit direct la situația noastră în România: doctrina comunistă a dus la: 1) acceptarea autorității, obediență, 2) furt și corupție (totul aparține statului, statul aparține tuturor cetățenilor, dacă poți, fură! e al tău), 3) intoleranță și 4) avorturi (26-28 avorturi fiecare femeie, în medie; adevărat record mondial! – Căci viața n-are valoare intrinsecă!!

Toate exagerat, provocator redate, ca să vedem, clar, unde moralitatea civilizației creștine a fost adânc afectată. Am terminat însă, arătându-mă încrezător că într-un viitor nu prea îndepărtat vom reveni la valorile tradiționale românești.

Prea mulți participanți la masa rotundă. L-am reținut pe Moisescu de la Ministerul Culturii, director al Cultelor. Vorbea de 18 noi biserici greco-catolice în curs de construire. Habar n-aveam de acest lucru! O fi și asta o minciună, cum nu e rar să auzi?!

Seara, recepție dată de Văcăroiu. Am vorbit atât cu Yasser Arafat, cât și cu Simon Perez. Cu Stipe Mesici, Președintele Parlamentului Croației și cu Vicepremierul Albaniei, Bașkim Kopliku. Și mulți, mulți alții.

Vineri, 22 Aprilie 1994

La FORUM-ul Crans-Montana stau foarte puțin, ca să-l aud pe Coșea despre privatizare. N-am putut să-l urmăresc, deși a vorbit în românește. Sau argumentele lui au fost prea obstruse, sau nu m-am

putut concentra asupra lui. Am continuat să lucrez la manuscrisul pentru Dan Bogdan. Ceea ce scrie el ca răspuns din partea mea la întrebările lui e corect, dar nu cum aș răspunde eu. M-aș fi exprimat mult mai modest. Am tare multe de făcut în următoarele câteva zile.

La Conferința generală a organizației tineretului PNȚCD. Sosesc cam târziu. Mă așez pe un scaun gol în rândul întâi. Când mă văd, organizatorii mă invită să iau și eu loc la masa prezidiului. La centru, Nelu Diaconescu, flancat la dreapta, de Remus Opriș, președintele Conferinței și la stânga, de Țepelea, Simina Mezincescu, Emil Constantinescu și apoi eu. Lângă Opriș, spre tribună, Răsvan Dobrescu.

Au vorbit, pe rând, Diaconescu, Emil Constantinescu, Țepelea, Sergiu Cunescu, Simina Mezincescu, Ioan Lup. În fine, Opriș îmi dă și mie cuvântul.

Toți, fără excepție au vorbit de trecutul glorios, de mormintele martirilor noștri, capital politic neprețuit, de viitorul ce aparține celor care ne ascultau, de datoria lui etc. etc. Totul, absolut previzibil.

Olariu îmi dăduse și mie o ciornă de cuvântare posibilă, exact în aceeași manieră. Doar că, în plus, sugera ca tinerii să studieze cât mai temeinic. M-am decis pe loc să schimb radical tonul, să ignor total sugestiile lui Olariu. Lup terminase, anunțând că are 81 de ani împliniți ș.a.m.d.

Onorat prezidiu, dragii mei, am început, Domnul Lup se laudă că e bătrân. Dar noi ce suntem? Și m-am întors spre prezidiu. Pauză. Dar avem suflu..., am zis râzând. Aplauze, râsete.

Le-am vorbit, apoi, de importanța momentului politic. De felul în care puterea a fost captată și menținută în mâna lor, de reîncarnarea PCR în cele cinci partide: PDSR, PRM, PUNR, PDAR și PSM. Am făcut comparația cu perioada fanariotă. Ne-au exploatat timp de câteva generații, ei și descendenții lor. Mulți dintre ei au devenit adevărați patrioți. Putem noi aștepta ca puterea să rămână în mâna celor care ne conduc astăzi? Le-am vorbit de credibilitatea pe care aceștia o câștigă în ochii lumii, treptat, ca democrați. Viitorul o fi al lor, al celor care mă ascultă, le-am spus, dar eu vorbesc de prezent. Trebuie trei lucruri: organizare, organizare și iar organizare. Un partid are un singur scop. E rațiunea lui de a exista: să capteze puterea. Asta trebuie să facem noi.

Le-am dorit succes, în viitor. Nu știu cât am fost înțeles. Aplaudat am fost. Dar implicit am criticat politica noastră în ultimii patru ani și patru luni, deși nu în mod explicit.

După mine i s-a dat cuvântul lui Gheorghe Ceaușescu. A vorbit în numele Alianței Civice, pentru că Ana Blandiana n-a fost disponibilă. S-a referit și la mine, citându-mă. „Domnul Rațiu a spus-o clar în 1990: dacă vreți să mergeți spre răsărit, votați-l pe domnul Iliescu. Dacă vreți să mergeți spre apus, spre Europa, votați-mă pe mine". A făcut impresie.

Țepelea s-a ridicat să plece la recepția lui Adrian Năstase, în Palatul Parlamentului. Am plecat cu el. La ieșire, numai mie mi-au cerut autografe. O fi vreun semn?

Sâmbătă, 23 Aprilie 1994

E ora 9.00 a.m. Tocmai am auzit la radio BBC World Service, că a murit Nixon în urma unui „stroke". Așa a murit și Moșu, la vârsta mea de acum; 76 de ani. În cazul lui Nixon a durat patru zile. Nu-mi mai aduc aminte cât timp a fost Moșu în comă, dar n-a fost mult. În orice caz, când am sosit noi de la Cluj, de la internat, fratele meu Radu și cu mine, nu mai era conștient.

E o moarte frumoasă. Așa mi-aș dori-o.

Aseară, la recepție, Shimon Perez a sosit înconjurat de garda lui, vreo șase oameni. Noi eram adunați în holul mare, pentru că Adrian Năstase, gazda, încă era în ședință. "Să mergem, ne-a zis Perez, când i-am explicat. Nu pot să stau mult". Așa l-am condus eu. Sala mare e impresionantă, dă pe balconul deasupra Bulevardului „Victoria Socialismului". I-am explicat grandomania lui Ceaușescu. Dar vederea e impresionantă.

Dimineața, la Crans-Montana, ședință condusă de Adrian Năstase. Cuvântarea lui și mai ales a Secretarului General al Uniunii Interparlamentare, mult prea lungi. Diverse intervenții. Reușesc să fac și eu o declarație. Ultima, de altfel, căci ședința trebuia și a fost ridicată imediat după aceea.

Am susținut punctul meu de vedere: Diplomația tradițională exprimă, cum e normal, poziția executorului, a guvernelor. Cea parlamentară face un pas înainte în a transpune pe plan internațional conceptul democrației. În organizațiile multi- sau bilaterale parlamentare, compoziția Parlamentului e reprezentată. Deci cei angajați în diplomația parlamentară nu mai reflectă, monolitic, atitudinea executorului, ci a întregului spectru politic al țării respective, așa cum apare în Parlament.

Există însă o tendință, mai ales în noile democrații ale țărilor foste

comuniste, ca acestor parlamentari, indiferent de poziția partidelor lor, să li se ceară ca toți și întotdeauna să dea voce numai poziției executorului, a guvernului. „My country, right or wrong" ar fi regula de aplicat. Altfel, parlamentarul e tratat de trădător!!

Această tendință trebuie respinsă, am încheiat intervenția mea.

Am luat masa la restaurantul „servește-te singur", amenajat, de altfel, foarte bine. Și mâncarea a fost bună. M-am dus și la masa unde era Zanc, prefectul județului Cluj, cu un tânăr de la Președinție, pe nume Soare. Ultimul, foarte sfătos. Am vorbit de monumentul Memorandiștilor. Zanc nu-l găsește bine plasat. Apoi, ambii mă asaltează pe chestia Regelui și a Monarhiei. Tânărul, mai ales, repetă toate poncifele, bine cunoscute, contra. Când vor învăța să gândească cu mintea lor? E un bun român, care vrea să-și servească țara, le spun. Noi, românii, am avut cea mai bună perioadă sub Monarhie. Țara să decidă prin plebiscit.

Foarte îndârjiți contra. E simptomatic.

Baltazar îmi vorbește. El e la BERD, în Londra: „Nicolae mi-a vorbit de planuri, de lease-ing-uri în România. Am fi gata să finanțăm așa ceva, n-a mai venit, în ultimul timp. De ce?"

E ideea lui Stephen Lloyd în societatea Eastcap. Am să-i încurajez.

M-am dus la ședința „Central Asia & European Union". Au vorbit Astaiev din Turkmenistan și Jigaev din Kazahstan. D. Popescu, de asemenea. Nu prea interesant.

A urmat „Parteneriatul pentru Pace". J.P. Carteron, C. Thomas, Daniel Warner, Jean Freymond și românii G. Tinca și Petre Roman.

Bine, cu toții. Am pus și eu întrebarea: „Elțîn a declarat la Madrid, deunăzi, că Rusia nu va semna P.p.P. (Parteneriatul pentru Pace). Ce se va întâmpla? Se va căuta o altă soluție, ca și Rusia să fie inclusă, sau se va merge înainte fără ea. Când Stalin s-a opus intrării Cehoslovaciei în Planul Marshall, știm ce a urmat...".

Răspunsul mi-a fost dat de Thomas. În esență: „Rusia va semna în cele din urmă". Cam simplist și nejustificat de optimist.

Interviu în direct la postul de radio, unde Șeuleanu are programul politic. Despre minorități. Am fost trei: Virgil Constantinescu, actualul Președinte al Academiei Române, Truția, de la Consiliul pentru Minorități și eu. Susținută discuția.

Seara la Cotroceni. Enorm de multă lume. Merită să-i menționez pe liderii sindicaliști Zaharia Adrian și Vlăsceanu Nicolae, Președinte și

Prim-Vicepreședinte la CNSI „15 Noiembrie". Se plâng că nici Coposu și nici Emil Constantinescu n-au timp pentru ei.

Joris Vos, Director General pentru Afaceri Politice din Ministerul AE din Haga, vorbește o engleză impecabilă. Foarte rar.

La COȘ, la recepția dată de Fundația Română pentru Democrație, organizația lui Emil Constantinescu. I-a pus și pe Cornel Coposu și pe Petre Roman printre gazde. Roman a fost prezent, dar Coposu nu.

Duminică, 24 Aprilie 1994

Sosesc la timp să iau un loc în rândul întâi la ședința despre „Menținerea și Construirea Păcii...". Președintele a fost chiar Președintele FORUM-ului, J.P. Carteron. Multe întrebări. Mi-a plăcut Victor Surdu. „O crimă a fost redresată, Germania s-a reunit. Dar o altă crimă continuă. Basarabia e stat independent. Când i se va pune capăt!?". Cam asta a spus. N-a primit răspuns. Regele țiganilor, Cioabă, și el a vorbit lung, prea lung despre cei „47 de milioane de țigani din Europa". „Întrebarea?, care e întrebarea", a fost asaltat. N-a știut s-o formuleze.

A urmat apoi ședința de închidere. Iliescu, Carteron și Montferrard. Iliescu a vorbit bine. Pentru un „Marshall Plan". Ideile formulate de mine acum trei ani, la AAN din Rotterdam. Și reluate, apoi, în diferite forme și la alte adunări. Montferrard a adus un mesaj lung, dar favorabil României de la Balladur, Prim-Ministrul Franței.

Am dat interviuri și am luat masa cu deputații Popovici-Sturza și cu senatorul Tăvală. Mi-au spus că tinerii PNȚCD-iști au apreciat foarte mult cuvântarea mea.

La „S.C.I.F.R. TELE-PHONE-LEUCEMIA-1994", în Sala Radioului București. Aproape plin. Programul organizat de Angela Similea. Foarte reușit. Dina Câmpeanu a apărut și ea. A și vorbit. Dar și Angela, înainte de ultimul cântec, a pomenit că mă aflu în sală și că am înființat o Fundație pentru tratarea Leucemiei, încă înaintea lor. Dar că, acum, mă alăturez lor.

Nu contează ce și cum s-au petrecut lucrurile. Important e ca leucemia la copii, în special, să fie tratată prin transplant de măduva oaselor. Am stat alături de părinții Angelei. I-am transmis felicitările mele. Trebuie că au reușit să strângă vreo 30 de milioane de lei.

La ședința de închidere a Forumului am stat lângă Pierre Cornillon, Secretarul General al Uniunii Interparlamentare. Știa exact cine sunt. M-a invitat să-l vizitez la Geneva.

Luni, 25 Aprilie 1994

Conduc Biroul Permanent și ședința plenară. Peter Sternenberger, trimisul lui Murdoch pentru ziar, e primit la aeroport și sosește la Mitropolie tocmai în timpul pauzei. Stau puțin de vorbă cu el. Sorin îl aduce, apoi, în galeria oaspeților, când reîncepem ședința. Termin, expeditiv, Legea de funcționare a notarilor publici. După care trecem la interpelări și întrebări. Ajung la Calea Plevnei pe la 8.10 p.m., exact în momentul în care sosește Peter, adus în Mercedesul meu. Stăm vreo oră acolo cu Doina, Dr. Barbi, Mărgărita Geică, Șerban Madgearu etc. Se orientează asupra operației noastre. Luăm, apoi, cina la noi acasă. Foarte bună.

Marți, 26 Aprilie 1994

Vin tinerii de la „21 Decembrie" la mine, la 8.00 dimineața. Eu credeam că vor veni Joi. Așa cel puțin îmi notasem în agenda mea. Îmi confirmă că Ovidiu Popescu, care a fost președintele lor în 1992, fusese însărcinat să voteze pentru candidatul PNȚCD la numirea candidatului Convenției la Președinție. Cum eu fusesem ales, prin vot secret, candidatul PNȚCD, urma ca ei să voteze pentru mine. În ultimul moment, Ovidiu Popescu le-a spus că nu eu, ci Emil Constantinescu este alesul PNȚCD. L-au întrebat cum s-a făcut schimbarea. „Coposu, personal, ne-a spus acest lucru", a fost răspunsul. Nu mai aveam nevoie de o confirmare a trădării lui Coposu. Dar e bine s-o am. Pentru istorie.

Tinerii sunt total dezamăgiți de cum merge Opoziția. Vor să se afirme mai mult. Vor sprijinul meu. Sunt considerat de ei ca singurul capabil să fac ceva. Le-am spus că-i voi sprijini, dar că în nici un caz nu voi susține un nou partid, sau nu voi accepta să fiu elementul care să destrame PNȚCD. Au înțeles. Îi arăt lui Peter interiorul Palatului Parlamentului. De asemenea, expoziția de tapiserie modernă românească. Apoi, masa acasă la noi, cu Elisabeth și Pușa care s-a întors din Savannah.

După masă, la 5.00, la Primăria Sectorului 4. Expoziție de pictură, pe sticlă și lemn, executată de elevii de acolo. Splendidă atmosferă. Le-am rostit și eu câteva cuvinte să-i felicit.

Cina cu Peter, la noi acasă. Numai Elisabeth prezentă. Cred că s-a convins că avem o tipografie bună, profitabilă și un ziar cu reputație bună, care trebuie subvenționat. Rămâne ca el să vorbească cu Rupert Murdoch, care, acum e aproape tot timpul în Hong Kong, unde pune la punct un post de televiziune. Se vor vedea la Londra, Marți, 3 Mai.

Miercuri, 27 Aprilie 1994

La Parlament mă văd din nou silit să conduc Biroul Permanent. O fac. Trebuie să țin lucrurile în frâu. Conflictul între Berceanu (PD) și Gavra (PUNR) pe chestia corupției cu locuințele e foarte grav. Poate Gavra are dreptate, dar maniera lui e greu de acceptat.

După prânz, conferință de presă despre incendiul din casa mea. Ulieru e și el prezent. Ciocnire cu el. Îmi citează din scrisoarea lui Nicolae, publicată în *The Independent* despre securiștii care conduc și astăzi SRI. Nu cumva e o formă de a-mi sugera că „m-au pedepsit"?

E cu totul inacceptabil ca locuința nu a mea, Ion Rațiu, ci a unui demnitar în poziția mea, să fie incendiată și să nu se găsească vinovatul. E vorba de o intimidare a mea. Să mă facă să părăsesc țara.

Când Ulieru mi-a spus că refugiații politici din România nu mai sunt acceptați în Anglia, am răspuns: În parte, și mulțumită mie. Prezența mea în România e o chezășie că nu avem o totală restaurare a comunismului.

Am reușit să-l aducem pe Nicolae Penescu. Am semnat documentele de rectificare a terenului ce am achiziționat de la el în Pantelimon și mi-a semnat o opțiune ca să mai cumpăr aproximativ un hectar, la același preț $5.00 (sau echivalentul în lei la schimbul oficial al zilei). Opțiunea să fie exercitată până la finele anului 1995.

Joi, 28 Aprilie 1994

Proiectul de lege privind „Pensionarea cu reducere de vârstă a unor categorii de persoane" e dezbătut. Lepșa vroia să vorbească. Am fost de acord, deși aveam și eu ceva pregătit. Cu acordul lui Berceanu care conducea ședința, am utilizat un subterfugiu. După pauză, am luat cuvântul sub pretextul că trebuie schimbat titlul legii. Să-i spunem „Lege privind unele modificări ale sistemului de pensionare".

Am vorbit, cred, bine, am arătat că se creează două categorii de cetățeni. Cei care se pensionează pentru că sunt șomeri, dacă vor găsi de lucru după aceea, nu vor putea cumula salariul și pensia etc. Deci sunt pedepsiți de două ori. Atunci când se pensionează înainte de vreme. Și, după aceea, dacă reușesc să-și obțină și un alt post.

La Hotel București, ambasadorul Iranului, Mohadjer Heijazi, a dat o cină, în onoarea Ministrului Industriei Grele, în vizită în România, Nejad Husseinian. Eu am fost așezat la masă lângă Ebrahim Rahimpour, Directorul General MAE pentru Europa Centrală și de Nord.

Simpatic, vorbește bine englezește. Vreo 45 de persoane. Doar două doamne, din greșeală, cred. În orice caz, Elisabeth a venit cu mine, din greșeală, cum am verificat pe urmă.

„Când te gândești că e un fapt deja dovedit că Iranul a livrat bombe și arme pentru I.R.A.", a fost comentariul Elisabethei.

Iranienii nu poartă cravată. Băuturi alcoolice nu s-au servit. Fundamentalismul mahomedan se extinde. Peste vreo generație ar putea să devină un pericol pentru civilizația occidentală.

Sâmbătă, 30 Aprilie 1994

În avion spre Zürich, cursa TAROM. Ca de obicei, suntem invitați la clasa I.

Citesc în *Curierul Național* un lung interviu cu Paul, fiul lui Mircea Lambrino. Știe bine cum să se prezinte. Vrea doar stabilirea adevărului, zice. Nu-l interesează succesiunea. România e o Republică. Numai printr-un referendum s-ar putea restabili Monarhia. Mircea e șeful familiei, nu Mihai.

„Coposu e cam beteag", îmi spune Diaconescu. Trimit felicitări de Sf. Paște tuturor parlamentarilor și membrilor din guvern pe care-i cunosc.

Ceartă mare, deunăzi, între Gavra și Vasile Bran, PD (FSN). Aceeași situație ca și în Biroul Permanent al Camerei Deputaților. S-au făcut mincinoși unul pe altul, cum o fac Gavra și Berceanu.

Petre Roman declară că va continua discuțiile pentru obținerea unei majorități în Parlament. Deci, să intre într-o coaliție. Fie cu PDSR, fie cu CDR. Foarte curios. Au avut loc o serie de discuții PDSR-PD (FSN). N-au dus la nimic. Au avut loc și între PD-CDR. Toți visează, după mine. Iliescu nu are nici un interes, nici un avantaj din alcătuirea unei noi coaliții guvernamentale. Văcăroiu îi face jocul perfect. Conduce țara cu un guvern minoritar PDSR, susținut, pentru că n-au ce face altceva, de PRM, PUNR, PDAR și PSM. Atât timp cât Coposu și Emil Constantinescu conduc destinele Opoziției, nu vom răsturna guvernul.

Duminică, 1 Mai 1994

Lungă plimbare în munți cu Elisabeth. Pentru prima dată coborâm în Cheile Gorner. E dramatic. Scările, podul și pasajul suspendat de-a lungul văii, toate au fost abia acum renovate. Când am terminat excursia, am văzut afișul care spunea neechivoc „intrarea oprită". Peri-

culos nu e, dar încă mai au de făcut ceva reparații.

Ne-a telefonat Ioana Elerington, fiica lui Viorel Tilea, din Melbourne. Și ea, și fata ei, Marina, mi-au povestit cum un șofer de taxi, român refugiat, a fost mișcat la lacrimi când a auzit că Marina mi-e rudenie. I-a cerut să-mi transmită admirația lui, devotamentul etc.

I-am povestit Ioanei ce fac pentru aniversarea a 100 de ani de la Procesul Memorandumului: cele două cărți, cum Josan m-a lăsat în baltă, Monumentul Memorandiștilor din Cluj etc.

I-am telefonat eu Ilenei, cealaltă fată a lui Viorel Tilea, la Londra, imediat după aceea. Ea aproape că a terminat manuscrisul ei despre Viorel. I l-a trimis lui Christopher Seton-Watson, care încă nu i-a răspuns. Am încurajat-o să insiste. Ileana vrea să termine un prim volum cu venirea lui Viorel în Anglia, deci în 1939. Ar vrea să scrie un al doilea volum despre tot ce s-a petrecut după aceea. Am întrebat-o dacă știe ce alte scrisori mai sunt în arhivă. Prea puține, se pare. Îmi va trimite, în tot cazul, ce a identificat ea. Chiar și pe acelea pe care Sidney Aster i le-a dat lui Viorel în copie, făcute de el din documentele găsite de el în țară.

Am citit multe despre Nixon în ultimele zile. Tare îmi pare rău că nu m-am dus să-l văd și să obțin de la el „secretul" atașamentului lui față de Ceaușescu. Nixon mi-a promis, demult, că-mi va da mie o explicație, mai curând decât oricărui alt om politic sau comentator. Acum, ne-a părăsit. E prea târziu!

Marți, 3 Mai 1994

Reușesc să depistez o fotografie a „Măicuței" (Emilia Dr. Ioan Rațiu), cu ajutorul Ilenei și a lui Radu Tilea. E la Mira Mesarosiu, la Cluj. Ileana a vorbit cu ea și i-o va da imediat lui Victor Marian. Avem nevoie de ea pentru coperta cărții cu scrisorile adresate soților Dr. Rațiu în perioada 1866-1895.

Regina Ana îmi telefonează. Ne invită la prânz. Când ne întoarcem la București, îmi spune, ca să nu mă aducă la Versoix, să pierd o zi întreagă de vacanță. Mă întorc la București de la Zürich pe ziua de 11 Mai. Așa aș putea veni la Versoix pe ziua de 10 Mai, i-am spus. „Foarte bine. Să vorbim de toate. Cum își merge cu sănătatea?"

Bine, cred. Am făcut două verificări complete. Una la Londra, și alta la București. Ambele mă găsesc foarte bine. Un medic mi-a spus că vârsta mea biologică e sub 65 de ani. Aș vrea să-l cred. Sunt însă

nefericit de situația din țară. Nu facem ce trebuie, noi, Opoziția.

„Știu asta. De-aceea și Regele vrea să vorbim pe îndelete".

Ieri am vorbit cu Steffie Bentley. Pentru prima dată după întoarcerea mea în România. Se apropie de o soluție în conflictele din familie. Polonezul „cavalerie servant" a fost expediat în Polonia, iar Henrietta pare să fie mulțumită cu o ofertă de 50 de milioane franci elvețieni. Dacă acceptă, situația e clară. Doar Heini tot ar vrea să pună mâna pe tablourile lui Gabi (Fundația Thyssen). Ne-am înțeles să ne vedem la Zürich în seara de 10 Mai. Fie la Hotelul Baur an Lac, fie la Dolden. Urmează ca el să organizeze totul și să-mi dea de știre.

Lungă conversație, astăzi, cu Nicolae. Pozitivă. Rămâne ca el să vorbească cu Peter Sternenberger îndată ce acesta a discutat cu Rupert Murdoch posibilitatea ca el să achiziționeze societățile mele din România (tipografia, ziarul etc.).

Sâmbătă, 7 Mai 1994

Multă agitație în ultimele trei zile pe chestia cărților. Ele trebuie să fie gata până la 20 Mai, cel mai târziu. Altfel va fi imposibil să le avem în librării pentru 25 Mai, ziua dezvelirii Monumentului Memorandiștilor.

Am obținut și colecția de ziare din Martie până acum, cu toate articolele despre Monarhie, marcate. Le-am trimis Regelui cu o scrisoare de acoperire.

Am scris o cuvântare pentru întrunirea UMRL, care are loc astăzi, la Ploiești. Am trimis-o prin FAX Doinei, ca reporterul nostru s-o ducă și s-o predea la începutul întrunirii. Așa mi-a promis. Doina îmi spune că i-a plăcut foarte mult pentru că pun vina pe Opoziție, nu pe guvern. Evident, Puterea vrea să stea la putere. E datoria noastră să găsim calea să răsturnăm acest regim neo-comunist.

I-am scris și lui Radu Bărbulescu. Răspunsuri la un chestionar pentru *Observator*. München, revista lui, care nu e rea. La telefon Bărbulescu îmi confirmă că Coposu a apărut însoțit de Păunescu, și că a stat la văduva lui George Ciorănescu. Ca de obicei, m-a vorbit de rău. Aceeași și aceeași interminabilă placă: sunt zgârcit.

Mandela a câștigat alegerile în Africa de Sud cu o majoritate zdrobitoare. Peste 62%. Tunelul sub Canalul Mânecii a fost inaugurat ieri, de Regina Elisabeta și de Președintele Mitterrand.

Uniunea Europei Occidentale a deschis porțile țărilor foste comu-

niste din Răsăritul Europei. Dar nu și celor din fosta URSS. În total, nouă țări. E în conformitate cu ce spuneam, acum mai bine de un an, la cina dată de ambasadorul Franței la București: vom avea statut de țări membre asociate.

Graciov s-a pronunțat ieri categoric. Rusia nu poate să intre în Parteneriatul pentru Pace al NATO. Ea va propune pactul ei pentru asocierea țărilor foste comuniste. E clar, vom avea probleme. De aceea e foarte important să găzduim seminarul AAN. Ovidiu Petrescu mi-a relatat cum a mers ședința Biroului Permanent la care s-a discutat și aprobat seminarul. Năstase și alții înclină să-l facem la București. Avem toate serviciile, toată logistica bine pusă la punct. Am putea apoi, să facem o excursie la Sinaia, Poiana Brașov și Castelul Bran. Ultimul e esențial. Tot Occidentul îl consideră Castelul lui Dracula.

Azi-dimineață, Doina îmi trimite textul care explică Monumentul Memorandiștilor. Va apărea pe coperta cărții. Explică cum ideea a pornit de la Preotul Rebreanu, când am vorbit la Muzeul Etnografic, la 100 de ani de la prezentarea Memorandumului la Viena. Sunt pomeniți atât Victor Marian și Bogdan Cerghizan, cât și Nicolae Graur, căruia i-am spus, înainte de Revoluție, la Londra, că aș vrea să fiu prezent la această aniversare. Iată că, miraculos, dorința mi s-a împlinit.

Fotografia machetei va fi reprodusă pe copertă: opera sculptorului Eugen Paul.

Luni, 9 Mai 1994

Imi telefonează Aurelio Răuță. A fost la București. A deschis acolo Centrul Cultural Româno-Spaniol. Trebuia s-o facă Premierul Gonzales, dar el n-a mai venit din cauza crizei guvernamentale prin care trece.

Scopul telefonului e altul: „Iancule, scumpule, trebuie să vii la Paris. Eu ți-am ținut un loc special. O să-ți aduc elogii. Tu trebuie să fii prezent ca o contrabalansare a lui Coposu și Emil Constantinescu".

L-am întrerupt. Eu nu vin. Am alte obligații.

A insistat și iar a insistat, până când i-am spus că nu pot veni. Cu Halmaghi, Calciu-Dumitreasa, Bălașu și atâția alți legionari, eu n-am ce căuta acolo.

„Să uităm trecutul. Îmbătrânim etc...".

Ascultă, măi Aurelio. Eu am simpatie pentru tine personal. Dar de anumite principii trebuie să ne ținem. Eu cred în democrație. Toată viața am fost pentru ea. Nu pot să mă schimb.

„Mai las-o cu democrația. Suntem toți buni români. Halmaghi e un bun român".

Știi foarte bine că au căutat să facă o organizație, concurentă la UMRL. Când le-a luat jurământ Părintele Calciu-Dumitreasa la Paris. N-a ieșit nimic din ea.

S-a prefăcut că nu știe nimic. A continuat în spiritul ăsta. N-am marșat: Vă doresc succes. Dacă faceți o treabă bună, vă felicit. A mai protestat. Am închis telefonul.

Am scris „Pentru cei care ne citesc" – coloană de aniversare: 3 ani de apariție a *Cotidianului*.

Doina mă înștiințează că participă la o discuție la Televiziune cu Văcaru, Varujan Vosganian, Solcanu și nu mai știu cine. Subiectul – „Încotro România?".

Am încurajat-o să vorbească răspicat. Revoluțiile și schimbările anului 1989 se irosesc. Mergem spre o Restaurație. Din cauza carenței Occidentului, în primul rând. Ei trebuia să ne dea un super-Plan Marshall. Și apoi, e vina noastră. Conducătorii noștri n-au știut ce trebuie să facă. Am căzut între două scaune. Nici socialism și nici capitalism. Avem caracteristicile rele ale ambelor sisteme. Trebuie să mergem spre Apus. Numai de-acolo ne poate veni salvarea. I-am reamintit că eu am vorbit în acest sens la Rotterdam, Madrid și în altă parte, la adunările Atlanticului de Nord (NATO).

L-am sunat pe Coposu. Am vorbit cu sora sa. Cea cu voce de bărbat. Se întoarce târziu, noaptea. Să-i telefonez pe la miezul nopții.

Îmi sosește prin FAX pagina 1 din *Cotidianul* de mâine. Arată bine, dar nu e cum i-am spus Mărgăritei Geică s-o facă. Sunt plictisit.

Mă sună Steffie. El se aștepta ca să luăm cina împreună astă-seară. N-a fost vorba așa. Mâine la prânz iau masa cu Regele Mihai la Versoix, îi explic. „Țin neapărat să te văd." Vin mâine pe la 7.00, poate mai devreme. Te sun îndată ce sosesc. Și am adăugat râzând: Mâine e zi mare. Iau prânzul cu un Rege și cina cu un Prinț. I-a plăcut. Chiar dacă el este un „prinț" nerecunoscut.

Marți, 10 Mai 1994

Sunt în gara Cornavin din Geneva. Am sosit prea târziu ca să prindem trenul de la 14.57, cum proiectasem. Ne-au ținut mai mult decât ne așteptam. Vom prinde trenul de la 15.57. Elisabeth s-a dus la

cumpărături. Eu scriu aceste note așezat pe banca de pe peronul 4. Cam suflă vântul, dar razele soarelui pătrund prin acoperișul de sticlă mată.

Am plecat azi-dimineață la orele 8.10 din Zermatt. La Sankt Niklaus ne-au dat jos pentru că linia ferată e în reparație în urma unor alunecări de teren. Cu autobuzul până la Visp. Iar cu trenul la Brig, ca să prindem expresul Milano-Geneva. Sosim absolut punctual la 12.12. Lăsăm bagajele, cumpărăm un frumos coș plin cu flori aranjate cu mult gust, ales de Elisabeth. Taxiul ne lasă la 12.45, la 77 Chemin Louis-Degallier în Versoix. Poarta mare spre stradă, larg deschisă. Prin ușa de sticlă recunosc silueta Regelui. Ne aștepta, e clar. Îndată ce apăs butonul soneriei, chiar el ne deschide ușa. Regina, și ea de față. Florile i-au făcut plăcere. Zece Mai e o zi mare pentru noi, românii. Florile – e meritul Elisabethei, le-am zis.

Stăm o bună jumătate de oră în salon. Regina vorbește cu Elisabeth, după schimbul de politețe. Vorbesc mai ales de fundațiile de caritate. Regele îmi povestește cum n-a putut veni de Paște. Urma să fie dus cu elicopterul imediat după sosirea lor la aeroportul din Timișoara și să fie readus acolo după slujba de Înviere. „Evident că n-am putut să accept".

Conversația n-a lâncezit nici un moment. Ne-au dat o masă simplă, gustoasă. O salată de găină cu maioneză, cașcavaluri și căpșuni. Cafeaua am servit-o din nou în salon. Avea o fotografie frumoasă cu eșarfă, a lui Soares, Președintele Portugaliei. „E singurul șef de Stat care m-a primit oficial", mi-a spus. Și m-a informat cum i-a pus la dispoziție mașina etc. La masă a venit și Prințesa Sofia. Foarte drăguță. A slăbit simțitor.

Am început printr-un tur de orizont. I-am vorbit de situația internă și externă a regimului, a guvernului Văcăroiu. Guvernul s-a întărit mult. Nu mai este amenințat. FMI-ul a deblocat prima tranșă. Va duce la o consolidare a Puterii. Deși situația economică e rea, inflația mare, producția sub 50% din capacitate, poporul va accepta, va răbda. Nu văd mari greve la orizont. Suntem în plină Restaurație. Occidentul are nevoie de liniște, de stabilitate. Iliescu oferă acest lucru. De aceea e acceptat, în special că susține programul de integrare în structurile occidentale și profesează atașamentul lui la democrație. El are o mai mare putere decât Președintele Franței, sau chiar al Americii. Nu vrea alegeri pentru că numai comuniștii vor câștiga mandate. Uite ce s-a întâmplat în Ungaria. Socialiștii, adică comuniștii de ieri, au câștigat 33%. Pe șeful lor îl cunosc foarte bine. E comunist din garda veche

(Horn Gyula).

Noi nu putem schimba nimic. Strategia noastră, a Opoziției, e slabă. N-am reușit să prezentăm electoratului o alternativă credibilă. Și nu văd cum o putem face așa cum suntem conduși de Emil Constantinescu și Cornel Coposu.

„N-a fost niciodată să mă vadă Constantinescu, deși, la telefon, mi-a spus că a fost aici mai demult împreună cu alți profesori", mi-a relatat Regele. Și a continuat: „Nu e om politic, e profesor". I-am vorbit de cum Coposu m-a blocat pe mine la alegerea candidatului Convenției. I-am povestit și ce mi-au spus cei doi de la Organizația „21 Decembrie", deunăzi, că Ovidiu Popescu de la Coposu a primit indicații să-l voteze pe Emil Constantinescu, pentru că el este „candidatul PNȚCD". Asta, în ciuda faptului că eu am fost desemnat prin vot secret, cu o foarte mare majoritate, de Comitetul Executiv PNȚCD.

Să vină în România cât mai des, și el și ceilalți, sau celelalte membre ale Familiei Regale. Intenționează s-o facă, fără ca să se lege de o aniversare: Crăciun, Paște, Ziua Națională. În așa fel, ca să nu se poată spune, după lungi tratative, că acum e prea târziu ca să mai ajungă la timp?! Cum s-a întâmplat în trecut.

Mult am discutat dacă să meargă sau nu, la adunarea românilor organizată de Institutul Român din Freiburg, împreună cu Fundația din Madrid și cea din Hamilton, Ontario. Și altele mai puțin interesante. Toate sunt legionare, i-am spus. De asemenea Răuță, Halmaghi, Bidian, Bălașu, Calciu-Dumitreasa și mulți alții. Cei care organizează întrunirea. Și se afirmă că se face cu banii lui Iosif Constantin Drăgan!!

În orice caz, eu nu mă duc. L-am sfătuit să nu se ducă. Dacă ei insistă foarte mult, să le spună că-i va primi aici, la Versoix.

Regina mi-a cerut să-i marchez pe legionari, așa cum erau tipăriți în program. Și numele meu apare pe lista participanților. Le-am spus răspicat că nu merg la Paris. E o impostură. Va trebui să protestez, le-am spus.

Am vorbit și de dezvelirea monumentului Memorandiștilor la Cluj. I-am sugerat să trimită un mesaj: „Regele Carol I a intervenit pe lângă Împăratul Franz-Josef la Ischgl, ceea ce a dus la eliberarea celor închiși în 1895". Va trebui să-i trimit o ciornă, în caz că se decide să o facă.

La plecare mă întreabă dacă nu iau cartea *Regele și Exilul Românesc*, dialog cu Mircea Ciobanu. Sigur că da, dar nu știam că mi-ați dat-o. Dacă e cadou, vă rog să mi-o semnați. Eram în hol la plecare. A luat

cartea în biroul lui. M-am dus cu el. „S-o înscriu pentru Iancu R.". Pentru Ion R., i-am răspuns. Regelui nu-i place să dea dedicații. A făcut-o, zâmbind.

Am menționat și incendiul din casa mea. Le-am explicat că încă tot n-au găsit vinovatul. S-a vorbit mult și despre activitățile de caritate. I-au dat Elisabethei un dosar despre Fundația Principesei Margareta, căreia Elisabeth i-a donat, chiar la început 20.000 fr. elvețieni. Despre Fundația pentru Combaterea Leucemiei și Dina Câmpeanu și despre „Prințul" Paul, care este încurajat de autorități și căruia i se dă publicitate mare ca să discrediteze Monarhia. În *Evenimentul Zilei*, de exemplu, i s-a dat o pagină întreagă.

I-a interesat foarte mult.

Steffie mă sună în cameră la Hotelul Baur an Lac, în Zürich, pe la 8.20. Mă aștepta în hol. Arată bine, dar s-a cam îngrășat. A început și el să încărunțească la tâmple. E altă caracteristică de care sunt eu vinovat. E în gene. I-a plăcut remarca.

M-a dus la un restaurant sud-american. Mâncare excelentă. Patroana ne-a servit cu tot felul de bunătăți.

Steffie tot are probleme. Crede însă că vor putea acum să găsească o soluție. Au avut deja 11 înfățișări la Tribunal, aici în Elveția. Ultima propunere îi convine Henriettei, care e susținută de Heini. Acum așteaptă, cam cu emoție, confirmarea. Am căutat să-l liniștesc. Să nu permită ca acest conflict financiar din familie să-i domine întreaga viață. Greu de realizat. De ani de zile altceva nu face. L-a văzut pe Nicolae de mai multe ori, la prânz. Se înțeleg. Mi-a confirmat că și-a plătit datoria la bancă pentru că i-am spus eu că am probleme financiare. Nicolae i-a mulțumit și i-a pomenit de insula ce am în Marea Caraibelor (Matt Lowe). Vroia să aibă amănunte. Să n-o vând fără ca să-i vorbesc și lui. Are posibilități excepționale pentru a fi dezvoltată, i-am spus.

Mi-e foarte drag omul ăsta și cred că afecțiunea e reciprocă.

Miercuri, 11 Mai 1994

Ajunși la București mă bărbieresc și plec la Parlament. Sper că *Memorandiștii* și *Scrisori către Ioan și Emilia Rațiu* să apară la timp.

La Parlament aflu că azi-dimineață s-a vorbit despre „o sută de ani de la Procesul Memorandumului". Au vorbit vreo 8 deputați. Ungurul, se pare, a vorbit foarte frumos. Din partea noastră a vorbit Țepelea. Îmi

pare foarte rău că n-am fost informat la timp. Aș fi făcut tot posibilul să fiu și eu prezent, și să iau cuvântul. Am ajuns la Parlament când tocmai se chemau deputații de Cluj la vot. Mi-am făcut datoria.

La Calea Plevnei. Au venit cu toții la un pahar de vin. Ei au sărbătorit, ieri, 3 ani de existență, dar vroiam să o fac și eu cu ei. A fost bine. Toată lumea e stimulată de posibilitatea de a publica ziarul în culori. Măcar paginile 1 și 8.

Năstase îmi dă o notă. Se plânge de atacurile neelegante din *Cotidianul*. „Am citit și eu că vă gândiți să vă retrageți din viața publică din cauza atacurilor personale. Să n-o faceți. E nevoie de dumneavoastră. Și continuă: Tia Șerbănescu mă face Năstase cu patru case, iar Stoiciu vorbește de un borfaș cu funcțiune".

Eu știu de unde provin aceste atacuri, dar de ce le preia și *Cotidianul*? Îmi cere, apoi, ca mâine să împart președinția cu Dijmărescu, pentru că el are alte obligații. Accept. Avem ședințe comune. Dezbatem Legea Bugetului.

Joi, 12 Mai 1994

Îl împac pe Alexandru Radu Timofte. Să continue să organizeze seminarul AAN pentru luna Iulie, chiar dacă nu se adoptă planul lui. Vom renunța, deci, să mai mergem în Deltă și vom face seminarul la București. Va costa mult mai puțin: maximum 30 de milioane, comparat cu 120 de milioane.

Luni, 16 Mai 1994

Ultimele 3 zile, o adevărată plăcere. Intenționasem să merg doar pentru deschiderea seminarului organizat de Cornel Sturza Popovici, deputatul nostru PNȚCD, împreună cu Fundația Hanns Seidel, la Băile Herculane, despre „Tranziția la Economia de Piață și Dezvoltare Durabilă".

Am plecat din București, la 3.30 p.m., Joi, 12 Mai și am ajuns la 10.00 seara. Încă nu terminaseră cina. Doina a venit cu mine pentru *Cotidianul*.

Pe drum mi-a venit ideea să vizitez casa lui Ceaușescu, la Scornicești. Casă simplă. Seamănă cu casa lui Gh. Coșbuc și cu cea a lui Brâncuși. Tipic țărănească. Intri într-un mic hol central dominat de cuptor. La stânga, dormitorul, la dreapta, camera „de oaspeți". Se trăia evident, în partea centrală, care era bucătărie, sufragerie, salon. Totul

simplu, curat, doar e muzeu. Nu era nimeni când am ajuns acolo. A venit, pe urmă, sora lui Ceaușescu. S-a bucurat să mă vadă, deși era rezervată. S-a referit la „Rodica" și la faptul că a donat completul Fundației „OMENIA". „Rodica" e Minodora Ilie. La plecare, sora lui Ceaușescu ne-a însoțit. „El a construit. E păcat că acuma s-a distrus și se distruge atâta".

N-am comentat. I-am strâns mâna.

Ședințele seminarului au început Vineri, 13 Mai. Interesante. Sturza Popovici mi-a dat cuvântul mie, prefectului Traian Zamfir, lui Mircea Ciumara, în calitatea lui de Președinte al Comisiei pentru Administrația Publică, Amenajarea Teritoriului și Echilibru Ecologic. A urmat ministrul Ion Jelev, la Departamentul de Protecția Mediului din Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecția Mediului. A încheiat, cu o lungă cuvântare Horst Kossack. Bună, însă.

Diverse studii, cazuri speciale etc. N-am mai participat după prânz. M-am dus însă, cu Directorul Turismului, Cristescu, pe Valea Cernei. Am vizitat cele șapte izvoare de apă fierbinte, chiar pe malul râului. Un fel de gropi, ca niște bazine comune. În fiecare, 10+16 oameni în costume de baie, bărbați și femei. Peste tot am fost ovaționat. M-au invitat să fac și eu ca ei. Un grup mare de elevi de liceu a apărut. Adevărată năvală să-mi ia autografe.

Sâmbătă, 14 Mai dau interviuri. La TV, ziare, radio. Plecăm la Lugoj pentru sărbătorirea aniversării a 100 de ani de la Procesul Memorandumului. Ne-a luat două ore și cincisprezece minute. Am fost primit imediat și introdus în sala Muzeului de Artă, unde ședința era în toi. Organizatoarea, Maria Moroz, mi-a dat cuvântul. Am marcat trei semnificații ale Procesului Memorandumului: 1) Sfârșitul perioadei petiționare; 2) Începutul mișcării pentru unirea tuturor românilor într-un singur stat: Dacia, România Mare, și 3) Mișcare autentic democrată. Congresul și-a însușit-o și masele de români adunați la Cluj și pe tot traseul ce a dus pe memorandiști cu trenul au confirmat sprijinul deplin de care ei s-au bucurat în rândurile întregului popor român din Transilvania, și prin „Liga Culturală", a românilor din Vechiul Regat.

Am ascultat două contribuții: a lui Dan Demșa, mi se pare, și a lui Valeriu Leu. Am plecat imediat după aceea, asaltat fiind de reprezentanți ai celor două facțiuni PNȚCD-iste. Se acuzau reciproc. Va trebui să revin. Călătoria, și la dus și la întors, splendidă. Prin Caransebeș, unde am făcut manevrele Școlii Ofițerilor de Rezervă de Artilerie, în 1939.

Ne-am întors la timp să mâncăm ceva și să luăm parte la excursia pe Dunăre. Ne-am îmbarcat la Orșova. Lacul de acumulare a ridicat nivelul cu 33 de metri. Insula Ada Kaleh e total sub apă. Cazanele nu mai prezintă nici o problemă. Pe vremuri, vasele erau trase de pe țărm. La început, erau trase de boi, apoi de un tren-locomotivă. În fine, de un remorcher puternic care și el funcționa pe principiul scripetelui. Căpitanul vasului, știind că eu am fost armator, mi-a dat multe amănunte.

Două lucruri: 1) Iosif Constantin Drăgan transformă o stâncă de pe malul românesc într-un bust al lui Decebal. Ingineri italieni au făcut deja toate pregătirile. Să fie ceva asemănător Muntelui Rushmore din Statele Unite, unde apar chipurile a patru președinți: Washington, Jefferson, Lincoln și Th. Roosevelt; 2) Germanii, la retragerea lor, s-au pregătit să dinamiteze o stâncă de pe malul sârbesc al Dunării. Intenția lor era să blocheze cursul normal al fluviului și să cauzeze, astfel, o inundație vastă. Din fericire, n-au reușit.

Regiunea e splendidă. Un neamț și-a cumpărat un loc de casă pe nimic. Acum construiește. În 25-30 de ani vor fi multe case pe marginea acestui lac artificial, cu ambarcadere particulare. N-o să fie ca pe malurile Bosforului, dar într-acolo se va tinde peste o sută de ani. Când te gândești, că cu un yacht modern poți călători oriunde în inima Europei, până în Marea Nordului și Marea Neagră. N-ar strica să cumpăr ceva pentru generațiile viitoare.

Nelu Diaconescu a fost și el cu noi în croaziera care a durat vreo patru ore. Am văzut și placa de marmură care indică locul unde Traian a încercat să construiască primul pod și n-a reușit. E pe malul sârbesc. Ambele maluri sunt împădurite. Drumuri nu sunt pe malul sârbesc, așa că aprovizionarea la ei se va face numai pe apă. Noi avem șoseaua construită după ce apele și-au stabilit nivelul actual.

Într-o Europă unită, pașnică, prosperă, această porțiune a Dunării ar putea deveni un adevărat rai. Poate peste vreo sută de ani, în secolul XXII.

Seara, o masă mare la Hotelul Roman, unde suntem și noi găzduiți. Vreo 45 de oameni. M-au tot salutat până când o delegație de doi oameni a venit la mine. Am acceptat, bineînțeles. Grupul s-a format în holul mare al restaurantului de la etajul al doilea. Mare bucurie, toți veseli. Întorși în restaurant, a trebuit să beau un pahar cu ei. Mi-au cântat la mulți ani. Petrecere până la 2.30 a.m. Între timp, și Cornel Sturza-Popovici a făcut pe dizeurul. Are voce foarte bună.

La noi la masă, discuție acerbă între Ciumara și Doina Bâscă. Primul

îl apără pe Coposu și o atacă pe Doina pentru că „e contra PNȚCD".

Duminică, 15 Mai, întoarcerea la București. Lică, șoferul meu, se simțea foarte rău. Am condus eu mașina de la Filiași, între Turnu Severin și Craiova, până la București. Prima dată conduc o Dacie în România. Nu e rea mașina asta! Acasă îl găsesc pe Dinu Daponte la noi.

Mi-au plăcut Băile Herculane. Am vizitat stațiunea împreună cu Ilie Cristescu, directorul S.C. „HERCULES" S.A. Ne-a arătat, mie și Aneimaria Ciumara, partea veche a orașului, construită de Împăratul Francisc Iosef al Austro-Ungariei. Frumoasă vedere. Casinoul, din păcate, a fost avariat de un incendiu, în 1954. Se poate reface.

În Parlament a trebuit să iau Președinția, azi după-amiază.

Marți, 17 Mai 1994

Recepție dată la Clubul Diplomatic de Rolf Trolle Anderssen, ambasadorul Norvegiei. Ziua lor națională. Virgil Constantinescu, Președintele Academiei Române, insistă să particip la Conferința Internațională ce organizează la Sinaia, pe tema „România și românii în știința contemporană". La 24 Mai. Mă voi duce, i-am spus, dar numai la ședința de deschidere, în prima zi. Am făcut cunoștința noului ambasador elvețian, Jean-Pierre Vettovaglia. Cu predecesorul lui am fost mari prieteni.

Miercuri, 18 Mai 1994

Iarăși îmi cere Năstase să-i iau locul la Președinție. Nu contează, însă, pentru că Gherman conduce dezbaterile. Merg foarte încet. E Legea Bugetului. Multe intervenții. Ai noștri sunt activi și vocali.

Corneliu Vadim Tudor, care era Secretar de ședință, așezat lângă mine, a văzut cărțile ce am scos. L-a impresionat *Corespondență-Scrisori primite de Ioan și Emilia Rațiu*. „Să păstrați plăcile. Se vor vinde mai mult decât cele 4.000 de exemplare ale ediției". Și m-a întrebat: „Ești din aceeași familie?" Am râs. Evident, el trebuie să știe acest lucru, ca mare cunoscător în istoria patriei, cum se pretinde. Îl lămuresc, totuși, ca să nu moară ignorant: tatăl memorandistului și străbunicul meu direct au fost frați. Memorandistul n-a avut descendenți pe linie bărbătească.

Joi, 19 Mai 1994

Recepție la Ambasada Ungariei. Remus Opriș îmi vorbește de reorganizarea Secretariatului. „Gabrielescu vrea acum ca noi să facem treaba,

dar el să rămână la conducere". A avut destul timp. N-a reușit, pentru că nu e capabil s-o facă.

Cina, la Restaurantul „Doi Cocoși", cu Nicolae, care a sosit de la Londra, Pușa și Jimmy Crăciun din Cleveland. Foarte plăcut. Numai străini. Foarte scump. „Dar nu mai mult decât ar costa la Londra", îmi spune Nicolae, care a achitat nota de plată.

Vineri, 20 Mai 1994

Consilierul de Presă de la Ambasada Iugoslaviei vine să mă vadă la cererea lui. Caută să obțină o atitudine favorabilă din partea *Cotidianului*.

Nu aplic cenzura, i-am spus, dar sunt un autentic prieten al tuturor iugoslavilor. Krajna, îmi spune, e locuită de o majoritate sârbească. Sunt însă, gata să se înțeleagă cu croații asupra ei. La fel, sârbii bosniaci sunt gata să se retragă din anumite teritorii, dacă se asigură pacea. Acum domină 70% din Bosnia. S-ar retrage, așa, ca să rămână numai cu circa 50%.

A reținut sugestia mea ca să fiu întrebuințat într-o misiune de pacificare a Iugoslaviei. De fapt, ideea a pornit de la ambasadorul lor, acum aproape un an, când ne-am văzut la o recepție a statelor din America Latină. Am pregătit „Brevetele" pentru acordarea medaliei de comemorare a 10 ani de la înființarea UMRL.

Cină acasă, tot noi cinci, Elisabeth, Pușa, Nicolae, Jimmy și cu mine. Jimmy, în felul lui naiv, dar mișcător, ne cere să facem o rugăciune. Invocă ajutorul divin pentru națiunea română și-i cere să ajung eu Președintele țării, în 1996. Mintea lui, evident, funcționează după metodele și practica americană. S-a referit la „toată lumea" cu care a vorbit. Toți îl văd pe Ion Rațiu ca un om integru care știe de ce are nevoie în România. Să fiu prezent la ședințele Convenției, îmi sugerează.

Sâmbătă, 21 Mai 1994

Sală arhiplină la Casa Universitarilor. Ioan Lup, Otto Weber, Mihai Grama (UDC) vorbesc din partea PNȚCD și PER. Stăncescu (PUD) trimite un mesaj. La fel Horia Pascu, pentru PNL-CD. Nadia Pascu prezentă. Adrian Dumitrescu vorbește pentru Organizația „21 Decembrie". Înainte de a le da cuvântul, însă, am descris cum a început UMRL.

Au vorbit Mihăilescu, Anghelescu, Vălușescu în numele organizației pentru adevărul istoric. A vorbit Drăghici, despre PROPACT. Și am avut un intermezzo muzical. Loredan din Brașov, acompaniat de fiul său, a cântat „Ave Maria" a lui Gounod. Interesant că tânărul Loredan

a cântat „Sonata" lui Beethoven, singura pe care am reușit eu s-o învăț în cei trei ani, cât am fost nevoit să exersez!!

Au terminat cu un imn dedicat lui Iuliu Maniu, compoziția tânărului, cuvintele lui Nichifor Crainic. Partea cea mai interesantă a fost Conferința de Presă. Să vedem ce vor publica.

După masă au vorbit Nicolae, Dinu Mussulis, Jimmy Crăciun în românească lui originală și mulți alții. Am adoptat o moțiune. Trebuie să luptăm pe mai departe pentru democrație. Novacovici și UMRL-ul lui au fost menționați prea puțin: impostori, susținuți de Putere. Atât ziarele guvernamentale, cât și Televiziunea i-au dat enormă mediatizare.

Duminică, 22 Mai 1994

Ședința Comitetului Coordonator UMRL. Ieri seară, i-am trimis o scrisoare lui Mircea Enescu prin Jimmy Crăciun. L-am rugat să-și reia locul ce-l are pentru că nu i-am aprobat niciodată demisia și n-a fost niciodată acceptată de Comitet.

A venit Roșeanu și-a cerut scuze și Pătârlăgeanu și-a dat demisia ca secretar general, pentru că nu mai vrea să se întoarcă în țară.

Prin vot secret l-am ales pe Ciuli Enescu secretar general, până la viitorul Congres. Grabowski a încercat diverse manevre, dar a rămas cam de unul singur. A sugerat o mulțime de acțiuni, toate comportând cheltuieli mari. N-a indicat sursa banilor. Deci tot eu să ofer banii, cum am dat peste două milioane de lei pentru aniversarea de ieri!!

La prânz, numai noi, cei care locuim în casă, plus Pușa și Nicolae, dar la cină, și Doctorul Arion cu soția și doctorul Bogdan Dinu. Discută mult cu Dr. Brian Corden de la Universitatea Emory din Atlanta. E vorba de tratamentul leucemiei.

Luni, 23 Mai 1994

Trimit cele două cărți lui Liviu Maior și-l invit la lansarea lor. Îl văd pe Năstase să-i spun că nu voi fi prezent la ședințele Biroului Permanent. Îi dau cartea scrisorilor către Ioan și Emilia Rațiu. Atacurile împotriva lui n-au pornit de la Opoziție, îmi spune.

Noi mergem la Oslo, la AAN. Vom continua să afirmăm determinarea noastră de a ne încadra în NATO. Știți opinia mea despre Tratatul de Prietenie semnat de Președintele Iliescu cu Gorbaciov și despre recunoașterea independenței Moldovei. Voi merge totuși înainte.

„Da, mergem înainte cu politica de încadrare. Jocurile sunt mult mai

mari decât în aparență".

De acord, reiau, Rusia va veni cu Parteneriatul pentru Pace. Va reține, dacă poate, pe toate țările succesorale ale URSS și va căuta o breșă printre țările foste comuniste din Europa Răsăriteană. Au eșuat în Bulgaria. Se concentrează asupra noastră, cred. Astfel Rusia s-ar reafirma ca mare putere, pe picior de egalitate cu SUA.

Mi-a vorbit de KGB, „Foarte activ acum la noi", după părerea lui.

La Spitalul Fundeni. Conduc Conferința de Presă. Angela Similea prezentă. O laud. Pomenesc că avem nevoie de un milion de dolari. Și să nu-și închipuie că toți bolnavii se vor mântui peste noapte.

Am fost informat pe urmă că și Dina Câmpeanu și-a făcut apariția. Dar, după plecarea noastră. A crezut că era vorba de orele 14.00, în loc de 13.00!! E greu de crezut că n-a făcut-o intenționat.

Marți, 24 Mai 1994

Plecăm la 7.00 dimineața la Sinaia. Ajungem exact la timp la Casino, unde avea loc Conferința „Romania and Romanians in Contemporary Science". Președintele ședinței de deschidere: George Emil Palade, laureatul Premiului Nobel. M-a primit imediat cu efuziune.

Au vorbit mulți, foarte mulți. Printre ei, și Țepelea, care a cerut un moment de reculegere în memoria celor pieriți prin închisori. Nu toc-mai înțelept.

Eu am fost ultimul, intenționat, mi-a declarat Constantinescu. Le-am vorbit de evreul care, ajuns la Tel Aviv, a întrebat unde locuiesc românii. „Ia autobuzul numărul 11. Dar nu te mira dacă nu vezi numărul. L-au furat românii". Și am adăugat: De altfel, Israelul e prima colonie culturală a poporului român. Intervenția a fost nimerită, pentru că am urmat la cuvânt după israelianul Michael Sela, fost Președinte al Institutului Weizmann. El a vorbit în românește. A fost refugiat în România din Polonia. A fost la școală, aici, timp de cinci ani și a emigrat în Israel abia în 1941.

Multă lume. Din toate părțile globului. Nu-i înșirui. Sunt prea mulți și întreaga documentație se găsește la dosar.

După ședință, în pauza de cafea, m-au felicitat, pe lângă Virgiliu Constantinescu, Augustin Buzura, Mircea Malița, Liviu Maior, directoarea UNESCO/CEPES și nenumărați alții.

La masă, Michael Sela s-a așezat lângă mine. Am vorbit de Flora Solomon, Lordul Samuel cu soția sa, Hadassa, Ifraim Katzir, care și a-

cum e foarte activ și Weisgall, George Weidenfeld etc. Nenumărați prieteni comuni în Israel. I-am cerut să-i transmită salutări lui Peres, căruia i-am arătat Bulevardul „Victoria Socialismului" de pe balconul Palatului Poporului, acum al Parlamentului. Când a fost la București pentru întrunirea Crans-Montana.

Întors acasă găsesc un FAX de la Simon Lunn. Ei vor să facem seminarul la Sinaia pentru AAN. Năstase e de acord.

Îi primesc pe redactorii săptămânalului *Matinalul*. E singura publicație de opoziție din Brașov. Vor să le dau hârtie. Mircea Brenciu e șeful lor. Lepșa ni i-a prezentat.

Ion Puiu vine să mă vadă. Vrea să organizeze Uniunea Uniunilor pentru Basarabia și Bucovina. De aceea s-a dus la adunarea lui Novacovici de la Bușteni. N-a avut prea mare succes. Mulți au vorbit contra. Gazetarii prezenți la Bușteni vroiau să știe, doar, dacă m-au eliminat pe mine din UMRL-ul lor. Altceva nu-i interesa. Puiu e total nerealist. A vorbit puțin și de PNȚCD, Coposu etc. Mi-a confirmat că Coposu a fost împotriva mea din momentul în care am pus piciorul în țară.

Miercuri, 25 Mai 1994

Exact astăzi, acum o sută de ani, s-a terminat Procesul Memorandumului.

Ședință comună a Camerei și Senatului, dar numai dimineața. Am stat puțin. Bucur îmi cere să dau o recomandație unei doamne Nădășan, care vrea să-și viziteze fiul la Stockholm. O fac imediat. Scriu ambasadorului Nils Rosenberg. Dejeu mi se atașează.

Critică una și alta. Că noi nu reușim să ne impunem punctul de vedere. Era vorba de alocarea de trei milioane și jumătate de lei, în Buget, pentru cal. Mai mulți s-au referit la „cineva care și-a făcut calul Senator" (Senatorul Dumitrașcu); la Calul Troian (Florin Georgescu). Și la alții. Moțiunea, amendamentul, n-au fost adoptate. „Istoria civilizației e istoria calului", s-a aventurat cineva. Ba l-a citat și pe Arnold Toynbee, dar nu-mi dau seama dacă exact! Pe marginea acestei dezbateri a venit comentariul lui Dejeu. Nu suntem conduși bine. Ăsta e adevărul, i-am zis intenționat, dându-mi perfect de bine seama că-i va relata totul lui Coposu.

Curând, după orele 10.00, vine cineva de la noul post de televiziune „Antena 1", să-mi ia un interviu. Ei pregătesc mai multe interviuri cu personalități române și străine, în anticipație. Să le aibă gata când pornesc la drum, în iulie. Șeful echipei e un tânăr, Viorel Gaiță. Foarte deștept.

Tehnică absolut nouă. Nu te lasă să vorbești până la capăt când începi să răspunzi. Te întrerupe. „S-o luăm de la capăt, îți zice, pentru că operatorul tehnic a uitat să aprindă reflectorul". Apoi, pentru că îți transpiră fața. În felul acesta trebuie să reacționezi spontan. Îți dai inevitabil pe față adevărata personalitate.

Am ghicit foarte repede ce făceau. Am devenit conștient complice. Am pretins că nu-mi dau seama. Au fost încântați la urmă. Mi-au cerut să nu explic altor personalități experiența mea. Mi-au cerut chiar să vorbesc și cu alții, să-i înduplec să facă și ei interviuri.

La 12.00 a venit Penny Wymer, Jonathan Rickert și nu mai știu cine, din partea Ambasadei SUA, plus cei care au terminat cursul de limba engleză, atât parlamentari cât și membri din administrația Parlamentului. Ceremonie, cu decernare de diplome și scurte alocuțiuni din partea mea, a lui Jonathan și a ei (Penny). Le-am dat un pahar de șampanie. Toată lumea a fost încântată. Dintre național-țărăniști, au fost Vasile Lupu, Dunca și nu mai știu cine. Titlul cursului: „Utilizarea limbii engleze. Curs de legislație americană și engleză juridică".

L-am condus pe Jonathan la mașina lui. I-am dat toate onorurile cuvenite unui șef de misiune. A oficiat ca însărcinat cu Afaceri. Cred că i-a plăcut.

Curând, după orele 14.00, am plecat la Librăria „Mihai Eminescu". Lumea începuse să se adune, deși ceremonia de lansare a cărților era programată pentru orele 14.30. Mulți au venit să le dau autografe.

La 14.40 a început ceremonia. Doina a prezentat programul. A dat cuvântul lui Dinu Giurescu. S-a refăcut după pareza facială ce a avut acum vreo două săptămâni. A vorbit foarte frumos. Pe urmă Ciucă. Și apoi eu. L-am citat pe Tăicuțu: „În casa asta eu sunt stăpân dar Măicuța dă ordinele". Foarte multă lume. A venit Otto Weber, Ioan Mureșan, Ion Dinu, dintre parlamentari, atmosferă foarte caldă. Am semnat cărți până pe la 4.30 p.m.

Curând după sosirea mea la Parlament, ne-am întrunit cu toții – parlamentari și consilieri – la mine în birou. Orele 17.00. Numai Petre Roman a lipsit, el abia întorcându-se dintr-un voiaj ce l-a dus la Valencia, Stockholm și Praga: Timofte, Pustai, Ovidiu Petrescu, Lițiu, plus Adrian Petrescu, Irina Bojin, Daravoinea, Mureșan (de la Externe). Am împărțit rolurile pentru sesiunea de primăvară AAN la care

mergem mâine. Totul foarte amical. I-am cerut lui Adrian Petrescu să ne asigure o recepție adecvată. Nu pentru noi ci pentru ceea ce reprezentăm: Parlamentul, puterea supremă în stat. Ambasadorul să binevoiască să vină la aeroport. Nu ca la Viena, unde PUNR-istul ne-a făcut „favoarea" să vină să ne vadă, după ce fusesem instalați în Ambasadă. Deci, nu ne-a primit nici măcar la sosirea în Ambasadă. Ca și cum ne-a acordat o mare favoare. Și nu ne-a invitat la cină. Eu voi participa în Comisia Politică a AAN.

La Ziua Africii, la Clubul Diplomaților. Multă lume, dar nu multe personalități. L-am văzut pe Radu Câmpeanu. Dna Predeleanu m-a plictisit, ca de obicei, cu insistențele ce o caracterizează.

Întors acasă, Ionuț Anghelescu îmi spune că Jimmy Crăciun i-a convins pe cei de la PAC și de la PL-93 din Ploiești să mă propună pe mine candidat la Președinție în 1996. Le-ar fi spus că eu voi cheltui trei milioane dolari SUA în campania care trebuie să înceapă cât mai curând în stil american.

Nu l-am autorizat să vorbească pentru mine.

Joi, 26 Mai 1994

Sunt în avionul București-Zürich, cu escală la Timișoara. Pentru a lua și pe cei veniți de la Belgrad. Cu întârziere de o jumătate de oră!!

Sunt cu Petre Roman. Ne-au invitat la clasa I. Avem și antrenorul englez al echipei naționale elvețiene, cu noi. Venise să vadă echipa noastră națională în meciul de aseară cu Nigeria, pe care l-am câștigat cu 2:0. Ne respectă.

Ziarul economic *Capital* e prezent în avion în persoana lui Alexandru Lupu. Ne ia un interviu, lui Roman și mie. El merge la Versoix să-l intervieveze pe Rege. Ne pune problema ce întrebări să-i punem. Roman zice: „Pe cine l-ar alege să transforme economia României într-o economie de piață?" Eu i-am zis: Cum se ajunge la o economie de piață în lumina experienței lui! Consultant în industria aeronautică și de bursă.

Cu Roman mă înțeleg bine. Evident, el se vede factor important în politica românească în viitorul apropiat. Poate pe bună dreptate. Dar mă îndoiesc. I-am pomenit de adunarea diasporei de la Paris. „Nimeni n-o ia în seamă", a fost reacția lui. Păcat că s-au dus Coposu, Doina Cornea, Emil Constantinescu, Ana Blandiana. E sub egida legionarilor, am adăugat eu. Roman își dă perfect de bine seama de acest lucru.

La Zürich am avut mult de așteptat. Mi-am cumpărat un ceas de mână, Longines. Foarte frumos. Foarte subțire, cu baterie. Le-am propus, lui Roman și lui Timofte să le ofer un aldămaș. Am consumat o sticlă de vin la restaurantul Terminalului A. Roman repetă că el a dat instrucțiuni să mi se păzească casa. După ce a vorbit cu mine la 14 Iunie 1990, sau înainte? Nu mi-a specificat. Dacă n-a făcut-o înainte, era prea târziu. Casa mea a fost invadată și distrusă dimineața. Convorbirea mea cu el a avut loc pe la 4.00 p.m.

Roman îmi spune acum, a dat el, personal, instrucțiuni să fiu dus la sediul guvernului din Piața Victoriei. Dan Iosif i-a dus pe mineri și securiști la casa mea și s-a lăudat că mi-a salvat viața. El a luat banii, mi-a dat să înțeleg Petre Roman. Dar n-a afirmat-o explicit. Cu banii mei și-a construit casa, atunci!?, am zis.

Pe Văcăroiu îl consideră total nesemnificativ. „Nu reprezintă nimic". La fel, pe Emil Tocaci, pe Radu Câmpeanu. Ne reamintește că mie mi-a oferit un loc în guvern, fără portofoliu, dar deasupra mai multora ca să aduc investiții străine.

„Coposu totuși reprezintă ceva. Dar restul Convenției, nimic. Emil Constantinescu, politic, e o nulitate. Celelalte partide din CD sunt neimportante. Coposu le disprețuiește. Nimeni nu se ridică din noua generație. E un gol în jurul lui".

E de acord că Iliescu se pregătește pentru alegerile din 1996. Vrea să fie Președinte în anul 2000, am zis. Se consideră geniu. Are reacții total comuniste. În discuțiile noastre întotdeauna găsea critici la adresa democrației. Nu crede în democrație. Rămâne comunist. Iluminat, crede el. Dar acționează ca Ceaușescu. E limitat prin formația lui. Nu mai are nevoie de nimeni, crede el. Extremiștii trebuie să-l susțină. N-au încotro.

L-am întrebat de ce s-au întrerupt discuțiile și tratativele între PDSR și PD. „Pentru că ei, de fapt, nu erau serios interesați să găsească soluție pentru colaborare. Ne-au sugerat să-l aducem pe Coposu și PNȚCD. Am făcut-o, dar Coposu a cerut ca și celelalte partide din Convenție să fie angrenate. Ceea ce a pus capăt discuțiilor. Văd că *Vremea* îl felicită pentru împlinirea a 78 de ani. Eu credeam că are 80. Ce înseamnă asta, minte?"

N-am confirmat, dar am reflectat cu voce tare: Era la facultate cu trei ani înaintea mea. Nu știu ce examene a luat. El zice că are doctorat în Dreptul canonic. Eu știu că a plecat de la Cluj la vreo doi ani după ce s-a înscris la Drept. Ce cursuri a urmat, unde și-a luat doctoratul, nu

simplu, curat, doar e muzeu. Nu era nimeni când am ajuns acolo. A venit, pe urmă, sora lui Ceaușescu. S-a bucurat să mă vadă, deși era rezervată. S-a referit la „Rodica" și la faptul că a donat completul Fundației „OMENIA". „Rodica" e Minodora Ilie. La plecare, sora lui Ceaușescu ne-a însoțit. „El a construit. E păcat că acuma s-a distrus și se distruge atâta".

N-am comentat. I-am strâns mâna.

Ședințele seminarului au început Vineri, 13 Mai. Interesante. Sturza Popovici mi-a dat cuvântul mie, prefectului Traian Zamfir, lui Mircea Ciumara, în calitatea lui de Președinte al Comisiei pentru Administrația Publică, Amenajarea Teritoriului și Echilibru Ecologic. A urmat ministrul Ion Jelev, la Departamentul de Protecția Mediului din Ministerul Apelor, Pădurilor și Protecția Mediului. A încheiat, cu o lungă cuvântare Horst Kossack. Bună, însă.

Diverse studii, cazuri speciale etc. N-am mai participat după prânz. M-am dus însă, cu Directorul Turismului, Cristescu, pe Valea Cernei. Am vizitat cele șapte izvoare de apă fierbinte, chiar pe malul râului. Un fel de gropi, ca niște bazine comune. În fiecare, 10+16 oameni în costume de baie, bărbați și femei. Peste tot am fost ovaționat. M-au invitat să fac și eu ca ei. Un grup mare de elevi de liceu a apărut. Adevărată năvală să-mi ia autografe.

Sâmbătă, 14 Mai dau interviuri. La TV, ziare, radio. Plecăm la Lugoj pentru sărbătorirea aniversării a 100 de ani de la Procesul Memorandumului. Ne-a luat două ore și cincisprezece minute. Am fost primit imediat și introdus în sala Muzeului de Artă, unde ședința era în toi. Organizatoarea, Maria Moroz, mi-a dat cuvântul. Am marcat trei semnificații ale Procesului Memorandumului: 1) Sfârșitul perioadei petiționare; 2) Începutul mișcării pentru unirea tuturor românilor într-un singur stat: Dacia, România Mare, și 3) Mișcare autentic democrată. Congresul și-a însușit-o și masele de români adunați la Cluj și pe tot traseul ce a dus pe memorandiști cu trenul au confirmat sprijinul deplin de care ei s-au bucurat în rândurile întregului popor român din Transilvania, și prin „Liga Culturală", a românilor din Vechiul Regat.

Am ascultat două contribuții: a lui Dan Demșa, mi se pare, și a lui Valeriu Leu. Am plecat imediat după aceea, asaltat fiind de reprezentanți ai celor două facțiuni PNȚCD-iste. Se acuzau reciproc. Va trebui să revin. Călătoria, și la dus și la întors, splendidă. Prin Caransebeș, unde am făcut manevrele Școlii Ofițerilor de Rezervă de Artilerie, în 1939.

Ne-am întors la timp să mâncăm ceva și să luăm parte la excursia pe Dunăre. Ne-am îmbarcat la Orșova. Lacul de acumulare a ridicat nivelul cu 33 de metri. Insula Ada Kaleh e total sub apă. Cazanele nu mai prezintă nici o problemă. Pe vremuri, vasele erau trase de pe țărm. La început, erau trase de boi, apoi de un tren-locomotivă. În fine, de un remorcher puternic care și el funcționa pe principiul scripetelui. Căpitanul vasului, știind că eu am fost armator, mi-a dat multe amănunte.

Două lucruri: 1) Iosif Constantin Drăgan transformă o stâncă de pe malul românesc într-un bust al lui Decebal. Ingineri italieni au făcut deja toate pregătirile. Să fie ceva asemănător Muntelui Rushmore din Statele Unite, unde apar chipurile a patru președinți: Washington, Jefferson, Lincoln și Th. Roosevelt; 2) Germanii, la retragerea lor, s-au pregătit să dinamiteze o stâncă de pe malul sârbesc al Dunării. Intenția lor era să blocheze cursul normal al fluviului și să cauzeze, astfel, o inundație vastă. Din fericire, n-au reușit.

Regiunea e splendidă. Un neamț și-a cumpărat un loc de casă pe nimic. Acum construiește. În 25-30 de ani vor fi multe case pe marginea acestui lac artificial, cu ambarcadere particulare. N-o să fie ca pe malurile Bosforului, dar într-acolo se va tinde peste o sută de ani. Când te gândești, că cu un yacht modern poți călători oriunde în inima Europei, până în Marea Nordului și Marea Neagră. N-ar strica să cumpăr ceva pentru generațiile viitoare.

Nelu Diaconescu a fost și el cu noi în croaziera care a durat vreo patru ore. Am văzut și placa de marmură care indică locul unde Traian a încercat să construiască primul pod și n-a reușit. E pe malul sârbesc. Ambele maluri sunt împădurite. Drumuri nu sunt pe malul sârbesc, așa că aprovizionarea la ei se va face numai pe apă. Noi avem șoseaua construită după ce apele și-au stabilit nivelul actual.

Într-o Europă unită, pașnică, prosperă, această porțiune a Dunării ar putea deveni un adevărat rai. Poate peste vreo sută de ani, în secolul XXII.

Seara, o masă mare la Hotelul Roman, unde suntem și noi găzduiți. Vreo 45 de oameni. M-au tot salutat până când o delegație de doi oameni a venit la mine. Am acceptat, bineînțeles. Grupul s-a format în holul mare al restaurantului de la etajul al doilea. Mare bucurie, toți veseli. Întorși în restaurant, a trebuit să beau un pahar cu ei. Mi-au cântat la mulți ani. Petrecere până la 2.30 a.m. Între timp, și Cornel Sturza-Popovici a făcut pe dizeurul. Are voce foarte bună.

La noi la masă, discuție acerbă între Ciumara și Doina Bâscă. Primul

îl apără pe Coposu și o atacă pe Doina pentru că „e contra PNȚCD".

Duminică, 15 Mai, întoarcerea la București. Lică, șoferul meu, se simțea foarte rău. Am condus eu mașina de la Filiași, între Turnu Severin și Craiova, până la București. Prima dată conduc o Dacie în România. Nu e rea mașina asta! Acasă îl găsesc pe Dinu Daponte la noi.

Mi-au plăcut Băile Herculane. Am vizitat stațiunea împreună cu Ilie Cristescu, directorul S.C. „HERCULES" S.A. Ne-a arătat, mie și Anei-Maria Ciumara, partea veche a orașului, construită de Împăratul Francisc Iosef al Austro-Ungariei. Frumoasă vedere. Casinoul, din păcate, a fost avariat de un incendiu, în 1954. Se poate reface.

În Parlament a trebuit să iau Președinția, azi după-amiază.

Marți, 17 Mai 1994

Recepție dată la Clubul Diplomatic de Rolf Trolle Anderssen, ambasadorul Norvegiei. Ziua lor națională. Virgil Constantinescu, Președintele Academiei Române, insistă să particip la Conferința Internațională ce organizează la Sinaia, pe tema „România și românii în știința contemporană". La 24 Mai. Mă voi duce, i-am spus, dar numai la ședința de deschidere, în prima zi. Am făcut cunoștința noului ambasador elvețian, Jean-Pierre Vettovaglia. Cu predecesorul lui am fost mari prieteni.

Miercuri, 18 Mai 1994

Iarăși îmi cere Năstase să-i iau locul la Președinție. Nu contează, însă, pentru că Gherman conduce dezbaterile. Merg foarte încet. E Legea Bugetului. Multe intervenții. Ai noștri sunt activi și vocali.

Corneliu Vadim Tudor, care era Secretar de ședință, așezat lângă mine, a văzut cărțile ce am scos. L-a impresionat *Corespondență-Scrisori primite de Ioan și Emilia Rațiu.* „Să păstrați plăcile. Se vor vinde mai mult decât cele 4.000 de exemplare ale ediției". Și m-a întrebat: „Ești din aceeași familie?" Am râs. Evident, el trebuie să știe acest lucru, ca mare cunoscător în istoria patriei, cum se pretinde. Îl lămuresc, totuși, ca să nu moară ignorant: tatăl memorandistului și strămoșul meu direct au fost frați. Memorandistul n-a avut descendenți pe linie bărbătească.

Joi, 19 Mai 1994

Recepție la Ambasada Ungariei. Remus Opriș îmi vorbește de reorganizarea Secretariatului. „Gabrielescu vrea acum ca noi să facem treaba,

dar el să rămână la conducere". A avut destul timp. N-a reușit, pentru că nu e capabil s-o facă.

Cina, la Restaurantul „Doi Cocoși", cu Nicolae, care a sosit de la Londra, Pușa și Jimmy Crăciun din Cleveland. Foarte plăcut. Numai străini. Foarte scump. „Dar nu mai mult decât ar costa la Londra", îmi spune Nicolae, care a achitat nota de plată.

Vineri, 20 Mai 1994

Consilierul de Presă de la Ambasada Iugoslaviei vine să mă vadă la cererea lui. Caută să obțină o atitudine favorabilă din partea *Cotidianului.*

Nu aplic cenzura, i-am spus, dar sunt un autentic prieten al tuturor iugoslavilor. Krajna, îmi spune, e locuită de o majoritate sârbească. Sunt însă, gata să se înțeleagă cu croații asupra ei. La fel, sârbii bosniaci sunt gata să se retragă din anumite teritorii, dacă se asigură pacea. Acum domină 70% din Bosnia. S-ar retrage, așa, ca să rămână numai cu circa 50%.

A reținut sugestia mea ca să fiu întrebuințat într-o misiune de pacificare a Iugoslaviei. De fapt, ideea a pornit de la ambasadorul lor, acum aproape un an, când ne-am văzut la o recepție a statelor din America Latină. Am pregătit „Brevetele" pentru acordarea medaliei de comemorare a 10 ani de la înființarea UMRL.

Cină acasă, tot noi cinci, Elisabeth, Pușa, Nicolae, Jimmy și cu mine. Jimmy, în felul lui naiv, dar mișcător, ne cere să facem o rugăciune. Invocă ajutorul divin pentru națiunea română și-i cere să ajung eu Președintele țării, în 1996. Mintea lui, evident, funcționează după metodele și practica americană. S-a referit la „toată lumea" cu care a vorbit. Toți îl văd pe Ion Rațiu ca un om integru care știe de ce are nevoie în România. Să fiu prezent la ședințele Convenției, îmi sugerează.

Sâmbătă, 21 Mai 1994

Sală arhiplină la Casa Universitarilor. Ioan Lup, Otto Weber, Mihai Grama (UDC) vorbesc din partea PNȚCD și PER. Stăncescu (PUD) trimite un mesaj. La fel Horia Pascu, pentru PNL-CD. Nadia Pascu prezentă. Adrian Dumitrescu vorbește pentru Organizația „21 Decembrie". Înainte de a le da cuvântul, însă, am descris cum a început UMRL.

Au vorbit Mihăilescu, Anghelescu, Vălușescu în numele organizației pentru adevărul istoric. A vorbit Drăghici, despre PROPACT. Și am avut un intermezzo muzical. Loredan din Brașov, acompaniat de fiul său, a cântat „Ave Maria" a lui Gounod. Interesant că tânărul Loredan

a cântat „Sonata" lui Beethoven, singura pe care am reușit eu s-o învăț în cei trei ani, cât am fost nevoit să exersez!!

Au terminat cu un imn dedicat lui Iuliu Maniu, compoziția tânărului, cuvintele lui Nichifor Crainic. Partea cea mai interesantă a fost Conferința de Presă. Să vedem ce vor publica.

După masă au vorbit Nicolae, Dinu Mussulis, Jimmy Crăciun în românească lui originală și mulți alții. Am adoptat o moțiune. Trebuie să luptăm pe mai departe pentru democrație. Novacovici și UMRL-ul lui au fost menționați prea puțin: impostori, susținuți de Putere. Atât ziarele guvernamentale, cât și Televiziunea i-au dat enormă mediatizare.

Duminică, 22 Mai 1994

Ședința Comitetului Coordonator UMRL. Ieri seară, i-am trimis o scrisoare lui Mircea Enescu prin Jimmy Crăciun. L-am rugat să-și reia locul ce-l are pentru că nu i-am aprobat niciodată demisia și n-a fost niciodată acceptată de Comitet.

A venit Roșeanu și-a cerut scuze și Pătârlăgeanu și-a dat demisia ca secretar general, pentru că nu mai vrea să se întoarcă în țară.

Prin vot secret l-am ales pe Ciuli Enescu secretar general, până la viitorul Congres. Grabowski a încercat diverse manevre, dar a rămas cam de unul singur. A sugerat o mulțime de acțiuni, toate comportând cheltuieli mari. N-a indicat sursa banilor. Deci tot eu să ofer banii, cum am dat peste două milioane de lei pentru aniversarea de ieri!!

La prânz, numai noi, cei care locuim în casă, plus Pușa și Nicolae, dar la cină, și Doctorul Arion cu soția și doctorul Bogdan Dinu. Discută mult cu Dr. Brian Corden de la Universitatea Emory din Atlanta. E vorba de tratamentul leucemiei.

Luni, 23 Mai 1994

Trimit cele două cărți lui Liviu Maior și-l invit la lansarea lor. Îl văd pe Năstase să-i spun că nu voi fi prezent la ședințele Biroului Permanent. Îi dau cartea scrisorilor către Ioan și Emilia Rațiu. Atacurile împotriva lui n-au pornit de la Opoziție, îmi spune.

Noi mergem la Oslo, la AAN. Vom continua să afirmăm determinarea noastră de a ne încadra în NATO. Știți opinia mea despre Tratatul de Prietenie semnat de Președintele Iliescu cu Gorbaciov și despre recunoașterea independenței Moldovei. Voi merge totuși înainte.

„Da, mergem înainte cu politica de încadrare. Jocurile sunt mult mai

mari decât în aparență".

De acord, reiau, Rusia va veni cu Parteneriatul pentru Pace. Va reține, dacă poate, pe toate țările succesorale ale URSS și va căuta o breșă printre țările foste comuniste din Europa Răsăriteană. Au eșuat în Bulgaria. Se concentrează asupra noastră, cred. Astfel Rusia s-ar reafirma ca mare putere, pe picior de egalitate cu SUA.

Mi-a vorbit de KGB, „Foarte activ acum la noi", după părerea lui.

La Spitalul Fundeni. Conduc Conferința de Presă. Angela Similea prezentă. O laud. Pomenesc că avem nevoie de un milion de dolari. Și să nu-și închipuie că toți bolnavii se vor mântui peste noapte.

Am fost informat pe urmă că și Dina Câmpeanu și-a făcut apariția. Dar, după plecarea noastră. A crezut că era vorba de orele 14.00, în loc de 13.00!! E greu de crezut că n-a făcut-o intenționat.

Marți, 24 Mai 1994

Plecăm la 7.00 dimineața la Sinaia. Ajungem exact la timp la Casino, unde avea loc Conferința „Romania and Romanians in Contemporary Science". Președintele ședinței de deschidere: George Emil Palade, laureatul Premiului Nobel. M-a primit imediat cu efuziune.

Au vorbit mulți, foarte mulți. Printre ei, și Țepelea, care a cerut un moment de reculegere în memoria celor pieriți prin închisori. Nu tocmai înțelept.

Eu am fost ultimul, intenționat, mi-a declarat Constantinescu. Le-am vorbit de evreul care, ajuns la Tel Aviv, a întrebat unde locuiesc românii. „Ia autobuzul numărul 11. Dar nu te mira dacă nu vezi numărul. L-au furat românii". Și am adăugat: De altfel, Israelul e prima colonie culturală a poporului român. Intervenția a fost nimerită, pentru că am urmat la cuvânt după israelianul Michael Sela, fost Președinte al Institutului Weizmann. El a vorbit în românește. A fost refugiat în România din Polonia. A fost la școală, aici, timp de cinci ani și a emigrat în Israel abia în 1941.

Multă lume. Din toate părțile globului. Nu-i înșirui. Sunt prea mulți și întreaga documentație se găsește la dosar.

După ședință, în pauza de cafea, m-au felicitat, pe lângă Virgiliu Constantinescu, Augustin Buzura, Mircea Malița, Liviu Maior, directoarea UNESCO/CEPES și nenumărați alții.

La masă, Michael Sela s-a așezat lângă mine. Am vorbit de Flora Solomon, Lordul Samuel cu soția sa, Hadassa, Ifraim Katzir, care și a-

cum e foarte activ și Weisgall, George Weidenfeld etc. Nenumărați prieteni comuni în Israel. I-am cerut să-i transmită salutări lui Peres, căruia i-am arătat Bulevardul „Victoria Socialismului" de pe balconul Palatului Poporului, acum al Parlamentului. Când a fost la București pentru întrunirea Crans-Montana.

Întors acasă găsesc un FAX de la Simon Lunn. Ei vor să facem seminarul la Sinaia pentru AAN. Năstase e de acord.

Îi primesc pe redactorii săptămânalului *Matinalul*. E singura publicație de opoziție din Brașov. Vor să le dau hârtie. Mircea Brenciu e șeful lor. Lepșa ni i-a prezentat.

Ion Puiu vine să mă vadă. Vrea să organizeze Uniunea Uniunilor pentru Basarabia și Bucovina. De aceea s-a dus la adunarea lui Novacovici de la Bușteni. N-a avut prea mare succes. Mulți au vorbit contra. Gazetarii prezenți la Bușteni vroiau să știe, doar, dacă m-au eliminat pe mine din UMRL-ul lor. Altceva nu-i interesa. Puiu e total nerealist. A vorbit puțin și de PNȚCD, Coposu etc. Mi-a confirmat că Coposu a fost împotriva mea din momentul în care am pus piciorul în țară.

Miercuri, 25 Mai 1994

Exact astăzi, acum o sută de ani, s-a terminat Procesul Memorandumului.

Ședință comună a Camerei și Senatului, dar numai dimineața. Am stat puțin. Bucur îmi cere să dau o recomandație unei doamne Nădășan, care vrea să-și viziteze fiul la Stockholm. O fac imediat. Scriu ambasadorului Nils Rosenberg. Dejeu mi se atașează.

Critică una și alta. Că noi nu reușim să ne impunem punctul de vedere. Era vorba de alocarea de trei milioane și jumătate de lei, în Buget, pentru cal. Mai mulți s-au referit la „cineva care și-a făcut calul Senator" (Senatorul Dumitrașcu); la Calul Troian (Florin Georgescu). Și la alții. Moțiunea, amendamentul, n-au fost adoptate. „Istoria civilizației e istoria calului", s-a aventurat cineva. Ba l-a citat și pe Arnold Toynbee, dar nu-mi dau seama dacă exact! Pe marginea acestei dezbateri a venit comentariul lui Dejeu. Nu suntem conduși bine. Ăsta e adevărul, i-am zis intenționat, dându-mi perfect de bine seama că-i va relata totul lui Coposu.

Curând, după orele 10.00, vine cineva de la noul post de televiziune „Antena 1", să-mi ia un interviu. Ei pregătesc mai multe interviuri cu personalități române și străine, în anticipație. Să le aibă gata când pornesc la drum, în iulie. Șeful echipei e un tânăr, Viorel Gaiță. Foarte deștept.

Tehnică absolut nouă. Nu te lasă să vorbești până la capăt când începi să răspunzi. Te întrerupe. „S-o luăm de la capăt, îți zice, pentru că operatorul tehnic a uitat să aprindă reflectorul". Apoi, pentru că îți transpiră fața. În felul acesta trebuie să reacționezi spontan. Îți dai inevitabil pe față adevărata personalitate.

Am ghicit foarte repede ce făceau. Am devenit conștient complice. Am pretins că nu-mi dau seama. Au fost încântați la urmă. Mi-au cerut să nu explic altor personalități experiența mea. Mi-au cerut chiar să vorbesc și cu alții, să-i îndemn să facă și ei interviuri.

La 12.00 a venit Penny Wymer, Jonathan Rickert și nu mai știu cine, din partea Ambasadei SUA, plus cei care au terminat cursul de limba engleză, atât parlamentari cât și membri din administrația Parlamentului. Ceremonie, cu decernare de diplome și scurte alocuțiuni din partea mea, a lui Jonathan și a ei (Penny). Le-am dat un pahar de șampanie. Toată lumea a fost încântată. Dintre național-țărăniști, au fost Vasile Lupu, Dunca și nu mai știu cine. Titlul cursului: „Utilizarea limbii engleze. Curs de legislație americană și engleză juridică".

L-am condus pe Jonathan la mașina lui. I-am dat toate onorurile cuvenite unui șef de misiune. A oficiat ca însărcinat cu Afaceri. Cred că i-a plăcut.

Curând, după orele 14.00, am plecat la Librăria „Mihai Eminescu". Lumea începuse să se adune, deși ceremonia de lansare a cărților era programată pentru orele 14.30. Mulți au venit să le dau autografe.

La 14.40 a început ceremonia. Doina a prezentat programul. A dat cuvântul lui Dinu Giurescu. S-a refăcut după pareza facială ce a avut acum vreo două săptămâni. A vorbit foarte frumos. Pe urmă Ciucă. Și apoi eu. L-am citat pe Tăicuțu: „În casa asta eu sunt stăpân dar Măicuța dă ordinele". Foarte multă lume. A venit Otto Weber, Ioan Mureșan, Ion Dinu, dintre parlamentari, atmosferă foarte caldă. Am semnat cărți până pe la 4.30 p.m.

Curând după sosirea mea la Parlament, ne-am întrunit cu toții – parlamentari și consilieri – la mine în birou. Orele 17.00. Numai Petre Roman a lipsit, el abia întorcându-se dintr-un voiaj ce l-a dus la Valencia, Stockholm și Praga: Timofte, Pustai, Ovidiu Petrescu, Lițiu, plus Adrian Petrescu, Irina Bojin, Daravoinea, Mureșan (de la Externe). Am împărțit rolurile pentru sesiunea de primăvară AAN la care

mergem mâine. Totul foarte amical. I-am cerut lui Adrian Petrescu să ne asigure o recepție adecvată. Nu pentru noi ci pentru ceea ce reprezentăm: Parlamentul, puterea supremă în stat. Ambasadorul să binevoiască să vină la aeroport. Nu ca la Viena, unde PUNR-istul ne-a făcut „favoarea" să vină să ne vadă, după ce fusesem instalați în Ambasadă. Deci, nu ne-a primit nici măcar la sosirea în Ambasadă. Ca și cum ne-a acordat o mare favoare. Și nu ne-a invitat la cină. Eu voi participa în Comisia Politică a AAN.

La Ziua Africii, la Clubul Diplomaților. Multă lume, dar nu multe personalități. L-am văzut pe Radu Câmpeanu. Dna Predeleanu m-a plictisit, ca de obicei, cu insistențele ce o caracterizează.

Întors acasă, Ionuț Anghelescu îmi spune că Jimmy Crăciun i-a convins pe cei de la PAC și de la PL-93 din Ploiești să mă propună pe mine candidat la Președinție în 1996. Le-ar fi spus că eu voi cheltui trei milioane dolari SUA în campania care trebuie să înceapă cât mai curând, în stil american.

Nu l-am autorizat să vorbească pentru mine.

Joi, 26 Mai 1994

Sunt în avionul București-Zürich, cu escală la Timișoara. Pentru a lua și pe cei veniți de la Belgrad. Cu întârziere de o jumătate de oră!!

Sunt cu Petre Roman. Ne-au invitat la clasa I. Avem și antrenorul englez al echipei naționale elvețiene, cu noi. Venise să vadă echipa noastră națională în meciul de aseară cu Nigeria, pe care l-am câștigat cu 2:0. Ne respectă.

Ziarul economic *Capital* e prezent în avion în persoana lui Alexandru Lupu. Ne ia un interviu, lui Roman și mie. El merge la Versoix să-l intervieveze pe Rege. Ne pune problema ce întrebări să-i punem. Roman zice: „Pe cine l-ar alege să transforme economia României într-o economie de piață?" Eu i-am zis: Cum se ajunge la o economie de piață în lumina experienței lui! Consultant în industria aeronautică și de bursă.

Cu Roman mă înțeleg bine. Evident, el se vede factor important în politica românească în viitorul apropiat. Poate pe bună dreptate. Dar mă îndoiesc. I-am pomenit de adunarea diasporei de la Paris. „Nimeni n-o ia în seamă", a fost reacția lui. Păcat că s-au dus Coposu, Doina Cornea, Emil Constantinescu, Ana Blandiana. E sub egida legionarilor, am adăugat eu. Roman își dă perfect de bine seama de acest lucru.

La Zürich am avut mult de așteptat. Mi-am cumpărat un ceas de mână, Longines. Foarte frumos. Foarte subțire, cu baterie. Le-am propus, lui Roman și lui Timofte să le ofer un aldămaș. Am consumat o sticlă de vin la restaurantul Terminalului A. Roman repetă că el a dat instrucțiuni să mi se păzească casa. După ce a vorbit cu mine la 14 Iunie 1990, sau înainte? Nu mi-a specificat. Dacă n-a făcut-o înainte, era prea târziu. Casa mea a fost invadată și distrusă dimineața. Convorbirea mea cu el a avut loc pe la 4.00 p.m.

Roman îmi spune acum, a dat el, personal, instrucțiuni să fiu dus la sediul guvernului din Piața Victoriei. Dan Iosif i-a dus pe mineri și securiști la casa mea și s-a lăudat că mi-a salvat viața. El a luat banii, mi-a dat să înțeleg Petre Roman. Dar n-a afirmat-o explicit. Cu banii mei și-a construit casa, atunci!?, am zis.

Pe Văcăroiu îl consideră total nesemnificativ. „Nu reprezintă nimic". La fel, pe Emil Tocaci, pe Radu Câmpeanu. Ne reamintește că mie mi-a oferit un loc în guvern, fără portofoliu, dar deasupra mai multora ca să aduc investiții străine.

„Coposu totuși reprezintă ceva. Dar restul Convenției, nimic. Emil Constantinescu, politic, e o nulitate. Celelalte partide din CD sunt neimportante. Coposu le disprețuiește. Nimeni nu se ridică din noua generație. E un gol în jurul lui".

E de acord că Iliescu se pregătește pentru alegerile din 1996. Vrea să fie Președinte în anul 2000, am zis. Se consideră geniu. Are reacții total comuniste. În discuțiile noastre întotdeauna găsea critici la adresa democrației. Nu crede în democrație. Rămâne comunist. Iluminat, crede el. Dar acționează ca Ceaușescu. E limitat prin formația lui. Nu mai are nevoie de nimeni, crede el. Extremiștii trebuie să-l susțină. N-au încotro.

L-am întrebat de ce s-au întrerupt discuțiile și tratativele între PDSR și PD. „Pentru că ei, de fapt, nu erau serios interesați să găsească soluție pentru colaborare. Ne-au sugerat să-l aducem pe Coposu și PNȚCD. Am făcut-o, dar Coposu a cerut ca și celelalte partide din Convenție să fie angrenate. Ceea ce a pus capăt discuțiilor. Văd că *Vremea* îl felicită pentru împlinirea a 78 de ani. Eu credeam că are 80. Ce înseamnă asta, minte?"

N-am confirmat, dar am reflectat cu voce tare: Era la facultate cu trei ani înaintea mea. Nu știu ce examene a luat. El zice că are doctorat în Dreptul canonic. Eu știu că a plecat de la Cluj la vreo doi ani după ce s-a înscris la Drept. Ce cursuri a urmat, unde și-a luat doctoratul, nu

mai știu.

Am discutat posibilitatea de a-l răsturna pe Iliescu, deci guvernul lui. N-am ajuns la nici o concluzie. El crede că mulți PNȚCD-iști trec la PD. În toată țara. E convins că PD e mai bine organizat la țară, la sate, decât PNȚCD. Interesant.

La aeroport ne așteaptă ambasadorul Croitoru, abia numit. De fapt, el a sosit cu două zile înainte. Însărcinatul cu Afaceri, Radu Seni, și-a făcut studiile universitare aici. Se prezintă cam boem, dar, evident, are și calități pentru Norvegia. Ne-au instalat la Hotelul Oslo-Plaza. Două ore mai târziu ne-au dat o mică gustare la Ambasadă. Casă simplă, confortabilă.

Vineri, 27 Mai 1994

Ședința grupului Creștin-Democrat. Apoi, combinat cu conservatorii. La prima parte, foarte puțini prezenți. La întrunirea combinată, ceva mai mulți. Discuția, numai procedură și pe cine să alegem. Francke a ridicat câteva probleme de substanță: Moldova să fie acceptată ca membru asociat. Englezii sunt contra lărgirii AAN. Reprezentantul Turciei s-a revoltat că nu se discută mai aprofundat. Am luat și eu cuvântul să sugerez că ar fi bine ca fiecare delegație să-și spună cuvântul. Nu să dezbatem ceea ce vom dezbate în sesiunea plenară, dar să vedem dacă putem să avem un punct de vedere comun. Altfel, fiecare să-și dezvolte politica sa. L-am lăudat pe Francke și am ridicat și eu problema Moldovei, semnatară atât a Parteneriatului pentru Pace, cât și a CSI.

Marți, 31 Mai 1994

În avion spre Zürich. Prima escală în drum spre București.

Cele patru zile petrecute la Oslo, la AAN, n-au fost excepționale, dar interesante. Echipa noastră parlamentară și-a făcut datoria.

În prima zi, deci Vineri 27 Mai, m-am dus cu Comitetul Economic într-o excursie, combinată cu o ședință despre pasajul arctic, de la Tromsø la Vladivostok.

Am vizitat, mai întâi casa lui F. Nansen. Confortabilă. Biroul lui a rămas neatins, așa cum a fost. Remarcabil om. Personalitate puternică. A ajuns să trăiască foarte bine numai din conferințele lui. Și el a fost cel care a creat Pașaportul Nansen. Puterea, forța personalității lui. Nimic altceva. Și-a ales un loc splendid, cu o privire excepțională deasupra fiordului. Acum însă, acolo s-a construit și aeroportul Oslo. Păcat.

La muzeul FRAM. Vasul întreg cu care a explorat Polul Sud. Muzeul maritim. Excepțional. Modul lor de viață, încă din perioada Vikingilor, foarte elocvent ilustrat. Norvegia e de fapt drumul spre nord. Se făcea cu barca cu pânze. Din fiord în fiord. Alt mijloc de comunicare nu exista.

Muzeul Kon-Tiki e separat, dar în imediata apropiere. Voiajul epic al lui Thor Hayerdahl descris în amănunt.

Sâmbătă a vorbit Petre Roman. Bine. La Comitetul Politic. Am avut și eu o intervenție. Am arătat că neadmițându-ne în Alianță, îi încurajează pe ruși să vină cu propunerea lor. Cum nici o decizie nu poate fi luată decât cu unanimitatea de voturi a celor 16, lipsa de decizie a unora – britanicii, de exemplu – îi face pe ruși să pescuiască în ape tulburi. Doar, doar, țările Europei Orientale, măcar una din ele, să nu fie admise.

Recepții peste recepții. Primul Ministru, Regele Olaf, căruia i-am vorbit de Regele Mihai etc. Mâncare peste tot excepțională.

Duminică, excursie cu vaporul în fiordul Oslo. Vreme frumoasă. M-am pomenit în mijlocul rușilor aduși de generalul Evan Hultman. El e președintele veteranilor americani. Mare „fan" al jazz-ului. S-a întrecut cu un general rus, și el mare "fan". Amuzant.

Ieri, la ședința plenară, am făcut o declarație a poziției noastre în problema Parteneriatului pentru Pace. Am făcut-o în numele delegației. Am acceptat sugestii din partea lui Petre Roman, care nu vroia să spunem că suntem „gata de a accepta condițiile de admitere în NATO încă înainte de a ni se fi împărtășit". Am corectat, în sensul că „ne vom strădui să le acceptăm". Observație bună, de altfel.

Intervenția mea a fost aplaudată și de deputatul englez Banks; „You speak perfect English". La fel, congresmanul american prezent: „You did well. Everybody listened".

Duminică seara am fost mai întâi la Ambasada americană. Clădire mare, construită de o nepoată de-a lui Nobel, la începutul secolului (1908). Ambasadorul, cam arogant. Cina, „standing committee". Am stat lângă Vicepreședintele Dumei. Mi-a explicat situația instabilă din Parlamentul rus. Nimeni n-are majoritate absolută. Reformiștii guvernează, dar Jirinovski împreună cu comuniștii sunt foarte puternici. Majoritatea depinde de sprijinul instabil al centriștilor.

M-am înțeles bine cu Senatorul republican Roth, care mi-a confirmat că inițiativa de deschidere spre Răsărit a fost ideea lui. Charlie Rose a îmbrățișat-o doar. El a vorbit în numele delegației americane la ședința plenară.

Ieri după masă, Radu Seni ne-a arătat puțin orașul. Întâi în parcul sculptorului Wiegeland. Totul în jurul sculpturilor lui care ilustrează arborele vieții. Sculpturi în bronz, de ambele părți ale unui pod. Apoi, în jurul unei fântâni spectaculare și în fine, în granit, în jurul unui pivot falnic, ca un stâlp aztec, acoperit de corpuri omenești, în cele mai curioase posturi. N-aș zice că e mare artă. Dar e impresionant complexul în întregimea lui.

Ne-am plimbat și pe faleză și am mâncat niște creveți și calamar. Am fost să vedem și trambulina de schi. Recordul a fost stabilit chiar anul acesta: 124 metri. Se ajunge la o viteză de 130 km pe oră. Saltul durează cinci secunde!!

Când am fost la Palatul Regal, Sivert Farstad, Lordul Chamberlan al Regelui a venit la mine. Am stat foarte mult de vorbă împreună. M-am întrebat, chiar, de ce. Trebuie să mențin legătura cu el.

De la Zürich la București nu mai stau alături de Petre Roman. Așa ne-au dat locurile.

Ne așteaptă presa la Otopeni. Vorbim unul după altul: eu, Roman, Timofte și Lițiu. Eu afirm că ne-am făcut datoria, că imaginea noastră în Occident a câștigat, că susținem Parteneriatul pentru Pace, iar Roman, că vom intra în NATO, împreună cu ceilalți, până în 1999.

Miercuri, 1 Iunie 1994

Cu Năstase, Ghibernea, Televiziunea, Rompres, garda lui de corp și nu mai știu cine. Așa călătorește el. Așa face mare lucru, bine mediatizat, din nimic. Mergem la Paris. În avion vorbim de toate. Respingerea propunerii lui Patriciu de a transforma CDR într-un partid politic. „Coposu a repetat că vrea să anuleze Constituția și să restaureze Monarhia. N-are nici-o șansă. Și prezența UDMR-ului în Convenție nu vă folosește", îmi zice.

După ce arăt și eu că avem probleme la Convenție, Năstase mă întreabă direct: „Ați vrea să intrați în guvern?". Explică situația: „O mare coaliție cu PNȚCD e singura soluție. CDR-ul n-are consistență. Doar Partidul dumneavoastră contează. Dar n-am avea o majoritate absolută".

Eu am pledat, imediat după alegerile din 1992, să facem o mare coaliție. „Știu. Acuma ar fi un moment potrivit".

Am mai discutat diverse aspecte ale problemei. A revenit: „Ați vrea să intrați în guvern?". I-am răspuns: Ar trebui să mă consult cu prietenii mei politici. De unul singur e clar că nu voi intra. Dar o mare coaliție nu se va face cât timp Coposu conduce partidul. Sunt convins însă că am găsi mai mulți alții care ne-ar susține, dacă PNȚCD ar intra în coaliție: de la PUNR, PAC, chiar liberali. Am obține o majoritate absolută. Nu vreau să mi se facă o ofertă decât dacă vă dau eu un semn. Asta, pentru că n-aș vrea să o refuz în mod public. Evident, mi-ar folosi ca mediatizare, dar asta nu mă interesează.

La aeroportul Orly ne așteaptă Vătășescu și Brânzaru, plus trei mașini și alți diplomați. Vătășescu se pregătește de plecare. Între altele, ca să explice cât de ocupat este, spune: „Trebuie să mă duc la nunta unei nepoate de-a lui Novacovici, afară din Paris". Mai era nevoie să am confirmarea că Novacovici lucrează cu Puterea?!

Vătășescu ține să-l convingă pe Năstase, și pe mine – dar separat de-a lungul zilei – că el a fost în echipa lui Roman prin accident. „Nici nu-l cunoșteam. Credeam că e din vreo fabrică. L-am văzut la televizor, la Revoluție, într-un pulover". E cam plin de el. Mi-a explicat ce relații bune și-a făcut în Parlamentul Franței.

Țiriac a venit într-un Mercedes superb. Ne-a dus, pe Năstase și pe mine, la Rolland Garros. Juca Ivanisevici cu Berasategui. În drum spre Rolland Garros, Țiriac ne-a zis: „Cred că e primul cu care am greșit. Nu cred că va ajunge numărul UNU în lume. Dacă i se întoarce serviciul, e așa de surprins, că greșește". Am fost dezamăgit. Prea puține faze interesante. Berasategui joacă top spin tot timpul. Dar joacă bine.

Seara, la „Petit Hôtel de l'Assemblée Nationale". Gazdă, Christian Kert, Președintele Grupului de prietenie franco-român.

Kert a adoptat o fetiță de 10 ani din Huedin. De la orfelinat. Năstase vorbește bine franțuzește, dar conținutul nu prea bun.

După meciul de tenis, Țiriac ne-a dus într-un mic club rezervat pentru jucători. Ilie Năstase, și el acolo, și vreo trei fete relativ tinere, frumoase, una dintre ele, soția patronului magazinului Fauchon. Simpatic, Năstase. M-a întrebat dacă mai am birourile de la Londra. Am discutat și amenda ce a primit-o pentru că s-a certat cu arbitrul la ultimul meci din Cupa Davis. E pentru prima dată că un căpitan nejucător e amendat și suspendat pentru un tur.

Joi, 2 Iunie 1994

Apartamentul nostru din „La Tour Orphée" de pe malul Senei, plin de praf. Martin, „concierge"-ul imobilului, îmi dă știrea că ceva apă, din mașina de spălat vase, s-a scurs în apartamentul de sub al nostru. Probleme, căci nu suntem asigurați, se pare. De asemenea, aflu cât și cum trebuie să plătesc „la taxe d'habitation" și „l'impôt sur la propriété". Trimit un cec de 11.000 de franci la „Trésorerie du XV-ème arrondisment". Toate astea îmi iau toată dimineața.

Sosesc la timp. Ceilalți mă așteptau deja în holul hotelului. Ne primește grefierul U.E.O., Henri Bergelin. Vizităm sediul. Și-au făcut o siglă cu un porumbel și șapte stele albe pe un fond albastru. Ar fi steagul Uniunii. „Nu e porumbelul lui Picasso. Ăla era comunist!" zic eu în glumă.

La Restaurantul Pont d'Alma, cu senatorul Jean-Pierre Masseret și cu ambasadorul Belgiei, A. Cahen. Mult sub așteptările lui Vătășescu și Ghibernea. Mâncarea foarte bună. Vinul – Chablis 1992 – foarte bun. Observ că Masseret este influențat de propaganda maghiară!! L-am invitat să vină la conferința pentru minorități ce organizăm în Septembrie la București.

La Ambasadă. E un adevărat palat. Biblioteca toată căptușită cu panouri din lemn și cărți minunat legate și o scară pe șine, ca să poți ajunge la rafturile de sus. „Au dispărut câteva, în timpul lui Paleologu", ne informează cu oarecare maliție Vătășescu. Întâlnire cu Philippe Ardant, Președintele Universității 2, din Paris. Apoi, cu alte câteva personalități legate de cercurile de afaceri. S-a vorbit mult de salvarea întreprinderii OLTCIT. N-o să meargă. Cred că se va face cu Daewoo, coreenii de sud.

Iarăși sosesc cam târziu la sediul Academiei Diplomatice Internaționale căci rămăsesem în urmă la Ambasadă. M-am dus cu soții Mihai Grigoroșcuța, bucovineni amândoi. Foarte favorabili mie.

Erau deja toți adunați în jurul lui Philippe Séguin, Președintele Adunării Naționale.

Adrian Năstase i-a descris situația din țară. În culori foarte roz. A terminat cu cuvintele: „et nous sommes plains d'espoir". Da, sunt de acord. Ne rămâne speranța, am spus și eu. Năstase explicase că eu reprezint Opoziția.

Ședința, peste așteptări. Sala e mare. Toate scaunele ocupate. Erau chiar câțiva și în picioare și pe treptele care duc în sala de la intrarea

de la etaj. Cuvântările, bune. Toată lumea pregătită temeinic. Nu improvizări superficiale. Personalitatea lui Napoleon III și ce a făcut el pentru unirea Principatelor. De asemenea, influența lui și a Franței, a culturii franceze, asupra lui Ioan Alexandru Cuza. Una din întrebări: Cât de cunoscut e Napoleon III (și rolul lui) în România. Nu prea, a fost răspunsul lui Năstase.

I-am sugerat lui Năstase că dacă ne-ar trimite francezii o statuie, am plasa-o în București. Asta, la o altă sugestie din sală, ca să numim o stradă după el. Năstase a reluat ideea: „Iată ce sugerează domnul Vicepreședinte Rațiu ...". Mari aplauze. „Vom deschide o subscripție publică", a zis președintele Bernard Michel.

Ni s-a servit un „vin d'honneur". Paul Dumitriu a venit la mine. Mi-a vorbit mult. A criticat întâlnirea exilului românesc organizată de legionari. Cum s-au dus Monica Lovinescu și Ierunca? Și alții. Dar Coposu? „Eu sunt de părere că avem doar doi oameni politici astăzi: Ion Iliescu și Ion Rațiu". Nu mai repet analiza. Foarte aprofundată, de altfel. „Eu am un plan. Trebuie să fiți Prim-Ministrul României în această perioadă. Am vorbit și cu Iliescu și voi mai vorbi. El vă respectă. Vorbeam de Coposu și i-am spus că, oricare ar fi lipsurile lui, Coposu e un gentleman. Nu, mi-a răspuns Iliescu. El nu e. Rațiu e!"

Am fost întrerupți de un polonez, Dr. Ian Sadlak. El vrea să candideze pentru Catedra „Ion Rațiu" de la Georgetown. Vorbește bine românește.

Cina, cu Lionel Stoleru, la Centrul France-Israel. El l-a creat în ultimii 10 ani. E impresionant. Clădire mare. Sală de conferințe. Restaurant. Peste tot evidența culturii evreiești.

Pe Stoleru eu nu l-am interesat. Am căutat să-i vorbesc. Ba despre felul cum am fost primit în Israel, în 1974, ba despre slujbele ce am făcut în 1971, ca să marcăm 30 de ani de la rebeliunea legionară. A vorbit aproape tot timpul cu Năstase, așezat la dreapta lui, și mai ales cu Brânzaru, ministrul-consilier de la Ambasadă, așezat lângă Năstase. Eu, la stânga lui, primeam din când în când o privire furtivă în cursul explicațiilor sau afirmațiilor ce făcea. Și iar se întorcea către ceilalți doi.

„Nu pe mine mă viza. Eu știu că Stoleru e bun prieten cu Petre Roman", mi-a zis Năstase la întoarcerea la hotel.

Stoleru a creat și Centrul Franța-Ucraina, căci e Consilierul Economic al Președintelui Ucrainei, Kravciuk.

Nu mi-a plăcut omul. Dacă mai pui în balanță și faptul că e ciocuș

– unul din ochi nu e fix – e clar!! Toți ciocușii ce mi-au venit în cale, de-a lungul vieții, m-au dezamăgit, într-un fel sau altul.

Trebuie să-l menționez și pe Antonio Giornelli. Cel care mi-a conferit titlul de Doctor în Științele Politice. El e Rectorul Universității Sindicale. A venit la mine, împreună cu alți profesori, la ședința publică de la Academia Diplomatică Internațională.

Vineri, 3 Iunie 1994

Întâlnire la Ambasadă cu Guy Bresan, Președintele Camerei Superioare de Codificare. Apoi, cu Robert Badinter, Președintele Consiliului Constituțional. Are biroul în Palais Royal. O încăpere frumoasă, de un rafinament tipic francez. Din ea poți ieși afară pe un fel de pasaj peste curtea interioară. Ne-am dus afară, în Jardin du Palais Royal și am dat de niște stâlpi vărgați vertical, „ca să fie în ton cu vremurile moderne". Opera artistului Burin. Ridicol. A stricat ansamblul care, în rest, e de o frumusețe rară. Clădirile ce se ridică de trei părți ale cadrilaterului, peluza și arborii retezați, formal, în stil caracteristic francez. Totul, armonios îmbinat.

Badinter e un adevărat aristocrat. Cum arată, cum vorbește. Pe el îl interesează să intrăm și noi în sistemul de Arbitraj pe care-l prezidează. La Didier Bariani, deputat din Partidul Socialist, fost ministru sub Rocard. El m-a vizitat la Hotelul Intercontinental, când stăteam acolo imediat după întoarcerea mea în țară.

Masa, cu Profesori de la Universitatea Paris-Panthéon-Sorbonne, la Restaurantul „Au Vieux Paris". Atmosferă plăcută, intelectuală. Toți participanții sunt profesori de Drept.

La Roland Garros. Spaniolul Berasategui îl învinge ușor pe Larsen. Vedem, apoi, semifinala „Ladies Doubles". Franțuzoaicele au avut o șansă excepțională să câștige. Conduceau 4 la 3 în setul final, ghemul și meciul fără multă luptă după aceea. Cina, la Academia Diplomatică Internațională. Lume neinteresantă, după mine.

Vătășescu o fi el bun administrator. Ca ambasador, mai ales la Paris, cam lipsește în demnitate și prestigiu. De altfel, este foarte drăguț cu mine.

Sâmbătă, 4 Iunie 1994

Vătășescu insistă să ne dea o masă. Mergem la bistroul din colțul străzii. Foarte plăcut, cum e cazul întotdeauna la Paris. Oricât de mic ar fi restaurantul, mâncarea e negreșit bună. Vătășescu vorbește foarte

mult. Mai ales ca să demonstreze ce mare succes a fost el la Paris și ce independent e el, pentru că poate să câștige enorm în afaceri. Dar vrea să rămână în serviciul țării. Evident, vorbea pentru urechile lui Năstase, în credința că Năstase are putere în România, astăzi.

„Independent" nu e cuvântul potrivit, i-am spus. Dumneata ai, potențial, posibilitatea de a fi independent. Dar nu ești acum.Trebuie să întreprinzi ceva, să reușești într-o afacere proprie etc. Atunci ești independent.

Ploua, așa că n-avea nici un rost să ne grăbim. S-a grăbit el, însă, să meargă la nunta nepoatei lui Doru Novacovici.

La Roland Garros, multă lume. Iarăși a apărut Țiriac, tatăl lui, Ilie Năstase, care ni l-a prezentat pe unul din conducătorii firmei Peugeot. Țiriac și el ne-au vorbit de mașinile Peugeot. Deci s-a creat un fel de licitație. Cui dăm comanda pentru cele 13 mașini ce trebuie să achiziționăm pentru Camera Deputaților? Dimineața fusesem la sediul Renault.

În cele din urmă, pe la orele 6.00 seara, începe meciul Marie Pierce și Aranta Sanchez-Vicario. Joacă doar trei ghemuri. Ploua mult prea tare.

Seara dau o cină la Marius și Jeanette, pe Avenue Georges V., lui Adrian Năstase. Mi-am dat seama că o vroia și pe SPP-ul lui, Aida Băjenaru, cu el. Am invitat-o și pe ea. Le-am dat un platou de fruits de mer și un Pouilly Fumé. Au fost încântați. Din păcate, am întârziat puțin. Spectacolul începuse deja la „Crazy Horse", patru case mai sus. Le-a plăcut. Fetele sunt frumoase, dansează bine, scamatorul spaniol, excepțional, marionetele foarte amuzante etc.

Ne-am întors la hotel după miezul nopții.

La întoarcerea de la Roland Garros ne-am oprit câteva minute și la mine, la apartament. Eram cu Brânzaru. Le-am dat un whisky.

Duminică, 5 Iunie 1994

Călătorie fără incidente. Năstase îmi vorbește din nou despre o colaborare strânsă PDSR-PNȚCD. O analizăm din toate unghiurile de vedere.

La București, mă duc direct la Tipografie. Mă așteptau. Am băut un pahar împreună, de ziua mea de naștere.

Luni, 6 Iunie 1994

Împlinesc 77 de ani. Birou Permanent, Elisabeth, Pușa și Rica Turcu la mine. Vin la un pahar toți membrii Biroului Permanent și foarte

mulți din colegii mei de partid.

La 6.00 seara, la TV. Arachelian ne-a invitat la o masă rotundă despre Legea sponsorizării. Doamna Munteanu, Directoarea Operei, Președintele Organizației Patronilor, Petrescu, și deputatul Alexandru Sasu, secretar al Comisiei de Cultură etc.

A mers bine. Toți condamnăm ce a ieșit. Laborant montes, nascitur ridiculus mus, am citat eu dictonul latin. S-a pierdut ocazia să facem o treabă bună.

La Conferința de Presă a PNȚCD aduc și eu o scurtă relatare a ceea ce am făcut la Paris. Am început: în afară de îndeplinirea sarcinilor parlamentare la Roland Garros... Toată lumea comentase prezența mea acolo, pentru că mă văzuseră la televizor. Coposu a explicat la infinit și neconvingător poziția lui față de Monarhie. Amuzant, mai ales pentru că Radu Vasile, care prezida conferința de presă, ca de obicei, afirmase deunăzi, că 60-70% sunt împotriva restaurării Monarhiei.

Marți, 7 Iunie 1994

Interviu la TV Sahia. Vroiau să mă prezinte țării ca om, politician etc. Sper că am fost cu totul natural.

La masă i-am avut pe Donald M. Wilson și pe James Greenfield. Ei conduc „The Independent Journalism Foundation". Au deja un sediu la Praga și un altul la Bratislava. Le-am dat o masă la restaurantul din Palatul Parlamentului. Nu prea bună calitatea mâncării. Discuția însă, interesantă. Am pledat pentru transformarea României într-un centru mai important decât Israelul. Pentru întreaga regiune est-europeană, mult mai mare și, potențial, mai importantă decât Orientul Mijlociu. Wilson a fost la *New York Times*, Greenfield, la *Times Life*. Am vorbit și de Grünwald, fostul Președinte al acesteia. Ei vor să deschidă un nou centru al lor în România. Doina Bâscă ar vrea să conducă biroul, dar nu vrea nici să abandoneze șefia întreprinderii mele. Și nici *Cotidianul*.

Deputatul Ion Bold îmi vorbește despre noua Lege administrativă. Trebuie să-l fac pe Gherman să susțină reînființarea județului Turda. Insistența mea a obținut deja rezultate. E nevoie și de susținerea lui.

Președintele Iliescu m-a felicitat. I-am mulțumit. La fel, Președintele Curții de Conturi, Ioan Bogdan.

Otto Weber îmi vorbește pe față despre nevoia de a ne alege un candidat pentru problema cu Diaconescu. El e de acord că Emil Constantinescu n-are nici o șansă să câștige, dacă el e numit. Sergiu Cunescu

însă are ambiția să fie el numit. „A uitat că a primit două mari medalii din mâna lui Ceaușescu", îmi relatează Otto.

Din Dolj (Craiova), Radu Ștefănescu îmi telefonează. Vrea să mă implic în activitatea PNȚCD la ei în județ. Au probleme, cum bine știm. I-am cerut să-i scrie lui Coposu. Dacă el e de acord, voi da curs sugestiilor lor și voi colabora.

La ambasada Italiei, „Fashion Show". Nevasta lui Năstase a venit să-mi spună că Adrian, la întoarcerea noastră de la Paris, a avut un comentariu succint: „Rațiu e un domn". M-a bucurat.

La americani, Jonathan Rickert a dat un „farewell party" pentru Anthony Kolakiewicz care merge acum în Brunei. El a fost political officer aici.

Miercuri, 8 Iunie 1994

Mare criză în ultimul moment. Adrian Petrescu îmi telefonează agitat. Seminarul AAN va trebui ținut la București. Când i-a comunicat acest lucru lui Simon Lunn, acesta i-a răspuns: „În cazul ăsta, nu putem garanta o participare impresionantă la nivel înalt".

Am consumat aproape trei ore. Am telefonat Președintelui Iliescu, lui Adrian Năstase, senatorului Timofte și lui Simon Lunn. În cele din urmă am lămurit lucrurile. Facem seminarul la Sinaia. Toată lumea s-a calmat.

Mi-am făcut note pentru cuvântarea ce trebuie să rostesc mâine, la dezvelirea Monumentului Eroilor.

Mi se ia un interviu pentru *Baricada,* despre „evenimentele" din 13-15 Iunie 1990. Critic faptul că nici astăzi nu știm cine sunt responsabilii pentru acțiunea minerilor.

La întrebarea, dacă s-ar mai putea întâmpla așa ceva, răspund afirmativ. Avem același executiv și cum încă tot nu s-a stabilit vinovăția pentru 1990, e clar că același lucru nu trebuie exclus. Puterea judecătorească nu e complet independentă. Și i-am descris cazul meu.

Seara, cu avionul la Cluj, însoțiți de Sorin Belu. Mă salută o doamnă, într-o englezească perfectă: „You're English", îi zic. „But, you know me". Am rămas nedumerit. La ieșirea din avion, la Cluj, am întrebat-o din nou, când a trecut pe lângă mine: „Cine ești?". Mi-a răspuns, zâmbind și sotto voce, Karen Fogg. Foarte ambarasat, mi-am cerut iertare. Ea e ambasador la București. Cerghizan și Victor Marian ne primesc la aeroport. Ne-am oprit să inspectăm monumentul memorandiștilor. Foarte frumos, elegant, demn. De asemenea, vitrina

Librăriei Universității. Cărțile frumos prezentate în jurul unei mari fotografii a memorandiștilor.

Cina, la Vâtcă acasă. Radosav mi s-a alăturat. Toți se plâng de situația disperată la PNȚCD. Din 1800 de membri nu mai avem decât 240 de plătitori de cotizații. Radu Sârbu, Președintele CD-Cluj, a declarat că dacă eu mai merg la Cluj fără ca să-l anunț, va cere ca mandatul de deputat să mi se revoce!!?

Joi, 9 Iunie 1994

Vreme acceptabilă, chiar însorită. Mergem cu toții, căci am luat micul dejun împreună la Universitate. Rectorul Marga deschide ședința. Salută prezența a nenumărați participanți din străinătate. Impresionantă listă. Sunt cam al 7-lea la cuvânt.

Subiectul sesiunii: „Rolul universității la construirea noii Europe".

Mi-am făcut niște note. Am fost primul dintre români. Am vorbit în englezește. Am definit „noua Europă", cu includerea noastră în ea. Prin Parteneriatul pentru Pace și integrarea noastră în structurile europene. Am pledat, apoi, pentru mijloace: o „lingua franca" – probabil engleza să fie subiect obligatoriu de studiu. La fel, computer litteracy și schimburi de studenți între universități. Tot parte din studiile obligatorii. Așa ca toți licențiații să aibă măcar o limbă universală, să mânuiască informatica disponibilă în urma revoluției electronice și să fi studiat la cel puțin două universități. Altfel, studiile să continue fără prejudicii, „în scopul cunoașterii". Independența și autonomia academică să fie garantate.

Cred că le-a plăcut, deși n-am fost încântat de felul în care a trebuit să-mi organizez ideile în pripă, în timp ce alții își prezentau propriile disertații.

Masa împreună, tot la Continental.

La orele 4.00 mergem la sediul PNȚCD. Eram deja adunați 14 persoane. Emil Constantinescu mă îmbrățișează. Radu Sârbu, fost mare comunist, secretar UTC pe județ, mă primește entuziast. Pe mulți dintre ceilalți îi cunoșteam. Le-am strâns tuturor mâna.

Ședința a început aproape imediat după sosirea mea. „Un dialog, un schimb de idei", i-a spus Constantinescu. A făcut o analiză a situației în baza sondajului de opinie făcut de trei organizații de specialitate la cererea Fundației CD pentru democrație. „Avantajul e că, astfel, am putut noi formula întrebările", a declarat Emil Constantinescu. A confirmat

faptul că sondajul a costat 10 milioane și jumătate. „Un alt avantaj a fost că am dat publicității numai ce am vrut noi. N-am dat, de exemplu, reacția la restaurarea Monarhiei, pentru că cifrele erau proaste".

Eu l-am întrebat cum ne vede electoratul pe noi, Convenția Democratică? Ce propunem în afară de răsturnarea lui Iliescu?

A răspuns foarte vag, aproape incoerent. Dar a spus, printre altele, că pe mine electoratul mă consideră adevărat democrat.

Mi-am cerut iertare ca să mă duc la Librăria Universității să lansez cele două cărți.

Lansarea a mers foarte bine. Lume multă. Radosav a prezentat volumul *Corespondență. Scrisorile primite de Ioan Rațiu și Emilia Rațiu*, iar Victor Marian, ediția a II-a a *Memorandiștilor*. Am vorbit și eu succint. Am semnat multe cărți, am dat interviuri. Am fost aproape târât să merg în piață căci se apropia ora aterizării parașutiștilor. Am sosit la timp, pătrunzând printr-o mare mulțime până la monument. Acolo am fost solicitat să vorbesc ascultătorilor în direct, tocmai când coborau parașutiștii, fiecare cu un tricolor. Întâi o fată. A aterizat perfect, exact unde trebuia. Apoi un băiat care a căzut și mă întreb dacă nu și-a scrântit sau rupt piciorul, căci l-au dus repede, șchiopătând. Și el a aterizat unde era prevăzut. Al treilea a aterizat în spatele mulțimii, în fața statuii lui Matei Corvin.

Fanfară, gardă de onoare etc. Funar oficiază. Se depun coroane, din partea Președintelui, a Primului Ministru, a Senatului. Am fost al 4-lea.

Funar ne-a invitat apoi pe platforma monumentului. „Foarte mulți au dorit să vorbească. Dar din lipsă de timp ...", a anunțat Funar. S-a citit un mesaj al lui Ion Iliescu, Liviu Maior a citit un mesaj al lui Văcăroiu, Suian a vorbit din partea Senatului. Am urmat eu, ca Vicepreședinte al Camerei Deputaților.

Am vorbit răspicat. Textul se va publica. A fost bine primit. Țurlea a ținut să mă felicite în mod special. În cuvântarea de încheiere, Funar m-a menționat pe nume printre cei care au făcut posibilă înălțarea monumentului. Dar n-a spus că a fost inițiativa mea. Nici nu mă așteptam. Eu am fost cel mai mare donator individual: 10 milioane de lei. Asta, pe lângă suportarea tuturor cheltuielilor inițiale și circa 1 milion, pentru premierea machetelor etc.

Coborând de pe platformă m-a îmbrățișat Episcopul Bartolomeu. M-am dus imediat la preoții noștri și i-am îmbrățișat pe Guțu, Langa și alții.

La Hotelul „Transilvania", pe Cetățuie. Mâncare bună. Multă lume. Coborâm în mașina lui Cerghizan. Foc de artificii. Reușit. Nu la scara Occidentului, dar bine. Lumea încântată. Ne despărțim în holul hotelului. Era aproape miezul nopții.

Vineri, 10 Iunie 1994

La aeroport, toată protipendada locală aștepta avionul prezidențial. Le-am strâns mâinile. L-am felicitat pe Funar: Totul a fost foarte bine organizat. „Ne bucurăm că ați fost alături de noi", mi-a răspuns. Ca și cum ei au fost inițiatorii, nu eu. Și nu Cerghizan ar fi fost cel care a făcut propunerea în Consiliul Municipal.

Primire fastuoasă pentru Iliescu. Cu gardă de onoare, fete cu flori, fanfară etc. Doar pâinea și sarea lipseau. „Cântarea României renăscută", a fost comentariul, nu numai al prietenilor mei.

Merg direct la sediul PNȚCD. Ședința era în toi. Atitudinea noastră la Legea Învățământului. Probleme în organizații locale, SAI, Buzău, Galați.

Problema tipăririi *Dreptății. România Liberă* (Băcanu) cere foarte mulți bani. *Tinerama* oferă 151,60 lei, bani de exemplar. După discuții cu Doina la telefon, fac o ofertă fermă de 148 lei pe exemplar, dar nu pot să garantez hârtia decât pe trei numere de 10.000 de exemplare. După aceea trebuie să găsim hârtie. În cele din urmă oferta mea e acceptată. Știu că voi avea dificultăți cu ei. Ba se vor plânge de una și de alta. Ba nu vor plăti. Totuși, cred că am făcut bine.

Decidem să-l atacăm pe Iliescu pentru cuvântările lui, în Satu Mare și aiurea, când a fost împotriva deciziilor judecătorești de a restitui casele proprietarilor originali sau moștenitorilor lor. Să strângem semnături ca să-l suspendăm din funcție, pentru că încalcă Constituția, pentru că intervine în puterea judecătorească etc. Vom avea nevoie de 1/3 din membrii fiecărei Camere pentru a declanșa acțiunea. Teoretic, am putea-o face. Nu vom putea însă obține majoritatea de 2/3 ca să ducem acțiunea la bun sfârșit, dar asta n-are importanță. Să facem gălăgie. Să marcăm o poziție.

Am acceptat să scriu un articol în care să avertizez împotriva includerii PUNR-ului în guvern.

Ședința a durat de la 10.50 până după 16.30. Am avut posibilitatea să-i pomenesc lui Coposu că membrii cotizanți la Cluj au ajuns de la 1.800, anul trecut, la 240 (potrivit raportului făcut de Fărcaș, în ședința

Biroului PNȚCD-Cluj, din 3 Iunie). N-a reacționat. Cu altă ocazie, i-am spus că Stroescu-Stănișoară a fost dat afară de la „Europa Liberă" pentru că a transmis ample reportaje de la Congresul „legionar" de la Paris. „Da, așa se vorbește, dar eu n-am văzut nici un legionar acolo", a fost reacția lui Coposu. Probabil că e total orb. Aurel Răuță, Președintele, e mare fost legionar. Apoi, Halmaghi, Bidian, Calciu-Dumitreasa și atâția alții.

Sâmbătă, 11 Iunie 1994

Vine Comoroșan. Înregistrează o convorbire filozofico-politică cu mine. El scrie o carte despre personalitățile politice române din această perioadă. Îl reține la masă. El locuiește mai mult în California. Predă cursuri la Berkelez și la Buenos Aires. Fostul Președinte al Academiei Române, Drăgănescu, l-a făcut membru. Purta mândru, insigna de aur a Academiei. Om interesant, de altfel.

Sosesc exact la orele 13.00 la Televiziune. Mă aștepta Monica Boroș. Drăguță fată. Mi-au luat un interviu despre Voican-Voiculescu. Am povestit cum am fost în situația de a fi lințat la Buzău, în campania electorală din 1990. El organizase acțiunea împotriva mea. Am citat, apoi, din conversația lui cu Liviu Petrina, la telefon, în ziua de 15 Iunie 1990. Îi cerea să mă sacrifice. Să fiu expulzat din țară. Aveam transcrierea conversației înregistrată pe bandă.

Monica Boroș m-a dus, apoi, într-o altă cameră unde așteptau Gelu Voican-Voiculescu și alți doi, să fie și ei intervievați. Ne-am salutat afabil. Acum e ambasador în Tunis. Mi-a vorbit imediat de Coposu. „Există dovezi categorice că el a fost agent al Siguranței înainte de război. Maniu știa acest lucru, dar îl accepta pentru că avea încredere în el. Spunea că-i mai bine să știe cine e agentul, că agent pe lângă el Siguranța cu siguranță va plasa." Mi-a vorbit, apoi, mult despre „Utopicul" și „Călinescu" și nenumăratele declarații și informații, date în scris de Coposu. „De ce Ion Puiu n-a dat nici una? De ce Costel Klaps n-a făcut-o? De ce numai el, Coposu, dintre ei toți?" a întrebat, retoric, Voican.

S-a îngrășat mult. Dar arată bine.

La 5.00 p.m. vine Dinu Patriciu. Curând, după aceea, vine și Doina Bâscă. Discuție foarte interesantă, amănunțită. El n-a sugerat transformarea CDR în partid. El socotește că ar trebui să apară în fața electoratului după modelul UDF (Uniunea Democratică Franceză). Mai multe

partide cu o platformă unitară. Vremea CD a trecut. Nu mai are audiență. Dintre cele 8 partide, doar 4 au ceva substanță: PNȚCD, PL-93, PAC și PDSR. De fapt, numai două: PNȚCD și PL-93. O unire între acestea ar fi soluția cea mai bună. Ele s-ar putea uni pentru o ideologie „liberală", capitalism de piață. Ne trebuie lideri. „Am sugerat, zice Patriciu, să avem un candidat. Pe Coposu, pe Constantinescu, pe Rațiu. Dar să-l avem de-acum și să-l susținem. Altfel suntem pierduți. I-am pomenit pe primii doi, așa, doar de formă, căci ei nu mai au nici o șansă", mi-a explicat Patriciu. Analiza situației politice actuale, pe care o face el, e identică cu a mea. Ne-a dat tot felul de cifre, ca să arate că PL-93 a obținut foarte bune rezultate la alegerile locale. Mult mai bune decât noi, PNȚCD. N-am putut să-l contrazic, pentru că nu aveam date.

În Petre Roman n-are încredere. Să fie o alianță electorală cu el, dar să nu fie inclus în formațiunea ce preconizează. UDMR se va autoexclude. Deja candidează pe liste separate.

Duminică, 12 Iunie 1994

Doamna Hogget vine să-mi vorbească de admirația ce-mi poartă. Apoi, de cât îl admiră pe Adrian Păunescu. În fine, de cât mă admiră pe mine Adrian Păunescu!? Îi atrag atenția asupra fotografiei și notei ce a publicat Păunescu în *Vremea* lui, din 10 Iunie: descendent al memorandiștilor, gentleman etc... Îl văzuse, dar n-a putut să-mi explice ce s-a întâmplat. De ce această notă? Ce vrea Adrian Păunescu?

Ciuli Enescu are planuri constructive pentru UMRL. Trebuie să verifice toate filialele din țară și din străinătate.

Luni, 13 Iunie 1994

Conferință de presă PNȚCD fără Coposu și fără Diaconescu. Se prezintă acțiunea PNȚCD pentru suspendarea Președintelui Ion Iliescu. Au semnat documentul toți, de față fiind presa. Coposu și Diaconescu semnaseră dinainte. Am semnat Gabrielescu, Radu Vasile, Răsvan Dobrescu, Mircea Ciumara și eu.

Conduc dezbaterile Camerei.

Marți, 14 Iunie 1994

Se împlinesc 4 ani de când „minerii" mi-au distrus casa. *Cotidianul* a publicat scrisoarea lui Liviu Petrina în întregime. De altfel, Televiziunea, Canalul 2, a dat ieri seară, interviul cu Gelu Voican-Voiculescu,

în care eu am vorbit de cum am fost amenințat cu linșarea la Buzău și despre sugestia lui ca eu să fiu făcut ACAR PĂUN și expulzat. A ieșit foarte bine și interviul meu cu Carmen Dumitrescu.

A venit ambasadorul Armeniei, George Kazimian, în vizită oficială, la cererea lui. După schimbul de politețe, mi-a vorbit de problema Nagorno-Karabach. Armenia nu e direct implicată. Sunt locuitorii acestei enclave care au conflictul cu azerii. Acolo locuiesc 200.000 de armeni, ruși, persani etc. Ei cer dreptul la autodeterminare. Armenia este împotriva trimiterii de trupe rusești tampon între cele două tabere, pentru că așa s-ar restabili dominația Moscovei. Să vină și alte trupe; România ar putea face parte dintre ele. Armenia e neangajată militar în acest conflict. Vizită foarte plăcută.

L-am avut la masă pe John Cook, Consilierul politic al Ambasadei SUA. Discuția s-a învârtit în jurul eficacității Opoziției. Numai prin înlăturarea Președintelui se va putea ajunge la o adevărată democrație. Găsesc că nu vor avea loc alegeri anticipate. Situația politică e stabilă. Iliescu va candida din nou în 1996. Nu-l vom putea învinge decât dacă ne punem de acord acum asupra unui candidat care poate să-l bată. Prin eliminare voi fi luat și eu în considerare. În 1992 am fost blocat intenționat chiar de „prietenii" mei politici, care au argumentat că eu nu corespundeam modelului robot al candidatului dorit de Statele Unite. Cook a negat acest lucru fără ezitare. Am analizat toate criticile care mi s-au adus și le-am respins pe toate.

La 3.00 p.m. vine Țurcanu cu Stoian și Doina Bâscă. Au nevoie de minimum 50-70 de milioane lei acum, imediat. Sunt gata (SOTI) să ne ofere 10% din acțiuni. Le-am spus că numai dacă obțin control asupra organizației SOTI mă interesează. Altfel, NU.

Cu deputatul Gheorghe (Geo) Cristea la Slobozia, la Școala Normală „Matei Basarab".

Am stat de la 6.15 - 9.00 p.m. Foarte plăcut. Copiii din clasa a VI-a (12-13 ani) au dat un program de mai bine de o oră, în întregime în limba engleză. Excelent. M-au încântat. Când au terminat le-am spus câteva cuvinte în englezește și i-am felicitat. Ne-am fotografiat în grup, cu mine și cu profesoara de engleză la mijloc. Apoi, toți copiii au venit, fiecare cu o garoafă și cu un exemplar al cărții mele, *România de Azi*, să le dau un autograf, la toți cei peste 40, câți erau.

După aceea ne-am întrunit cu corpul academic în sala lor de ședințe. Am discutat și mi-au luat un interviu la televiziunea locală. În fine, un

pahar de cognac și o brânzoaică în biroul Directoarei.

Am sosit acasă la orele 23.00, obosit mort.

O zi care m-a întristat foarte mult, în ciuda acestei minunate experiențe la Slobozia. Prietenul meu, senatorul poet Ioan Alexandru, a avut o hemoragie cerebrală. E în comă, la Spitalul Județean din Arad. Am intervenit peste tot să-i venim în ajutor. Gen. Cioflină a fost gata să-l aducă la București, la Spitalul Militar, unde au un tomograph. Cu elicopterul.

Miercuri, 15 Iunie 1994

Recepție la Andrew Bache, de ziua Reginei Elisabeth II.

Silviu Brucan îmi zice în prezența lui Ingham: „Under Coposu your Party is committing suicide. You had a chance. He eliminated it by his statement that the moment you come to power you will abolish the Constitution and bring back King Michael and restore the Monarchy". Are dreptate.

Joi, 16 Iunie 1994

Mă pregăteam să merg mâine dimineață la Bădăcin. Acolo urma să fiu invitatul unei Fundații, „Iuliu Maniu". Gavra, din Cluj, a organizat-o. În ultimul moment aflu, prin Borc, că e vorba de o disidență împotriva lui Coposu. Pușcaș, Președintele organizației PNȚCD Zalău, îmi confirmă același lucru prin telefon. Contramandez, bineînțeles, totul.

Dimineața, liderii PNȚCD (Gabrielescu, Țepelea, Ionescu-Galbeni, Ciumara și cu mine) cădem de acord să nu marșăm pe ideea unei moțiuni de neîncredere propusă de PL-93 pentru Convenție. Să mergem înainte cu acțiunea de suspendare a Președintelui. Urmează să ne întâlnim – Convenția – după-amiază.

Mare discuție în jurul articolelor 124, 125 din Legea Învățământului. Ungurii au dreptate. PUNR-iștii, Gavra în special, fac șovinism deșănțat. Cer vot nominal. Dacă se adoptă versiunea Comisiei, părinții copiilor unguri vor fi înclinați să-i trimită la școli românești ca să le asigure un viitor bun în România. Ascult toată discuția, purtată în două reprize, în Biroul Permanent al Camerei, împreună cu liderii grupurilor parlamentare. Cer lui Vida, Börbély și Konya-Hamar să-mi indice o formulă minimală ce le-ar fi acceptabilă. Le spun că îi înțeleg. Ei trebuie să ceară dreptul de a avea educație în limba maternă la toate nivelurile și examene în limba lor proprie. N-au nici o șansă.

În paralel, ședința Convenției, la mine în birou: PER-Weber, PL-93-Luca, Rusu, UDMR-Börbély, PSDR-Cunescu, PNȚCD-Gabrielescu, UDMR-Szabò, PNȚCD-Dobrescu, Dejeu, Țepelea și eu, PAC-Manolescu, plus PD (Adrian Severin). Se discută vreo trei ore. S-a redactat o ciornă de scrisoare în care se cere Președintelui Iliescu să se prezinte în fața Camerelor reunite la o dezbatere asupra declarațiilor lui de la Satu Mare. Nu era rea, dar nici bună. Prea rituoasă. Prea pompoasă. Ungurii s-au opus, mai ales. În cele din urmă s-a adoptat o scrisoare extrem de scurtă pe care o alătur aici.

București, 16 Iunie 1994

Domnului ION ILIESCU,
Președintele României,

În interesul prestigiului instituției prezidențiale și al funcționării autorităților statului, grupurile parlamentare semnatare din Senat și Camera Deputaților vă invită să prezentați, până la sfârșitul actualei sesiuni, în fața Parlamentului, poziția Dumneavoastră cu privire la acuzațiile ce vi s-au adus în legătură cu atingerea principiului independenței judecătorilor și a autorității hotărârilor judecătorești.

Socotim că o dezbatere pe această temă în Parlamentul României este absolut necesară.

Semnează Grupurile parlamentare:
Partidul Alianței Civice și
Partidul Național Liberal
Convenția Democratică, Senator Nicolae Manolescu

Partidul Democrat,	Cam. Dep. Adrian Severin	Senat Ovidiu Popescu
Partidul Liberal 1993,	Cam. Dep. Dinu Patriciu	Senat Dumitru Călueanu
PNȚCD și PER	Cam. Dep. Gabriel Țepelea Senat Valentin Gabrielescu	

Partidul Social Democrat Român	Cam. Dep. Sergiu Cunescu
Uniunea Democrată Maghiară din România	Cam. Dep. Vida Iuliu Senat Szabó Károly

Iliescu nu-i va da curs. Ceea ce va declanșa obținerea semnăturilor tuturor formațiilor din CDR și PD. Astfel vom avea 1/3 din voturile fiecărei Camere cerute de Constituție.

După masă au fost Cristopher Fitzgerald și Cristian Constantinescu de la USIS, la mine, la Cameră. Ne-am înțeles. Ne-a promis aparatura SOTI, dacă putem pune lucrurile la punct.

Vineri, 17 Iunie 1994

Zbârnâie motorul. Suntem chiar în rândul întâi în avionul București-Oradea. Ședința liderilor Opoziției a avut din nou loc în biroul meu. Nu susținem ideea unei „moțiuni de cenzură". Și nici alții n-o susțin. Cunescu, de exemplu.

Îl văd pe Raveica, la el în birou. Are două etaje în clădirea Ministerului Comunicațiilor. Chirică a ministru acolo.

Îmi dă toate informațiile relativ la SOTI. Își pierde licența dacă nu încep să transmită pe Canalul 57 până la 29 Iulie. De asemenea, dreptul lor de a transmite pe Canalul 2 dispare când noua Lege a Audiovizualului e promulgată. Ceea ce se va întâmpla foarte curând.

Întors la Parlament, tocmai la timp, ca să votez și eu. Dobrescu ne spune pe cine să-i votăm pentru Consiliul Suprem al Magistraturii.

Acasă, exact când au sosit și Valentin Țurcanu și Radu Stoian. Îmi oferă 45% din acțiuni. Prețul e „pro rata" la o capitalizare de 500 de milioane lei.

Oamenii ăștia visează. Suianu, mai ales, îmi afirmă categoric că nu-mi pot da control peste societate, pentru că se opun americanii. Nici International Media Fund, nici Congresul nu vor tolera ca un om politic să obțină aparatura ce ei au adus-o în România.

La origine au fost $500.000. Au cheltuit 130.000 de dolari pe aparatură și circa $100.000 cu deplasări etc. Deci, mai rămâne o sumă importantă. Nu le-am dat un răspuns, deși m-au presat. Totul e foarte urgent, mi-au spus. Cataramă le-a oferit 30 de milioane lei pentru 35% din societate. Credit Bank le dă împrumut 130 de milioane lei, dacă

pun toate acțiunile în gaj.

Sosim la Oradea punctual. Suntem așteptați la aeroport. Mai multe mașini cu escortă polițienească. Eu merg în mașina lui Puiu Martin. Face export-import, are vreo 7 societăți și un restaurant „BUM". Caracteristic omului de afaceri creat de regimul actual. A făcut avere din comerț și prestare de servicii. La sediul Partidului le spun câteva cuvinte. Semnez cărți. Mergem, apoi, la Restaurantul „BUM" al lui Martin. Cină bună. Privim la televizor deschiderea Cupei Mondiale de Fotbal în transmisiune directă de la Chicago. Apoi meciul Germania-Bolivia. Rezultatul 1 la 0. Victorie meritată, deși bolivienii n-au jucat deloc rău.

Sâmbătă, 18 Iunie 1994

Suntem cazați într-un hotel privat. Are doar trei camere. Câte ne trebuie nouă. Micul dejun, afară pe terasă, la un soare cam firav, dar plăcut, filtrat de nori subțiri.

Acum e ora 4.30 p.m. Mă odihnesc în pat.

Sunt cam dezorganizați orădenii noștri. Cel puțin cei care ne-au invitat aici. Urmau să vină să ne ia de aici la 8.50 sau 9.00 dimineața. Au venit însă la 10.10. Dar nu cei care trebuiau s-o facă, ci alții, cei care trebuiau să ne primească la 9.00.

La sediul Partidului, puțină lume. PNȚCD-iștii noștri din administrația locală: primari, consilieri etc. N-am stat mult. Trebuia să mergem la lansarea cărții. Eu credeam, a cărților. Adică *Engleza Comercială* a lui Marcel Cozma, *Memorandumul 1892-1894* și *Corespondența primită de Ioan Rațiu și Emilia Rațiu*.

La Cercul Militar, mi se pare. Nimic nu era pregătit. De cărțile noastre nu se știa. În presă nu s-a anunțat. Eu am vorbit însă, de toate trei. Lume destulă.

Am semnat autografe. Apoi masă mare. Enorm de multă mâncare. La 3.15 p.m. m-am ridicat.

Luni, 20 Iunie 1994

Sunt la mine, în biroul meu din Camera Deputaților. Am sosit la București azi-dimineață cu avionul. M-am dus la Conferința de Presă a PNȚCD. Apoi la cea a Biroului Permanent. Am vorbit și cu Nicolae despre problema SOTI și cu Elisabeth, care e în Elveția, să-i spun că mă duc mâine în Grecia.

Dar să reiau desfășurarea evenimentelor. Pe la 5.00 după masă, Sâmbătă, ne-am dus la Aleșd. Comună mare. Multă lume, într-o sală încăpătoare, dar nu arhiplină. Ședința însă merge bine. Sunt primit cu căldură, simpatie. Primarul Petru Covaci e de-al nostru, PNȚCD, dar nu e simpatizat, dacă judec după impresia mea.

La Scăieni, Vicepreședintele PNȚCD era rău băut.

Seara am petrecut-o la Ocolul Silvic, unde șef e Serfözö. El spune că e român, dar soția lui e unguroaică. Ne-au dat o masă mare, cum se făcea pe vremea lui Ceaușescu. Într-o casă de vânătoare. Am făcut și o plimbare în pădure. Am inspectat stațiile de pândă la vânătoarea de cerbi și pe cele pentru mistreți. E o sursă excelentă de venit în valută. Vin mulți străini pentru trofee.

Ne-am sculat noaptea spre Duminică, la 1.00 dimineața. Se dădea, la Cable TV, reluarea meciului Elveția–Statele Unite (1:1). Rezultat bun pentru șansele noastre de calificare pentru rândul viitor.

La 2.30 a.m. începe meciul. Am stat împreună cu Bob (gazda) și cu Sorin Belu. Ne-am delectat. La sfârșit Bob ne-a oferit o sticlă de șampanie. Ne-am culcat la 5 dimineața. Obosiți, dar încântați.

Dimineața am scris și dictat la telefon un reportaj asupra meciului, pentru *Cotidianul*. Dau un lung interviu pentru un ziar local.

Mergem la cele două biserici-catedrale. Foarte multă lume în ambele. Întâi, cea ortodoxă. Tocmai hirotoneau un preot. Au insistat să iau loc în strana din dreapta cum te uiți la altar. Apoi, în biserica improvizată, greco-catolică. Celebra episcopie Hosu. La sfârșit mi-au dat microfonul. Le-am vorbit de sărbătorirea secerișului și Rusaliile. Am terminat cu o referire la proiectul nostru de lege pentru retrocedarea bisericilor și proprietăților noastre.

Am fost îndelung aplaudat la ieșire.

La Vadu Crișului. Am mâncat târziu, pe la 4.00 p.m., pe iarba verde. Foarte plăcut. Un fel de șopron mare. Masă încărcată cu de toate. Vale strâmtă, munții împăduriți. A trebuit să plec devreme ca să ajung la timp la „Radio SONVEST". Director, Marius Bocioc. Mi-a luat Mircea Bradu un interviu de o oră și jumătate, cu întrebări în direct din partea ascultătorilor. „Foarte satisfăcător", în sensul că mi-a făcut mult bine interesul ce mi s-a arătat.

Am călătorit în avion cu Nistor Bădiceanu, Senatorul PNȚCD, care m-a înduplecat să merg la Oradea, în primul rând, și a fost cu mine în toate părțile. Convenția Democratică s-a întrunit în biroul meu. Au

decis să meargă înainte cu acțiunea de suspendare a Președintelui Iliescu. În același timp, să considere o moțiune de cenzură. Ceea ce e total greșit, după mine. Distrage atenția.

La recepția Adunării Parlamentare a Cooperării Economice a Mării Negre. În Sala „România" din Palatul Parlamentului. (Trebuie să ne obișnuim cu această nomenclatură!) Am fost dus imediat la Văcăroiu, unde erau Năstase și soția. Puțină lume. Doar Lucinschi și ambasadorul Moldovei. Nici un alt înalt demnitar din țările Mării Negre. Poate vin mâine.

Ioan Lup m-a luat la o parte. Am stabilit că Coposu e bolnav și se tratează la München. „Suntem vinovați că n-am pregătit pe nimeni din generația nouă să preia conducerea. Diaconescu, Gabrielescu, Ciumara și Radu Vasile, toți vor succesiunea mea". Și Matei Boilă, am adăugat eu. „Și tu ai fost menționat de unii", a continuat Lup.

De iubit, Lup nu mă iubește. Dar nici pe Coposu nu-l iartă, pentru că l-a marginalizat și pe el. „Pe tine te-a acuzat că ești un mincinos". Adevărul e că el minte. Nu s-a născut în 1916, ci în 1914. Nu are doctorat în Dreptul canonic. De unde? Are licență? la Cluj nu și-a luat-o. A urmat cursurile doar doi ani. Atât. Cel puțin așa știu eu.

I-am povestit și cum actualii lideri ai Organizației „21 Decembrie" au confirmat că el, Coposu, le-a cerut să voteze pentru Constantinescu, nu pentru mine. Deci, a contribuit activ la numirea unui candidat al Convenției împotriva candidatului oficial PNȚCD. „Se poate așa ceva?" Și i-am amintit că el, Coposu, a răspândit că sunt zgârcit, veleitar și vedetist, mincinos etc. N-a suportat popularitatea mea, probabil. Se gândea că îl pune în umbră.

Adrian Păunescu a reacționat pozitiv când l-am întrebat de ce mi-a dat atâta atenție în *Vremea*? „O meritați", a răspuns. În fine, am discutat atacul lui împotriva mea, fără ca să insist. „Am făcut-o pentru că mă mușcați prin publicațiile dumneavoastră."

N-am insistat. Depinde cum mă ataci. Dreptul s-o faci, îți aparține, bineînțeles.

Vineri, 24 Iunie 1994

Sunt în aeroport la Atena. Ne întoarcem la București, Doina și cu mine.

Am venit Marți, 21.6.94, după-amiază, la invitația Societății ACS (American Computer Systems). Cel care a organizat vizita noastră a fost tânărul Benakis. Am fost găzduiți în Hotelul Hilton. Ne-au orga-

nizat diverse întâlniri cu personalități din viața politică a Greciei. Șeful societății e Panayiotis Thomadakis.

I-am văzut pe următorii: Andreas Adrianopoulos, fost ministru al Industriei, Athanasios Kanelopoulos, șeful fracțiunii din Nea Democrația care l-a răsturnat pe Mitzotakis, pe John Varvitziotis, Vicepreședintele Nea Democrația, care a fost învins de Evert, actualul Președinte, și pe Mitzotakis. Ultimul, indiscutabil cel mai impresionant ca personalitate. Dar are mare stimă pentru Ion Iliescu și Adrian Năstase. Pe noi ne-a ajutat ca Partid. Dar Coposu nici nu i-a mulțumit cum trebuia.

Problema Ciprului va fi soluționată și această țară va fi acceptată în Uniunea Europeană. Atunci frontiera dintre cele două părți ale Ciprului va deveni permeabilă. În chestiunea Macedoniei s-a exprimat clar, mai ales Michalis Papaconstantinou, fost ministru de Externe. „Trebuie să facem distincția între țară și cetățeni. Sunt mulți macedoneni, greci, bulgari, albanezi, turci și vlahi. Și eu sunt macedonean". Pe urmă am aflat că el e de fapt vlah. Dar n-a recunoscut-o. Omul mi-a plăcut, deși se spune că e alcoolic. Deștept.

Sâmbătă, 25 Iunie 1994

La Giurgiu. Nu multă lume. Vreo 70-80. Invitația lui Viorel Paul, deputatul nostru de acolo. Trebuia să vină Coposu, Ana Blandiana. A venit doar Remus Opriș. Și un reprezentant al tineretului organizației muncitorești PNȚCD. Nu sunt impresionat. Calitatea și vârsta celor prezenți au lăsat de dorit.

Căpitanul de Poliție, foarte săritor. Ne-a condus atât la venire, cât și la întoarcere.

Duminică, 26 Iunie 1994

Atât ieri seară, cât și astăzi, toată ziua, foarte deprimat. Am dormit mult și am citit. Îl așteptam pe Bădiceanu cu nevasta să vină la cină. N-au apărut. Lisl Johnson ne-a telefonat. Am invitat-o pe ea.

În timpul mesei îmi spune că peste tot reputația și popularitatea mea e mare și bună. Se referă, bineînțeles, la cei cu care a fost în legătură. Mâine pleacă în Anglia.

Prima repriză a meciului SUA - România se desfășoară satisfăcător. Românii sunt calmi și rămân în posesia balonului. Au marcat un gol frumos, rezultatul unei combinații excelente. Pronosticul meu, dat unui

cotidian nou, *Ziua*, a fost de 2 la zero. Să vedem columbienii. Și ei conduc cu 1 la zero împotriva Elveției. Dacă scorul rămâne așa, România devine cap de grupă, cu Elveția pe locul 2.

Luni, 27 Iunie 1994

Mare jubilare în România. Echipa noastră e cap de grupă. Așa, pe hârtie cel puțin, are mari șanse să ajungă în optimi de finală.

Manevrele noastre, ale Opoziției, sunt de-a dreptul caraghioase. În loc să ne concentrăm asupra acțiunii de suspendare a președintelui, facem acum o moțiune de cenzură. PD-iștii lui Roman nu semnează cererea de suspendare. E posibil să nu întrunim o treime din voturi în fiecare Cameră.

Stoian de la BBC-Londra îmi ia un interviu despre legea adoptată la 20 Iunie pentru ameliorarea Legii 53/1991. Noi am atacat constituționalitatea acestei legi. După noi, ea nu sporește ci restrânge facilitățile oferite pentru atragerea capitalului străin. Și, apoi, Legea 53/1991 a fost organică. Cea adoptată acum a fost votată ca lege ordinară, ceea ce nu e posibil. Stoian are dreptate. Dacă condițiile din țară sunt favorabile, nu e nevoie să oferi o lege specială. La noi investițiile vin greu pentru că avem birocrație, serviciile bancare și de vămuire sunt greoaie și corupte. Pentru că nu avem stabilitate și continuitate.

Dau un interviu la *Cronica Română*.

Stoian îmi spune că după Radu Câmpeanu, Coposu a distrus șansele Opoziției de a lua puterea. Sunt de acord, dar din alte motive. Și Câmpeanu are o mare vină. Weber e sigur că Coposu e foarte bolnav. Vom avea o luptă pentru succesiune.

Seara, cina la Restaurantul McMoni's. Năstase e gazdă. Invitați, delegația parlamentară britanică: Paul Channon, John Biffen, Mark Fisher, Roger Godsiff, asistați de George Cubie, T.D. Coblez, Dr. Jean Seaton și Alan Brooke Turner, Directorul Asociației Britanice pentru Europa Centrală și de Est.

Foarte plăcut. Discuție animată, mai ales legată de funcționarea Parlamentului nostru. Britanicii au fost impresionați de relația dintre Năstase și mine, de cele două părți ale baricadei.

La dreapta mea era Sarah Biffen. Ea face mult pentru România.

Am trimis o invitație Margaretei Thatcher pentru seminarul AAN pe care-l organizez la Sinaia.

Doina îmi spune, când îi telefonez, seara târziu, că a negociat un

contract la TVR ca să dea un clip de reclamă *Cotidianul*. Discuție aprinsă. De ce nu m-a consultat. Eu sunt de acord să ne facem reclamă la TV, atâta timp cât ziarul va apărea pe tarabe. Dacă nu, nu. Ne costă peste 9 milioane de lei.

Ea pleacă la New York cu TAROM-ul, mâine dimineață. Se întoarce pe ziua de 3 Iulie.

Marți, 28 Iunie 1994

Cristi Răuțu vine înainte de 8 dimineața. Îmi arată și contractul, gata semnat de Doina. Înapoi nu mai putem da. Trebuie să ne asigurăm că ziarul va fi disponibil peste tot în țară. Semnez ordinul de plată. Trebuie să-l conving pe Rădulescu, de la Rodipet, să distribuie ziarul în toată țara.

Recepție la Palatul Parlamentului dată de Năstase în onoarea delegației britanice pentru „Seminarul Parlamentar româno-britanic". Năstase vorbește lung, prea lung. Prea multe mulțumiri. Paul Channon foarte bine. Din delegație face parte și Jean Seaton de la South Bank (London) University, specialistă în „comunicările de masă".

Miercuri, 29 Iunie 1994

Începem cu mare întârziere. Ar fi trebuit s-o facem la orele 9.30, dar eram foarte puțini. Pe la 10.10 îi dăm totuși drumul. Să tot fi fost vreo 12 parlamentari. În total, în sală, nu mai mult de 40 de oameni. Patetic.

A vorbit din nou Năstase. În primul program tipărit apărusem și eu. Azi mi-au dat un nou program tipărit, în care eu apar numai în ședința de închidere.

Ar fi trebuit să vorbesc eu. Eram pregătit. În fine, n-are importanță. După cuvântarea lui Channon, s-a arătat un film despre Parlamentul britanic. Foarte bun. Ne-am reluat locurile la masa prezidențială. Năstase mi-a dat cuvântul. Am scurtat ceea ce-mi pregătisem. Dar n-a fost rău vorbit liber.

Pentru că eram așa de puțini, nu ne-am mai împărțit în patru comitete. Am ținut cu toții o ședință împreună în Sala „Nicolae Iorga". Plăcută. A luat președinția Mark Fisher, deputatul laburist. Bine. Jean Seaton a vorbit mult prea repede pentru a fi înțeleasă bine. Nici eu n-am înțeles-o complet. Dar ceilalți care nu știu englezește prea bine? Iar traducătoarea, cu siguranță n-a putut face față. Am început eu întrebările. Ceea ce a declanșat multe altele.

Înapoi la Camera Deputaților. Am dat un interviu tinerei Turnbull, TV Australia.

La 4.00 p.m., iar la Seminar. A condus Paul Channon. Discuții interesante. La 7.00 am plecat, căci trebuia să votez.

Cina, la Africa de Sud, soții Cellier, dată în onoarea ambasadorului Egiptului care pleacă în curând. Tinca și tânărul Geoană, care a fost numit în locul lui. Ambasadorii Norvegiei, Austriei cu soțiile. Și mai nu știu cine. Am discutat, cam cu toții, cele două acțiuni ale Opoziției. Propunerea de suspendare a Președintelui și moțiunea de cenzură. Sunt pentru prima, contra celei de-a doua.

Joi, 30 Iunie 1994

Moțiunea de cenzură e dezbătută azi după-amiază. Adrian Păunescu și Corneliu Vadim Tudor nu se dezmint. Gălăgie, scandal. Sala e amuzată. Din partea noastră, Cerveni și Dinu Patriciu reușesc să încălzească atmosfera.

Votul, seara târziu, 208 pentru, 227 contra și 2 voturi nule. Eu eram sigur că nu vom reuși. Dar e bine așa. Exercițiu în democrație.

Vineri, 1 Iulie 1994

Vorbesc cu Doina la telefon. TAROM-ul a dat o recepție: 20 de ani de la înființarea rutei București-New York. De aceea i-a dus acolo pe ziariști.

Toată lumea e încântată de cum arată ziarul nostru. Până și antrenorul echipei noastre de fotbal, Iordănescu, i-a telefonat să-i mulțumească de felul în care scriem și de fotografiile ce publicăm.

Primarul Iulian Crețu e la New York. Pe ce bani? (Și încă devize!) Alți nomenclaturiști beneficiază de burse americane.

Sâmbătă, 2 Iulie 1994

Sever Mureșan a organizat o conferință a lui James Baker III la Palatul Parlamentului, urmată de o recepție. Am pus și eu o întrebare legată de securitatea noastră. Dacă NATO ne-o poate realiza, sau prin Uniunea Europei Orientale. Răspunsul lui: NATO. Și că diferă oarecum de poziția oficială. Să nu ni se facă dificultăți la intrare. De altfel, în cuvântarea lui, s-a declarat pentru deschiderea piețelor occidentale pentru produsele noastre.

Am vorbit cu el. I-am spus că am luat odată masa la Restaurantul

„À Maison Blanche", lângă masa lui, la Washington. I-am vorbit și de Chuck Percy, pe care-l cunoaște bine.

A fost și Emil Constantinescu printre invitați. E o personalitate atât de stearsă că Baker abia de l-a luat în seamă, deși îi vorbea de marele lui succes în ultimele sondaje de opinie.

Duminică, 3 Iulie 1994

Teodor Meleșcanu ne invită la masă în onoarea lui James Baker III. La Palatul Snagov. Împreună cu Elisabeth, pe care a plasat-o la stânga lui. Eu am fost între Sever Mureșan și Anghel Drăgan, din Călărași, care, cu siguranță, e țigan. Dar mi se pare că și Mureșan e țigan. În orice caz e foarte tuciuriu. Mai înalt ca mine, solid. Vizavi era Geoană. În total 20 de persoane la masă. Eu, singurul reprezentant al Opoziției. De altfel, toți ceilalți nomenclaturiști și oameni de afaceri, de proveniență nomenclaturistă. Și redactorul-șef al ziarului *Jurnalul Național*, cel care apare în format foarte mic. Mai mic decât un tabloid.

Discuție interesantă. Meleșcanu debita o serie întreagă de aberații despre independența lui Ceaușescu. „În ultimii 5 ani era în declin fizic și intelectual. Elena a început atunci să se afirme tot mai insistent", a zis.

Baker, care e și el jucător de tenis, ne-a povestit cum el și Bush au jucat un meci cu Borge și Menem, doi președinți din America Latină. Erau toți așa de hotărâți să câștige, că Borge și-a rupt piciorul!

Meleșcanu ne-a povestit cum a decurs meciul dintre Vaclav Kovaci, președintele Slovaciei, și Văcăroiu. Primul set a fost câștigat de Vaclav. Al doilea, de Văcăroiu. Înțelepți, s-au decis să nu mai joace și pe al treilea. Rezultatul era perfect pentru toată lumea.

Am fost singurul om politic prezent. Meleșcanu a vorbit frumos despre mine. Cu Baker m-am înțeles. Vroia să știe dacă mai candidez la Președinție. Ca el s-o facă, are nevoie de 20 de milioane de dolari. „Pot să-i obțin, dar sunt atâtea alte probleme", a adăugat. Meleșcanu i-a explicat că eu am fost eliminat în 1992, printr-o manevră a lui Coposu.

Trebuie să-i fiu recunoscător, am reacționat eu, pentru că Iliescu era absolut hotărât să câștige. N-aș fi avut șanse. Cu alte cuvinte: Iliescu nu s-ar fi dat la o parte în ruptul capului. Ar fi măsluit voturile etc., ca să câștige. Ceea ce, în parte, probabil a și făcut. De ce atât de multe voturi anulate!?

Privesc sfârșitul meciului Arabia Saudită-Suedia. Câștigă Suedia.

La 11.25 seara începe meciul România-Argentina. Argentinienii joacă foarte bine. Driblingul lor e de-a dreptul miraculos. Pase seci, care-și găsesc ținta. Val după val de atacuri. Ai noștri rezistă cu tenacitate. Belodedici iarăși se face remarcat, deși degajările lui ies adeseori în out. În minutul 18 Ilie Rădulescu marchează dintr-o lovitură de fault de la bună distanță. Argentinienii continuă să preseze, dar și românii, întotdeauna periculoși în contra-atac. Argentina egalează dintr-un penalty justificat, dar Ilie Rădulescu înscrie un al doilea gol dintr-o frumoasă combinație, reluând un admirabil pas de la Hagi. La pauză, 2 la 1.

Citesc *Cotidianul* de mâine în pauză. Nu-mi place articolul lui Mărculescu; mult prea violent contra lui Iliescu personal.

Aceeași poveste în repriza a doua, care începe cu două atacuri furibunde argentiniene. Prunea, excelent. Jocul e aproape tot timpul în jumătatea noastră de teren. Dar contra-atacurile noastre rapide, periculoase, întotdeauna pătrunzătoare. Unul, în special, ar fi trebuit să mărească scorul. Dar același lucru trebuie spus și despre mai multe atacuri argentiniene. Și tot ai noștri marchează dintr-o acțiune ce-a dus mingea de la careul nostru la al lor, în mai puțin de 3 secunde, printr-un puternic bine plasat șut al lui Hagi, 3-1. Puternica galerie argentiniană – 50.000, s-a spus – buimăcită câteva minute; reîncepe, cu reînnoită vigoare, jocul se desfășoară aproape tot timpul în fața porții noastre. Atac după atac. Corner după corner. Șuturi bine blocate de Prunea, cu o singură excepție, când n-a putut reține mingea și este pedepsit: 3 la 2.

Numărăm minutele. Se scurg greu. Jocul însă, total dominat de argentinieni. Ai noștri, tot periculoși. Cu puțin noroc, ar fi putut să marcheze din două ocazii de contra-atac fulgerător. Bun arbitru, deși puțin prea sever. Cartonașul galben dat lui Hagi mi s-a părut exagerat. Dar meciul atât de spectaculos, de contestat, putea ușor să degenereze în violență, dacă ar fi fost îngăduitor. Bravo România! Mai avem două meciuri până la final.

Luni, 4 Iulie 1994

În ședința comună a Birourilor Permanente decidem formatul dezbaterii propunerii de suspendare a Președintelui Ion Iliescu. Ioan Avram Mureșan a citit propunerea de suspendare. Apoi Năstase a dat citire explicațiilor ce ne-a trimis Iliescu.

Ședința a fost prezidată de Gherman și de Năstase și, în partea a

doua, eu l-am înlocuit pe Năstase.

Am dat mai multe interviuri, inclusiv la Radio France International. Trimit notele mele lui Cristian Răuțu. Reportaj asupra meciului.

Seară dificilă.

Mai întâi la recepția „Forth of July", la reședința Ambasadorului SUA. Primesc oaspeții – „tot Bucureștiul" – Jonathan și Gerd Rickert, căci Ambasadorul John Davis e bolnav, la Washington. Nu stau mult.

Vine Doina, după o călătorie de 15 ore cu avionul de la New York. E panicată pentru că controlul electric al tiparniței nu mai funcționează. Mergem la Tipografie. Telefoane cu Dick Crowther, în Anglia. El a fost aici. Cunoaște instalația. Ne dă instrucțiuni la telefon. Reușim să trecem la utilizarea sistemului auxiliar. Rămâne ca Dick să vină la București imediat ce se va întoarce din America, unde pleacă chiar astăzi.

La Doina acasă. Stăm aproape două ore împreună. N-a făcut altceva decât să încerce să mă convingă să o abandonez pe Elisabeth, sau să-i dau ei *Cotidianul,* acum, sau prin testament. Ea a obținut bursa Hubert Humphrey, dar ar fi gata s-o abandoneze dacă fac ceea ce-mi cere.

Nici prin gând nu-mi trece. A utilizat toate argumentele posibile. Și ea e foarte inteligentă, foarte abilă la argumente. Inclusiv lacrimi. N-am cedat. Dar n-a fost ușor. Am rămas calm tot timpul, chiar și atunci când a încercat să mă convingă cu violență verbală. Mă doare în suflet.

Marți, 5 Iulie 1994

Iau masa cu Șerban Ionescu. Se întoarce în România permanent. Vrea să-și găsească un rost. Vrea să scrie și să activeze politic. A fost la Emil Constantinescu. L-a găsit simpatic, dar fără charismă. „Și judecata lui lasă de dorit, își continuă el relatarea. L-am întrebat ce face dacă câștigă alegerile, căci era sigur de asta. Mi-a răspuns că are 10 oameni capabili să fie prim-miniștri și că-i trebuie 30.000 de oameni ca să schimbe puterea în Stat. Eu nu cred că i se va mai încredința sarcina de a candida la Președinție", îmi spune Ionescu.

A terminat cartea despre *Who Was Who in Romania* în secolul al 20-lea. Va scrie și o istorie a românilor până la zi. „Cea a lui Seton-Watson se oprește prea departe în trecut. Pentru lumea anglo-saxonă, bineînțeles, cartea lui Iorga e relativ slabă", îmi spune Ionescu. Sunt de acord. E scrisă într-o englezească aproape necitibilă.

Șerban ar vroi să lucreze cu mine, dar nu e sigur. Tatonează, de fapt.

Ofertă nu i-am făcut și i-am pus în vedere că eu sunt criticat de „prietenii" mei politici și nu fac parte din conducerea Convenției Democratice.

Îmi vorbește de realizările mele, de gelozia și invidia celor care mă critică în Anglia (!? Nu știam că și acolo!) și de respectul de care mă bucur, cu toate astea.

În fine, el a fost cel care a propus-o pe Iolanda Strănescu, când Horia Georgescu și Titinica Iliescu au strâns delegații ca să nu fiu ales în Comitet. Pe urmă și-a dat demisia și a regretat. Dar a fost prea târziu. E clar pentru mine, însă, că Șerban nu prea are judecată politică. Altfel i-aș fi oferit eu un post. Dar are multe calități ce mi-ar fi utile. Cunoașterea limbii engleze, în primul rând. Și faptul că poate și vrea să scrie.

Colegul meu Gh. Cristea vine cu cumnatul lui, Mihăiță Ion, care e gata să intre în serviciul meu, la RETRANS. Vorbesc cu Morea și-l trimit pe Ion să vadă ce avem și cum stăm.

La recepția dată de Rossbach pentru doamna Geissler-Kuss care pleacă la Istanbul, Consul General. Diaconescu și Ciumara, și ei prezenți. Cu ultimul în special, mă înțeleg bine. E esențial să ne concretizăm un pliant cu poziția noastră în toate problemele care interesează țara, în momentul de față.

Ambasadorul Belgiei, foarte prietenos, noul Prim-Secretar la germani, Jürgen Beltz, foarte înalt. Fostul nostru ambasador la Bonn, Radu Comșa, e amestecat în noul post de TV, finanțat, în principal de Marcel Avram. Au probleme create de Iliescu.

Atac vicios împotriva mea în *Dimineața,* sub titlul „Iapa, Roman și Ion Rațiu". Sub semnătura Ion Crânguleanu sunt atacat pentru „Tăblița de Politician", publicată în *Cronica Română,* săptămâna trecută.

Konya-Hamar mă informează, la cererea mea, că Hars Gábor a fost la București, trimis special de Gyula Horn, să-i vadă pe Gherman și pe Năstase. E adevărat că l-a văzut și pe Emil Constantinescu. De ce nu ne-a contactat și pe noi? l-am întrebat (la sugestia lui Diaconescu). „Probabil, pentru că Coposu nu e disponibil". Scopul vizitei: pregătirea unei vizite în România a lui Gyula Horn. Se va discuta Tratatul româno-maghiar care va figura în programul întâlnirii ce va avea loc la Debrețin, în viitorul apropiat.

Rudolf Varga, Președintele romilor din Cluj, m-a asigurat că ai lor ne vor vota pe noi, PNȚCD, la viitoarele alegeri.

Miercuri, 6 Iulie 1994

Toată ziua în biroul meu de la Cameră. E o căldură infernală, mai ales la mine. Mai mult decât la ceilalți. Și mă întreb de ce?!

Diaconescu îmi spune că cheltuielile Centrului PNȚCD se ridică la 10 milioane pe lună. El vrea ca toți parlamentarii noștri să dea o treime din alocația lor forfetară pentru activitatea în teren. Asta s-ar ridica la 6 milioane. Senatorii, probabil, nu vor da nimic. Ei și-au organizat deja birourile, fiecare în circumscripția lui.

Joi, 7 Iulie 1994

Încep ziua cu un interviu în franțuzește cu Radio France International. Despre acțiunea de suspendare a Președintelui.

Ședință a Birourilor reunite. Deși m-am pregătit în timpul nopții, am renunțat să iau cuvântul. În total, ne-au revenit doar 32 de minute, căci avem 62 de parlamentari (împreună cu PER). N-am vrut să insist. Prea doreau alții să vorbească. Au vorbit Răsvan Dobrescu, Gavril Dejeu și Vasile Lupu.

Doar ultimul a fost bine, cred eu. Ceilalți doi prea lung, prea mult jargon juridic, nimic nou. Au pierdut atenția Camerei. Eu aș fi vorbit altfel. Despre democrație. Despre lupta continuă ce trebuie să aibă loc împotriva Puterii, împotriva Executivului, în toate democrațiile – cu atât mai aprig la noi, unde încă n-avem democrație. Am pierdut cu 242 la 166 de voturi. Dezastru nu e, dar nici progres n-am făcut. Cererea de suspendare a fost semnată de 167 de parlamentari, Q.E.D.

La greci, recepție pentru forțele armate. Multe uniforme. Tinca, Spiroiu, Ivanciu Văleanu. Un amiral grec foarte bine, elegant. Ambasadorul Ciprului. Cina la Ambasadorul Pakistanului, Alikhan, în onoarea Președintelui Senatului din Islamabad, Wasim Sajjad, însoțit de 6 senatori. Mâncarea a sosit foarte târziu. Evident, o criză la bucătărie, dar Ali s-a achitat perfect ca gazdă. Gherman aduce obișnuitele argumente împotriva lui Coposu.

Vineri, 8 Iulie 1994

Dau un mare interviu la *Cațavencu*. De ce Radu Câmpeanu a dispărut de pe firmamentul politic românesc și eu nu? Cam asta a fost esența. Dar cu întrebările lor caracteristice. „Ce culoare are visul?", una din ele. Am vorbit mult de culoarea galbenă, fiind culoarea echipei noastre de fotbal, a mea la alegerile din 1990, cea din mijlocul steagului românesc. Și culoarea mămăligii.

Morea îmi spune că, în Aprilie, Coposu s-a întâlnit zi de zi cu Orășel, venit din America, timp de cinci zile. Ca să pregătească alegerile viitoare. E, într-adevăr, un caraghios. Orășel e un mic escroc, care s-a erijat în conducător politic încă demult. Dar n-are nici bază, nici seriozitate. Coposu trebuia să mă întrebe pe mine. Dar n-a făcut-o. Niciodată nu s-a consultat cu mine în nici o problemă. Se pare că Orășel vine din nou ca să-l vadă pe Coposu.

Ghiga vine cu un procuror să-mi ia o depoziție în procesul ce mi-a intentat Novacovici. De calomnie. O facem pe loc.

Cu avionul la Satu Mare. Și Toduț era în avion. Toate locurile ocupate. Ne primesc Ana-Maria Biriș, nou Președinte PNȚCD pe județ și Berinde, Președintele PNȚCD Negrești. Mulți alții. Ne duc la Valea Mării, regiune foarte frumoasă, la poalele Carpaților; Pietrosul, cel mai frumos munte la orizont. Suntem cazați cam rudimentar într-o cabană.

Am luat cina în salonul apartamentului meu. Vreo 22 de persoane. După ce au strâns masa, pe la 1.00 noaptea, au adus un pat de fier pentru Sorin Belu. Conversația cam lâncezea. Am sugerat ca, rând pe rând, să descriem lucrurile mai importante în viața noastră și ce ne-a adus împreună. Foarte interesant.

Sâmbătă, 9 Iulie 1994

Micul dejun la Berinde acasă. Ne servesc cu mămăligă cu brânză și jumări. La sediul PNȚCD, apoi la un restaurant în aer liber. Le-am vorbit și răspuns la întrebări. Multă lume. Toate mesele ocupate. Ana-Maria Biriș cu mine la Președinție. Monarhia, sistemul de votare, Biserica unită, ieșirea din Parlament, „verticalitatea" etc. Tot felul de subiecte interesante. Masa în Sala oglinzilor.

Am fost la o nuntă în comuna Turț, unde se face faimoasa pălincă. Am asistat la depunerea jurământului de către miri. Foarte solemn. În genunchi pe rând, cu mâna pe Biblie și cruce. Amândoi au jurat lealitate pe viață.

Toți erau greco-catolici pe vremuri. De aici influența. N-am stat la ospăț. Am văzut ceremoniile, nuntașii în drum îl însoțeau pe mire cu strigăte stridente, mai ales femeiești. Printre nuntași, și niște americani din Pennsylvania, unde a lucrat mirele timp de un an.

I-am dat mirelui 500.000 de lei cadou într-un plic.

Duminică, 10 Iulie 1994

Astăzi, după slujba într-o biserică plină și după întrunire, la o cabană la munte. Drum mizerabil. „Zece minute", mi-a zis, când am întrebat. Am tot mers 45 de minute. O mașină s-a supraîncălzit. Am schimbat-o. Timpul nu contează pentru oamenii de aici. Masă mare în aer liber. Pește prăjit, grătar (fleică și mititei). Atmosferă foarte plăcută, înconjurați de pădure.

Sosim la Sighet la timp. Întrunire excelentă, numai cu mine. Dunca ar fi trebuit să vină și el, dar i s-a stricat mașina pe drumul abominabil din pădure.

Totul merge strună. Mă simt în formă. Spre sfârșitul perioadei alocate, pe la 7.15 seara, Președintele invită pe consilierii municipiului prezenți să meargă într-o sală vecină. Când s-au întors, au anunțat solemn că m-au făcut Cetățean de Onoare al Municipiului Sighetu Marmației. Am fost foarte emoționat. Nepregătit, cum eram, mi s-a cam înecat vocea timp de două-trei secunde. Au insistat din nou să luăm cina cu ei.

Masă mare într-un restaurant afară, dar sub acoperiș. Se mănâncă mult prea mult în România. Abia de m-am atins de mâncare. Când am plecat, pe la 9.00 seara, Bulgaria tocmai egalase și, apoi, conducea Germania cu 2:1, care a fost și scorul final.

Meciul nostru cu Suedia, plin de emoții. Ar fi trebuit să-l câștigăm. În fine, au jucat bine adversarii noștri. Scorul 2-2 și 4 la 5 în penaltyuri. Păcat. Ar fi fost frumos să intrăm în semifinală.

Am fost la Apa în Oaș. Peste tot m-a impresionat ținuta dreaptă, mândră, a tinerilor. Mai ales Duminică. În toate satele pe unde am trecut tinerii se plimbau pe drum. Fetele împreună, înlănțuite, câte patru, cinci. În costumele lor frumoase, cu rochii în culori vii, înflorate. Feciorii separat, tot împreună pe cealaltă parte a drumului. Așa că se vedeau, se ochiau, la fiecare întoarcere. Mi-a adus aminte de „du-te vino-ul" ce făceam aproape în fiecare seară, când era vremea frumoasă, pe corso-ul din Cluj, în vremea studenției.

Luni, 11 Iulie 1994

Cină la Cotroceni în onoarea lui Li Peng, Prim-Ministrul Chinei. La masă cu Vicepreședintele Senatului, Suian, cu nevasta lui Melescanu, cu nevasta ambasadorului Chinei și doi chinezi, care vorbeau numai chinezește!!

Vineri, 15 Iulie 1994

Sinaia, orele 18.30.

Tocmai am încheiat lucrările. După 32 de ore și 56 de minute de la deschidere, ieri dimineață la orele 9.00 – seminarul Rose-Roth al Adunării Atlanticului de Nord. Am sosit, aici, Miercuri seara. Ieri am ținut un scurt cuvânt de deschidere. Astăzi am căutat să fac o contribuție mai solidă, cerând ca în perioada în care căutăm să ne calificăm pentru intrarea în NATO, să ni se acorde o formă de garanție ca să ne asigurăm, măcar parțial, securitatea.

Nu mai dau amănuntele. Totul a mers bine. Participarea României a fost la cel mai înalt nivel, terminând cu apariția lui Iliescu. Discursul lui, bun.

Loïc Bouvard a sosit și el la timp. Și discursul lui bun și la obiect. Când am sfârșit cuvântarea mea de închidere, am sugerat ca în 1996 să organizăm noi, în România, sesiunea, fie de primăvară, fie de toamnă a Adunării Atlanticului de Nord.

Nu m-am simțit prea bine din punct de vedere fizic. O laringită „subacută", mi-a spus medicul. Și mi-a recomandat să nu vorbesc trei zile!! Tocmai acum, când trebuia să vorbesc tot timpul. Adevărată glumă.

Mulți prieteni vechi au luat parte: van Vlijman, Lello, Sjaastad etc. Și alții noi, ambasadorul Hill, ambasadorul Richard Samuel (CSCE la Chișinău) etc.

La recepția dată de Iliescu, primesc nenumărate felicitări. Mi se spune, fără înconjur, că a fost cea mai reușită întrunire (seminar) Rose-Roth, de la începutul acestei inițiative.

În cuvântarea mea de închidere am cerut ca să ni se dea nouă privilegiul de a organiza sesiunea AAN, primăvara sau toamna, în 1996.

Iliescu a fost foarte prietenos. I-a plăcut felul cum am încheiat eu lucrările.

La recepție, ce să spun, toți care mi-au vorbit m-au felicitat pentru felul cum s-au desfășurat cele două zile. Roman mi-a vorbit mult. Despre necesitatea de a face ceva pentru a înlătura garnitura actuală. L-am întrebat dacă va candida la Președinție în 1996. Mi-a răspuns lung. Nu direct, dar e clar pentru mine că ar face-o cu mare entuziasm dacă i s-ar oferi șansa. El zice că nu sunt spărturi serioase în partidul său. L-am întrebat de Severin, de Babiuc. „Nimic serios", a fost răspunsul lui. Dar îl regretă pe Dijmărescu, care pleacă ambasador la Tokio.

Ei tot împart puterea. Iliescu și cu ai lui Roman, deși pe Roman,

Iliescu nu-l mai suportă. Pentru el, Roman e trădător.

Sâmbătă, 16 Iulie 1994

Împart medalii de-ale Parlamentului pentru musafirii mai de seamă. La 8.30 plecăm, eu cu Loïc Bouvard într-o limuzină. Ceilalți, cu autobuzele. Mașina mea vine și ea, în convoi.

Întâi vizitarea Castelului Peleș. Îmi place tot mai mult. La Castelul Bran. Au făcut o treabă bună cu restaurarea. Chiar dacă multe rămân încă de făcut. Inima Reginei Maria, care fusese la Balcic, a fost adusă aici de Principesa Ileana și zidită în strană.

Crezusem că era mai vechi. Ghidul nostru ne-a spus că datează din 1377!? Cred că n-am auzit bine. Îi zic – și-ți arată – o mică celulă unde ar fi fost închis Vlad Țepeș. Nu cred. De asemenea, o sufragerie unde Vlad „Dracul" privea fetele ca să-și aleagă victima al cărei sânge să-l sugă din venele ei de la gât. Totul zis în ton de glumă, bineînțeles.

Dar Castelul e impresionant. N-a fost cucerit niciodată. De sus vezi, privind spre Sud, ruinele zidului ce era frontiera cu Muntenia.

La Poiana Brașovului, masă mare la Restaurantul „Miorița". Apoi, la Brașov. La „Cerbul Carpatin". Dansuri și la unul și la altul. Folclor românesc. În piață i-am arătat lui Loïc de unde am vorbit mulțimii la alegerile din 1990. Peste tot lumea-mi este foarte favorabilă. Loïc își dă seama că am popularitate. Se interesează îndeaproape despre situația mea politică. „De ce nu candidezi din nou?", mă întreabă. Sunt prea bătrân. Știu că am popularitate, mai ales printre tineri. Și nu știu dacă colegii mei din Partid și din Convenție sunt gata să mă susțină, i-am răspuns.

Același lucru, la Sinaia. Ne-am oprit în stradă pentru că cei din autocare vroiau o „haltă de ajustare". Au venit la mine, îndată ce m-au recunoscut. Mi-au vorbit. Mi-au cerut autografe. În fine, am ieșit din mașină și le-am strâns mâna, și am vorbit cu vocea mea răgușită. Ajunși la București, abia am avut câteva minute să mă schimb. Am ajuns la timp. I-am primit la Palatul Parlamentului. Le-am arătat, prin experți, bineînțeles, partea completată de la nivelul zero.

Am luat cina în holul mare dinspre Dâmbovița. Iarăși muzică populară și dansuri naționale. Le vorbesc din nou. Anders Sjaastad, și van Vlijman sunt câștigați pentru ideea noastră de a organiza sesiunea de primăvară sau de toamnă în 1996, la București. Au fost impresionați de Casa Parlamentului.

Rușii, ambasadorul Mitiukov și Nikonov, au venit la noi la masă. Le-am vorbit din nou să-mi iau adio de la ei și să le mulțumesc că au venit.

Toată lumea încântată de reușita Seminarului. Organizare perfectă, pare să fie opinia tuturor.

Duminică, 17 Iulie 1994

Am dormit bine. Ceea ce m-a surprins. Peste șase ore fără întrerupere. Așa ceva nu mi s-a mai întâmplat niciodată de când cu fibrilația.

La 9.15 dimineața sosesc la Băneasa. Loïc Bouvard era deja în sala V.I.P. De asemenea, ambasadorul Samuel al CSCE la Chișinău. Bouvard, când eram singuri, a revenit asupra situației mele în România. „Trebuie să candidezi din nou. Am văzut reacția oamenilor, oriunde am fost. (La ieșirea de la Castelul Bran erau foarte mulți turiști. M-au aplaudat.) O șansă ca asta nu trebuie pierdută. Trebuie să intri activ în a-ți promova numirea. Și, o dată numit, vei avea o șansă".

Am vorbit mult. Sau, mai degrabă, el a vorbit, căci așa e Bouvard. E destul să-l pornești pe orice temă, și nu se mai oprește.

Mi-a repetat că ne va susține să organizăm sesiunea de toamnă în 1996. „Cea din primăvară va avea loc la Budapesta. Și nu e cea importantă. Toamna se iau deciziile majore", mi-a zis. „Și van Vlijman mă va susține. Trebuie să vii la Neapoli și Capri, în Septembrie. Vom mai discuta atunci. Dacă van Vlijman, care e responsabil pentru organizarea sesiunii din toamna 1996 la Amsterdam, dacă el e de acord ca să vă dea vouă organizarea".

Toată ziua necăjit. Am dormit mult. Mi-am mai aranjat masa de scris.

Luni, 18 Iulie 1994

La Conferința de presă a PNȚCD. Vorbesc despre seminarul de la Sinaia.

Discuție cu Varlam pe chestia participării lui la „Congresul Exilului" de la Paris, organizat de legionari (Răuță) etc., la care a mers și Coposu. Evident, el trebuia să susțină că a fost bine. Îmi arăt iritarea că *Cotidianul* de astăzi publică o notiță despre „Romfest"-ul care va avea loc în California, la sfârșitul lui August. Tot legionari sunt. De ce-i dăm publicitate? Pentru că au acceptat să meargă Emil Constantinescu, Doina Cornea, Ana Blandiana, Octavian Paler? Ei merg oriunde, dacă sunt invitați și li se plătește drumul și întreținerea.

Zice că demiterea lui Stroescu de la conducerea RFE n-are nimic de-a face cu publicitatea pe care a dat-o Congresului lui Răuță. Varlam așa a fost întotdeauna. Bun român, fără judecată. Sare peste cal. I-am spus-o de față cu Gabrielescu și cu Radu Vasile.

Coposu tot n-a venit. Gabrielescu a vorbit despre reorganizarea Convenției. „Cine nu e mulțumit, poate să o părăsească. Noi, PNȚCD, o susținem și nu vom mai face concesii. Noi suntem cel mai mare partid din CDR. Noi îi vrem pe liberali uniți, dar nu le vom mai da voturi pentru toate fracțiunile lor. Acum sunt patru la număr".

Recepție la irakieni. Ambasadorul Rusiei își exprimă, foarte elegant, de altfel, regretul că eu am fost atât de răspicat în cuvântarea mea. „Am avut multe perioade de prietenie. Kisseliov – așa a pronunțat numele, noi îi spunem Kiseleff – a vrut libertatea Principatelor. Mare prieten al românilor. Nu e bine să subliniem ce ne desparte etc."

N-am argumentat.

Ionescu-Quintus mă informează că sunt hotărâți să se unească cu Cerveni, deci PNL-CD și cu Manolescu, deci PAC. Dinu Patriciu și PL-93 nu merg cu ei. Iar Radu Câmpeanu rămâne pe dinafară. Probabil își va forma propriul Partid. Convenția merge prost. Și nu știu cum se va putea redresa situația, îi spun. Dar știm că noi nu vom accepta mai multe formațiuni liberale. Să fie toate laolaltă.

Geoană de la MAE mi-a vorbit elogios despre seminarul de la Sinaia. Să facem un grup de oameni care să ne consultăm în problemele naționale pe linie externă. Am avea mai multă eficacitate.

Dacă este interesul țării, chiar dacă îi folosește domnului Iliescu personal, în primul rând, nu mă deranjează. Asigurarea securității naționale, asta e ce am căutat să promovăm la AAN, la Seminarul de la Sinaia, îi răspund.

Am invitat-o pe Doina la cină. La 8.00 seara, circa. Acum e 9.30 p.m. Încă n-a venit. Mi-a dat însă ocazia să-mi scriu jurnalul de zi.

Marți, 19 Iulie 1994

Abia am terminat de scris, aseară, și sosește Doina. A avut probleme. Ea vrea ca Mărgărita Geică și Spanily să conducă complexul. Nu Șerban Madgearu. Încă nu se știe pe cine să pună contabil-șef. Publicația *Infractorul* a ajuns la 160.000 de exemplare. E una din publicațiile lui Cârciog. Sâmbătă, când s-a întors, pripit, de la Sinaia, s-a dus direct la Tipografie. I-a prins trăgând 24.000 de exemplare peste

numărul contractat. Scandal. De asemenea, Dan Andreescu și-a deschis propria-i firmă. Ceea ce înseamnă că lucrează acolo, în primul rând.

Se va întoarce, mă asigură. Cred că da, dacă nu i se oferă o șansă excepțională, sau nu găsește un milionar. Aici s-a obișnuit să aibă putere, să fie „boss". Și câștigă foarte bine.

Cațavencu publică un interviu cu mine. Așa cum îl fac ei, eu răspunzând întrebărilor lor studiat aiurite. Le-am făcut jocul, fără a mă pierde, cred.

Gail Kligman, cu o falcă în cer și cu una în pământ, că i-am distrus viața. Balzer i-a spus: „You don't have a chair, you have a stool". Se referea la Catedra de Studii Românești de la Universitatea Georgetown. Pentru că n-a fost plătită a doua tranșă de $750.000. De ce n-a făcut-o, e o altă poveste. Eu îi dădusem instrucțiuni precise s-o facă. A plătit $750.000.

Am liniștit-o cât am putut, dar ea e vicioasă. Vrea să mă pedepsească! Are dreptate însă că trebuie să transferăm Catedra de la „Russian Studies" la „German & East European Studies", sub Prof. Sam Barnes.

Vine Eugen Moritz, cel care a câștigat Premiul „No comment" la concursul de fotografii cu ocazia dezvelirii monumentului dedicat Memorandiștilor, la Cluj. I-am oferit un pahar de șampanie. Mi-a făcut impresie bună omul. E român-român, deși numele lui de familie e german, nu evreiesc. Îmi spune că C. Virgil Gheorghiu a luat numele lor de model în cartea lui, *La Vingt-cinquième heure*. El e asistent la Catedra de Arte Plastice (Prof. Andreescu) la Cluj.

Cina la Flemming Morch, ambasadorul Danemarcei, de adio, în onoarea lui Rolf Anderssen (cu soția Nan Russell Robinson), ambasadorul Norvegiei, care pleacă la Oslo; unde va lua direcția Orientului Mijlociu. Deci a Procesului de Pace acolo început, la Oslo; între Arafat și Rabin.

Toți vor să știe cum stă Coposu cu sănătatea. Și ziarele-mi cer comentarii. Nu dau nimic. De altfel, nici nu știu cu siguranță ce are. Probabil, cancer la plămâni.

Miercuri, 20 Iulie 1994

Curios, e ora 9.10 a.m. Scriam notele acestea, despre cele întâmplate ieri. Abia am scris cuvintele „Probabil, cancer la plămâni" și-mi telefonează Radio Iași, să-mi ia un interviu. Mai întâi despre Convenție. Liberalii, plus Manolescu și PL-93 vor să reorganizeze Con-

venția. Ce cred? Răspund că nu vrem să continuăm așa cum este. „Se vehiculează în presă că ați fi cel mai indicat să fiți ales Președinte al Convenției". Accept orice mi se oferă, atâta timp cât mă ajută sănătatea, dar nu caut nici o poziție. „Președinte CDR ar însemna și candidatura la Președinție", mi se atrage atenția. N-am căutat să candidez în 1990. Nu caut nici acum, dar accept să servesc, dacă se decide că eu aș fi cel mai potrivit. „BBC tocmai a anunțat că dl Coposu suferă de cancer. E gata partidul să-și schimbe conducerea?". Dacă boala îl incapacitează, e o mare pierdere pentru Partidul nostru. Dar noi avem o tradiție lungă de serviciu în slujba națiunii, de la înființarea lui în 1869. Vom continua s-o facem. Avem o bază solidă în țara întreagă. Vom continua...

Astăzi dau interviuri Murei Frânculescu de la Antena 1. Ei sunt împreună cu *Jurnalul Național* și *Prețul Succesului*. Fosta Securitate, mi se spune. Apoi Cristinei Sofronie de la *Tineretul Liber*.

Țurcanu, Stoian și Dragomir vin la Parlament să-mi vorbească. Le cer un proiect de buget, pe lângă o descriere amănunțită a pierderilor. De asemenea, ce venit crede SOTI că va putea genera din reclame.

Caut verificarea știrii că Coposu e grav bolnav. Nici Rateș și nici Sanda Foamete, de la BBC, nu confirmă știrea. Mai mult, Sanda îmi spune că nici una din cele trei stații din Iași care reproduc știrile BBC, n-a condus interviul cu mine. Atunci cine? Să fi fost o impostură? Ca să creeze dificultăți și confuzie ?

Joi, 21 Iulie 1994

Liberalii s-au unit. PNL Quintus cu PAC-ul. Cerveni n-a fost prezent, așa că ei n-au semnat încă. Dar o vor face. Tăriceanu m-a asigurat de toate astea la recepția de Ziua Națională a Belgiei. Imens de multă lume. Noul ambasador, mult mai bun decât predecesorul lui.

Îi confirm lui Virgil Constantinescu că voi vorbi la Academie despre „23 August 1944, văzut din exterior".

Dimineața am fost la Seminarul „Armata și Societatea Civilă". Am venit pentru că Maiorul Sorin Encuțescu s-a prezentat la mine acasă, aseară, să mă invite. Spre surprinderea mea, m-au pus în Prezidiu, care era format din Tinca, la centru, Gen.-Col. Vasile Ionel, eu și Timofte, la dreapta și Ioan Mircea Pașcu, Gen.-Lt. Cioflină și Roșca, consilierul lui. Multă lume, membri ai Parlamentului, ofițeri superiori, atașați militari și presa. Cuvântări previzibile, bune.

Vineri, 22 Iulie 1994

Țurcanu și Dragomir vin la mine la Parlament. Îmi aduc toate amănuntele de care aveam nevoie pentru ca să acționez în preluarea postului de TV SOTI. Nu sunt sigur că e un lucru bun, dar e un început. Transmiterea se face pe Canalul 57, prin aparatura Antena 1.

La recepția ambasadorului Egiptului, Thab Wahba, pentru aniversarea revoluției lor din 1952, când Nasser l-a răsturnat pe Rege. Am vorbit cu John Davis, Andrew Bache, Boyer. Ultimul dorea mult să știe ce se întâmplă și în partidul nostru. Spun că nu văd o schimbare. Coposu nu va abandona Președinția, chiar dacă continuă să fie bolnav. „Il y a des formules: President d'Honneur" etc. Nu în cazul lui, cred eu.

La Antena 1, pentru interviul ce mi se ia pentru programul lor de Duminică. Le-am cerut să-mi dea o copie.

La Cluj ne-a așteptat Mihăilescu pe tarmac și Marian și Cerghizan în sală. Plus Geomolean cu minibusul lui. Apoi la el în birou, în Piața Unirii. La ieșire ne așteaptă Ioan Dorel Rațiu și alții. În stradă mi se cer autografe. Mai ales tineri.

Cu Rațiu la stația lui de benzină. Extraordinar ce a făcut omul ăsta în ultimele două luni. Stația arată total occidentală. Poți să cumperi tot ce-ți trebuie pentru mașină. Dar și alte mărunțișuri. Totul elegant, fabulos de curat, cu toalete de o curățenie și eleganță excepționale. Ne invită, apoi, la cină, la un restaurant lângă Someșul Rece. Chiar pe malul râului, care acolo e doar un pârâu măricel de munte. Ne servesc păstrăvi într-o atmosferă idilică. Mâncăm pe terasă. Chiar sub ea Someșul Rece și de cealaltă parte se ridică abrupt muntele împădurit.

La taifas. Marian îmi spune ultima încarnare a lui Coposu (...la Walter Witty). A afirmat nu de mult, când a fost invitat să participe la sărbătorirea a 75 de ani de la înființarea Clubului „U", că „a fost secretarul clubului". Când, cum, toată lumea se întreabă. Au căutat dosarele, cărțile, condicile. N-au găsit nici o mențiune, nicăieri, în analele clubului „U"!

Sâmbătă, 23 Iulie 1994

Mergem la Tipografia lui Sorin Vâtcă. Are două rotative mari, germane, model 1974, făcute în 1990. Au 4 unități, tot off-set. Arată bine, de altfel. Nu funcționau. Nu prea au comenzi. Vrea să vândă și să emigreze. Sau să-și găsească un partener. Banca Dacia-Felix îi ia 130% dobândă. Evident, nu poate face față. Dorel Rațiu, care e cu noi, face

aceeași observație ca mine. Tehnica s-a dezvoltat mult din 1974. „WEB"-ul nostru (tiparnița noastră) e mult mai mică. Are doar trei unități, în loc de patru, și totuși produce policromie.

Ne duce Dorel, apoi, pe primul lac la Someșul Rece, să inspectăm terenul lui. Poziție foarte frumoasă. Aș cumpăra și eu un hectar, loc de casă. Mi-a oferit ce parte vreau eu din terenul lui, la un preț de 15 milioane lei. L-aș lua imediat, căci valoarea banului scade tot timpul.

La timp, la 11.30, la UMRL. Ședință foarte reușită. Le vorbesc despre AAN, Parteneriatul pentru Pace, Seminarul de la Sinaia. Implicațiile. Am criticat politica lui Iliescu în privința Republicii Moldova, Basarabiei, Bucovinei de Nord.

Părintele Brânzaș m-a întrebat despre recunoașterea adevăraților naționaliști, referindu-se la legionari. Le-am explicat. Suntem pentru democrație, nu pentru înlocuirea totalitarilor de stânga cu totalitarii de dreapta. M-am folosit de ocazie să denunț Congresul de la Paris, la care au fost Constantinescu, Coposu, Doina Cornea, Congres organizat de legionari. Tot legionarii organizează „Romfest"-ul. S-au anunțat Emil Constantinescu, Doina Cornea, Ana Blandiana etc., ca participanți. Așa-i convingem noi pe occidentali că mergem spre democrație? Nu sunt atât de naivi. Ei știu ce reprezintă aceste organizații.

Scurt interviu la Radio Cluj. Cu minibusul lui Geomolean la Beliș.

Ne-am oprit la Călățele unde este alegere de primar. Nu ne-a așteptat. Avea treabă la câmp. Am vorbit cu nevasta lui. Femeie de treabă, de altfel.

E frumos la Beliș. Am făcut o mică croazieră pe lacul de acumulare care e vast: 24 km. Și aici mi s-a oferit teren: 1000 m^2. Să vedem. E cam departe de Cluj. Totuși ar merge.

Duminică, 24 Iulie 1994

Plecăm de la Beliș exact la 8.55 dimineața. Sosim la hotel (Continental) în centrul Clujului, la 9.10 a.m. Deci, nu e așa de departe, dacă circulația e normală. Ne-am oprit la hotel ca să-mi schimb cămașa și hainele și ne-am dus la sediul Partidului, pe strada Pavlov. Au schimbat totul. Au desființat dormitorul meu. Au pus acolo masa cea mare din sufrageria originală, care a fost transformată într-o sală de ședință: un mic birou prezidențial în colț și în rest, doar scaune pliante, aranjate în semicerc. Subsolul, deci nivelul grădinii, unde își avea tineretul sediul, transformat în club.

La despărțire Geomolean mi-a cerut să-l susțin să înființeze un post de TV, căci e sigur că va obține licență de la CNA (Raveica). De asemenea, îmi cere să cumpăr parte din pământul lui din Beliș, la $10.00 metrul pătrat. M-a cam presat. Ăsta este motivul pentru care mă tot invită, e clar acum, și prețul e exorbitant.

Adunarea primarilor și consilierilor PNȚCD începe după 10.30, în loc de 10.00, cum fusese programat.

Sârbu deschide ședința. Dă cuvântul lui Matei Boilă, care vorbește, nu rău, dar dezlânat, cam lung și pe un ton plângăreț de predică bisericească. Probabil că așa vorbește întotdeauna. Urmează Ciovârnache. Mai bine de o oră. Citește Statutul în întregime. Pe urmă, alte indicații și informații.

Îmi dau, apoi, mie cuvântul. Alegerile viitoare sunt câștigate, dacă explicăm situația la care ne-au adus patru ani și jumătate, acum, și șase ani și jumătate, de guvernământ sub Iliescu, în 1996. Trebuie să mergem în teritoriu și să oferim o alternativă clară. A vorbit apoi, Sălcudeanu. Pompos, ca de obicei, dar destul de practic.

Au urmat întrebările. Aproape toate adresate mie. Ce se întâmplă în Convenție? De ce n-avem un program scris, bine definit? Ce se întâmplă la liberali? Semnificația alianței lor cu Manolescu? Năbăbau vorbește despre „catastrofa" alegerilor din 1992. Sunt de acord cu el, deși unii dintre liderii noștri consideră rezultatele din 1992 un „mare succes".

Pe la orele 13.00 îmi cer scuze căci trebuie să mă duc cu prietenii mei în teritoriu, la Gherla și Dej. Marcel Mânzat, Președintele PNȚCD Dej vroia să vină cu noi. E imposibil, n-avem loc în mașină. Câteva minute mai târziu sosește Dorel Rațiu în Mercedesul lui. Pune un giroscop pe acoperiș. Îl oprește un polițist, dar îl lasă în pace. Conduce mașina între 100-140 km pe oră. Dă drumul sirenei ori de câte ori avea mașini de întrecut. Lumina roșie și giroscopul, plus sirena fac minuni. Toate mașinile se dau la o parte. Ajungem la Gherla în timp record. „Aici m-am născut", mi-a spus Dorel, când am trecut prin Iclod. La Livada mi-a arătat atelierele de tâmplărie ale vărului său. Acum vreo doi ani le-am vizitat, îmi aduc aminte. Ei sunt toți penticostali. Dar Dorel nu e bigot. Ne oprim câteva minute să-i cunosc părinții. Amândoi, mici de statură, dar vioi. Mai ales mama lui Dorel.

Întrunirile și la Gherla și la Dej au fost bune. Dar puțină lume. Vreo 30, în total. Vâtcă e de vină. Le-a anunțat greșit. O mare mulțime m-a așteptat imediat după slujbă, la Gherla. Deci, pe la orele 13.00. Noi am

sosit la 3.00. La fel, și la Dej: am sosit la la 4.10 în loc de 1.30, cum fusese anunțat. Organizarea, dezastruoasă. Mai bine nu veneam deloc. Toți cei care m-au așteptat ore întregi, au plecat nu numai dezamăgiți, dar montați împotriva mea. Normal. Eu voi fi criticat. Le-am spus, în mașină după adunări, că dacă așa organizează lucrurile, nu mai vin deloc. Sunt tare plictisit.

La întoarcere de la Dej ne oprim la Dorel acasă. Adică acasă la părinții lui. Mama, femeie harnică. Ne dă o masă bună. Șnițel și costițe cu cartofi. Apoi sărmăluțe calde și tot felul de prăjituri. Dar numai apă minerală și sucuri. Ei nu beau alcool.

De la Gherla la Cluj. Dorel stabilește un record, dacă mă iau după Victor Marian. Am ajuns într-o oră, ceea ce înseamnă o medie de 100 km pe oră. Cu aceeași metodă: giroscopul și sirena. Cred că a încălcat toate regulile circulației. Eu, cu centura de siguranță încins, am moțăit aproape tot timpul cu ochii închiși, deși eram în față, în „the suicide seat". Conduce foarte bine Dorel.

La despărțire stăm vreo 10 minute la taifas. 1) E gata ca el să organizeze campania electorală pentru mine, când vin alegerile. Are foarte multe mașini. Putem organiza adevărate convoaie ca să impresionăm alegătorii. 2) E gata să pornească o stație de benzină lângă Turda împreună cu mine, juma-juma. E vorba de o investiție de vreo 200 de milioane de lei. 3) Să-i găsesc o nouă bancă. Dacia Felix îl susține din plin, dar la o dobândă de 135%. Lucrează pentru bancă, în ultimă analiză. Datorează 1,8 miliarde de lei. Ar vrea să scape de această datorie, dacă ar putea să negocieze un nou împrumut la o dobândă rezonabilă. Ar plăti chiar dublul ratei ce poate fi obținută în valută în Occident. Mi-ar da și o participație în toată întreprinderea lui, dacă i-aș obține un astfel de credit.

O ieșire în teren amestecată, ceva părți bune, restul, îngrijorător.

Sunt în avion când scriu acestea, azi,

Luni, 25 Iulie 1994

La aeroportul din Cluj l-am văzut pe Konya-Hamar. Îmi confirmă că în Budapesta au avut loc niște explozii în Catedrala de pe Gelért. S-au distrus vitraliile. Nu se știe cine e făptașul.

La Cluj, Virgil Popescu, care, împreună cu Maria-Ana Dumitrescu, a alcătuit dicționarul „BURSA", mi-a adus un prim număr din lucrarea lui. Broșat rudimentar, bineînțeles. Eu i-am scris „Cuvântul înainte".

Am avut cu mine și cartea lui Iliescu, *Revoluție și Reformă*. Am zis că voi scrie nu o recenzie, ci o apreciere pentru *Vocea României*, organul guvernului. Din păcate, pur și simplu, n-am avut răgazul necesar s-o citesc. Și nu vreau să scriu ceva fără ca să fiu în temă. Le-am comunicat acest lucru, cu regret.

Iliescu a fost operat de pietre la ficat. Nu se știe cât de gravă e boala. De altfel, și la el, ca și la Coposu, totul e acoperit în mister.

La Conferința de Presă a PNȚCD se anunță că Coposu merge foarte bine și se va întoarce la 10 August. Ședință la orele 13.00, a parlamentarilor PNȚCD, pentru a determina contribuția fiecăruia de 490.000 de lei pe lună, sumă forfetară pentru biroul din teritoriu al parlamentarilor. Majoritatea au oferit 50.000 de lei, justificând fiecare, în felul lui, de ce. Eu le-am spus că-mi voi justifica și organiza singur biroul și le dau, din fondurile mele, 200.000 de lei lunar. Problema, rezolvată.

La sugestia mea, Doina trimite somații astăzi lui Manolescu, pentru *România Literară* și Redacției ziarului *Dreptatea*. Ne datorează 2.121.050 de lei și respectiv, 2.227.400 de lei. Lui Manolescu i-am dat deja 39 de milioane de lei în hârtie și tehnoredactare. Suma ce ne datorează acum este doar pentru hârtia consumată la ultimele trei numere 27, 28 și 29. Le-am pus în vedere că dacă nu plătesc, nu mai putem tipări.

Leo și Ingrid Ungur vin să mă vadă. Sunt aici pentru publicarea cărții tatălui său, Victor Ungur Zlăsteanu. E o culegere de articole, comentarii, note despre el și câteva din poeziile scrise de el. Culegerea e făcută de Victor Isac.

Ion Varlam vrea să bată o medalie comemorativă, 23 August 1944-50 de ani. Îmi cere să semnez eu comanda. O fac, dar nu pe hârtia Parlamentului care are emblema republicană en tête. Ar fi absurd, din moment ce medalia arată chipul Regelui Mihai.

Marți, 26 Iulie 1994

Christian Bell, aici. El e cel care vrea să construiască în jurul Lacului Cernica. Voi căuta să-l ajut. Eu am proprietatea vecină, în Pantelimon.

La Grupul de Dialog Social. Se lansează cartea lui Nestor Rateș, *Revoluție încâlcită*.

Sosesc târziu. Rateș vorbea deja. Foarte multă lume. John Davis era așezat într-un fotoliu în fața estradei. Un altul, lângă el, era gol. Acolo m-am așezat, când mi s-a făcut drum liber la sosirea mea. A fost atacat

de un necunoscut „profesor de istorie", care n-a citit cartea, după spusele lui. Altfel, numai elogii.

Lung interviu cu revista *Capital.* Seara, târziu, vine Ion Costin Grigore, avocatul care m-a sfătuit când am venit în România. Mi-a adus cartea lui, *Cucuveaua cu Pene Roșii,* cu dedicația: „Dlui IR, scriitor de talent, politolog și om de mare omenie, adevăratul patriarh al democrației românești, erou principal al acestei istorii neromanțate, omagiul autorului". Și-mi indică paginile unde se referă la mine. Iarăși se oferă să mă ajute. De ce tocmai acum? Și de ce a dispărut acești ani? Știa de Rodean. Îmi spune că el poate fi „pus cu botul pe labe". Astăzi, are o tipografie, „Rodan lud", făcută cu banii mei și cu piesele și mașinile comandate cu banii Tiporex-ului.

Miercuri, 27 Iulie 1994

Primarul PAC al Ploieștiului, Victor Săvulescu, vine cu Ionuț Anghelescu. Schimb de vederi. E pentru mine. Se plânge de lipsa de activitate și ieșire la țară a Convenției Democratice.

Doamna Danielescu, Maria Vașchir și Silviu Petrescu, toți marginalizați în PNȚCD. Îmi aduc plângeri și foi volante care denunță „PNȚ Comunist Democrat".

La John și Helen Davis. Se retrage în curând. Operația a fost reușită. Le-am vorbit deschis. Dacă mă vor susține (americanii), eu voi încerca să fiu din nou candidatul Opoziției. „Aș fi încântat, a fost reacția lui. Voi veni imediat când vei fi Președinte. Problema ta e să fii numit candidat al Convenției". Vei avea o statuie. Unde o vrei, i-am spus, glumind.

Categoric, ei nu sunt nici pentru Coposu, Constantinescu etc. și nici pentru Iliescu. Vor stabilitate și vor ca țara să meargă spre democrație.

Aranjându-mi hârtiile adunate vraf, găsesc necrologul lui Tuți Cenariu. A murit la 18 Iulie. Ce mult a însemnat femeia asta pentru mine, când eram adolescent! Dumnezeu s-o odihnească!

Joi, 28 Iulie 1994

La ceremonia primei promoții de absolvenți ai Academiei de Poliție „Ioan Alexandru Cuza". Văcăroiu, Năstase, Tărăcilă, Chiuzbaian, dar mai ales directorul Academiei. Au vorbit foarte bine, ceremonie înălțătoare.

Au insistat să merg la banchet. Eu îi aveam pe Micu și pe Bogdan Mezei acasă și la orele 13.00 îl așteptam pe Cristian Popescu la masă. Am cedat, totuși, și am stat câteva minute la începutul banchetului,

prezidat de Ministrul de Interne, Tărăcilă. A trebuit să plec, totuși. Iarăși a venit Directorul Academiei la mine. Îmi luasem deja rămas bun de la Tărăcilă și de la ceilalți din jurul lui. M-a dus din nou în sală și a anunțat la microfon că regret, dar trebuie să plec. Toată sala, peste 1.000 de persoane, s-au ridicat în picioare și au cântat „La mulți ani". Le-am mulțumit, și le-am urat mult succes spre binele neamului. N-am fost prea inspirat. În fine, mi-a rămas în minte sentimentul cald de prețuire, chiar de admirație cu care sunt copleșit de tineret. E un fenomen interesant și nu cred că mă îmbăt cu apă rece.

Cu Mezei, tatăl și fiul, am vorbit de mormintele familiei. Mi-au spus că totul e acum amenajat. Au plătit 50.000 pentru scoaterea tuturor bălăriilor și au angajat o pereche pentru sarcina de a le păstra îngrijite.

Le-am dat 25.000 de lei pe lună pentru treaba aceasta. Mezeiștii și-au întabulat casa Rodicăi Moldovan pe numele lor, potrivit testamentului ei. Mi-au spus că Mia le-a declarat că pe ea casa n-o mai interesează.

Cu Cristian Popescu am vorbit foarte deschis. El spune că e Secretarul Convenției, nu al lui Emil Constantinescu. E de acord că eu aș fi obținut rezultate mai bune decât el, dacă aș fi fost eu candidatul Convenției. Alianța Civică îl va propune pe Emil să fie acum adoptat, la ședința din 3 August. Eu nu voi fi prezent. „Dacă va fi adoptat, va fi greu să mai fie schimbat", spune, și are dreptate. Am discutat în amănunt de ce eu aș fi mai potrivit pentru alegerile din 1996. Pentru asta, însă, am nevoie de sprijinul Convenției. Va tatona terenul.

După masă, vine Ion Puiu la mine. Tot cu Basarabia și Bucovina de Nord. Să facem o acțiune pornită de UMRL și cu tot felul de alte organizații neguvernamentale. Să strângem 250.000 de semnături pentru inițierea unui proiect de lege. Să-l forțăm astfel pe Iliescu să ridice problema la Națiunile Unite. E nerealist. Uită că noi suntem semnatarii Acordurilor de la Helsinki și că nu-i putem forța mâna lui Iliescu.

Singurul fel în care putem ajunge unde trebuie e prin câștigarea conducerii PNȚCD, apoi a Convenției și a alegerilor din 1996. Atunci, da. El vrea să mă susțină. Sunt singurul care poate reîntregi Partidul. Vorbește frumos de mine, acum. Se referă la datoria mea ca urmaș al memorandiștilor etc. Dar e tot cum îl știu: vag, nepractic, nerealist. A fost complet marginalizat de Coposu. Se referă la marele sprijin ce are, dar refuză să-mi dea nume! De ce?

Doina e punctuală, pentru prima dată. Sosește la 7.00 p.m. precis. Câteva minute mai târziu vine Fernandez cu Cristian Constantinescu.

Eu lucram în biroul meu ca să mă descotorosesc de toate hârtiile încărcate pe masa mea de scris. Vreo 20 de minute mai târziu vine și Fitzgerald. Stăm până târziu împreună. Până la 11 seara. Discutăm de toate. Masă bună, prea copioasă.

N-am reușit să obțin o declarație clară de la Fernandez că dacă obținem controlul SOTI, vom avea și aparatura cu care i-a înzestrat International Media Fund.

Vineri, 29 Iulie 1994

Doina a venit cu mine la aeroport. Când mă întorc la București, probabil pentru a vorbi despre 23 August la Academie, ea va fi deja plecată. Îmi spune că nu-i vine să creadă că vom fi despărțiți un an de zile, după ce am lucrat așa de strâns, împreună, în ultimii patru ani și jumătate.

În avion vin tinerii să-mi ceară autografe. Ilie Dumitrescu, fotbalistul, vine să-mi vorbească. E mândru că fotografia lui apare pe pagina primă a *Cotidianului* de astăzi. E cu Pușcoci, managerul lui. Merg la Londra să semneze un contract pe patru ani cu Tottenham Hotspurs. Steaua ia trei milioane și jumătate de dolari și Ilie, 750.000 de dolari pe an, în mână. Excelent contract. Mi-au vorbit amândoi de admirația ce o au pentru mine, nu numai ei, dar tinerii, în general.

Luni, 1 August 1994

Alaltăieri și ieri am stat acasă în Arlington House. Am citit mult și am dormit.

Marți, 2 August 1994

Am recitit caietul cu versurile lui Viorel Tilea. A avut mare pasiune pentru Eleanor și evident, o mare potrivire sexuală între ei. Caietul n-are decât 44 de pagini. Poemele sunt în românește și franțuzește. Nu i le-am dat Ilenii, pentru că nu vroiam nici s-o fac să sufere și nici s-o șochez.

Ultimele două pagini: 44 - 45 - 14 Iunie 1950:

„Taci inimă"

„Taci inimă / taci / ca pământul / pe care-l / calci.
Nu scrâșni / Taci / Nu-ți vărsa / Amarul, / Taci.
Suportă / tot, / nedreptăți, / injurii, / foc.
Și setea / mare / după amorul / pierdut / sufocă.

Taci inimă / taci, căci / numai astfel / poți / să crăpi.
Taci inimă / taci, / ca pământul / pe care-l / calci".

Notă: Versurile astea obișnuia să le spună Tăicuțul ori de câte ori avea o decepție, o mare durere. A și murit de inimă, dormind, după dejun. Măicuța a auzit un suspin adânc și Tăicuțul nu mai era între cei vii.

Asta e tot ce a scris Viorel. Cuvântul „taci" în strofa a 5-a a fost tăiat de el, nu de mine.

Am luat prânzul cu Nicolae și cu Ronnie Ingram, managerul băncii noastre.

La cină, la Restaurantul Bentley's, cu Arthur și Evelyn Butler, Peter și Ann Johnson. Foarte plăcut. Nimic special. Julian Amery îmi spune că John Major e acum „firmly in the saddle". Ceea ce, după el, e un semn bun. Tony Blair, noul lider laburist are popularitate acum, dar lucrurile se vor schimba, o dată cu îmbunătățirea situației economice.

Toți sunt plecați în vacanță: Douglas Hurd, Tony Blair, Sir Geoffrey Pattie etc. De altfel, n-am venit la Londra ca să fac politică.

Miercuri, 3 August 1994

Primesc o comunicare despre Convenția Democratică de astăzi. S-a decis ca Președintele CD să devină candidatul Convenției la alegerile din 1996. Asta nu înseamnă că Emil Constantinescu va rămâne Președinte CD.

James Lee și A.G. Hillier, împreună cu Stephen Lloyd și cu Nicolae, discutăm posibilitatea preluării SOTI. Perspectivele nu sunt bune.

Vineri, 5 August 1994

Mă simt foarte vinovat că am scos familia din România, după șase sute de ani de existență. Copiii fraților mei Radu și Mircea nu se vor mai întoarce. Singurul care mai are o șansă să se afirme ca român e Alexandru. El e trei sferturi român. Dacă îl stimulez să fie așa, poate familia nu se stinge.

La 5.45 p.m. luăm trenul de la Paddington la Didcot: Godfrey, Elisabeth, Stephen Tumin și cu mine. La Didcot ne așteaptă Eve, soția lui Godfrey, cu mașina. Sosiți la Buckland, unde Godfrey, fratele lui Elisabeth, își are casa de la țară, facem baie în piscină. Culegem fragi și luăm o cină splendidă pe terasa casei lor. Tipic englezească atmosfera. Gazon, tuns cu grijă, garduri vii, manicurate pe margini și arbori

mari, înalți, de diverse nuanțe verzi, în fundal. Se înserа. Am vorbit de toate. Stephen e inspector general al închisorilor. Are multe de spus.

Sâmbătă, 6 August 1994

Cu mașina, direct la biserica din Chewton Mendip pentru botezul băiețașului lui Felicity. Biserica e frumoasă, cu porțiuni saxone, un arc românesc, altele normande, și cu adiții din sec. XIV-XVI. Ceremonie intimă, deși biserica a fost plină. A oficiat Christopher, tatăl lui Felicity și frate al lui Elisabeth. Pe copil l-au botezat Matthew Guy, după socrul meu.

Recepție mare. 150 de persoane, într-un mare cort ridicat special pentru această ocazie. Peisajul, atmosfera, totul nu putea să fie în altă parte a lumii decât în Anglia, la țară.

Duminică, 7 August 1994

Nepotul nostru, John Pilkington, fiul lui Christopher, ne duce cu mașina la Indrei. Christopher e băiat frumos, înalt de 189 cm, locuiește în Australia de nouă ani. Vrea să emigreze acolo permanent cu prietena lui, daneză, cu care trăiește acum în Aarhus, Danemarca. Și ea e excepțional de frumoasă, blondă autentică.

Indrei locuiește într-un *cul-de-sac*, Spring Garden, Frome. Are o casă pitorească la capătul unei străduțe pe malul râului Wells. Pace, liniște, vecinii lui, toți, par împăcați cu viața. John, cu care împarte un gard viu, îl asigură că nu va începe o crescătorie de porci pe tarlaua ce-i aparține și pe care o privești din pridvorul-terasă al casei lui Indrei. „The Old Dye House" se cheamă. Adică locul unde se vopsea lâna pe vremuri. Indrei mi-a arătat, printre altele, *The Penguin Atlas of Medieval History* by Colin McEvedy, publicat în 1961. La pagina 78 apare o notă de subsol: „The Latin-speaking Wallachians + Moldavian, inhabiting modern Romania, are first mentioned at the beggining of the 14th century. Their later claim to be descendants of the Roman colonists planted there in the 2nd century A.D. seems tendentions and improbable, for the Romans widrawal from Romania (270) and the appearance of the Vlach states are separated by a millenium in which the country was the property of Slaw and Nomad and which is devoid of all evidence of Roman survival. Almost certainly the Vlach come from the western Balk and only migrated into Romania as the nomad abandoned it in the late 13th + early 14th century".

Exact teoria lui Rössler!!

Luni, 8 August 1994

Masa la Roger și Fiona Potter. Fiona e fata lui Sir Richard Pilkington. O știm de când s-a născut. Casă și proprietate frumoasă. Roger a fost coleg de an cu Indrei, la Bryanston. Conduce o organizație de voluntari, un fel de „Peace Corps", pentru tinerii care și-au terminat liceul, dar încă n-au intrat la universitate. Ar putea să fie foarte util pentru noi, românii.

Ceaiul la Betty, cu cele două fete, înalte, blonde. Locuiesc într-o casă frumoasă, veche, de la finele secolului 18 și începutul celui de-al 19-lea în Mere. Indrei ne-a dus acolo pentru că soțul ei e în închisoare. E alcoolic, a comis fraude în societatea de caritate pe care o conducea.

Am vizitat din nou Catedrala din Salisbury. Remarcabil turn și fereastra mare din spatele altarului e o creație modernă, dedicată organizației și operei „Amnesty".

În stație, așteptând sosirea trenului, Indrei mi-a vorbit de problemele lui. Pare mult mai bine. Și-a găsit echilibrul.

Marți, 9 August 1994

Bob Hughes de la Rougemont vine la mine. Voi continua să fiu membru la Lloyd's.

Terry, care a instalat tiparnița la București, vine cu justificări puerile pentru accidentul cauzat de șurubul lăsat nestrâns. Îmi arată și *Cotidianul* de ieri. Sunt șocat de publicitatea acordată Convenției Democratice: Băcanu, Ticu Dumitrescu, Diaconescu și Emil Constantinescu.

Spun acest lucru Doinei, la telefon. Cine a făcut pagina? „Stoiciu", a fost răspunsul.

Nu mai înțeleg nimic. Ziarul meu, cu banii mei, facem propagandă pentru o formulă în care eu nu cred. Constrângerile democrației, îmi spun.

Miercuri, 10 August 1994

Ne sculăm la 5.30 dimineața, să împachetăm. Avionul pleacă cu întârziere, așa că sosim la 11.00 a.m., la Geneva. Până ne cumpărăm bilete pentru Zermatt, înregistrăm bagajele ca să le trimitem înainte, se face 11.30.

Sosim la 77 Chemin Louis-Degallier, abia la 11.55. Eu scrisesem Regelui că vom sosi în jur de ora 11.00. În fine, ne așteptau. Regina a luat-o pe Elisabeth la o parte, în salon și Regele și cu mine ne-am dus

în biroul lui. Eu îi spusesem că aș dori o jumătate de oră. De fapt, am stat 40 de minute, ultimele fiind reținut de el. Cum timpul era limitat și taxiul mă aștepta afară, am intrat imediat în subiect.

Dacă a avut recunoaștere din partea aliaților pentru actul de la 23 August? Da, mi-a răspuns. Prima, din partea lui Stalin, care i-a dat Ordinul Victoriei. I l-a prezentat Tolbuhin. Apoi a venit de la Truman, care i-a acordat Legiunea de Merit, cu o frumoasă citație, subliniind faptul că, mulțumită acțiunii lui, frontul german a trebuit să se retragă 500 km spre nord-vest. De la englezi, nimic. La București era Stephenson ca reprezentant al aliaților pe linia militară. Schuyler era omologul lui american și Jos Berry, ambasador.

Trebuia să întreprindă ceva, fără întârziere. Sovieticii erau deja în Moldova. Ideea ca să-i oprească pe linia defensivă Galați-Nămoloasa, pur și simplu absurdă. Pe Antonescu nu putea să-l grațieze, pentru că prin lege actul trebuia semnat de Ministrul de Justiție. Altfel, nu era valabilă grațierea.

Am vorbit apoi de Constantinescu. L-a primit la Paris. Emil Constantinescu i-a afirmat că-L va aduce în țară, dacă va fi ales Președinte. L-a văzut și pe Coposu. „Avea 39 temperatură. Arăta teribil de prost. La Congresul lor nu m-am dus. Eram la Paris pentru interviul ce am dat la televiziune. Ei au venit la mine".

I-am explicat ce s-a întâmplat cu Stroescu, imediat după Congresul ăsta. „Americanii nu sunt atât de naivi. Ei au știut perfect de bine că acel congres a fost organizat de legionari. Cum va fi și acest ROMFEST de la Los Angeles. E o mare greșeală. Constantinescu, Ana Blandiana, Doina Cornea, toți merg. Așa au anunțat. E organizat în principal de legionarii de la Hamilton din Canada.

După mine, îi spun, Coposu e responsabil pentru eșecul nostru, al Opoziției. A făcut-o din ambiție personală. El să fie omul destinului. Acum e bolnav. Ce va face? A creat un vid în jurul lui. Face la fel ca și cu Maniu. Nu tolerează decât yes man. Au început deja luptele pentru succesiune. Diaconescu, Gabrielescu, Radu Vasile, Ciumara și Ulm Spineanu. Toți aspiră. Să vedem ce se va întâmpla.

„Doar pe Ciumara îl cunosc. Ceilalți n-au fost la mine", mi-a răspuns Regele.

Eu sunt convins, i-am spus, cu Emil Constantinescu nu vom câștiga. Cu bărbuța lui și cu vocea spartă, nu merge. Țara are nevoie de un father figure.

Ca de obicei, nu s-a pronunțat.

Elisabeth mi-a povestit apoi conversația ei cu Regina. „E greu cu românii. Sunt așa de agreabili, de pozitivi. Și apoi, fac cu totul altceva decât au promis", i-a spus. Și, referindu-se la mine, când Elisabeth i-a spus că ar trebui să mă retrag și să scriu o carte: „E un om bun (he is a good man) și scrie bine".

Taxiul ne-a dus direct la biroul Reuters. Philip M. Stone și Graham Williams ne-au primit și ne-au dat o masă bună la un restaurant din vecinătate. Conversație extrem de interesantă. Strict politică. Graham știa de mine. M-a văzut de mai multe ori la televizor. Vroiau să aibă opinia mea despre Iliescu. Șansele Regelui, situația economică etc.

N-am reușit, din păcate, să obțin serviciul lor de fotografii în culori, gratis. Voi continua însă, nu mă las bătut!

Joi, 11 August 1994

Conflict cu Doina. Vrea să i se plătească 100.000 de lei pe lună în timpul absenței ei. Nu e o sumă mare, dar ar fi trebuit să-mi vorbească de ea. Am acceptat, totuși, dar ea pretinde că eu am fost de acord cu această plată de la început. Nu e adevărat.

Primesc un FAX, cu un extras din *Evenimentul Zilei*. Paul Barbăneagră îl face pe Corneliu Vadim Tudor „jigodie" și pe mine „paranoic" pentru că încerc să divizez exilul. Evident, se referea la afirmația mea că Congresul de la Paris, din Mai, a fost organizat de legionari.

Vineri, 12 August 1994

Am dormit teribil de rău astă-noapte. Toată ziua, tot felul de gânduri negre.

Pe la 6.00 seara reușesc să vorbesc cu Doina. Îmi spune de atacul împotriva lui Manolescu scris de Gabriela Stoica. Cristian Teodorescu, omul lui Manolescu, l-a aprobat. Doina l-a văzut. 3.200 de exemplare au fost expediate. Dar restul ediției a fost ars. S-a înlocuit articolul Gabrielei cu ceva scris de Munteanu și s-a expediat a doua ediție. Atât Teodorescu, cât și Doina i-au scris lui Manolescu.

Am aprobat acțiunea lor.

Sâmbătă, 13 August 1994

Aseară, târziu, îmi telefonează Cristian Teodorescu. După el, articolul Gabrielei răspundea tuturor criticilor aduse de *România Liberă*

lui Manolescu personal și PAC-ului, care ar trebui să se cheme CAP. Îi spun că nici eu nu sunt de acord cu formula Convenției Democratice. A fost inventată de Coposu și este ineficace. Cu ea nu vom putea câștiga electoratul niciodată. „Să decidem asupra unei linii politice și vom urma-o cu toții", a fost reacția lui Teodorescu.

Telefonez Doinei azi-dimineață. Îi relatez conversația mea cu Teodorescu și faptul că, după el, vor avea loc mari lupte pentru succesiunea lui Coposu. „Nu cred. Coposu va reveni în țară și nu va demisiona. Acum se decide soarta Convenției. Chiar astăzi e vorba ca Manolescu să semneze hotărârea Convenției ca președintele ei să fie candidatul nostru la Președinție, la alegerile din 1996", a fost reacția ei. S-a plâns, pe urmă, că o trimit în America ca să mă descotorosesc de ea, că n-am făcut nimic pentru ea, ca să-i pregătesc terenul acolo. Că nu i-am dat adrese, legături, cum au făcut ceilalți. Că nu i-am facilitat ca ea să fie „visiting professor" la Georgetown (Catedra „Ion Rațiu"!) și multe alte reproșuri. E extraordinar! Femeia asta a reușit să facă mai mult decât oricine în acești patru ani și jumătate, de când ne cunoaștem. Azi reprezintă ceva în România. Totul, prin ziarul meu. Ca să nu mai vorbesc de nenumăratele călătorii făcute în străinătate, banii ce a câștigat, facilitățile ce are... În fine, așa e ea: vrea totul; și-l vrea dacă nu deodată, fără întârziere!!

Doina îmi spune că la București se zvonește că Regele vine în țară pe data de 23 August, însoțit de Coposu. Mi-am exprimat mirarea. Când l-am văzut, Miercurea trecută, nu mi-a spus nimic, deși am vorbit foarte mult despre 23 August și despre cuvântarea ce urmează să o fac la Academie. Se pare că Băcanu a lansat zvonul.

Am telefonat Regelui. Mi-a răspuns Principesa Elena, căci Regele și Regina erau plecați. Le-am lăsat un mesaj să mă sune mâine dimineață.

La radio – BBC World Service – se anunță moartea lui Manfred Wörner. Avea doar 59 de ani. Primul german, Secretar General al NATO. Tip foarte bine. Nu mi-aș fi putut închipui că suferă de cancer. Mare pierdere.

La 11.00 seara precis îi telefonez Doinei, cum aranjasem. Maică-sa îmi dă numărul de telefon al lui Spanily căci acolo e cu Mărgărita Geică. Discută ultimele aranjamente.

Îmi spune că Manolescu a semnat protocolul Convenției, prin care Președintele CD este, automat, candidatul la Președinție în 1996. El n-a vrut s-o facă, dar majoritatea, inclusiv Dinu Patriciu, Boroianu au

fost pentru. Să vedem ce consecințe vor decurge din această semnare. În tot cazul, Manolescu a anunțat că el nu va candida pe lista CD!!!

Duminică, 14 August 1994

Lucrez la cuvântarea mea pentru 23 August.

Luni, 15 August 1994

Trimit un FAX la NATO să-mi exprim condoleanțele și o scrisoare personală, soției lui Manfred Wörner. Indiscutabil, e o pierdere mare, atât pentru Occident, cât, mai ales pentru noi, cei din Europa de Est. El ne vroia incluși în NATO. Năstase, la telefon, a fost de acord să fac acest lucru. El trimisese deja un mesaj similar din partea Camerei Deputaților.

Regele Mihai îmi telefonează. Îmi confirmă că nu merge în țară pentru ziua de 23 August. Cer Mărgăritei să publice acest lucru pe prima pagină. Poate în ziarul ce merge mâine la tipar. Îmi spune că a făcut-o astăzi și va apărea mâine.

Condoleanțele ce am trimis la NATO, și doamnei Wörner, vor apărea poimâine.

Miercuri, 17 August 1994

De două zile am un spasm teribil la mușchii din spatele gâtului. Nu exact din ceafă; de la baza craniului, mai degrabă. Cu alte cuvinte, nu pot mișca capul decât în jos, spre piept, din poziție verticală. De dormit, n-am dormit deloc. Am mai moțăit, mai ales așezat în fotoliu, căci era imposibil să așez capul undeva, în orice poziție, fără dureri insuportabile. I-am spus Elisabethei că, cu astfel de dureri, este imposibil să înduri viața. Singurul fel de a le suporta câtuși de puțin: nenumărate băi fierbinți. În fine, azi-dimineață la 11.00 m-a primit doctorul Lutz, medicul meu curant, aici. Mi-a dat o injecție și mi-a prescris niște tablete. Pe la 6.00 p.m. m-am simțit, treptat, aproape normal. Extraordinar! De la disperare, la normalitate în decurs de șapte ore!! Mi-a explicat doctorul de ce. Tensiunea nervoasă, rezultatul unei surmenări profunde, acumulată de o vreme mai îndelungată care a ieșit la iveală, aici, în zilele de odihnă. Odihnă a fost, dar de lucrat am lucrat tot timpul. Sporadic, e adevărat. Am citit și două cărți fără nici o legătură cu politica, una franțuzească, alta englezească: *The English Patient*, scrisă de Michael Ondatje, câștigătorul Premiului Brooker, în 1992.

Seara, mai multe conversații. Toate pozitive, cu Nicolae și cu Indrei. Apoi cu Cristi Teodorescu și cu Mărgărita Geică. Toate pozitive. Ileana, fiica lui Viorel, îmi telefonează. Vroia să-mi afle opinia despre manuscrisul ei. Nu l-am citit pentru că încă nu mi-a venit de la Londra, deși mi-a fost expediat prin DHL.

În fine, eram la cină când îmi telefonează Doina din Syracuse. O chem 10 minute după aceea.

Conversație lungă. De ce am trimis-o acolo? Tu ai vrut să mergi. „De fapt a fost un șantaj". Mi-a cerut să-i las *Cotidianul* moștenire, ceea ce am refuzat. Apoi, când și-a dat seama că nu cedez, a avut crizele, plânsetul etc., ca să mă facă s-o opresc să meargă.

Nu i-am spus ceea ce i-am spus lui Indrei, când ne-am plimbat împreună pe peronul gării Salisbury. Tocmai îmi spusese că înțelege și nu condamnă legătura mea cu Doina. L-am ascultat, căci e volubil și interesant când își dă drumul. Și, cum am notat deja, a redevenit normal în mare parte. I-am spus: Eu nu l-am înțeles niciodată pe Arthur Koestler. Un om de talia lui, de inteligența lui, cum a putut să permită iubitei lui să se sinucidă cu el. El putea s-o facă. Și-a dat, probabil, seama că puterea lui de creație dispăruse și nu se mai suporta. Dar s-o ia cu el pe femeia care-l adora, dar care abia avea jumătate din vârsta lui, care avea toată viața de maturitate în fața ei, mi se pare un act de egoism inuman, feroce. Este ce făceau indienii cu tinerele lor neveste care se aruncau, mai cu voie, mai fără voie, pe rugul de imolare a corpului lor neînsuflețit. Dacă cineva mă iubește cu adevărat, eu vreau ca viața ei să fie mai bună, mai bogată, din toate punctele de vedere, după dispariția mea.

Joi, 18 August 1994

Mă simt mult mai bine. Am dormit astă-noapte. Strâng lemne din pădure. Supraveghez lucrările de reconstruirea zidului care amenință să se prăbușească. Ion Mohan, românul din Banatul Iugoslav, e supraveghetorul operațiilor. Șugubăț, ca de obicei. „Așa mi-s. Să trecem ceva bani de la voi, la noi. Țin eu socoteală". A venit cu nepotul său. Și va mai aduce încă un tânăr. La 20 franci elvețieni ora. Să vedem ce vor face! Tai, apoi, lemnele. Cele subțiri cu toporul. Cele groase, cu ferăstrăul electric ce-am cumpărat acum vreo 10 ani din Domodosola.

Mi-au sosit cu DHL ultimele *Cotidiene* și broșura special pregătită pentru Seminarul AAN din Sinaia. E foarte bine făcut. Îi cer Mărgăritei

să trimită un exemplar cu o scrisoare de acoperire din partea ei tuturor celor menționați în broșură. De asemenea, doresc să pregătească o cină, Sâmbătă, numai cu ea și cu Dan Spanily și o alta cu tot statul major al *Cotidianului,* Miercuri 23 August, seara.

Trimit Regelui o copie a acestei broșuri cu o scrisoare de acoperire. Descopăr, însă, că n-am copie decât după prima pagină (pe care am copiat-o de două ori!!).

Vineri, 19 August 1994

Telefonez Regelui și las mesaj pe bandă să-mi faxeze el pagina a 2-a ca s-o pot păstra în dosarul meu. Să vedem ce va face. I-am spus că am știri grave despre Coposu și că plec mâine în țară.

Ion Mohan și cu doi tineri bănățeni lucrează la zidul ce amenința să se prăbușească. L-am demolat cât trebuia. Rămâne să-l reconstruiască. Îmi place cum lucrează oamenii ăștia.

Îmi sortez hârtiile, dar n-ajung să-mi pregătesc cuvântarea. Sunt chiar îngrijorat pentru că ar trebui să fac o cuvântare serioasă. E vorba de aniversarea a 50 de ani de la lovitura de Stat făcută de Rege. Menționându-l, trebuie să notez că n-a răspuns mesajului meu în care-i ceream să-mi dea pagina a 2-a din scrisoarea mea de ieri. Se poate că nu e acasă!

Sâmbătă, 20 August 1994

Mă scol la 5.15. Am dormit bine. Mă întreb, chiar, cât îmi mai va da Bunul Dumnezeu energia să continuu în acest ritm. Elisabeth, de altfel, mi-a dezvoltat o întreagă teorie, aseară, la cină. O iubesc mult pe femeia asta. Are atâtea calități. Îi sunt devotat și n-o s-o părăsesc niciodată, orice s-ar întâmpla.

Îmi spunea că, atât pentru ea, cât și pentru mine, ceea ce mi s-a întâmplat în ultimul timp, nu sunt altceva decât semnale. Ni s-a dat, și ei și mie, un semnal că trebuie să ne ajustăm viața vârstei ce o avem. Medicii ei i-au cerut să ducă o viață liniștită. Organismul ei nu mai reacționează, defensiv, perfect. Are un nodul la sân. S-ar putea să se dezvolte canceros. Trebuie să nu mai trăiască sub constantă tensiune. I s-a cerut să-și ia o lungă vacanță. Să nu mai stea deloc în România. Pentru că acolo e tensiunea. Și-a organizat lucrurile și obligațiile, mai ales în ce privește Fundația pentru combaterea leucemiei, ca să funcționeze și fără prezența ei. Evident, am fost complet de acord.

În ce mă privește, spasmul ce m-a copleșit și virtualmente, m-a incapacitat în ultimele două zile, a fost și el un avertisment. Nu trebuie să exagerez. Ar fi mai bine, zice, Elisabeth să abandonez viața politică. Pot eu face așa ceva? După mine, imposibil. Atâta timp cât mai pot da ceva pozitiv pentru țară, voi continua. Dar durerile de nesuportat ce am avut, fără îndoială au fost un avertisment. Va trebui să aleg cu multă grijă, de-acum înainte, ce fac, cât mă zbat...! Mai bine să nu mă mai zbat. Să las ca lucrurile să se dezvolte de la sine. În favoarea sau în defavoarea mea. Nu mai are importanță! Să accept voia sorții, mai degrabă, decât să încerc să influențez soarta.

Am petrecut o seară excepțională, calmă, înțeleaptă, numai noi doi, singuri în chalet-ul nostru. Am admirat silueta cenușie a Matterhornului. „Ce prietenos, ce neamenințător pare muntele în lumina aceasta", a remarcat Elisabeth.

Trenul meu, de la Brig, m-ar fi dus la aeroportul din Zürich, direct și la timp. Dar, doar, doar. Schimbându-l la Berna, câștigam 35 de minute. Ce să zic? Peronul era enorm de aglomerat. Aveam căruciorul cu bagajul meu cu mine. Am mers cât am putut mai repede. Și, totuși, a trebuit să fiu ajutat să intru în accelerat, când deja se pusese în mișcare. Am răsuflat ușurat. Voia sorții. Vagonul următor era de clasa I. Semn bun, mi-am spus. A trebuit să schimb din nou trenul, la Zürich, ca să ajung la aeroport. Dar am făcut bine. Am fost recunoscut și acostat de două ori în marele hol de plecare. Români, dar nu mergeau la București.

La ieșirea 42, spre București, vine ambasadorul nostru la Copenhaga, Diaconu, să-mi vorbească. El ne primise foarte bine la AAN. Face o vizită de vacanță și de lucru în România. Vine Lupuțiu să ne vorbească. A abandonat politica. S-a recăsătorit. Locuiește la Geneva. Are fabrici de pâine. Prima, la Careii Mari și a început să-și construiască o alta în București, chiar lângă locuința lui Ciumara. Știe că Coposu a avut mult puroi în plămâni. Nu știe de cancer, dar medicii nu-i dau voie să plece până nu se vindecă complet. „M-am săturat de atacuri, de intrigi, de murdării; acum sunt liniștit". Mi-a pomenit și de interviul ce am dat ziarului *Capital*. „Știu că ați dat foarte mulți bani; că ați fost furat și jefuit și am aprobat că acum dați ceea ce trebuie Partidului; nu mai mult. Și a continuat: știu ce mult ați dat la Cluj, la celelalte orașe din județ, în alte județe etc.". N-am reacționat. Am zâmbit. Într-o bună zi se va ști.

Vine, apoi, Petre Roman. Tocmai se întorcea de la înmormântarea lui Wörner: „M-a invitat Elsie. Nu puteam să nu mă duc", mi-a declarat. Ce soartă avem noi, oamenii?!, i-am zis. Îmi aduc aminte de cum dansau, Manfred și Elsie, la Intercontinental, la recepția dată pentru ei. Erai Prim-Ministru, atunci. Îmi amintesc bine. Splendid cuplu, mi-am zis.

Am vorbit și de Coposu. I-am spus că mi-a cerut, explicit, să nu candidez împotriva lui, în 1991, la Președinția PNȚCD. Eu nu cred că se va retrage niciodată, am zis. „Așa e el. Mi-a spus mie că asta este misiunea lui. Să refacă Partidul. Ar fi fost mult mai bine, dacă ar fi avut loc o adevărată alegere, în Septembrie 1991, la voi, la PNȚCD. Ce-a fost, a fost ca pe vremea comuniștilor".

Trebuie să încetez să mai scriu. Avionul e zguduit tot timpul. În curând vom ateriza la Otopeni.

Duminică, 21 August 1994

Au venit la cină, aseară, Mărgărita Geică și Dan Spanily. Ne-am înțeles foarte bine în ce privește ziarul. Sunt probleme. Dar nu insurmontabile. Vor să știe ce vreau eu să fac. Nu numai ei, ci toți de la conducerea întreprinderii noastre. Analizăm situația. După ei, nu există nimeni care ar putea să intre în locul lui Coposu, decât eu. Nu-și dau seama. Cei de la conducere vor face totul ca să mă oprească. Diaconescu, Gabrielescu, Radu Vasile etc. cred că toți s-ar pune de acord asupra oricărei non-entități, dacă mă pot stopa pe mine. Așa e politica. Le e frică de mine, pentru că am o personalitate prea puternică. Și le e frică să nu-și piardă influența și importanța. Coposu tocmai a dat o declarație relativ la intrarea în guvern a PUNR-iștilor, Valeriu Tabără, la Agricultură și Adrian Turicu, la Comunicații. Ceilalți doi, recte Novac la Transporturi și Chiuzbaian, la Justiție, s-au declarat acum, pe față, ca PUNR-iști.

Nu-mi place „Comunicatul" lui Coposu. Începe cu: „Biroul de Conducere, Coordonare și Control al PNȚCD... etc.". Ce birou? El, Coposu, de unul singur, a dat comunicatul, care, după mine, e redactat în expresii excesive de condamnare a PUNR ca partid fascist.

Luni, 22 August 1994

Sosesc la timp. Pe la 9.40 a.m. Deja era multă lume în Sala de Marmură a Cercului Militar. Iau loc în rândul întâi, alături de Ministrul

Popescu, Dan Marțian, Otto Weber și Ioan Lup. De cealaltă parte a sălii, mulți diplomați și apoi, nenumărate uniforme, pe lângă politicieni. Tinca ia Președinția ședinței printr-o scurtă cuvântare. Vorbește apoi Generalul Cioflină, șeful Statului Major, Meleșcanu. Primul însă, a vorbit Ion Iliescu. Nu rău. S-a referit la dictaturile instaurate în 1938 și a minimalizat rolul Regelui și al Opoziției, dar i-a pomenit.

Imediat după Meleșcanu mi-au dat mie cuvântul. Total diferit de ceilalți: „Actul de la 23 August 1944 văzut din exterior". Când m-am referit la imposibilitatea ca linia Nămoloasa, Focșani, Galați să oprească tăvălugul sovietic, freamăt în rândurile ascultătorilor în uniforme. Nu e de mirare. Am subliniat, însă, că Regele, personal, mi-a spus acest lucru.

La pauză Iliescu a venit direct la mine. Ne-am felicitat reciproc pentru cuvântări. Când am reluat ședința, Iliescu m-a invitat să iau loc în prezidiu, între Tinca și Meleșcanu, în locul lăsat de Năstase care s-a dus să-i ospăteze pe niște japonezi.

După masă, la Clubul Dacia, masă rotundă organizată de PD(FSN). Discuție interesantă. Lovitură de stat sau acțiune constituțională? Iarăși am dat textul integral al intervenției mele la Rompres, deși l-am scris după aceea. Printre cei care au vorbit, cam mult, la Clubul Dacia, a fost Anton Rațiu, fratele lui Emil, care a fost împușcat în Iugoslavia, când a încercat să treacă frontiera în Grecia. Născut la Turda, erau din Beclean. Rudenii de-ale noastre. Bani Ghica a vorbit bine. A subliniat rolul determinant jucat de Maniu.

Marți, 23 August 1994

Vine Bani Ghica la masă. Vroia să știe dacă mă interesează să iau conducerea Partidului. Nu-mi spune că Coposu e foarte bolnav, dar se plânge de situația dezastruoasă din partid, de intrigile, incompetența și combinațiile celor care acum manevrează să ajungă la vârf.

Seara, la 7.00 p.m. precis, vin toți; toată echipa editorială a *Cotidianului*. Am fost 12 în total: Liviu Stoiciu, Cristian Teodorescu, Petru Ionescu, Paul Lăzărescu, Mihai Creangă, Tia Șerbănescu, Șerban Madgearu, Florin Mărculescu, Gabriela Stoica, Dan Spanily, Mărgărita Geică și eu. Am început greoi și încet. Ca la drum lung. Am vorbit de problemele tehnice. De prețul de vânzare al ziarului, echipa de reporteri, distribuția și circulația, dotarea cu o nouă unitate color. Pe urmă am trecut la masă și am discutat deschis totul. Ne-am înțeles. Suntem

un ziar independent. Căutăm să aducem democrație în România. Sunt împotriva expresiilor vulgare, a injuriilor personale etc., pe care le consider drept o lipsă de elocință, căci același lucru se poate spune răspicat, dar elegant.

Gabriela Stoica era lângă mine. Vroia să accept articolul ei pe care Doina Bâscă l-a condamnat și a ars prima ediție a ziarului. I-am arătat, ei și celorlalți, de ce am fost de acord cu acțiunea Doinei: Suntem pentru Convenție. O vrem schimbată în bine. Vrem un candidat care să ne poată duce la victorie. Suntem într-o perioadă de gestație. Să comentăm evenimentele doar din punct de vedere al interesului național.

Suntem o echipă. Asta e important.

Miercuri, 24 August 1994

Interviu la Televiziune. La Canalul 1, despre privatizare. Unde să investim. La nivel microeconomic, în întreprinderile pe care le cunoaștem; cele conduse de oameni capabili. La nivelul macroeconomic în infrastructură. De asta avem nevoie. La TV Sigma, despre francmasonerie. N-o condamn.

După masă vine Christos Alexandris, ambasadorul Greciei. Îmi aduce reproducerea articolului pe o pagină întreagă din *România Liberă* despre aromâni. E alarmat. Vlahii se consideră greci. De ce facem iredentism? L-am întrebat dacă există școli pentru limba aromână. Nu, pentru că nimeni nu le vrea și nu le cere. Există liceul din Salonic dintre cele două războaie. De ce nu se permite un astfel de liceu și acum? La toate aceste întrebări Christos răspunde șarmant și evaziv. Relațiile româno-grecești sunt foarte bune. Ar trebui să fie mai bune decât cele turco-românești. Ridicarea unei probleme aromâne, când ea nu există, prejudiciază grav acestor relații.

Am fost politicos. L-am ascultat, dar i-am atras atenția asupra faptului că nu există iredentism sau imperialism românesc. Dacă aromânii vor să se afirme ca națiune aparte, e dreptul lor, în lumea democratică în care trăim. Eu nu cred că există din partea românilor o acțiune deliberată de a pune la cale un asemenea naționalism.

Mi-a vorbit de un congres al românilor din Balcani, care a avut loc nu demult, în România. Nu știam de el. Dar e posibil. S-a referit în special la declarațiile lui Ciumara și ale lui Adrian Severin. Primul, îmi spune Christos, e și el Vlah, la origine. Nu știam. I-am vorbit, însă, de puternica organizație a fârșeroților din Statele Unite, cu sediul în Bridgeport.

După masă, la Grupul Euro-Atlantic. În fosta casă a lui Ceaușescu. Bună întrunire, o englezoaică, Alyson Bailes, director la F.O., asistată de un general de brigadă și de Andrew Bache, ambasadorul britanic. A vorbit despre Securitatea Europeană astăzi, văzută din Londra. Bine. Și întrebările bune, informate. Am întrebat-o pe ce trebuie să pedalăm întâi: pe NATO (AAN), sau pe W.E.U. (U.E.O.) ? Pe amândouă, în același timp, a fost răspunsul, perfect justificat.

Mărgărita, la cină. Să vedem cum se dezvoltă fata aceasta. Pare devotată și cred că are încredere în mine. E revoltată de tupeul Gabrielei Stoica. A venit aseară neinvitată. A adus-o, de fapt, Florin Mărculescu, care și el are probleme. În general, însă, toți au fost încântați de felul în care mi-am definit poziția: Dacă găsim un om mai tânăr, capabil să ne conducă la victorie în 1996, îi voi da tot sprijinul și toate resursele mele îi vor fi puse la dispoziție. Eu nu mă ofer. Trebuie să fiu recrutat faute de mieux, zic eu. Dacă au altul mai bun, eu îl accept. Dar nu fac pe modestul. Eu știu ce trebuie să dăm țării și sunt gata să fac tot efortul necesar ca să reușim.

Cam asta s-a desprins din discuția de aseară.

Joi, 25 August 1994

Sunt în aeroportul din Geneva. Am călătorit toată ziua. M-am sculat încă înainte de 5.00 dimineața. Avionul Delta a decolat abia la 8.30, în loc de 7.30, cum era programat. Dar n-a contat pentru că la Viena, legătura mea cu „Austrian Airline" era abia la 11.30 și aveam și un decalaj de o oră. Am mai moțăit în aeroportul Schwechat, am citit ziarele și am plecat punctual.

Sosit la Zürich, telefonez Regelui. Doar robotul. Las mesaj, totuși, că-i voi telefona îndată ce sosesc la Geneva. Ceea ce am făcut. „Da, am ascultat mesajul, îmi răspunde secretara lui în franțuzește. Toată Familia Regală e plecată până la 5 Septembrie".

Vineri, 26 August 1994

A venit Adrian Titieni, de la Televiziunea Română. Întâi la Arlington, apoi, împreună, la biroul meu. M-au recunoscut la Heathrow aseară și mi-a cerut un interviu. Vrea să comentez asupra educației în România astăzi și să fac comparația cu felul în care sunt educați copiii și tinerii din Occident.

După plecarea lui îi invit pe soții Mussulis să stăm de vorbă. Cu

Nicolae și el prezent, bineînțeles. Le spun că trebuie să scoatem *Românul Liber*, de-acum încolo la București. O să le dăm „redundancy pay" și să continue, o zi pe săptămână, dar fiindcă sunt angajați de Fundația Familiei Rațiu. Numai cu prestări de serviciu. Au argumentat împotriva deciziei noastre, bineînțeles, mai ales Nicoleta, dar n-am cedat. Rămâne ca să ne trimită corespondența, contribuțiile etc. la București. Vom începe la 1 Ianuarie 1995.

Duminică, 28 August 1994

La Johnny și Ileana (Troianos), la prânz. Și mătușa lui Johnny, Jean Watson care locuiește cu ei, prezentă. Stăm în total trei ore întregi. Examinez manuscrisul Ilenei. E indiscutabil interesant pentru familie și pentru românii care-și aduc aminte de Viorel sau au auzit de el. Dacă ar face din „Cazul Tilea" justificarea cărții, ar avea mai mare șansă de reușită. În România, cu siguranță. În Occident chiar, dar, în acest caz, ar trebui eliminate multe pasagii, chiar capitole întregi.

Am rămas înțeleși ca ea, Ileana, să încerce să găsească o editură occidentală gata s-o publice. „My father wanted to be vindicated". Vorbea de episodul obținerii garanțiilor franco-engleze și de dezavuarea acțiunii lui de către Gafencu. Dacă nu reușește, să mai vorbim. În orice caz, eu sunt gata să publicăm cartea în românește. Ne trebuie o bună traducere, făcută, preferabil, de un scriitor român. Să-l găsim.

Vorbim, apoi, de proprietățile lui Viorel din România: Predeal, Sinaia, București (Pangrati) și Eforie. Toate există. Ileana, prin avocatul lui Pari Troianos, a început acțiunea de recuperare. Până acum, fără rezultat. Ea înțelege bine că nu va putea obține proprietățile – nici una din ele – dacă nu-și ia reședința în România. Apoi, e complicația cu surorile ei – Ioana, Stanca și Anca – fiica celei de-a doua soții, Manuela. Eu n-am văzut niciodată testamentul lui Viorel în străinătate. Să renunțe la ce a avut Viorel în România, sau să cadă de acord cum să se împartă moștenirea. Ea, Manuela, m-a informat că nu vrea altceva din averea lui Viorel din România decât casa din București. De fapt, ea n-ar trebui să obțină nimic din România pentru că toată averea de acolo era a lui Viorel și a Genicăi, juma-juma! Am rămas înțeleși ca fetele să cadă de acord să-mi dea mie mandat să încerc eu să obțin proprietatea; să fie o vânzare fictivă mie, și să rămână într-o Fundație, a Familiei Rațiu, cum vor decide ele.

Am vorbit și de durerea mea că eu sunt acela care a scos din

România pe toți membrii familiei Rațiu care ar fi putut să mă ajute după întoarcerea mea în țară. Familia, ca factor politic, probabil va dispărea, le-am zis.

Jean ne-a povestit din viața de la Estoril. Carol al II-lea era taciturn. Lupeasca vorbea tot timpul. La un moment dat, în timpul procesului cu Lambrino, ea afișa o sărăcie cumplită. Nu mai avea argintărie la masă, și-a concediat servitorii etc. Ca, apoi, după proces, să reapară opulența.

Luni, 29 August 1994

Îmi telefonează Adrian Petrescu de la Senat. Să intervin pe lângă Adrian Năstase, în legătură cu Seminarul pentru minorități ce organizăm noi între 14-18 Septembrie. Să scrie Năstase imediat lui Loïc Bouvard, Președintele AAN ca ei să-și trimită reprezentanții din Comisia Afacerilor Civile. Cel mai potrivit ar fi Lordul Lucas of Chilworth și, poate Brigitte Schulte.

Fac acest lucru. Mă înțeleg perfect cu Năstase. Va face scrisoarea imediat. E important să organizăm un seminar reușit. Să arătăm lumii că ne preocupă drepturile minorităților și, implicit, să demonstrăm că la noi nu există nici o discriminare etnică.

Paul Lăzărescu îmi spune la telefon, că se pregătește un complot, în rândurile deputaților PNȚCD, ca să mă debarce; să nu mai fiu candidatul nostru la Vicepreședința Camerei. Îl vor pe Dejeu. Vorbesc cu Diaconescu. Îi mulțumesc pentru felul cum a vorbit la Mangalia despre eforturile mele de a avea un post de TV independent cu bătaie pe toată țara. De asemenea, de complotul împotriva mea. „Măi frate, mi-a zis. Ești candidatul nostru din oficiu. Dacă mai vrea cineva să candideze, s-o facă. Eu nu cred că va reuși". Deci, din oficiu nu e intenția Partidului să mă debarce. Asta spune Diaconescu, în tot cazul.

Întrebat ce se întâmplă cu Coposu, îmi răspunde: „Mi-a comunicat chiar acum că mai are de completat tratamentul. Nu va veni de 1 Septembrie, dar curând după aceea".

Ion Mircea Enescu e gata să preia conducerea *Românului Liber*. Îi confirm că vom începe la București, la 1 Ianuarie 1995. Pătârlăgeanu e alarmat. La fel, cei din Danemarca. Asta ar însemna abandonarea diasporei. Îmi cere să le vorbesc la telefon. Să-i liniștesc. Îmi confirmă, de asemenea, că am fost brutal atacat într-un program despre Conferința lui Aurelio Răuță la Paris, de Barbăneagră. E ceea ce știam. Dar nu știusem că și Manolescu a fost atacat cu aceeași ocazie.

Luni spre Marți, 30 August 1994

Mă trezesc la 2.00 noaptea. Mi-am închipuit că Doina s-a întors la Syracusa. A răspuns imediat. A fost la New York cu „Greyhound". Cu maică-sa. Au călătorit toată noaptea. Au vizitat New York-ul toată Sâmbăta. Seara la 9.00, la Dan Costescu în Queens. Acolo sunt mulți români. Au închis strada și-au transformat-o în sufragerie. Peste 100 de participanți. „Dar nu de bună calitate". Au stat la Dan și Iulia, nevastă-sa, Sâmbăta spre Duminică. Dinu Mussulis (Dinescu îi spun ei) a răspândit vestea că închid *Românul Liber* pentru că mi-am schimbat atitudinea. De ce m-am dus la celebrarea lui 23 August de la Academie și nu la cea de la Muzeul Țăranului??

La Romfest au mers Ana Blandiana, Octavian Paler și Petre Băcanu. N-a fost mare succes.

Ce face Mussulis? El răspândește astfel de vești? După atâția ani?

Ajuns la birou, găsesc o scrisoare de la Liviu Drăghici, din Copenhaga. Își dă demisia din UMRL pentru că mut redacția *Românului Liber* la București. Îl chem pe Pătârlăgeanu la telefon. Recunoaște că i-a vorbit Mussulis imediat după ce le-am comunicat decizia Vinerea trecută și că el a fost cel care a vorbit cu Drăghici. Cineva a comunicat totul și în America, altfel cum putea Doina să-i audă pe români comentând la cina din Queens, Sâmbătă seara? I-am arătat lui Pătârlăgeanu că nu e vorba de o schimbare politică a mea; că e o măsură pozitivă pentru a face *Românul Liber* mai bun, mai eficace; pentru a-l face cerut și citit în România. Pe lângă faptul că mă va costa mult mai puțin publicându-l acolo. Nicolae îmi spune că am economisi circa 150.000 de lire pe an. În România ne-ar costa o fracțiune din suma asta și am acoperi-o din profitul tipografiei.

Câteva minute mai târziu dau un telefon lui Mussulis. Ocupat. Îi spun lui Nicolae: să știi că Pătârlăgeanu vorbește acum cu Mussulis. Ia să vedem! Îl sun din nou pe Pătârlăgeanu. Am avut dreptate. Și el era ocupat. Circa un sfert de oră mai târziu reușesc să intru în legătură cu Mussulis. Vin amândoi pe fir, Dinu și Nicoleta. Mi s-au plâns. E sfârșitul *Românului Liber*. Ba și al UMRL-ului etc. Ce muncă au depus. Au făcut treaba a patru oameni etc. Evident, ei așa văd lucrurile. Nu pot să fie de acord cu dispariția posturilor lor!!

Decizia a fost luată după multă chibzuință. Este o măsură pozitivă, nu negativă. Așa trebuie prezentată peste tot. Am rămas înțeleși ca așa să fie prezentată, prin articole ce vom publica în *Românul Liber*, când

anunțăm schimbarea. Nu e o măsură împotriva voastră personal. De aceea v-am oferit să continuați o zi pe săptămână. Să vă ocupați de strângerea materialului, de corespondență etc. Acum, nu mai știu. Dacă nu vedeți partea pozitivă, nu știu cum ați putea continua. Gândiți-vă, în tot cazul. Amândoi au insistat: mutarea la București e un dezastru! După ei.

Masa cu Nicolae.

Miercuri, 31 August 1994

Mari probleme cu Titieni. Cel care mi-a cerut un interviu pentru TVR 1. N-a găsit aparat. L-am găsit eu, în cele din urmă. Cu ajutorul lui Nicolae. Facem un lung interviu acasă la Arlington. Apoi mergem pe jos pe Piccadilly până la biroul meu. El tâșnind în față și apoi, fotografiind-mă. A făcut-o de vreo opt ori.

Peter Blaker era deja la mine la birou. Mă aștepta pe sofaua din sala de recepție. Felicitări, i-am spus, îndată după scuzele de rigoare. Abia acum am auzit că i s-a acordat o baronie. I-a plăcut, bineînțeles. Și Nicolae l-a felicitat. Românii mei de la TVR, intrigați. I-am prezentat noului Lord. E o mare onoare. Și-o datorește lui John Major, deși Peter a servit-o cu mare devotament pe Margaret Thatcher.

Am luat masa la Bentley's. Excelentă. Peter a băut doar apă minerală. E interesat de ce se petrece în țară. Mi-a pus tot felul de întrebări. Am răspuns cu candoare totală. Cât timp funcționează Coposu, eu n-am nici-o șansă. Fără el, e altceva. Îmi urează succes. Și mă va sprijini. Ceea ce este important, pentru că a fost levat în Camera Lorzilor, înțelegându-se prin asta că va lua parte activă la dezbateri. El e specializat în afacerile străine.

Întorși la mine la birou, sunt întâmpinat de Titieni cu informația că vocea nu s-a înregistrat. A trebuit să refacem interviul. Doar imaginile din apartamentul nostru și parcursul pe Piccadilly au ieșit foarte bine. M-am executat. Cred că am fost mai bine prima dată. În fine, rău nu cred că a ieșit. Ei s-au declarat mulțumiți, în orice caz. Titieni a fost asistat de un tânăr român, Andrei Mănescu, aici în vacanță. De la Revoluție încoace, mai mult prin străinătate. Dar se întoarce în România.

Joi, 1 Septembrie 1994

Se face mare caz de încetarea ostilităților dintre IRA (Armata Irlandeză Republicană) și guvernele Britanic și al Irlandei. Sunt mulți

sceptici. E un progres totuși. Se încheie un sfert de veac de lupte confesionale în Irlanda de Nord. Evident, IRA va continua să lupte pentru întregirea Irlandei, dar nu prin terorism. Gerry Adams e marele erou! Al momentului. Nu pentru mine.

Primesc un FAX de la Ionuț Anghelescu. Mă avertizează că, potrivit unui deputat din Ploiești (Munteanu? Opriș? - Cred că primul), nu voi mai fi susținut de Partid la Vicepreședința Camerei. Nimic nou.

Vineri, 2 Septembrie 1994

Petru Ionescu, reprezentantul *Cotidianului* la Senat, mă informează că Radu Vasile a fost numit candidatul PNȚCD la Vicepreședința Senatului. M-a avertizat și el că se vorbește că și eu voi fi debarcat, cum a fost Ioan Lup. Mi se cer anumite lucruri, în orice caz. Probabil, bani!, a fost riposta mea.

M-a examinat medicul meu, Doctorul Coombs, la Spitalul Cromwell. M-a găsit foarte bine. „Tensiunea e a unui om tânăr, 110 pe 70". Și a continuat: „Dacă duci o viață liniștită, nu văd de ce n-ai ajunge la 90 de ani și mai bine". Astea, după ce mi-a atras atenția că am fibrilație auriculară. Ea s-ar putea trata, oprindu-mi inima și apoi pornind-o din nou cu un șoc electric. Șansele de succes sunt bune, după el, pentru că starea generală a sănătății mele e bună.

M-am dus pe jos de la Spital la Stația Gloucester Road. Am citit ziarul în metrou. Nu mi-am dat seama că ajunsesem la Piccadilly Circus decât în ultimul moment. Metroul era plin. N-avea nici un rost să dau buzna să ies din tren. Vremea era splendidă, soare de toamnă, nu arșiță, foarte plăcut. M-am dat jos la Leicester Square. Aveam bastonul „Tăicutului". Adevărată plăcere. Pace internă. Mă întorc la București. Dacă colegii mei nu mă mai susțin, mă voi pregăti să ies din politică. Coposu, evident, nu mai are șanse mari să revină la o viață politică activă, chiar dacă zvonurile că are cancer cu metastază sunt exagerate. Așa se va ajunge la alegerea unui nou Președinte. Dacă nu mă vor, alegerea e făcută pentru mine. Mă voi retrage definitiv din politică.

Pașii m-au dus, aproape instinctiv la biserica „Notre Dame de France". E imediat la Nord de Leicester Square. Acolo am aprins nenumărate lumânări când am aflat de moartea Tatii. Îmi aduc aminte că am umplut toate locurile goale în toate părțile bisericii. Să fi fost o sută? Poate mai multe. Din colțul ochiului mi-am dat seama că un preot

la ușa sacristiei mă observa. S-o fi gândit că sunt sărit, sau excentric. S-a liniștit însă văzând că pun lumânările numai în locurile destinate lor și că băgam banii unde trebuia.

M-am rugat. Am mulțumit lui Dumnezeu pentru tot ce mi-a dat. Și i-am cerut să-mi lumineze calea, să-mi dea liniște sufletească.

La birou am discutat cu Nicolae cum să facem publicarea materialului ce ne va reveni în legătură cu editarea *Românului Liber* la București. Ne venise deja o scrisoare puerilă de la Laviniu Drăghici, din Copenhaga. Lungă, ca să ajungă!! Cum fac românii. Dacă poți spune ceva într-o beție de cuvinte, de ce să fii scurt și la obiect? A sfârșit cu cuvintele: „Sper că Dumnezeu o să vă ierte. Eu NU". Evident, Mussulis va vrea să publice cât mai multe scrisori care condamnă schimbarea. Nu văd de ce să le publicăm. În orice caz, nu putem să le publicăm înainte de a face public faptul. Abia în numărul din Octombrie vom publica decizia și vom cere ca să se trimită la București materialul de-acum încolo. Și, în orice caz, e vorba de o schimbare mai degrabă de natură tehnică, decât de orientare politică. Trebuie să nu riscăm denaturarea ei. Scrisorile, ca cea a lui Drăghici, creează o impresie complet greșită și ar declanșa o adevărată avalanșă de reacții pro și contra.

Seara, la CNN un program despre presa din Europa Răsăriteană. De la noi, doar Tatulici. S-a afirmat că în România nu există nici o tipografie modernă. Trebuie să protestez!

Sâmbătă, 3 Septembrie 1994

Sunt în avionul TAROM spre București. Ne-am sculat la 5.15, Elisabeth și cu mine ca să prindem avionul de la Heatrow, programat să decoleze la 6.55 a.m. De fapt, am decolat la 7.10 a.m. O stewardesă mă copleșește cu atenția ei. I-am trimis două din cărțile mele; îmi spune că s-a ocupat de mine și acum vreo șase luni. Are un băiat mare, la Universitate. I-am spus să mi-l aducă.

La Otopeni mă așteptau Sorin Belu și Mărgărita Geică. Am aterizat cu cinci minute înainte de ora 12.00 a.m., ora Bucureștiului. Zbor perfect. Aterizaj, nici nu l-am simțit. Sunt buni piloții noștri. Am debarcat primul. Am deschis ușa postului de comandă și i-am felicitat.

Mărgărita îmi spune că AMPress a dat știrea că Diaconescu încearcă să mă convingă să nu mai candidez la Vicepreședinție. După ea, Diaconescu urmează doar instrucțiunile la telefon de la Coposu. E adevărat, când am vorbit eu cu el, la începutul săptămânii, nu mi-a spus nimic de treaba asta.

Mă simt teribil de singur. Elisabeth s-a dus la Pinner, la Jackie Rolo. Va sta izolată zece zile, îmi spune. În România nu va mai veni timp de trei luni de zile.

Ionuț Angelescu îmi telefonează de la Ploiești. Coposu nu mai funcționează. Nu se mai poate întoarce. Gabrielescu vrea să fie șeful Partidului. El l-ar fi convins pe Diaconescu să candideze la Vicepreședința Camerei. Munteanu îl susține pe Gabrielescu. Opriș e contra lui.

Duminică, 4 Septembrie 1994

Bani Ghica n-a auzit nimic din toate astea. Știe doar că una din surorile lui Coposu s-a dus la el. Altfel el știe (de unde?) că-i merge bine și că se întoarce curând. Îmi spune că George Serdici a murit. Dumnezeu să-l ierte!

Câteva minute, după aceea, îmi telefonează Dinu Daponte. E în București. Și el îmi spune că George a murit. A avut o degenerare a creierului. Revine Țepelea. Nu-l găsește pe Diaconescu. Probabil va veni azi, pentru Conferința de Presă de mâine. N-o să vină în ultimul moment. Tinerii noștri sunt împotriva lui Gabrielescu. Mai ales Opriș, căci Gabrielescu a prezidat peste adunarea PNȚCD de la Ploiești care l-a înlăturat pe tatăl lui Opriș și l-a instalat pe Mircea Munteanu, deputatul, ca Președinte al organizației. Mă sfătuiește să intru în legătură cu ei. În tot cazul să lupt. „Ardelenii vor fi cu tine".

Ștefan Mamulea nu știe nimic precis, decât că sora lui Coposu a plecat în mare secret. Întrebat cine se pregătește pentru succesiune, mi-a zis: „Lista e mare: Opriș, Ciumara, Dudu Ionescu, Gabrielescu și bineînțeles, Diaconescu, care va conduce în orice caz în perioada interimară, ca prim-vicepreședinte".

Pe la orele 11.30 a.m. ies pe balconul din fața casei. Omul de pază de la construcția blocului ce se ridică pe fosta noastră grădină, îmi cere să fac ceva pentru „omul ăsta". Care om, îl întreb?. „Acolo-i, doarme. E aici de patru zile. Face greva foamei". Grămada de boarfe și hârtie de împachetat, de sub teiul din colțul străzii mele cu strada Herăstrău, ascundea un om culcat.

Ce vrea? De ce face grevă? îl întreb.

„Pentru că nu-l primiți. V-a înaintat o scrisoare. Secretara a luat-o".

L-am luat la zor pe omul meu de pază. Așa era. Grevistul era în fața

casei mele de patru zile. În fine, găsesc scrisoarea lui în maldărele de scrisori nedeschise. Nimeni nu mi-a zis nimic de asta. Și nici nu l-am văzut când am intrat în casă, ieri la prânz, venind de la Otopeni.

Vorbesc cu Mărgărita la Redacție. Știa. E unu' Ion, sau Janos Hotnog. Afirmă că a fost foarte important în campania mea electorală din 1990 și că-i datorez o mie de dolari!! „Scrisoarea lui, de altfel, face tot felul de afirmații, la prima vedere fanteziste". Îi cer să-mi trimită pe cineva. Vroiam să am un martor. „Îl trimit pe Cristian Răuțu".

Între timp sosește și Dinu Daponte la prânz. După venirea lui Răuțu dau instrucțiuni SPP-ului meu (îl cheamă Dumitru Adelin) să-l aducă pe Hotnog.

Se cunoșteau Răuțu și Hotnog. Evident, a fost în campania mea electorală. Se pare că l-am mai văzut de-atunci. S-a dus la Budapesta, cu aprobarea Doinei Bâscă, să copieze pe casete video anumite scene incriminatorii pentru Putere, de la Revoluție. A făcut-o, dar la graniță a fost arestat, casetele i-au fost confiscate... etc. Ce mult a făcut el pentru mine. Cât a suferit.

E prima dată că aud de toate astea. Eu nu știu să-ți datorez ceva. Am văzut mii de oameni. Am făcut eu vreo înțelegere cu dumneata?

„Nu dumneavoastră, Gigi Tecuceanu, care era șeful campaniei".

N-a fost niciodată. Du-te la el și la ceilalți cu care ai lucrat.

Asta, pentru că tot vorbea că am fost opt. Că și el a fost prezent după dezbaterea în 3, din 18 Mai, când toți eram entuziaști. Suferă de cancer cu metastază, îmi spune.

Bine, omule, cere-mi un ajutor, dar nu-mi veni cu afirmații că-ți datorez bani. L-am îndrumat să meargă la Minodora Ilie ca să obțină un ajutor de la „Omenia", și la noi, la Fundația pentru combaterea leucemiei.

A plecat. Răuțu îmi confirmă că a fost în campanie și că știe de drumul la Budapesta. S-au dus chiar la Arad, el și cu încă unul de la *Cotidianul,* ca să obțină casetele video. N-au obținut nimic. I-au dat o altă întâlnire lui Hotnog, dar n-a mai apărut.

În discuția cu el mi-a afirmat că am avut mulți securiști infiltrați în jurul meu. „Și tot mai aveți și acum". L-am somat să-mi spună cine. „Doina Bâscă, în primul rând!" a fost răspunsul lui. Nu pot să cred!

În timp ce luam masa cu Dinu, Hotnog îmi trimite un mesaj. Să-i dau un ajutor și nu mai are nici o pretenție. Când am terminat masa i-am trimis o notă ca s-o semneze. Să confirme că a primit 300 de

dolari de la mine ca ajutor și că nu-i datorez absolut nimic, de pe urma campaniei și nici din vreun alt motiv. Când Dumitru Adelin mi-a adus-o semnată, i-am dat $300.00 în bancnote de 100 de dolari. Să sperăm că n-o să mai aud de el.

Dinu mi-a făcut teoria că ar fi bine să ies din Partid. Dacă atât Coposu, cât și Iliescu dispar de pe scena politică, cine rămâne?

De ce Iliescu?, îl întreb.

„Pentru că și el are cancer. Știu sigur acest lucru", a fost răspunsul lui.

Nu sunt de acord cu Dinu că ar fi bine să nu candidez la Vicepreședința Camerei. Deci, să mă retrag ca să las Partidul să numească alt candidat. Ar fi o greșeală. Aș evita un vot posibil contra mea, dar aș demonstra că mă feresc de o confruntare. Or, nu e cazul. Dacă mă resping, accept. Ce pot să fac!

Vine Dinu Pop, fiul lui Pitu Pop, unchiul Ilenei. I-am adus $500.00 de la Ileana. El e geolog. Găsește că monumentul memorandiștilor e prea înalt.

Nicidecum, ripostez eu. E minunat și va fi și mai spectaculos când toată strada va fi numai pentru pietoni.

Diaconescu neagă că el ar fi dat știrea la AMPress că va căuta să mă facă să renunț la a mai candida la Vicepreședința Camerei. Eram sigur că n-ai făcut-o, i-am zis. Cu Coposu a vorbit alaltăieri la telefon. Se întoarce peste două săptămâni. „Tratamentul merge foarte bine", îmi spune.

Luni, 5 Septembrie 1994

Înainte de Conferința de presă a PNȚCD, Ciumara îmi spune că a dat un interviu unei fete de la *Evenimentul Zilei*. „Avea nevoie de numele meu. Ea a scris ce a vrut și mi-a atribuit mie textul".

Am căutat imediat *Evenimentul Zilei*. Scria clar că el e pentru Dejeu sau Vasile Lupu.

La Conferința de Presă am intervenit și eu de vreo trei ori. Să condamn poziția ungurilor noștri care cer „colective rights" și „autonomie culturală", două noțiuni neconsacrate și nedemocratice, care fac din ei o entitate aparte a cetățenilor țării. Să-l corectez pe Diaconescu, când a afirmat că toți aliații au fost împotriva acordării statutului de cobeligerant României. Sovieticii au fost, Anglia și SUA, nu, dar au acceptat poziția sovietică. Și, în fine, ca să afirm că o adevărată privatizare nu

se poate face fără o bursă de valori, care să funcționeze.

Intru în ședința Biroului Permanent cu liderii grupurilor parlamentare. Două ore și jumătate de discuții ca, în fine, să ajungem la formula adoptată anul trecut pentru toată legislatura, cu o singură modificare: PDSR cedează un loc PRM-ului. Ne retragem în camera noastră (22), PNȚCD plus PER, să numim candidații noștri: un Vicepreședinte și un chestor.

Adevărată traumă. Diaconescu explică: „A apărut în ziar că eu sunt pentru înlocuirea domnului Rațiu cu Dejeu, sau Lupu. Nu e adevărat. Dar e adevărat că la Convenția Democrată s-a spus că avem nevoie de un alt Vicepreședinte, mai dedicat, mai combativ. Pe urmă și Ciumara zice că ce a publicat *Evenimentul Zilei* i s-a atribuit. De fapt, a fost întrebat: dacă se plănuiește debarcarea domnului Rațiu etc., și am spus că s-a discutat" etc. S-a trecut la numirea candidaților, eu fiind din oficiu. Cămărășescu l-a lăudat pe Dejeu, mi-a relevat meritele, dar l-a propus pe Vasile Lupu. Stănescu l-a propus, cam tot așa, cu laude pentru activitatea mea, pe Mircea Munteanu. Ionescu-Galbeni a făcut și mai mare caz de meritele mele, mai ales în activitatea internațională, și l-a propus pe Dejeu. Ion Dinu a vorbit foarte frumos, excepțional de frumos despre mine.

Munteanu s-a retras. Elegant. Vasile Lupu și Dejeu au acceptat să candideze. Cu tact.

Eram 37 prezenți. La primul scrutin obțin 18 voturi, Lupu 14 și Dejeu 5.

La al 2-lea, 18 pentru mine, 18 pentru Lupu cu un bilet alb.

La al 3-lea, eu 19, Lupu 17 și iarăși un bilet alb. S-a redeschis ședința plenară.

Liderii grupurilor parlamentare și-au nominalizat candidații. Când Diaconescu m-a numit pe mine candidat pentru Vicepreședinte, băncile guvernamentale au aplaudat. Toată lumea știa de complotul împotriva mea. Pentru poziția de chestor, nici o problemă. Ioan Mureșan a primit 22 de voturi, Lepșa 15.

Am băut un pahar de șampanie cu toți cei care au dorit să vină la mine în birou. Au venit mulți, dar nu toți.

La prima ședință a Biroului am cerut lui Năstase ca Mureșan să stea lângă mine. S-a acceptat, Berceanu nefiind prezent. Sper că n-o să se supere. Mureșan a vorbit cam mult, dar era la un pahar de whisky.

Zi adevărat plină de dramă, traumatică.

Marți, 6 Septembrie 1994

Încep ziua înainte de orele 5.00 dimineața. Răsfoiesc cartea *În așteptarea redeșteptării* a lui Dan Bogdan. Mi-a venit ieri. Subiectul e „Conversații cu Ion Rațiu" și coperta e portretul meu alb negru făcut de Radu Mayer din München. E mult mai bine decât îmi imaginam că va fi, când am revizuit manuscrisul. Constat cu satisfacție că a acceptat dorința mea de a scoate pasagiile prea laudative la adresa mea.

Ședință comună a celor două Birouri Permanente. Se aprobă scoaterea unei cărți, în română și engleză, asupra Seminarului AAN de la Sinaia.

Miercuri, 7 Septembrie 1994

La Academia Română. Ședință festivă pentru cuvântarea lui Werner, Prim-Ministru onorar al Luxemburgului. A vorbit bine despre viitorul monetar al Europei Unite. Dar a început descriind întreaga istorie, de la eșuata Comunitate Defensivă Europeană, Comunitatea cărbunelui și oțelului, relansarea europeană, Pactul de la Roma etc. Și Maastricht. Are mare încredere în Europa și o vrea extinzându-se așa, ca să ne cuprindă și pe noi. Remarcabil pentru un om în vârstă.

Înainte de prelegere, mică recepție în biroul lui Virgiliu Constantinescu. Diverși șefi de partide: Ionescu-Quintus, Petre Roman, Sergiu Cunescu. De la noi, Gabi Țepelea, care e și academician.

Dau un interviu lung lui Simion Buia, care lucrează acum pentru Deutsche Welle. Discuție cu Bogdan de la *Nine o'clock*. Tot vrea să-l păsuiesc. Ne datorează 7 milioane, pe lângă săptămâna în curs. E singurul care mai primește credit.

De acord, ca să absoarbă treptat 3 milioane până la sfârșitul lunii. Dar restul trebuie să plătească acum.

Dau o cină pentru grecii care au venit să exploreze posibilitatea de afaceri în România. Șeful lor, Mantovani de la „Heracles General Cement Co". Ceilalți: Constantinos Ritsonis, Manager General Tehnic, Pandelis Lagondakis, Manager General al societății lor de transport EVESK, însoțiți de Simons Sikiaridis.

Foarte interesant. Ei spun că sunt a treia firmă producătoare de ciment, ca mărime, din toată Europa. Se gândesc să lucreze cu a noastră din Medgidia. Nu Turda, cum le-am sugerat eu, pentru că trebuie să fie aproape de un port. Ei au vreo 100.000 de tone C.C.C. în flota lor de „bulk carriers".

Joi, 8 Septembrie 1994

I-am scris lui Iliescu să-l ajute pe un mare mutilat de război. Îl cheamă Ioan D. Codreanu. E din Roșia, Județul Bihor și e paralizat de la brâu în jos. Să vedem ce va face. El, Iliescu, a dat o rezoluție favorabilă acestui caz, pe vremea când era Președinte CPUN. Am dat și două dezmințiri, ieri și astăzi, Rompres-ului: 1) că nu m-am împăcat cu Gugui și că procesul își va continua mersul, și 2) că Andrei Prisăcaru Rațiu „prințul" nu mi-e rudă.

Am corectat ceea ce vrea Nicolae să publice în *Românul Liber* din Octombrie, relativ la mutarea redacției și tipărirea publicației în România, începând din Ianuarie 1995. Am scris lui Arthur Butler și lui Peter Johnson în acest sens și le-am mulțumit pentru ajutorul ce mi-au dat în trecut.

Olariu și deputatul Dunca mi-au făcut un raport asupra desfășurării școlii la care au luat parte (23 August-3 Septembrie), la Garmisch, în Germania. Adrian Petrescu a căutat să-l înlocuiască pe Olariu, dar în cele din urmă n-a reușit. Celălalt deputat, Tobă, a mai mers, pentru că vorbește englezește. Dar cei doi senatori, Plătică și Vornicu, au fost un dezastru. Nu vorbeau nici engleza și nici rusa, ceea ce s-a cerut în mod expres. Pierdere de vreme și bani. Ultimul e Secretarul Comisiei de Apărare la Senat. De aceea a fost trimis.

I-am dat $100.00 lui Tosa din Cluj, cel care strângea bani să-și ducă nevasta suferindă de cancer la o operație în Occident. Așa-mi spune, în tot cazul.

A venit Prof. Bardă la mine. Locuiește în Freiburg, în Germania. Să-i susțin acțiunea în favoarea „aromânilor" din Balcani. „Uniunea Tra Limba ski Cultura Aromana" a lansat un apel Parlamentului și Consiliului European „să întreprindă tot ce se va aprecia că este necesar pentru ca toate minoritățile lingvistice – inclusiv aromânii – să aibă drepturi egale, potrivit unui cod unic, în toate statele din Europa". A găsit deja sprijin la Consiliul Europei unde s-a înscris o „Motion for an Order on the Aromanian community, presented by Mr. Ferrarini & others". Ceilalți sunt: Visibelli, Liberatori, Caldoro și Foschi din Italia, Ferrari, Roseta, de Puig din Spania și Portugalia, P. Caccia, Bernardini din San Marino, Masseret din Franța și Severin, Rădulescu-Botică din România. Evident că-l vom susține. Rămâne de văzut cum. I-am povestit cum ambasadorul Greciei, Alexandris, a fost la mine, acum vreo două săptămâni să protesteze împotriva iredentismului românesc în Grecia (Munții Pindului, Macedonia).

Dan Bogdan, autorul cărții *În așteptarea redeșteptării,* vine cu proprietara editurii Scripta, care a publicat-o. Vor să o lanseze la 22 Septembrie în Palatul Elisabeta, sponsorizată de întreprinderea ERKROM. Vor o recepție cu șampanie, icre negre etc. Să fie cel puțin 300 de persoane. Pe urmă s-o lansăm la Mangalia, Constanța, Cluj, Oradea, Turda etc. Se ocupă el de recenzii. E convins că va reuși să obțină multe. Prețul de vânzare se face cu 2.000 de lei. Vorbește deja de a doua carte.

Abia pleacă și vine Katie Page. Apoi și Dan Grigore, pianistul, care ne va da un concert gratuit pentru Fundația Rațiu de Leucemie. Curând, după aceea, sosește și Anca Dantes, cu doctorul Arion de la Spitalul Fundeni. Stabilim data concertului în Noiembrie. Ne-a oferit alternativa. Un concert Chopin, numai el. Sau un concert „două generații", el și cu o tânără pianistă sau și un tânăr pianist, deci în trei, care să se alterneze la pian, cântând piese clasice și moderne. La Ateneu.

Adrian Petrescu îmi aduce materialul pentru Seminarul AAN care va avea loc la Capri. Vine apoi Sorin Dumitrescu. L-am invitat la cină. Tot fanatic e. Îmi cere 13 milioane de lei să-i sponsorizez publicarea unei cărți despre Icoana de la Ouspensky. Mi-a adus aminte că mi-a oferit sponsorizarea cărții lui Țuțea, și că am refuzat s-o fac. „A fost un best seller". I-am explicat că pe mine misticismul lui Țuțea mă deranjează, deși admir stilul lui. De asemenea, că am o responsabilitate față de Biserica Greco-Catolică. Cum vor interpreta co-religionarii mei o astfel de sponsorizare? În fine, îmi cere să susțin galeria lui, Catacomba.

De fapt, începutul serii, care a durat de la 8.00 la 10.35 p.m., a fost dedicată problemei Iliescu. Sorin Dumitrescu îmi spune că el știe precis că suferă de cancer. „Mai are 4-5 luni de trăit". Ar trebui să-L aducem pe Rege în țară. Și mi-a făcut o mare disertație asupra faptului că evreii care revin în țară din Israel l-ar agrea nespus și astfel România ar beneficia pe toată linia. Exagerezi importanța ce acorzi evreilor, a fost, în esență, răspunsul meu. Nu l-am combătut. Dar nici nu l-am aprobat. Nu-mi face bună impresie. E fanatic religios.

Vorbesc cu William Dant. El susține că Doina are nevoie de $4.000.00 acum. Pe urmă, ceva mai mult în al doilea semestru și tot cam așa în cele două luni ce va trebui să le facă în plus la sfârșitul anului „Humphrey fellowship". Și, pe urmă, să-și termine și ea examenele.

Doina vorbește de obținerea acestor bani prin sponsorschip. Foarte bine, dar cine o să-i acorde sponsorschip-ul. Și ce va da ea în schimb. Ani de servicii? Ea nu poate s-o facă. Ea e obligată să se întoarcă în România. Dacă refuză, va fi expulzată. O soluție ar fi să se căsătorească acolo. Sunt sigur că nu va ezita, acum că și-a pus în minte să-și ia „Master"-ul. Totul cade în brațele mele din nou. Ca să salvez situația, trebuie să plătesc eu. Nu asta a fost înțelegerea.

Să nu uit. Sorin Dumitrescu e sigur că Iliescu îl pregătește pe Meleșcanu pentru succesiune. Nu pe Năstase. În judecata populară o idee o dată intrată, e greu s-o scoți. Năstase e Bombonel, e pederast, homosexual. Așa-l vede țara, chiar dacă nu e adevărat. Cum e văzut Văcăroiu. Bea vodcă. Orice ar face, așa rămâne. Pe toate le știe!

Vineri, 9 Septembrie 1994

Mă sună Doina când eram în baie. O chem curând după aceea. Îmi explică situația. N-are nici un rost să stea acolo, dacă nu poate să facă cursuri serioase. Pierdere de vreme și de bani. Ea e convinsă că suma totală nu va întrece vreo $5.000.00. Rămâne să verifice din nou. Directorul programului, William Dant, e favorabil dispus față de ea. Să vorbim din nou Luni seara, Septembrie 12, ora ei. Să aibă atunci cifra exactă. În tot cazul, ea e înscrisă în niște programe interesante, la care vrea să lucreze. Dacă nu poate să le facă, mai bine se întoarce acasă, îmi spune.

La orele 10.00 fără 2 minute sosesc la sediul Convenției Democratice, deci la Organizația „21 Decembrie", pe Batiște. Americanii tocmai sosiseră. Echipa formată din Brian Atwood, Director General USAID. Din echipă făceau parte: Joseph Byrne, Jill Buckley, Clarissa Gonx și Dalena Wright. Erau însoțiți de Jonathan Rickert (însărcinatul cu Afaceri), de Richard Hough, Directorul USAID, București și de William Carter, Secretar II la Ambasadă. I-am primit eu. Le-am dat ziarul meu ca să umplem golul de timp căci Emil Constantinescu încă nu sosise. Câteva minute mai târziu, sosește și Emil Constantinescu. Înghite puțin în sec, se reculege și apoi îi salută în românește. Face o prezentare a poziției noastre. Bună, cam lungă, din păcate. Dar, în general, am fost de acord cu ce-a zis. Atwood, tip înalt, bine făcut, l-a ascultat cu atenție. Cunoștea bine situația, de altfel. Constantinescu a adus bine problema intrării PUNR în guvern și a salutat numirea noului ambasador SUA, „pe care-l așteptăm cu nerăbdare".

Eu am vorbit în englezește. M-am legat de cuvintele lui Atwood căci el spusese că noi, Opoziția, avem o mare pondere în Parlament. Da, avem 47 la sută din mandate în Camera Deputaților, dar majoritatea de 53 la sută funcționează ca un tăvălug, am spus în esență. Și am adăugat: în toți acești 4 ani, nu-mi aduc aminte de un singur caz ca noi, Opoziția, să avem câștig de cauză într-o problemă majoră. Le-am vorbit de privatizarea care nu se face, și de libertatea presei, care nu pătrunde în țară, dacă presa e a Opoziției, și de Televiziune, care e monopol de stat.

Ne-am regăsit la Palatul Parlamentului. În holul mare tocmai sosise grupul Președintelui Senatului spaniol, la terminarea vizitei lor. Ambasadorul Spaniei ne-a prezentat.

Năstase ne aștepta la prima sală de întruniri, cea cu masa rotundă. De-acolo ne-am dus cam peste tot în partea terminată. Indiscutabil, impresionează clădirea. Le-am spus povestea cu Pentagonul și cum Ceaușescu tot adăuga etaje, când a aflat că, de fapt, ce construia el nu va fi cea mai mare clădire din lume. La etaj, i-am dus la ieșirea pe balcon, să vadă bulevardul construit, ca să fie cu doi metri mai larg și cu un kilometru mai lung decât Champs Elysées.

Schimbul de vederi în Sala Iorga. Cea cu coloane dreptunghiulare. Năstase e lung la vorbă, se repetă, se poticnește în englezeasca lui, dar nu e rău. Eu am adăugat, apreciind progresul ce am făcut creând un Parlament nu încă perfect. Dar funcționează, am subliniat. Am vorbit, apoi, de imaginea pe care Parlamentul nostru o are în țară, cum suntem prezentați de mass-media. Mai ales de Televiziune, care transmite scandalurile, certurile etc., „on the principle that man bites dog is news, not vice versa".

La Conferința de presă, Atwood, a anunțat conferirea unei donații de $2,8 milioane, pentru infrastructura Parlamentului nostru: bibliotecă, ordinatoare și alte aparate. Am mulțumit amândoi, Năstase și eu. În românește. De-acolo, în biroul meu. Vorbesc cu Vice-Consulul SUA, Doamna Debra Towry, să-i dea o viză lui Cornel Popovici-Sturza. Acceptă imediat și-mi cere amănunte despre adoptarea de copii în România. Trebuie s-o ajut.

La 5.00 p.m. sosește Mircea Enescu. Vorbim de publicarea *Românului Liber* la București. Eu îl vreau pe el Director. Mă întreabă dacă e o funcție cu putere de decizie etc. Așa, în tonul lui nediplomatic. Mă întreb, chiar, dacă am făcut alegerea bună? Se va înțelege cu

Mihai Creangă pe care-l vreau Editor? Să sperăm. I-am indicat doar, că totul trebuie făcut prin bună înțelegere. În fine, urmează să ne întâlnim toți trei să vedem dacă merge combinația.

Vine, apoi, Lulu Ghiga, avocatul meu. Enescu dă să plece. Îl reține. N-avem secrete. A fost o decizie bună. Am trecut în revistă diversele mele probleme de care se ocupă Ghiga și apoi am început să discutăm politică.

„E clar că Coposu e grav bolnav, începe Enescu. Așa se explică atacurile împotriva dumneavoastră". După ce discutăm complotul împotriva mea la Vicepreședința Camerei, Enescu zice: „E o luptă acerbă pentru succesiune. Mai ales între Diaconescu, care nu știe să termine o frază când vorbește, și Gabrielescu".

„Ăsta e mai rău, zice Ghiga. Deunăzi, la Televiziune, vorbind, de nu știu cine, Gabrielescu a exclamat: Îl dau în p...a mă-sii! Nu se poate!" „Dacă încape Partidul pe mâna ăstora, n-o să mai avem nici un ardelean la conducere", a reluat Enescu discuția. Mi-am adus aminte că Lupuțiu mi-a relatat cum el i-ar fi spus lui Coposu același lucru când el, Coposu, lucra de zor să mă marginalizeze pe mine.

Am vorbit și cu Cristi Teodorescu, la telefon. L-am criticat cam aspru pentru prima pagină a *Cotidianului* de ieri. A pus prea mult scandal, crime, sex. Nu voi permite să se coboare standardul ziarului de dragul circulației.

Sâmbătă, 10 Septembrie 1994

Călătoria a fost plăcută, însoțit de Alexandru Radu Timofte și de Adrian Petrescu. Am schimbat avionul la Roma pentru Neapole. De acolo cu vaporașul la Capri. Deși era seară, stânca asta e impresionant de frumoasă. Stăm în hotelul „La Residenzia". Ședințele AAN au loc la 5 minute pe jos.

Orășelul e sus pe platou. Străzi înguste cu lespezi pe jos. Buticurile se țin lanț. Totul e pentru turism. Mișună de lume. De pe terasa hotelului nostru se vede coasta de nord. E plină de vile, care mai de care. Împăratul Augustus a fost primul care s-a îndrăgostit de această insulă. Apoi Tiberiu. Și în zilele noastre Krupp și Axel Munthe. Ultimul a locuit la San Michele, în orășelul Ana-Capri, pe care încă nu l-am văzut.

Duminică, 11 Septembrie 1994

Discuție interesantă astăzi. Nu a șefului delegației italiene, Claudio Regis și nici a sub-secretarului de stat la Externe, Livio Caputo. A fost

gazetarul Igor Man de la *Stampa* care a provocat discuția. L-a citat pe Huntington care, în revista americană *Foreign Affairs,* a împărțit lumea în două, Nord-Sud. Sudul fiind lumea islamică. Sudul vine cu fundamentalismul care a reușit să ia puterea în Iran. De aici va veni respingerea societății occidentale. Împotriva acestei teorii s-a ridicat reprezentantul tunisian. A vorbit într-o franțuzească perfectă, dar lipsită de orice moderație. S-a declarat șocat de contribuția lui Igor Man. Și turcul a vorbit cam în același fel. Fundamentalismul, au zis aceștia, este un fenomen marginal. Africa de Nord este musulmană, dar e parte din civilizația occidentală și urmărește recunoașterea drepturilor omului.

Am intervenit și eu: Dacă vorbiți de securitatea în Mediterană, nu trebuie să ascundem acest aspect al problemei.

Să nu uit. Noi am plecat de la Otopeni, la 12.25. Sculat dis-de-dimineață, lucram. Iorgu Grigore, care scrie sub pseudonimul de Ion Costin Grigore, îmi cere să-i acord măcar 10 minute. De urgență. Accept. Sosește pe la 9.15. „Iliescu e bolnav de cancer. Nu mai are mult de trăit". Îl întreb de unde știe. Știe precis, îmi spune. „Sunteți Patriarhul democrației în România. Trebuie să candidați din nou".

Poate îți aduci aminte, când ne-am întâlnit în micul parc de lângă Intercontinental, înainte de alegerile din 1990. Și atunci v-am spus că nu țin neapărat să devin Președinte, când mi-ați propus ceva ce nu-mi plăcea, pentru că nu era corect. Aici e țăria mea. Visul vieții mele s-a împlinit. M-am întors acasă. Aceste considerente sunt valabile și astăzi.

Mi-a vorbit mult să-mi demonstreze că eu sunt singurul care poate face ceva în țară. Eu voi fi susținut la candidatură de ceilalți factori politici. De Partidul Unității Democratice al lui Stăncescu. Chiar de Dinu Patriciu, Manolescu și Cunescu. Se va ocupa el de publicitate. Toți aceștia au fost menționați de Iorgu G., pe rând, și discutați în parte, la sugestia mea. De convins nu m-a convins, dar am fost de acord să examinăm propunerea lui mai departe.

Dar Emil Constantinescu cu siguranță va candida. Eu nu pot să candidez ca să împart votul împotriva Puterii. Dacă voi fi singurul candidat din partea Opoziției, atunci da. Altfel, nu. Asta e poziția mea.

Mi-am adus aminte că el, Grigore, s-a ocupat de pregătirea dosarului cu cele 250.000 de semnături necesare ca să fie valabilă candidatura mea. Și când vreo 20.000 au dispărut, el m-a asigurat că totul va fi bine. Și așa a fost. De asemenea, mi-am adus aminte că din proprie voință, fără nici un câștig. Nu i-am dat nici un ban. Și că a dispărut

după victoria lui Iliescu. De ce a reapărut acum? Atunci, candidatura mea a divizat votul Opoziției care ar fi mers cu Radu Câmpeanu, dacă nu apăream și eu, pretinde el.

Am rămas înțeleși să ne revedem după întoarcerea mea din Capri.

Dacă Iorgu e agent al vreunui serviciu secret al Puterii, evident e în interesul ei ca Opoziția să fie dezbinată la alegerile ce vor fi cauzate de dispariția lui Iliescu. Cine va candida din partea Puterii. Năstase? Meleșcanu? Față de ambii, Constantinescu prezintă un avantaj. Pentru ei e important ca să intre în al doilea tur. Cum? Asigurându-se că Emil Constantinescu nu câștigă din primul. „Quod erat demonstrandum?!"

Miercuri, 14 Septembrie 1994

Suntem în avionul de la aeroportul Campodichino, din Neapole, spre Fiumicino în Roma. Am sosit ieri după-amiază din Capri. Am tras la un vechi hotel, Albergo Vezuvio, construit în 1882, dar complet renovat. Foarte elegant. Cu odăi de baie mari, dar numai cu duș!? Curios, avea destul loc să introducă și o vană.

Am vorbit cu Mărgărita Geică. Iliescu a fost aplaudat de ai lui la ședința Camerelor reunite și huiduit de Opoziție. Văcăroiu a intervenit să ceară mai mult respect față de șeful statului. Cum vacarmul n-a încetat, ședința a fost ridicată. N-a făcut nici o declarație semnificativă Iliescu. Intenția Opoziției era de a-l face să răspundă întrebărilor care n-au mai venit, pentru că a refuzat să o facă.

Trebuie să revin asupra seminarului, organizat de AAN, pe tema securității în Mediterana. Din păcate, problemele imediate care privesc această problemă n-au fost discutate. Nici conflictele albanezo-grecești, nici cele ale ultimilor cu Turcia, în Cipru și aiurea, nici cele cu Macedonia, ca să nu mai menționez problema vlahilor în Grecia. De ce? Nimeni nu știe.

Rezultatul „rezoluțiilor" din 1989 a fost respingerea comunismului și afirmarea naționalismului. Nu, în mod necesar, a naționalismului șovin. Dar el există, așa cum s-a dovedit în Iugoslavia. Problema principală, după mine, a fost stabilirea măsurii în care acest naționalism intransigent, excesiv și șovin, este capabil să genereze o forță politică în Mediterană. Doar eu am făcut-o. În ședința de luni, 12 Septembrie, după masă.

Am examinat relațiile româno-maghiare, fără înconjur. Am analizat, practic, poziția ungurilor din România. Am descris jaloanele negocierilor maghiaro-române de la Budapesta, așa cum sunt ele conduse de Teodor Meleșcanu. În fine, am ajuns la concluzia – în tot cazul, am afirmat-o – că se va ajunge la un pas important în drumul anevoios care trebuie să ducă la o reconciliere istorică între popoarele noastre. Am respins însă, categoric, pretențiile de a se recunoaște drepturile comunitare, drepturile colective, oricare ar fi motivația, sau justificarea lor. E vorba, bineînțeles, de respingerea drepturilor colective ale unei minorități etnice.

N-am avut o acceptare generală a ideilor și a analizei mele. Totuși, mulți au primit-o bine. Inclusiv reprezentantul Ungariei. Mi-a spus, pe urmă, că sunt mulți în Ungaria care acceptă să-i susțină pe ungurii ardeleni. Dar din ce în ce mai puțini. Se vrea o reconciliere româno-maghiară.

Luni seara, 11 Septembrie, am luat cina la Restaurantul „La Canzone del Mare". Pe malul mării, lună strălucitoare, în creștere. Am stat la masă cu moldovenii Nicolae Andronic, Vicepreședintele Parlamentului de la Chișinău și cu Vladimir Paladi. Cina, nici mare lucru și nici foarte bine servită. Am discutat însă foarte mult. S-au lămurit că eu nu sunt nici pentru aducerea Regelui chiar împotriva voinței poporului și nici pentru refacerea moșiilor de odinioară. Mi-am dat seama, la rândul meu, că ei sunt hotărâți să mențină independența Moldovei și apropierea de Moscova. Economia lor e sănătoasă, leul stabil, chiar forte, piețele de desfacere în fosta URSS restabilite etc. Oamenii ăștia se cred în rai. „Ce ne-a dat nouă unirea cu România între cele două războaie? Nimic. Ne-ați trimis doar prefecți, ca în colonii".

Discuția, însă, purtată pe un ton foarte prietenesc. Ba am convenit să scoatem un dicționar româno-moldovenesc, noi doi, Andronic și eu, ca să dovedim că „moldoveneasca" și româna sunt două limbi diferite! Am tot revenit la această glumă și ieri și azi. Aseară, la un concert folcloric napolitan la Giardini di Augusto, splendid suspendată deasupra stâncii insulei, păzită, în mare, de cele două faimoase colțuri pe care le vezi reproduse în toată literatura turistică. De-acolo, de sus, de pe platforma înconjurată cu bare de fier, deasupra prăpastiei, vezi drumul incredibil șerpuind în zig-zag până jos pe țărmul mării. L-a construit Alfred Krupp, la începutul secolului.

La Roma ne-a așteptat, nu pe noi, românii, ci pe moldovenii cu care eram, doamna Maria Vittoria Jonuțaș Pușcașiu. Ea e consul onorific al Moldovei la Roma. Aveam 4 ore la dispoziție până la plecarea avionu-

lui TAROM spre București. Moldovenii vroiau să meargă la Roma, să vadă ceva. Am mers și eu cu ei. Pe lângă băile lui Caracalla, Arcul lui Constantin, Forum-ul roman și Panteonul, acum în restaurare. Acolo am intrat și ne-am oprit apoi la o masă a restaurantului din piața cu obeliscul adus din Luxor. Gazda, domnul Ruggieri, pe care doamna Pușcașiu ni l-a prezentat ca foarte influent. De altfel, ea pare să aibă bune legături, inclusiv cu Berlusconi. Moldovenii noștri, foarte mândri de statul lor. Vor legături, contractele sunt deja semnate. Am mâncat un fel de sandvici cu brânză, cald, stropit cu un pahar de vin alb.

La întoarcere, la Fiumicino, am trecut podul ca să intrăm în Vatican. Apoi pe via de la Concilliazione până în Piața Sf. Petru. Le-am indicat fereastra apartamentului Papei.

Ne-am împrietenit, dar e trist că avem astfel de români. Ei reprezintă respingerea unității naționale, slăbindu-ne și pe noi și pe ei înșiși.

Abia sosit acasă, pe la 8.30 seara, Miercuri 14 Septembrie, mare dezastru. Mărgărita Geică bolnavă, cu temperatură mare, acasă la ea, în pat. Lampa specială cu care se fac plăcile la tipografie, stricată. Unde publicăm? Panică. Cristi Teodorescu ia răspunderea. La „Scânteia", în cel mai rău caz. Dar, de apărut, apărem!

Joi, 15 Septembrie 1994

La deschiderea Colocviului parlamentar „Europa Centrală și minoritățile sale naționale", la Palatul Parlamentului. Năstase deschide ședința. Vorbesc Iliescu și finlandezul Janssen (cetățean finlandez, etnic suedez). Lume destulă. Nu stau la ședințe. Am prea multe pe capul meu.

Întors la Parlament dau un interviu Televiziunii din Brașov.

După masă și seara, mă odihnesc pentru că nu mă simt bine și mă pregătesc puțin pentru cuvântarea ce trebuie să dau mâine, la simpozion.

Vineri, 16 Septembrie 1994

N-am reușit să concretizez nimic aseară. Probabil că sunt și prea exigent. Ciorna ce mi-a pregătit-o consilierul meu, Olariu, e total neutilizabilă. Idei vagi, prolix, limbă de lemn.

M-am trezit la orele 2.00 dimineața. Am lucrat până la 5.00 a.m. Am reușit să mă mulțumesc pe mine însumi. Nu complet, dar felul abordării problemei mi s-a părut destul de elevat pentru ca să-l accept.

Subiectul, destul de dificil: „Impactul minorităților naționale asupra securității și stabilității pe continentul european". Nu m-am referit la cazuri specifice. Am analizat problema principial. La prima ședință a vorbit deputatul UDMR Ladislau Börbély: „Minoritățile – factor de instabilitate?". Moderator, Allen Kassof. Neconcludent. Dar discuție interesantă. După pauză mi-a venit mie rândul. Moderator a fost suedezul Anders Ronquist. Textul cuvântării a fost publicat. Nu-l mai repet. A fost excepțional de bine primit. Am spus în esență, că se urmărește respectul drepturilor individului, care, când este membru al unei minorități, poate să fie nesocotit. De aceea, crezul epocii noastre, la acest sfârșit de mileniu, este afirmarea drepturilor minorităților naționale.

După mine a vorbit Secretarul de Stat la MApN, Pașcu. De fapt, făcând un rezumat în limba engleză a cuvântării scrise în numele ministrului Tinca. Discuție animată la care au participat Țepelea, Ionel Roman, croatul Kiss, norvegianul Asbjorn Eide și alții. Concluzia: toate drepturile trebuie asigurate prin legislație. Minoritățile trebuie să aibă o legalitate autentică pentru statul la care aparțin.

Am dat multe interviuri. Mă întreb câte vor fi publicate.

Masă mare la Clubul Diplomatic. Afară, sub umbrele. Foarte plăcut. Am stat lângă Eide. După el era judecătorul de la Curtea Constituțională, Zlătescu, soțul Irinei, născută Moroianu. Are mutră de țigan, dar pare om bine. La stânga mea era un francez.

La 4 p.m., la ședința de închidere. Năstase prezidează. Dă cuvântul, rând pe rând, moderatorilor. Pe lângă Kassof și Ronquist, Kyra Bodart (Paris), Harry Barnes (fost ambasador SUA la București), care a vorbit în românește, Zoltán Rostas și Irina Moroianu Zlătescu.

Am rămas în Palatul Parlamentului, Țepelea și cu mine, căci voiam să participăm la orele 7.00 p.m. la recepția postului nou de televiziune Tele 7abc (Tatulici). Ca să umplem timpul, am fost invitați de doamna Doina Popa, directorul general al Centrului de Conferințe Internaționale (al Parlamentului, bineînțeles). Este acțiunea de valorificare a acestei imense clădiri. Ne-a oferit un whisky și ne-a explicat cum stau lucrurile. Trebuie să fie un centru de atracție cu plată. Va deveni o adevărată minune a lumii moderne, pornită din grandomania lui Ceaușescu. Dar făcută de români, exclusiv cu materiale românești. Are probleme pentru că Herdea, șeful ei, e alcoolic. După orele 10.00 dimineața e beat aproape tot timpul.

Să nu uit. La ședința de închidere a colocviului am stat lângă Nicole Catala, Vicepreședinta Adunării Naționale din Paris, unde e și deputată.

La recepția Tele 7abc m-am întreținut cu Radu Beligan, plin de complimente. Diaconescu era cu Radu Vasile. Probabil asta e alianța nouă, acum că Coposu va fi forțat să se retragă. Așa îmi spune Țepelea, cel puțin. Plămânii i s-au vindecat, îmi spune, dar suferă de Zona Zoster, o iritare a pielii pe piciorul drept, foarte dureroasă, care i s-a extins și pe mână. Nici nu mai poate scrie. Are aceste informații de la sora lui, Rodica. „În orice caz, mi-a zis Țepelea, el nu mai fumează acum, va trebui să stea la munte, să se odihnească etc. I-am spus lui Diaconescu, când am discutat problema, că ar trebui să conducem Partidul pe rând. Nu i-a plăcut".

Bine, vrea să-l conducă el. Dar văd că și Gabrielescu vrea să fie șeful PNȚCD.

„Ăsta-i caraghios".

Sâmbătă, 17 Septembrie 1994

A venit Indrei, aseară, de la Timișoara. Lucrează acolo cu Alcoolicii Anonimi.

Am mers astăzi prin parc, până la Sanda Cipăianu. N-am mai făcut o plimbare de mult.

Lucian Horowitz îmi telefonează. Îl invit la cină mâine seară, împreună cu soția lui și cu Sir Michael și Sally Neubert. Au venit cu toții în vizită în România. Lucian e cel care mi-a oferit bani pentru campania electorală PNȚCD, în 1990, cu condiția ca să-l facem ambasador în Anglia. Dar banii ar fi venit după victoria noastră și după numirea lui ca ambasador. Bineînțeles, n-am acceptat. Lucian mi-a fost recomandat de Lionel Bloch. Neubert e deputat conservator. Rămâne să ne vedem săptămâna viitoare pentru că nu e liber să vină la cină, mâine seară. Merg toți, azi după-amiază, la Jonathan Rickert care locuiește în casa lui de odinioară. E pe strada Pangratti. Foarte frumoasă, fără ca să fie grandioasă. Îmi spune că numirea lui Moses, ca ambasador al Israelului la București, nu e o alegere bună. Nu mi-a dat amănunte pentru că pereții au urechi! Are dreptate, din păcate.

Duminică, 18 Septembrie 1994

Îmi telefonează Roșeanu din Frankfurt. Dacă vreau să distrug UMRL, atunci să mut sediul la București, îmi spune. Argumentează,

apoi, că decizia mea e o mare greșeală etc. Îi explic. Nu e vorba de mutarea sediului. E vorba doar de tipărirea *Românului Liber* aici, la tipografia mea. „Foarte mulți români din exil nu vor ca numele și adresele lor să fie cunoscute la București". Îl asigur că așa ceva nu se va întâmpla. Toți cei care vor să primească ziarul de la Londra, de acolo îl vor primi. Argumentele utilizate de Roșeanu sunt cele ale lui Mussulis. Dar și-a arătat și supărarea că numele lui a fost scos din caseta *Românului Liber*. Probabil că Mussulis l-a scos și l-a înlocuit cu cel al lui Pătârlăgeanu, i-am răspuns. L-am asigurat că va apărea din nou.

Nicolae, la telefon. A avut o întâlnire cu omul lui de la Barclay's Bank, care e gata să acorde un împrumut în dolari lui Ioan Dorel Rațiu pentru întreprinderea lui, AWA International, atâta timp cât obține o garanție din partea Băncii Dacia Felix. Comunic acest lucru lui Rațiu. E încântat. Dorește să aibă textul garanției ce trebuie să dea.

Indrei a fost la un picknick cu Sanda Cipăianu și cu mai mulți prieteni din lumea teatrului, printre ei, soții Dem Rădulescu. Se pare că toți vorbesc foarte frumos și pozitiv despre mine. Că acum nu mai apar ca un venit din Occident; în orice caz, că mi-am pierdut accentul.

Luni, 19 Septembrie 1994

Generalii haitieni au acceptat condițiile lui Clinton. Vor părăsi puterea și Președintele Aristide va fi instalat peste o lună și jumătate. Știre bună, dacă forțele armate care intră azi în Haiti, vor fi acceptate fără violență.

Interesantă știrea că majoritatea votului din Hong Kong este pentru candidații independenți. Dar și faptul că 35 la sută dintre cei 700.000 de votanți au votat pentru China comunistă.

În fine, am terminat de citit *Convorbiri cu Ion Rațiu*. Răspunsul meu la ultima întrebare e o analiză obiectivă a situației. Dar e bazat pe considerentul că puterea va rămâne în țara noastră în mâna celor care ne guvernează astăzi. Ceea ce este posibil, poate chiar probabil. Dar numai pentru că noi, Opoziția, nu suntem în stare să ne organizăm în așa fel încât să câștigăm puterea. Ar fi trebuit să indic că eu știu ce trebuie făcut și că aș fi în stare s-o fac dacă aș găsi sprijinul în Partidul meu, în primul rând. Și dacă PNȚCD m-ar propulsa să-l reprezint în CDR; ca apoi CDR-ul să adopte politica de care avem nevoie și să proiecteze imaginea pozitivă în țară. Atunci vom învinge în alegerile ce trebuie să vină cel mai târziu în 1996.

Conferință de Presă. PNȚCD nu dă nimic special. Biroul Permanent acceptă cererea lui Petre Roman ca dezbaterea asupra corupției, care urmează să aibă loc Miercuri, să fie acceptată. Pentru că el e la Paris în momentul acesta pentru o conferință NATO. Senatul însă votează 4 pentru, 4 contra și 2 abțineri. Noi am votat 7 pentru, 3 contra și 2 abțineri. Rezolvăm impasul printr-o ședință ținută prompt, a celor două Birouri reunite. Majoritate clară pentru. Ar fi fost o greșeală, altfel. „Audiatur et altera pars" trebuie să fie aplicat. Guvernul Roman, și el, personal, sunt acuzați de corupție.

Seara, recepție în onoarea Președintelui Armeniei, Levon Ter-Petrosian. Om tânăr, bine. Iliescu amabil cu mine, ca de obicei. La fel Văcăroiu. Tabără îmi vorbește de greutățile ce întâmpină la agricultură. Sorescu îmi spune că restaurarea bisericilor din lemn din Maramureș progresează foarte bine.

Cuvântările celor doi foarte interesante.

Așa aflu că Madgearu, Sachi și mulți alții, bine cunoscuți oameni politici și literați, au fost armeni.

La masă cu șefii mass-media noastră: Udroiu (Rompres), Dumitru Popa (TVR) și Preda (Radio). Seară extrem de plăcută.

Marți, 20 Septembrie 1994

Toată ziua în Parlament. Iau președinția. Intervențiile membrilor, până la 9.30. Întrerupem pentru pregătirea sălii. La 10.00 precis a venit Președintele Armeniei, Levon Ter-Petrosian. Cuvântare nu diferită de cea de aseară.

În pauză îi primesc pe soții Sir Michael și Lady Neubert și pe soții Horowitz, împreună cu Indrei. La 11.00 reîncepem ședința. Totul merge foarte bine. Musafirii mei au fost prezentați de mine și aplaudați de membrii prezenți în Cameră.

După masă, altă poveste. Discutăm Proiectul de Lege privind proprietatea funciară-monopol de stat. Discuții interminabile. Cauzate de avocații noștri PNȚCD (Răsvan Dobrescu și Vasile Lupu, mai ales) și de caraghiosul dar deșteptul PRM-ist, negriciosul Popovici? Ăsta e Președintele Comisiei de Agricultură. Nu intru în amănunte. A reușit să mă facă puțin ridicol, cred. În orice caz, eu m-am simțit extrem de jenat. Dar m-am reținut. Mă întreb dacă am făcut bine?! Poate ar fi trebuit să-l atac. Dar, așa ceva e posibil, când eu sunt crescut în ideea că Președintele Camerei trebuie să fie imparțial?

Miercuri, 21 Septembrie 1994

Intervin pentru acordarea vizei SUA Ligiei Rațiu, soția lui Dorel. Dacă m-ar fi informat mai din vreme n-aveam probleme.

Lungă ședință a Biroului Permanent. Trebuie să contracarăm imaginea proastă a Parlamentului. Evident, mass-media, care e 90 la sută în slujba Puterii, nu vrea ca Parlamentul să apară ca instituția supremă în stat. Voi căuta să contribui și eu prin *Cotidianul*.

Seara, la recepția dată de ambasadorul Armeniei, George Kazimian. Foarte reușită, în clădirea Comunității armene de lângă frumoasa biserică armenească. Ambasadorul Braziliei îmi cere să-l primesc acasă la mine.

Mă opresc la galeria de artă în drum spre casă.

Joi, 22 Septembrie 1994

Azi se împlinesc 49 ani de la căsătoria mea cu Elisabeth în Capela Regală Savoy, din Londra. N-am reușit să vorbesc cu ea decât seara, târziu.

Dimineața am răspuns scrisorii de la Karsten Voigt în care ne cerea să indicăm ce fel de încadrare în NATO urmărim. Bineînțeles, mă consultasem cu Ovidiu Petrescu, Meleșcanu, Tinca și, în fond, cu Pașcu, Ministrul de Stat la MApN. Am ținut toate opțiunile deschise, indicând, doar, că, probabil, România nu va putea accepta staționarea de arme nucleare, bacteriologice și chimice pe teritoriul său în timp de pace.

N-am reușit să obțin o viză pentru America pentru Ligia, soția lui Dorel Rațiu, deși am vorbit cu Debra Towry.

Seara, la Palatul Elisabeta pentru lansarea cărții mele *În așteptarea redeșteptării*. Foarte multă lume, „de calitate", cum mi-a zis Carmen Georgescu, secretara mea. Au fost prezenți ambasadorii Angliei, Greciei, Belgiei, Olandei, Statelor Unite (Jonathan Rickert, Însărcinatul cu Afaceri, căci Moses, ambasadorul, încă n-a sosit) și Nunțiul Vaticanului (Mons. Bukowsky).

Dintre ai noștri, PNȚCD, n-au venit decât Diaconescu și Bani Ghica. Au venit, însă, Ion Puiu, Adrian Niță, Vasile Vălușescu, doamna Danielescu, toți marginalizați de Coposu. Gabi Țepelea a fost invitat de doamna Pârvu, directoarea editurii Scripta să prezinte cartea. A făcut-o excepțional de bine, ponderat, sobru, arătând clar, soliditatea gândirii mele politice. Evident, a citit cartea din scoarță în scoarță. A mai vorbit și ministrul de Justiție Chiuzbaian. De aportul ce aduc eu

democrației românești. La sfârșit, am spus și eu câteva cuvinte. Pe Udroiu l-am văzut, dar nici Dumitru Popa (TVR) și nici Eugen Preda (Radio) n-au venit. Sunt dezamăgit, dar ce să fac.

Pe la 8.30 p.m. am plecat și noi, adică Mărgărita, Carmen și cu mine. Acasă ne așteptau deja Vladimir și Mary Tismăneanu și Bill McPhearson. Am luat cina împreună. Doar Carmen, care nu vorbește englezește, a plecat pe la 11.00, ceilalți au stat până pe la 2.00 dimineața.

Cred că Tismăneanu ar putea să devină un aliat. Ceea ce ar fi foarte important.

Vineri, 23 Septembrie 1994

La 10.00 dimineața, la Parlament, să-i primesc pe tinerii studenți francezi. Indrei mă ajută cu mica mea cuvântare ca să le explic cum funcționează Parlamentul nostru. Merge destul de bine, dar nu eram în mare formă și nu mă simt total relaxat când vorbesc în franțuzește. Am mai apelat la Olariu. Indrei m-a ajutat și el, vorbindu-mi tare în englezește. În fine, cei 36 de studenți și studente, căci atâția au fost, și însoțitorii lor, au fost impresionați și vizibil încântați. Ei erau așezați în primele bănci; eu, în scaunul prezidențial.

I-am dus, apoi, în încăperea mea. Le-am oferit un suc. Le-am dat Constituția României, în românește și franțuzește. Cred că toți mi-au cerut s-o semnez. În fine, alte 15 minute în convorbiri, de la om la om și în grupuri. A mers și mai bine. La plecare mi-au cerut să facem o poză împreună. Am făcut-o cu toții pe treptele Camerei din Dealul Mitropoliei. M-au răsplătit cu o adevărată ovație.

Dau un lung interviu la *VIP*. Așa de lung, încât n-am putut să plec la timp ca să ajung la „Topul Firmelor București", organizat de Camera de Comerț și Industrie, Președinte Vainer. Ajung pe la 6.30 p.m. în loc de 5.00!! Ceremonia se terminase deja. Multă lume la bufet. Atmosferă plăcută. Mihai Cârciog vine să-mi spună că Televiziunea 7abc îl costă 10 milioane de lei pe zi și încasează „aproape nimic". De unde scoți banii? îl întreb. „Din celelalte activități".

Sâmbătă, 24 Septembrie 1994

Am vorbit ieri la telefon cu Robert Wald. El mi-a fost recomandat de Bill McPhearson. Vrea să mă vadă, dar nu poate să vină la New York săptămâna viitoare. Va veni, însă, la București spre sfârșitul lunii

Octombrie. El își amintește de mine, dar eu, să spun drept, nu-mi mai amintesc. În orice caz, Wald e important. Va avea un fond de ajutorare pentru România de 50 de milioane de dolari.

Plecăm pe la 8.15 dimineața. Fotograful reporter Văduva, de la *Cotidianul,* vine cu noi. Trecem Dunărea la Cernavodă. Văd Podul Saligny, Poarta Albă etc., ce-mi aduc aminte de seria de emisiuni la Radio BBC despre „Canalul Morții". Le-am făcut sub pseudonimul Ion Codru, în 1952!

Găsim cu ușurință Librăria „Mihai Eminescu", dar, cum era devreme, mergem la o scurtă plimbare pe faleză. Aproape că eram singurii, deși era cam 11.40 a.m.

Lansarea, bine organizată. Dar nu s-a făcut publicitate, cum mi-a spus Bogdan după aceea. La Timișoara, de exemplu, erau sute de oameni care n-au putut fi prezenți în sală și așteptau cu răbdare în stradă.

A vorbit patroana, o academiciană, Bogdan, doamna Pârvu, și eu. Pe urmă un preot a făcut un adevărat discurs, un alt român și-a arătat invențiile?! Ca să-l ajut să le valorifice „pentru binele țării", cineva ca să susțin reînființarea unei filiale UMRL în Constanța etc. Frumos. Am dat autografe.

Masă excepțional de bună, cu icre negre și de Manciuria. Nisetru și mici fileuri de șalău prăjit. Ceilalți au mai mâncat și o înghețată cu sos de ciocolată și mai nu știu ce bunătăți zaharoase deasupra. Adevărat ospăț. Vroiam să facem o baie în mare, dar cam sufla vântul.

M-am sculat pe la 7.15 seara și ne-am dus la o adevărată plimbare pe faleză. La Casino am băut un Riesling de Murfatlar, oferit de Sorin Belu, căci astăzi a împlinit 29 de ani. Tânărul care stropea florile în fața Muzeului Jalea a fost încântat să ne lase să intrăm. La parter am văzut exponatele doar în „clar obscur", căci numai încăperea centrală avea lumină electrică. Dar se răsfrângea și în cele patru camere spre care se deschidea. La etaj, mai multă lumină. Apostolii Petru și Pavel sunt monumentali. Mare sculptor. A lucrat tot timpul cu o singură mână căci o pierduse pe cealaltă la Mărășești, mi s-a spus.

Dan Bogdan mi-a vorbit mult de datoria mea să iau conducerea PNȚCD. Atât *Evenimentul Zilei,* cât și *România Liberă*, îmi spune, au scris că Coposu e pe moarte. Îmi vine greu să cred. Diaconescu mi-a spus deunăzi că Coposu se întoarce săptămâna viitoare.

Doina Păuleanu, Inspectorul șef la Inspectoratul pentru Cultură-Constanța, a vorbit și ea la lansarea cărții.

Duminică, 25 Septembrie 1994

Plecăm la 9.00 dimineața. Vreme excepțional de frumoasă. La Eforie Nord drumul se bifurcă. Cel din stânga rămâne pe litoral cu acces direct la Costinești, și trece prin Olimp, Neptun, Saturn și celelalte. Îl luăm pe cel din dreapta, care duce direct la Mangalia. Șoseaua e bună, cu dublură pe ici, colo. Cea mai mare parte flancată de nuci splendizi. Dese mașini oprite să culeagă din belșugul naturii.

Ajungem foarte devreme la Casa Tineretului. Ne primesc notabilitățile locale, inclusiv Președintele PNȚCD. Vizităm muzeul. Multe rămășițe ale vechiului Callatis. Adunarea merge strună. Am început câteva minute după 11.00 a.m. și am terminat-o după 1.00 p.m. Nenumărate întrebări. Și, întotdeauna, dacă mai candidez sau nu. Vreo 200 de persoane.

Masă bună într-un restaurant cu terasă construit de Siemens prin 1987. E restaurantul hotelului. Sorin și Valentin m-au însoțit să facem o baie în mare. Foarte plăcut, dar plaja e plină de pietre.

La întoarcere o luăm la stânga prin Techirghiol. Îmi aduc aminte de vacanța petrecută într-o tabără de cercetași, în cort, acolo. În 1932 sau 1933. Mi-aduc aminte că m-am întors cu o infecție gravă a ganglionilor din subțioara stângă că nu mai puteam mișca deloc brațul. Am fost operat de doctorul Jarovsky sub supravegherea lui Cenariu, fără anestezie locală, căci n-aveau. Adevărată agonie. De-aceea mi-a rămas în minte. Și eu cum mergeam des la familia Cenariu și stăteam la cină, căci eram prieten bun cu Țuți, n-am scos un singur strigăt de durere.

Ne-am oprit să vedem Adamclisi, Tropheum Traiani, construit în 109 a.D. Restaurat în 1977 de Ceaușescu. Toate metopele originale se găsesc în muzeul special construit. Monumentul e complet, așa cum arăta la origini. Doar capul lui Traian nu este. Cel original, din aur, a fost luat de turci.

Mergem înainte până la Ostrov. La stânga, un gard din sârmă ne desparte de Silistra, acum bulgărească. Trecem Dunărea cu bacul. E foarte lată, tocmai înainte de a se despărți de brațul Borcea. Experiență interesantă. Oamenii întotdeauna vin la mine să-i ajut, sau să mă cunoască, să-mi strângă mâna, să mă încurajeze.

Sosit acasă, nu trec 10 minute și-mi telefonează Doina. Trebuie neapărat să mă pregătesc pentru a lua șefia Partidului.

Luni, 26 Septembrie 1994

Multă lume la Conferința de Presă. O conduce Diaconescu. Lungă teorie despre cum funcționează o democrație. Fiecare are drept la

opinia lui. Boilă a primit un vot de blam. Atât. Ceva de neimaginat. Nu mai putem să-l facem să retracteze pentru că el a confirmat deja presei că a semnat scrisoarea celor 7 contra numirii lui Alfred Moses. Absurd. Impresia lăsată e dezastruoasă. A vorbit, apoi, despre boala lui Coposu. *Evenimentul Zilei* are un mare articol, cu un interviu, la telefon, cu Baican, doctorul lui Coposu, care a vorbit de o operație la plămâni. Nu, Coposu e refăcut și se întoarce la București săptămâna viitoare.

Seara, până la 11.30, ședința Birourilor reunite. Mai ales despre dezbaterea asupra corupției, care începe Miercuri. Cu alte cuvinte, am fost în clădirile Parlamentului, întâi la Cameră, apoi la Senat, timp de 11 ore fără întrerupere. Și, cum m-am sculat la orele 6.00 dimineața, și pentru că la sosirea acasă, am mai stat de vorbă încă o oră cu Indrei, în timp ce-mi mâncam cina, înseamnă că ziua mea a durat, non-stop, 18 ore și jumătate!!

Marți, 27 Septembrie 1994

Doina îmi spune că Iliescu a vorbit la Națiunile Unite. Stă la Sheraton. A fost o manifestație împotriva lui.

Miercuri, 28 Septembrie 1994

Sunt în avion. De la Timișoara la New York. Această călătorie e o dovadă amuzantă, dar concludentă, a ineficienței românilor. Probabil, aceasta e caracteristica fundamentală a neamului nostru: ineficiența. Avem atâtea calități. Atâtea resurse naturale. Totuși nu reușim să ne afirmăm, categoric. Să fim campioni. Să fim în vârful lumii. În orice domeniu. Probabil, când se va scrie retrospectiv istoria neamului nostru, Nadia Comăneci va fi menționată ca prima expresie a excelenței neamului nostru. Cu siguranță nu sunt șovin. Totuși, de ani de zile, mă lupt cu problema: de ce noi, românii, nu reușim să ne afirmăm, în lume, precum meritățm?

Și Cupa Mondială de Fotbal a ajutat. Mergem în bună direcție. Ion Iliescu? Cât ne-a costat ca să fie auzit în România, când vorbea cu Clinton? L-a primit Clinton, la Waldorf Astoria? Vreo 10 minute? Chiar dacă au fost mai multe, felul deșănțat cum a fost prezentată întrevederea e cu totul nejustificată. În mai toate ziarele. Ca și cum Clinton l-ar fi felicitat pentru succesele lui (ale lui Iliescu) care sunt și succesele noastre (ale americanilor). Absolut, absurd.

Să revin la ineficiența noastră, caracteristică națională. Sper că nu e

așa, dar, ceea ce s-a întâmplat astăzi, o confirmă din nou. Pe biletul meu scrisese că decolarea spre New York e la 7.30 a.m. Am sosit, bineînțeles la timp, la 7.00 a.m. După o lungă așteptare, de vreo 45 de minute, întreb: De ce atâta întârziere. Doar cursa e inițiată aici? Răspunsul: „Avionul pleacă la 8.30 a.m." Deci, cei care m-au informat și care mi-au dat biletul (în speță doamna Oporean, femeie foarte bine, de altfel) n-au ținut cont de schimbarea orarului care a avut loc Duminică, 25 Septembrie !?!

În fine, plecăm pe la orele 9.10 a.m. Ajungem la Timișoara. Întâmplarea face să am un loc lângă fereastra din dreapta, rândul 5. Deci, imediat după clasa 1 și Business. Văd toată operația de încărcare a bagajelor și a „frachtului". Haotică. Oameni discutând. Operația începută, apoi oprită. Încercarea de încărcare a aprovizionării merindelor pentru voiaj. Renunțarea la ea. Descărcarea frachtului etc. În cele din urmă decolăm – am cronometrat și verificat, la orele 12.48, în loc de 9.50!! Inacceptabil! Aș spune eu.

Întotdeauna m-am simțit bine în avion. Mai ales într-o cursă lungă. De la Timișoara la New York zborul e programat să dureze 9 ore și 47 de minute. Ne-au servit masa imediat. Acum mă relaxez. E ceea ce continuă să mi se întâmple, har Domnului! Într-o cursă lungă ești izolat. Adevărată insulă. Fără contacte, sau valențe cu lumea din afară. Doar mintal. Din nou, har Domnului! Abia așa, suspendat pe lungă durată, deasupra pământului, vezi lucrurile mai clar. Eu cel puțin.

Să încep, însă, cu ce mi s-a întâmplat ieri. Lepșa, Otto Weber, Dunca și încă alți trei îmi cer să-i primesc pe protejații lor. Imposibil să refuz. Pierdere enormă de timp. În fine, găsesc răgazul să răspund lui Peter Corterier. Confirm că vom fi încântați să organizăm Sesiunea de toamnă AAN în 1996. Urmează ca reprezentanța lor să sosească în săptămâna 24 Octombrie.

La 10.00 a.m. vine ambasadorul nou numit al Braziliei, Adolfo Benevides. Mic de statură, firav. Vorbește foarte bine englezește, cu accent american. E mult mai bine decât predecesorul lui care a fost rechemat, cred, pentru că fiul lui a fost amestecat într-o omucidere. Dar nu cunosc amănuntele. Știa de Parcual Carlos Magun, prietenul meu brazilian din timpul războiului, romancier, dramaturg etc. El a fost primul ministru al Teatrului în lumea întreagă. Ne-am înțeles bine. Noi importăm minereu de fier din Brazilia.

Spre prânz vine Mărgărita. Semnez ordinele de plată. Aranjez

comenzile de plăci fotografice din Germania. Cornelia Codreanu, din Arad, mă apostrofează pentru că fetele Regelui Mihai nu vorbesc românește!? Elena Herciu vine din partea Minodorei să aducă un Lord în România, pentru sărbătorirea a doi ani de la înființarea organizației OMENIA, care va avea loc, în Palatul Parlamentului, la 14 Octombrie. Vorbesc cu Nicolae și-i indic pe Peter Blaker, Bethell, sau Winston Churchill. Elena e șefa mea de Cabinet la OMENIA. Avem sediu în Camera 275, la Primăria Capitalei.

Vine Alexandru Stănescu. El și Dudu Ionescu vor face o întâmpinare în scris ca să ceară conducerii PNȚCD să-l sancționeze pe Matei Boilă. Atitudinea lui Diaconescu și explicația lui că nu e permisibil să contești numirea unui ambasador, pentru că Statele Unite „e [sic!] cea mai mare Putere din lume", e pur și simplu absurdă.

Mi-a adus, apoi, mai multe scrisori de la Allan Witcombe, din Anglia. „Allan vine mâine la București", mi-a zis, deci astăzi 28-IX. Urma să-l contacteze pe Grossu, care s-a intitulat „secretarul internațional" al PNȚCD!!? El e doar secretarul internațional al organizației muncitorești PNȚCD. Care este de importanță marginală. Îl chem pe Witcombe la telefon, și-l lămuresc. Stănescu e încântat. Îi cer să-mi dea lista președinților organizațiilor județene PNȚCD. O face imediat. O autorizez pe Mărgărita să le trimită la *Cotidianul* gratuit, cu o scrisoare de acoperire.

Vladimir și Mary Tismăneanu vin să mă vadă pe la 6 p.m. Încă nu-mi terminase tratamentul pedicurista la călcâiul meu. A trebuit să-i fac să mă aștepte. Pe scurt, Tismăneanu, care are „tenure" la o catedră politologică la Universitatea Maryland din Baltimore, ar vrea să obțină catedra mea de Studii Românești de la Georgetown.

Cina la Andrew Bache, în onoarea lui Douglas Hogg. L-am cunoscut cu ocazia asta și pe noul numărul 2, în locul lui Cristopher Ingham. Tip uscățiv, ascetic. Prezente personalitățile mai marcante ale partidelor importante din țară. Cei care vorbesc bine englezește: Mânzatu (PDSR), Rusu (PL-93), Roman (PDFSN), Frunda (UDMR). Fusese invitat și Dan Pascariu. L-au așteptat, dar cum n-a venit, pe la 8.40, ne-am așezat la masă. Secretarul lui Hogg, foarte stimulat, mai ales pentru că era așezat la masă lângă Rusu, în diagonală față de mine.

Discuție interesantă. Se vor petrece schimbări mari pe eșichierul politic românesc, în următoarele câteva luni. Coposu, chiar dacă vine „vindecat", va avea randament foarte redus. De dat la o parte, nu se va

da, am zis eu. E prea ambițios. Rolul său în istorie e mai important pentru el, decât asigurarea unui viitor Partidului nostru. Dacă însă, soarta îmi va da posibilitatea de a face ceva, de a ieși la conducerea Partidului – chiar dacă nu ca Președinte, atunci voi veni la ei să mă ajute. La ei înseamnă la englezi: Douglas Hurd, Douglas Hogg, Andrew Bache etc. Mă vor primi cu brațele deschise, m-au asigurat.

Mânzatu, care acum e Vicepreședinte la PDSR, m-a întrebat aseară dacă suntem interesați să intrăm într-o coaliție cu ei. Asta, după ce i-am spus că Iliescu va trebui să ia măsuri împotriva PUNR-ului, care și-a însușit scrisoarea celor 7 împotriva numirii lui Alfred Moses ca ambasador în România. Reacția lui a fost aceea că, probabil, miniștrii PUNR, dacă vor să rămână în guvern, vor trebui să demisioneze din partid. Iar dacă PUNR votează după aceea împotriva guvernului, n-o să mai aibă o majoritate în Parlament. Alegeri anticipate? Sau coaliție cu noi. Cu Convenția Democratică, sau cu PNȚCD? Asta ar fi oferta. Eu n-aș accepta o astfel de coaliție, decât numai sub conducerea noastră. Alegeri anticipate? Un dezastru. Imaginea noastră e foarte slabă. PSM-ul a câștigat, pe departe, la primul tur, al alegerilor de Primar la Brăila!

La Aeroportul Kennedy, enorm de multă lume. Văzând ce încet treceau noii veniți, socoteam că vor mai trece vreo 3 ore până-mi va veni rândul. Dar un român, care m-a recunoscut, mi-a oferit locul dinaintea lui. Și așa a trecut mai bine de o oră. Îndată ce am trecut de imigrație, m-a primit directorul administrativ al Misiunii române la ONU. Am mers împreună la livrarea de bagaje. Ministrul consilier Barac mă aștepta acolo pentru că mai trebuia să vină cineva cu același avion. Eu aveam totul cu mine. Barac e din Ocna Sibiului. Mi-a făcut bună impresie. Diplomat de carieră. Misiunea nu e mare, dar are o clădire bună pe strada 38 și Bdul. 3. Îi găzduiesc pe reprezentanții Republicii Moldova. Clinton s-a întreținut mult cu Iliescu. Intenționa să ridice protestul celor 7, dar Iliescu i-a luat-o înainte, declarându-i că-l așteptăm cu nerăbdare pe Alfred Moses la București.

Joi, 29 Septembrie 1994

Doina îmi arată cum s-a ambalat ca să se înscrie pentru o diplomă de Master, acolo, la Universitatea din Syracuse. Poveste lungă. În total îi trebuie 11.500.00 de dolari. Împrumut, zice. Dacă n-o ajut, nu-i rămâne decât să se sinucidă. La închisoare nu merge. Trebuie să scoată 2.500.00 de dolari, de undeva, până mâine seară. Ca în filmele la-

crimogene americane. M-a pus în fața unui fapt împlinit. Mi-a explicat cum a fost păcălită de un iluzoriu câștig de 5.900.00 de dolari, printr-un tertip tipic american. A umplut niște formulare ce i-au venit prin poștă ca să participe la un joc de noroc. A primit răspunsul că a câștigat premiul. I s-a oferit un cec de 250.00 de dolari, plus posibilitatea de a cumpăra geamantane, ceasuri (Hist Hers), cu acești 250.00 de dolari, dacă mai plătește vreo 60.00 de dolari, sau așa ceva. Sau să-și retragă întreaga sumă câștigată, imediat. A exercitat această opțiune. De atunci n-a mai auzit nimic de la organizatorii jocului de noroc. Naivă!

La 9.10 vine mașina misiunii să mă ia. Mă așteaptă noul ambasador Goriță, și Barac. Mergem la ONU. Văd frumoasa tapiserie donată de România în 1968, „Ode to Man". Realizată de Ion Nicodim după o poezie a lui Tudor Arghezi. E în sala mare unde stau de vorbă delegații celor, acum, 184 de țări membre. O tapiserie și mai mare, cu zidul șerpuitor în Munții Chinei, împodobește celălalt mare perete, peretele lung. Restul e sticlă. Împreună creează o impresie deosebită. Tapiseria românească e, într-un fel, pusă mai în valoare, fiind în aceeași sală cu cea chineză. Multe alte cadouri: un mozaic roman din sec. al III-lea a.D., din partea Tunisiei; o frescă religioasă din Bulgaria, un aranjament de mobilă și covoare din Oman etc.

Ne-am dus la reprezentanții Moldovei. Andronic le vorbise deja despre discuțiile noastre la Capri. Snegur a fost primul care a vorbit. Neutru. A cerut însă retragerea trupelor Armatei a 14-a din Transnistria. L-am așteptat la ieșire. Am stat puțin de vorbă. Masiv, are mâini groase de muncitor. Față greoaie. Omul ăsta nu va renunța niciodată la poziția lui de șef de Stat!

M-am întors în Sala de ședințe ca să-l ascult pe Președintele Republicii Surinam. Fostă colonie olandeză. A vorbit în franțuzește. Snegur, în românește.

Luăm masa, Doina și cu mine, la Grand Hyatt, pe strada 42. Reia problema ei. Îmi explică și mai detailat cum s-au întâmplat lucrurile. Mai și plânge. Seara încercăm să intrăm la Carneggie Hall. Nici o șansă. Luăm cina la restaurantul ce se învârte în vârful hotelului Marriott. Pe drum spre casă îi spun Doinei că-i voi da banii, dar să-și ia obligația să nu-mi mai ceară bani niciodată. Dacă-i dau de bună voie, foarte bine. Dar să nu-mi mai ceară niciodată. Proteste etc., asigurări că-mi va restitui totul. În ce mă privește, nu cred că am să-i mai văd. Dar, n-are importanță.

Trimit un FAX la Banca mea din Elveția să-i transfere 2.500.00 de dolari Doinei. În timpul nopții confirm instrucțiunile mele printr-un telefon.

Vineri, 30 Septembrie 1994

Îmi telefonează Pacepa. Securitatea e restaurată. Mi-a vorbit mult de Mihai Caraman (cel cu spionajul contra NATO). A funcționat sub numele de Neagu și Negru, dar l-a recunoscut din fotografii. El, Pacepa, l-a dat afară pentru că a fost recrutat de KGB. Ceaușescu l-a readus. Apoi, trecut în rezervă, Iliescu l-a făcut șeful Serviciului de Informații Externe. El a fost utilizat împotriva Prof. Culianu și a organizat bătaia administrată lui Mazilu. Certat cu Iliescu, care l-a scos înainte de venirea lui Wörner în țară, acum doi ani, ca să se evite un scandal. Iliescu l-a readus pe Irinoiu; și pe col. Nănescu l-a făcut general. Șef la SRI e acum Talpeș. Multe din amănuntele astea apar în cartea lui. A tipărit 60.000 de exemplare. A dispărut imediat. Evident, crede el, ridicată de pe piață ca să nu fie citită. Titlul cărții: *Moștenirea Kremlinului.*

„Securitatea a fost 90 la sută refăcută. Iliescu e, acum, ca Ceaușescu. Poate să strângă șurubul oricând. Perioada asta se aseamănă cu cea din 1946-48".

Ce rost mai are să rămân în țară, în cazul ăsta? Îmi pun mie întrebarea, cu glas tare.

„Cei de la State Department întotdeauna au fost gata să lucreze cu un dictator în România. E mai simplu. Totuși trebuie să continuați. L-am văzut pe Rege. El nu poate să dea o soluție. E deasupra evenimentelor. N-are echipă. Numai dumneavoastră mai puteți face ceva. Să luați conducerea Partidului".

Am vorbit vreo oră, pe linia asta. Printre afirmațiile ce merită să fie încrustate: 1) Iliescu și Militaru au fost recrutați de Moscova și au lucrat pentru ea. 2) Ceaușescu a fost împușcat în ceafă de Măgureanu și Voican. L-au proptit, apoi, de perete și au tras în el. Dar fotografia a fost examinată cu lupa. La așa-zisa execuție filmată n-a apărut nici un picur de sânge. Pentru că era deja mort! 3) Ar fi bine să colaborez cu Iliescu și să-mi creez o echipă. Numai așa aș mai putea face ceva. Prin Opoziție, care nu mă susține, nu voi putea face nimic.

N-am reacționat. Evident, are dreptate, dar așa ceva e exclus. De unul singur nici nu-mi trece prin cap să colaborez. Singura șansă e prin

Partid, dacă Partidul mă vrea. Dar șansele ca asta să se întâmple sunt minime.

Mi-au telefonat diverși români. Un oarecare Chirilă, care vrea să ne întâlnim cu Dr. Roxin, Păltineanu, Săveanu și Justin Liuba. Apoi un inginer Mandrin și Maria Giurgiu, sora lui Mircea Giurgiu. Au fost și alții. De unde au auzit că sunt aici și cum au aflat numărul meu de telefon ?

Luni, 3 Octombrie 1994

În avion spre Timișoara și București.

Recitind ultimele fraze, scrise Vinerea trecută, răspund, acum, la întrebare. Doctorul Roxin m-a lămurit. „Centrul de Cultură" are vreo 200 de membri. E contra-ponderea organizației culturale românești, sponsorizată de misiunea română la Națiunile Unite. Președintele Centrului e Chirilă. El, Roxin, e secretar. Radu Dumitru e casier și printre membri în Comitet se găsesc Săveanu, Zahu Pană și Prof. Ciufecu din Bridgeport. Ultimii doi sunt fârșeroți. Zahu Pană era cam legionar, după câte-mi aduc eu aminte!

În megalopolisul care e New York-ul cu împrejurimile, funcționează 8 biserici românești. Preotul Aurel Rădulescu din Astoria, cu o parohie de 300-400 de credincioși, s-a autodeclarat episcop. Biserica din Ridgewood e legionară. Dumitrescu e preotul lor. Părintele Fetea are o biserică în strada 74 din Elmhurst, Queens. Prima biserică, cea a lui Gâldău, pe vremuri, din strada 89 West, Manhattan, e cam în mâinile Bucureștiului. Așa sunt cele mai multe. La biserica 50 W 89th Street, e Părintele Petrescu. Păr. Sasu are un palmares moral scandalos, se afirmă. Organizația elitei e Fundația „Iuliu Maniu". O conduce doamna Erwin Popa. „Sunt gomoși", m-a informat cel care mi-a telefonat.

Pacepa s-a ținut de cuvânt. Mi-a trimis ultima lui carte, *Moștenirea Kremlinului.*

Am luat prânzul – copios, cu tot felul de stridii și cu un lobster de doi pfunzi – la Oyster Bar, în Grand Central și cina, ieri seară, la Oak Room, Hotelul Plaza. Am mâncat și la hotel, în fața ferestrei cu vederea spre sud. Vreo câteva blocuri, clădiri scunde. Apoi, noile zgârie-nori. Impresionantă priveliște. Și departe, dar clar profilate cele două turnuri „World Trade Center". Am scris prietenilor și am vorbit la telefon cu John Davis și David Funderburk. Le-am cerut sprijinul pentru lupta ce se profilează în PNȚCD și Convenție. Să se termine cu sugestia că americanii l-au vrut pe Emil Constantinescu pentru că el ar corespunde

portretului-robot construit de ei pentru candidatul ideal la Președinția României. Amândoi, încântați să mă susțină. John Davis mi-a zis: „You know who my ideal candidate is. Just let me know when you get to Washington & I'll set up a few meetings".

Curând, după orele 9.00, azi-dimineață, achit hotelul, primesc FAX-ul de la V. Chirilă în care-și exprimă regretul că nu le-am acordat o întrunire. Sunt dus apoi la Misiunea României la Națiunile Unite. Mi-au dat apartamentul unde a stat Iliescu acum câteva zile. Cam sumbru, dar confortabil. Mi-am lăsat bagajele și ne-am dus, Barac și cu mine, la Națiunile Unite. Ambasadorul Goriță, extrem de atent și de ospitalier, a mai rămas să se ocupe de niște vizitatori.

La Națiunile Unite, Barac m-a condus la birourile presei. Am admirat din nou tapiseria Guernica a lui Picasso și figura feminină elongată à la Giacometti, nigeriană.

Sala de ședințe, de astă dată plină. Vorbește întâi Klerides, Președintele grec al Ciprului. Englezească mai mult decât acceptabilă, dar cu mici greșeli de pronunție și mai ales de emfază, „on the wrong sillable". După el Mandela. Omul e impresionant. Are demnitate, indiscutabil. Cuvântarea, bună. Poate prea mare insistență asupra faptului că au trecut 49 de ani de la înființarea Națiunilor Unite, până ce autenticii reprezentanți ai Africii de Sud au putut să apară în incinta acestei auguste organizații. De înțeles, însă!! După o scurtă pauză, Ministrul de Externe al Ungariei, László Kovács. Nimic nou. Nici un atac direct. Nici împotriva Slovaciei și nici împotriva noastră. Doar câteva referiri la minoritatea maghiară din Iugoslavia. A vorbit apoi, Amara Essy, din Coasta de Fildeș și Ministrul Comerțului din India. Am remarcat cât s-a deteriorat englezeasca indienilor. Pe vremea când eram eu student la Cambridge, colegii mei indieni vorbeau o englezească, cu un accent caracteristic, e adevărat, dar absolut impecabilă.

N-am mai stat. Ion Goriță mi-a sugerat să mergem la misiune. Am vizitat partea restaurată. Sală bună de conferințe. Alta, pentru mese mari, oficiale. Cu două steaguri: român și al Republicii Moldova.

Am luat o masă bună, într-o sufragerie mică, lângă bucătărie. La etajul 4. Mâncare bună. Numai noi trei: Goriță, Barac și cu mine. Am aflat că toți au fost colegi cu Meleșcanu, Iftene Pop, Petrina etc. Ei nu sunt pentru un partid oarecare. Ei sunt pentru România și trebuie să servească politica partidului la putere. Așa, cel puțin, mi-au afirmat. Barac mi-a declarat pe față că a votat pentru mine la alegerile din 1990.

Generalul Spiroiu e printre consilierii prezenți la ONU. Ca de obicei, ne-am înțeles foarte bine. Ambasadorul Moldovei, Tudor Pantâru, a venit să mă salute în sală. În delegația lor e și ministrul de Externe, Mihai Popov, și Nicolae Țâu, ambasadorul lor la Washington. În delegația noastră, un tânăr, Ion Jinga și Paul Grecu, Director Adjunct la Direcția MAE a organizațiilor internaționale.

Barac a fost tot timpul la dispoziția mea. Mi-a demonstrat ce mult a făcut el pentru îmbunătățirea imaginii României în Occident. E economist, absolvent ASE.

La aeroport, Adrian Sidarov m-a ajutat foarte mult, pentru că n-aveam un loc reținut pe avion. În cele din urmă mi-a oferit un loc în clasa I. I-am dat o carte de-a mea, *În așteptarea redeșteptării*, cu dedicație. Mi-a făcut un mare serviciu!

Marți, 4 Octombrie 1994

Escală la Timișoara. Decolăm la 12.40, ora locală. Deci 6.40 a.m. ora New York-ului.

Venind spre Timișoara, azi-dimineață, am zburat imediat la Sud de Neusidlersee, de lângă Eisenstadt. Mare lac. Nu l-am văzut niciodată cu atâta claritate. Traseul nostru ne-a dus, cred, și deasupra Balatonului. Dar nu l-am văzut. Cerul era acoperit de nori. Sau, mai bine spus, între noi și pământ era un covor compact de nori. Același lucru și acum. Păcat. Aș vrea să mă familiarizez puțin cu Carpații peste care vom trece peste câteva minute. Tot zborul la București nu durează mai mult de 40 de minute.

Aterizăm la Otopeni, la 1.30 p.m. Cum aveam bagajul cu mine, am fost primul care a ieșit din vamă. Mulțime mare își aștepta rudele, prietenii etc. M-au aplaudat neobișnuit de tare. Mă întreb de ce!?

M-am bărbierit. Vali tocmai telefona ca să mă informeze că se votează nominal. Ajung la timp ca să-mi înregistrez votul, la a doua citire.

La orele 5.00 p.m., ședința Biroului Permanent PNȚCD. Conduce Diaconescu. Ce facem cu CDR? Penescu și Manolescu fac tot felul de afirmații. De fapt, vor să fie excluși din Convenție. Noi susținem Convenția. Să plece, dacă vor. Dar să nu-i excludem. Se discută cazul Matei Boilă. Grav este faptul că organizația PNȚCD Municipiul Cluj-Napoca a aprobat, formal, în scris, semnarea scrisorii. Intolerabil. Diaconescu și Bărbuș vor să mușamalizeze problema. Opriș, Dudu Ionescu,

Dobrescu, toți socotesc că Boilă trebuie sancționat. S-a discutat cum. Un vot de blam e prea puțin. Pedeapsa mai mare ar fi suspendarea din toate funcțiile pe o perioadă până la 2 ani. Diaconescu e împotrivă.

Acasă, cina cu Mircea, Rodica și Pușa. Chestiuni de familie: Mormintele, care trebuie întărite, proprietățile, casele, Mya (care se simte neglijată și persecutată de familie). Mi-au adus mai multe documente extrem de interesante. Testamentul lui Avram Iancu, de exemplu. De asemenea, o carte dăruită Măicuței de Regina Elisabeta, în 1909. Deci, când era văduvă, căci Tăicuțu murise în 1902. Ceea ce arată că legătura de prietenie a continuat între ele.

Miercuri, 5 Octombrie 1994

I-am adus pe Mircea, Rodica și Pușa în Parlament, în galeria oaspeților. Mărgărita Geică i-a luat, apoi, un interviu lui Mircea.

Stroe de la *Cronica Română* mi-a luat un interviu despre integrarea noastră în NATO.

Jean și Marc Burcă vin să mă vadă. Jean Grenyard-Burcă, cum își spunea pe vremea când era parașutat în „Free French Forces", în timpul războiului. El locuiește acum în Madera. Burcă e cel care a publicat marele articol despre mine, în 1989, în revista *Boardroom*.

Deputatul de Prahova, Mircea Munteanu, îmi cere să-l lămuresc cine a organizat simpozionul care va avea loc la Câmpina, împreună cu lansarea cărții *În așteptarea redeșteptării*, Vinerea viitoare. Mi-a adus ziarul de ieri, în care se anunțau evenimentele. M-a avertizat că e vorba de o manevră a tinerilor din Partid. A lui Opriș, Dudu Ionescu etc. care vor să mă compromită, utilizându-mă. Mi-a adus ziarul *Informația Prahovei* din 27 Septembrie 1994. Pe prima pagină, primul articol anunță: „Se pregătește înmormântarea politică a lui Corneliu Coposu. Gabrielescu, Diaconescu și Rațiu sunt cei luați în considerare pentru succesiune.

Primul manifestă o mare ambiție și practică o luptă politică dură. Nu-i exclusă o renunțare a ultimului clasat în favoarea celui de pe locul doi", opinează articolul.

Munteanu îmi argumentează că noi trei suntem astfel identificați ca „cioclii lui Coposu", pentru a ne discredita. Ca, apoi, ei să apară cu o soluție a lor. Tandemul Ciumara – Radu Vasile ar putea să o ofere. În fine, mă sfătuiește să am grijă.

L-am asigurat că nu fac jocul nimănui; că mă duc peste tot unde

sunt invitat, pe cât îmi permite timpul.

Abia pleacă din biroul meu și vine Remus Opriș. Sigur că o să vină și Munteanu și prietenii lui la întrunirea din Câmpina. Dar să-mi dau seama că el e omul lui Gabrielescu.

Mărgărita îmi telefonează. Vrea să ne vedem împreună cu Petru Ionescu. Îi invit la cină, dar ședința Camerei pare să meargă la infinit. Se termină în cele din urmă pe la orele 9.00 seara. Ajung acasă exact când sosea și mașina lor de la Redacție.

Discuția, aproape exclusiv în legătură cu politica ce trebuie să urmăm. Mărgărita pleacă la Los Angeles și la Frankfurt. Va lipsi 17 zile. Ce politică trebuie să urmeze ziarul. Petru e cel care va avea răspunderea politică. În Lăzărescu nu se poate avea încredere. Ziarul de mâine, de exemplu, apare cu o mare poză a Regelui, care și-a anunțat sosirea în țară acum, Vineri 7 Octombrie pentru a lua parte la simpozionul organizat asupra „adevărului despre 23 August 1944". Nu mă deranjează, a fost reacția mea, dar noi nu suntem un ziar și nici un Partid Monarhist.

Atât Mezincească cât și Ciobanu s-ar fi exprimat că noi, *Cotidianul*, suntem anti-monarhiști. Ceea ce e absurd. Poziția noastră e clară. Dacă țara vrea restaurarea Monarhiei, eu sunt pentru ea. Dar nu să impunem Monarhia împotriva poporului. Deci, după ce câștigăm Puterea, după ce țara e informată asupra adevăratei noastre istorii, țara să se pronunțe printr-un plebiscit, printr-un referendum exclusiv pe această chestiune. Lăzărescu trebuie supravegheat pentru că el întotdeauna bagă material excesiv monarhist.

Petru Ionescu e un tip interesant. Foarte inteligent, excentric. Poartă o șepcuță tot timpul, de exemplu. Chiar și în casă, și la masă! Deși nu e evreu. Mi-a făcut o analiză amănunțită, exprimată ezitant. Printre picături, sau mai bine-zis, printre îmbucături. Convenția ar putea fi câștigată pentru mine. Și-i ia pe rând. Dinu Patriciu și Rusu, Cerveni, chiar și Manolescu. Eu nu cred. Și sunt sigur că Ana Blandiana, Ticu Dumitrescu și mai ales, Mihai Băcanu sunt împotriva mea. Prin eliminare însă, aș putea să prezint soluția, îmi „demonstrează" Petru Ionescu. Trebuie lucrat asupra lor.

În Partid, șansele mele ar fi mai mari, după el.

I-am dat Mărgăritei scrisoarea mea de recomandare pentru Doina. Să i-o ducă la Los Angeles. Am vorbit cu Virgiliu Constantinescu la telefon. Și el e de acord s-o facă. I-a fost profesor la aviatică. Și va căuta încă pe cineva. I-am trimis formularele.

Joi, 6 Octombrie 1994

La recepția egiptenilor. Apoi, la cea dată pentru aniversarea a 3 ani de existență a cotidianului de limbă engleză *Nine O'Clock*. Bine organizat, la Casino Victoria. Masă formală și un „show" pe scena teatrului. 7 fete și 2 bărbați. Nu se poate compara cu ce dă „Crazy Horse" la Paris, dar bine, fete frumoase.

Postul de televiziune 7 abc l-a prezentat pe Mihai Băcanu astă-seară. Mi-au cerut și mie să spun ce cred despre el. M-au dus la telefon de la masă, dar muzica, cu siguranță s-a auzit și la televiziune căci erau în direct. Am zis: Are o mustață impresionantă. Am auzit că a fost curajos în ultimul stagiu al dictaturii comuniste. Acum e activ democrat. Îl felicit că a fost ales președinte al Alianței Civice. „Dar n-aveți nici o critică la adresa lui?". Critica nu e importantă. Băcanu e foarte ambițios. Dar ambiția nu e un lucru rău la un om politic. Eu îi doresc tot succesul și sper că vom lucra împreună pentru implementarea democrației în România.

De plăcut n-o să-i placă. Dar n-avea nici un rost să spun că e un șmecher, sau că niciodată nu mă menționează în *România Liberă*, decât criticându-mă, sau în mod peiorativ.

Luni, 10 Octombrie 1994

De Vineri dimineață și până astăzi la orele 2.30 în mijlocul nopții, am fost tot pe drum. Am prezentat, peste tot, *În așteptarea redeșteptării*. Vineri sosim la orele 11.00 a.m. la Ionuț Anghelescu, la Ploiești. Interviu și masă acolo. După masă, la Câmpina. La sediul Partidului și apoi la Casa Tineretului. Alte interviuri și o adunare publică. Totul merge foarte bine.

Cu mașina la Oradea. Sosim la Băile Felix la 4.00 dimineața, la Hotelul Internațional. Același, de unde am fost alungat în timpul campaniei electorale din 1990.

Sâmbătă, cartea mi-a fost lansată la Cercul Militar în cadrul unui festival al cărții românești.

Să nu uit. La Conferința de Presă din Câmpina, Ionescu-Quintus a vorbit foarte frumos. Răspunzând unei întrebări, a zis: „Dl Ion Rațiu nu a salvat Parlamentul, când i-a scos pe mineri din sală, în Septembrie 1991; a salvat Democrația în România. Dacă n-ar fi fost el – și după el au venit și alții – minerii ar fi reușit și, probabil, s-ar fi instalat un regim de dictatură militară".

Mi-a făcut și un Madrigal-Epigramă. Le alătur.

„Mi s-a cerut la întâlnirea de astăzi să-i fac o epigramă Dlui Rațiu

Domnului Ion Rațiu,
Autorul unei piese de teatru
(Câmpina, 7 Octombrie 1994)

Madrigal
Nu îi fac o critică
În versete patru:
Dânsul în politică
Nu prea face teatru.

Epigramă
Nu îi fac o critică
În versete patru:
Dar și în politică
Dânsul face teatru!"

Mircea Ionescu-Quintus

Regele n-a putut să intre în țară. A sosit la Otopeni cu un avion Air France. Se pare că a făcut un efort special să strângă mâna lui Dinu Patriciu. N-am înțeles de ce!

După lansarea cărții la prânz, la Oradea, ne-am dus la Gh. Ruje, în Comuna Tulca, satul Căuajd. El se laudă că din 200 de fumuri, are 56 de membri PNȚCD. Om de nădejde. Soția lui, mișcată la lacrimi de prezența mea în casa lor.

Masă mare la Familia Mihai Mudura. Trei generații, toți botezați Mihai. Casă frumoasă în Comuna Tinca. A fost prezent și un văr, Kovándor. Aici e o adevărată pace interetnică.

Seara mă dezamăgește performanța echipei noastre de fotbal împotriva Franței. Am scăpat ușor cu un meci nul. Am vizionat din casa prietenilor Bob și Emilia Indrieș.

Duminică plecăm la 9.00 a.m. Ar fi trebuit să pornim la 8.00!?! În fine, Valentin a condus extrem de bine. Am sosit la intrarea în Blaj exact la 11.30, cum fusese programată slujba. Ne aștepta Florin Florea

în fața Catedralei. Am mers pe jos până în curtea Mitropoliei unde avea loc o festivitate în fața bustului lui Petru Pavel Aron, cel care a înființat liceul de la Blaj, în 1754, deci acum 240 de ani. Recitatori de poezii, cor, scurte alocuțiuni. Noul nostru Mitropolit, Mureșan, avea lacrimi în ochi. „Ce puțini suntem. Curtea asta ar trebui să fie neîncăpătoare". Deși am sosit în mijlocul participanților, lumea m-a aplaudat. I-am îmbrățișat pe arhiereii noștri.

De-acolo la sala de teatru. Vreo 300 de oameni. Dunca, Mureșan, Popa-Zlatna și Berciu pe scenă. Eu în mijloc. Berciu a citit, nu prea bine, un text trimis de Țepelea. Apoi, au răspuns întrebărilor. Asta a mers excelent. Ne-au dus, apoi, la masă. Florea administrează restaurantul care, acum, a fost redat Bisericii noastre Greco-Catolice. Mi-a oferit vin de Târnave, căci și podgoriile ne-au fost restituite.

Ne-am ținut de program. Am plecat la timp și am sosit în Cluj la timp. Arhiplin la UMRL, unde am făcut acum și biroul meu de deputat. A vorbit doamna Pârvu, pentru editură, și Mihăilescu. Mi-au adus mari elogii. Le-am vorbit. Am răspuns întrebărilor.

Am avut o ciocnire cu Farcaș, cel care s-a solidarizat cu Matei Boilă. Și a semnat în numele organizației PNȚCD a municipiului Cluj. Omul e total obtuz. Ține sus și tare că Boilă a avut dreptate.

La Turda ajungem pe la 7.00 seara. Și aici prezentarea cărții făcută de Mihăilescu. Întrebări, atmosferă excelentă. Peste tot, în toate locurile am semnat cărți. S-au vândut foarte bine.

Am plecat la 8.00 seara de la Turda. L-am culcat pe Valentin în camera noastră de oaspeți.

Marți, 11 Octombrie 1994

L-am avut pe Anagnoste la birou. El e Președintele Uniunii Avocaților din România. Amenință cu o grevă a avocaților în vreo 15-20 de barouri dacă nu adoptăm Legea funcționării avocaturii până la 1 Noiembrie. Deja în 3 județe avocații nu mai acceptă să apere din oficiu. L-am primit la cererea lui Adrian Năstase. Caut să găsim o soluție. Are dreptate omul. Legea trebuie adoptată, dar nu ei, avocații, sunt cei care trebuie să ne spună nouă, Parlamentului, când s-o facem.

Vreo 36 de membri ai Consiliului Atlantic vin să ne viziteze. Sunt în România ca să examineze situația minorităților. Sunt aduși de Liviu Mureșan (fost deputat FSN) și de la PNȚCD, Iulian Fota. Le vorbesc deschis și le demonstrez că în România nu există nici o discriminare

împotriva nimănui și, cu siguranță, nu împotriva ungurilor. Mi se pun întrebări. La sfârșit le-am dat cărțile mele de vizită și le-am acceptat pe ale lor. Interesantă întrunire. Abia aștept să văd reacția lui Liviu Mureșan.

La „Antena 1". Înregistrăm o „Salată de Pește cu lămâi umplute". O tânără frumoasă, prezentatoare. E felul de mâncare sugerat de mine. Un tânăr înalt, chipeș, bucătar. Și eu îi spun lui cum să facă rețeta și facem o conversație pe parcurs. Despre bucătari celebri, restaurantul din Cressier, de lângă Lausanne, despre Ritz. Ba îl mai aduc și pe Churchill în program și le povestesc masa din Addis-Abeba, când am mâncat carne crudă, tocată, și unde utilizau fața de masă făcută din „tef", un fel de aluat, drept tacâm. Și le-am demonstrat cum repuneam o bucată din aluatul ăsta subțire, poros și cu ea duceam o îmbucătură la gură.

Au fost încântați de performanța mea. Tinerii mi-au cerut să le fiu naș la nuntă.

Întors acasă, telefoanele n-au încetat. Ba cu Elisabeth la Washington, cu Doina la Los Angeles și cu Nicolae la Londra. Apoi, îi caut pe Oliviu Gherman, Petre Roman, Adrian Năstase, Văcăroiu, Otto Weber, Țepelea și pe Andrew Bache și Jonathan Rickert. Sugestia mea, ca pe ăștia să-i întrebe ce cred despre mine, în timpul transmisiei, în direct, a programului despre mine ce vor prezenta astă-seară între orele 9.00 și 9.45 la Tele 7 abc. Doar pe Gherman l-am găsit să-i vorbesc personal. A fost de acord. Văcăroiu și-a exprimat, prin secretară, „profundul" regret că nu va putea. Oriunde ar fi, chiar în rai cu bunul Dumnezeu, ar putea să răspundă 2-3 minute, dacă vrea s-o facă, i-am zis. Și i-am cerut să-i transmită comentariul meu. Am găsit-o pe Shan Bache și ea mi-a răspuns la a doua mea chemare că Andrew regretă dar... etc. Asta înțeleg. E diplomat și nu vrea să se implice în viața noastră internă.

Au venit Varlam și Predeleanu la cină. Cred că i-am liniștit, căci erau alarmați. De ce aduc redacția *Românului Liber* în țară? Vreau să distrug UMRL-ul? Dimpotrivă, le-am spus. Vreau să-l întăresc.

Le explic că am stat deoparte de la alegerile din 1992 încoace, deoarece Coposu n-a vrut ca eu să joc un rol în conducerea Partidului și, mai ales, a Convenției Democratice. Ce puteam să fac? Dacă mă opuneam, aș fi creat o sciziune în Partid, o slăbire a lui. Am preferat să mă estompez și să dau cât am putut în direcția integrării noastre în

structurile occidentale, în special în NATO, prin activitatea mea la Adunarea Atlanticului de Nord.

Și mi-am făcut și întărit legăturile mele pe linie de politică externă, deși niciodată Coposu nu m-a consultat și nici invitat atunci când occidentalii sau străinii, prin ambasadorii lor, au luat legătura cu noi, ca Partid. Ei, străinii, m-au contactat direct și tot direct am avut legătura cu ei.

Și-au dat seama că așa a fost. Dar de ce se spune că eu m-am opus lui Coposu, în exil? mă întreabă, naiv, doamna Predeleanu. Pentru că așa a lansat Coposu vestea. Pentru că el a lansat și încondeierea mea ca vedetist, zgârcit etc., ca să mă compromită.

La 8.25 ne ridicăm de la masă. Ion Varlam o duce pe Predeleanu în mașina lui și noi mergem la studioul Tele 7 abc din Piața Victoriei. E la etajul 10, cu o vedere foarte plăcută deasupra Bucureștiului.

Interviul mi-l ia doamna Șipoș. În timpul campaniei mele electorale lucra la *Dreptatea,* care atunci era cotidian. E prietenă cu Ilie Păunescu. Îmi spune că nu Păunescu a decis să fiu atât de brutal atacat în *Dreptatea,* ci Coposu. El i-a dat instrucțiuni s-o facă. Nu mă surprinde, deși, e sigur, Ilie Păunescu nu mă agreează și nu m-a agreat nici pe vremea când eram amândoi exilați. Altfel ar fi venit și el să ajute la crearea UMRL-ului.

Miercuri, 12 Octombrie 1994

Ion Puiu vine cu Niță. Îmi vorbesc o oră ca să mă determine să iau o inițiativă pentru salvarea Partidului nostru. Niță, după ce am plecat eu de la sediul Partidului, Luni dimineața, a mai stat acolo. Sunt trei grupuri care se luptă între ele. Diaconescu cu Pițigoi, Radu Vasile cu Ciumara și Gabrielescu, probabil, dar nu sigur, cu Bărbuș. Oricare ar învinge e un dezastru, zic ei. Numai eu pot să dau demnitate Partidului. Puiu zice că știe de la medicul lui Coposu că acesta suferă de cancer cu metastază și că Zona Zoster e doar rezultatul nervozității de care a suferit întotdeauna. Eu nu mă bag în treaba asta, le-am spus. Tăria mea e că nu trebuie să mi se acorde nici o poziție ca să fiu patriot. O fac de bună voie, cum am făcut-o o viață întreagă. În fine, am fost de acord că e necesar să avem un Congres al Partidului. Ei vor căuta să constituie un Comitet de Inițiativă dacă Biroul Permanent nu-l convoacă. Coposu a spus că vine la 20 Octombrie. Dacă nu vine, Biroul Permanent ar trebui convocat. Niță va vorbi cu Bărbuș (în care eu n-am nici-o

încredere). O dată ce Congresul e convocat, eu sunt gata să mă angajez într-o acțiune de informare a delegaților. Și vor sta la dispoziția Partidului.

În cursul discuțiilor, Puiu m-a informat că atunci când mi-au trimis mandatul de a fi singurul reprezentant autorizat al Partidului, Coposu n-a vrut să-l semneze. De aceea l-a semnat Puiu. Iar atunci când i-am numit eu pe ei trei, în 1986, ca să se alăture celor 122 din Polonia, Cehoslovacia și Ungaria, Coposu a negat categoric aderarea și Carandino a insistat ca și el, Puiu, să-și retragă adeziunea.

De ce nu scrii toate astea? De ce nu scrie Lăzărescu despre acest episod?, am întrebat. Mi-a spus că o va face.

Joi, 13 Octombrie 1994

Conduc ședința Camerei Deputaților. Ordonanțe. Complicat, dar reușesc să fiu expeditiv, așa că terminăm pe la 11.30. Cum totul a mers așa de bine, am dat înainte și am început dezbaterea modificărilor ce trebuie să aducem Codului Penal și celui al Procedurii Penale. Răsvan Dobrescu a intervenit. A cerut amânarea pentru că s-a primit la Comisia Juridică un nou set de amendamente ce trebuie analizate. Alții au făcut același lucru. Am acceptat, dar numai după dezbaterea generală și adoptarea titlului legii, ca să economisim timp.

Vine Ioan Mureșan la mine la masă. Cred că în el am un aliat. E îngrijorat de direcția în care merge Partidul. Remus Opriș și Dudu Ionescu nu-mi sunt prieteni. Ei îl preferă pe Ciumara. Diaconescu se comportă deja ca șeful Partidului.

După masă, la aeroport. Sosește Lordul Bethell cu noua lui soție. Îi așteptăm o delegație întreagă a „OMENIEI" în frunte cu Minodora Ilie. Flori, mai multe mașini etc. la avion. Ne oprim la mine acasă, la un pahar de șampanie. Vreo 10 persoane. Apoi, la Lebăda, unde sunt cazați. Le dăm 45 de minute să se aranjeze în camerele lor. Cină ridicol de bogată.

Vineri, 14 Octombrie 1994

În sala mare a Palatului Parlamentului. La 8.45 când au sosit, dacă erau o sută de oameni, e mult. Păreau mai puțini căci Minodora, în lipsa ei de măsură, aranjase vreo 800 de scaune. Încet, încet, mai vin și alții. Pe la 9.20 vin și soții Bethell. Nicholas vine cu mine și ne instalăm la Prezidiu. Minodora se agită. Lumea continuă să sosească.

Totuși, mult prea multe scaune. În fine, o trupă de vreo opt femei de serviciu vin și ridică scaunele din fundul sălii și de pe margini. Apoi, agitație. „Vine Iliescu, vine Președintele". Au sosit deja mașinile de pază, mă informează Minodora. Așteptăm. Vine și Diaconescu cu nevasta. Ea îmi reproșează imediat că Stoiciu l-a atacat pe Diaconescu într-un articol, ieri, pentru că nu s-a dus să-l aștepte pe Rege, Vinerea trecută, la Otopeni.

În cele din urmă, Consilierul prezidențial vine să-mi spună că are mesajul Președintelui care nu mai poate veni, căci merge cu elicopterul la Băile Herculane, pentru adunarea românilor de pretutindeni. Se făcuse ora 10.00. Se adunaseră peste 250 de persoane. Cu scaunele din fund ridicate, sala arăta bine. Vine și Țepelea. În fine, începem. Vorbește Minodora, se citește mesajul lui Iliescu și-mi dă mie cuvântul. L-am lăudat pe Bethell ca un mare prieten al României. Am menționat că în noua lui carte, pe care tocmai mi-o dăduse, *Spies and other Stories*, are un întreg capitol dedicat nouă, românilor și intervențiilor lui în Parlament pentru noi. I-am dat, apoi, microfonul Minodorei ca să-l invite pe Nicholas să vorbească. Săraca, era așa de nervoasă și de agitată că nu putea să-i pronunțe numele. Ba Bethlen, ba ceva ce suna ca Brothell (!!?). Am corectat-o, bineînțeles. Nicholas a vorbit, ca de obicei, foarte bine. Așa liniștit, cum este el. Au vorbit Galeriu și alții. La pauză, am plecat.

Am luat masa cu Alexandra Fusoi care ne însoțește. Pornim la 13.30. Ne oprim la restaurantul meu favorit din Sinaia. E pe marginea drumului spre Brașov și are mititei buni în stradă.

Vizităm orașul vechi în Sighișoara. E foarte frumos. Admir și eu Casa cu placa „Aici a locuit Vlad Dracul, fiul lui Mircea cel Bătrân". Biserica a fost construită în secolul al XII-lea, cred.

Sosim la Cluj la 8.30 p.m. Ne așteptau Victor Marian, Vâtcă, Oancea, Pop. Ultimul, băut bine. Îmi tot repeta, ba în românește, ba în englezește, căci e profesor de limba engleză aici, la Universitate. „Tatăl meu a fost inventat de Tilea. Ei au făcut chestiunea de la Poeni". Mi-a vorbit și de Mary Raine (fosta șefă la BBC – emisia în limba română). Tare m-a iritat omul, cu insistența lui. De altfel, ca și Restaurantul Universității unde am mâncat în sala rezervată Congresului chirurgilor stomatologi, căci dansau și muzica era asurzitoare.

Sâmbătă, 15 Octombrie 1994

La Liceul „Gh. Barițiu". Expoziție de cărți ale foștilor elevi. Printre ei, mulți bine cunoscuți: Radu Stanca, Ion Negoițescu, Ciurea, pictorul

Radu Maier. Lista e lungă. Ar trebui s-o am. Merită menționată.

Mergem în stradă. Mulțime mare. Urma să dezvelesc eu placa memorială. Părintele Botiza, care a monopolizat serviciul divin, merge înainte și dezvelește el placa. Ce să-i fac, îmi spune Directoarea? Ce putea să-i facă?

Intrăm în liceu. Am oferit *În așteptarea redeșteptării* tuturor foștilor și actualilor profesori. Aproape o sută. Au venit, rând pe rând, să le dau câte o copie cu o semnătură-dedicație din partea mea. Am semnat mai bine de o oră. Au venit și foarte mulți să le semnez numărul comemorativ din revista *Zorile*, revista Liceului. La 11.30 începe ședința festivă în sala mare a Universității (clădirea nouă – cea construită în anii 1930, când eram eu student). Sala plină, deși balconul nu era plin. Toți barițiști, și foarte puțini prieteni și invitați. Lungă listă de oratori. După cuvântarea Directoarei și citirea mesajului lui Iliescu, mi-au dat mie cuvântul. Am vorbit răspicat despre situația școlilor în ultima perioadă a dominației maghiare. Am dat toate amănuntele relevante istorice, cu legile respective care îngrădeau limba română. „Nu în spirit șovin, nu în revanșă... ci să știm ce important a fost momentul înființării Liceului nostru".

După masă Mihăilescu, Marian și Vâtcă, la mine. Ei au propus să meargă la Diaconescu, împreună cu delegați din Satu Mare și Maramureș, să-i sugereze să se numească un Comitet director, în frunte cu mine, până la alegerea unui nou președinte al Partidului. Lia Lazăr nu crede că e bine. Nu e de acord. Nici eu nu cred că e bine. Să așteptăm până se întoarce Coposu. Zice că vine la 20 Octombrie. Să vedem ce va face și cum e cu sănătatea lui.

Micu Mezei îmi spune că a murit Taici. Dumnezeu să-l odihnească. Marian mi-a spus că Părintele Botiza probabil, intenționat nu m-a lăsat pe mine să dezvelesc placa comemorativă. El e legionar, ceea ce explică ceva. Când a venit la mine să-i semnez cartea (*În așteptarea redeșteptării*) mi-a zis: „Sper că o să mă ierți că am dezvelit eu placa. Așa s-a evitat o problemă diplomatică. Reprezentantul cărui partid s-o dezvelească". Nu te iert, i-am răspuns, foarte calm și liniștit, de altfel. Evident, ai făcut-o intenționat. „Așa-s legionarii ăștia", mi-a zis Marian. La comemorarea victimelor din Aiud s-au dus în cămașă verde". Doamne, Doamne!!

Duminică, 16 Octombrie 1994

Îl angajez pe Rareș Cionca să-mi fie secretar la biroul meu de deputat din Cluj. Pe o perioadă de încercare.

Mergem la Turda. Întâi la biserica „Rățească", apoi la cea romano-catolică, la calvini și în fine, la biserica mare ortodoxă, vis-à-vis de casa noastră. Terminăm la slujba greco-catolică din sala unde funcționăm acum, din palatul unde avem și sediul Partidului. Părintele Ghib iarăși se referă la mine în termeni calzi. Le spun enoriașilor că n-am vești bune, dar că nu încetez să fac presiuni. La Patriarh, și peste tot. Vine la mine un om voinic și mi se oferă să facă greva foamei în fața Parlamentului și a Patriarhiei. I-am spus să mai aștepte. Dar, poate, numai asta ar da rezultate.

Mă duc să-mi iau rămas bun de la Taici. Două femei bătrâne, rămase acum singure. Văduva lui are 84 de ani. Anul viitor ar fi celebrat 60 de ani de căsnicie. Sora ei are 82. Micu, Rodica și Bogdan, toți acolo. Taici era în al 86-lea an al vieții. A suferit mult în ultimul an.

Luni, 17 Octombrie 1994

E ora 11.45 seara. M-am întors de la banchetul dat de Uniunea Avocaților din România pentru oaspeții din Franța, la Hotelul București. Sunt absolut singur. Elisabeth e în America, pentru lansarea Fundației noastre contra leucemiei. Evident, Șerban Madgearu și ceilalți mă ajută. Dar nu-mi dau ce-mi lipsește: confirmarea că ceea ce caut să prestez, în serviciul națiunii, e real. Poate, o distincție ne-esențială. Pentru mine, vitală.

Am avut o zi foarte bună. Probleme dimineața. Scrisoarea lui Nicolae în *The Times* a apărut, în traducere, în *Cotidianul*. Iliescu va fi furios. Îmi pare rău, dar Nicolae are dreptate.

La Hotelul București. Masă mare, la etajul I. În sala în care am lansat *Cotidianul*. Pură coincidență, de altfel! Vis-à-vis, de mine, la masă, ambasadorul Franței, Boyer. Am discutat multe. Mai ales chestiuni constituționale, căci în afară de Vasile Gionea mai erau de față Procurorul General, Manea-Drăgulin, și Ministrul Chiuzbaian.

Boyer e din Auvergne. Un fel de Munții Apuseni. Ne-am înțeles. El pricepe de ce eu am fost atât de reticent, ani de zile și l-am acceptat pe Coposu, cum s-a prezentat el României. E o trăsătură pozitivă. Te dai la o parte ca să mențiii unitatea. Ceilalți din jur, Anagnoste, Gionea, Arachelian, toți mi-au arătat, față de francezi, o apreciere deosebită. Să vedem ce va vrea Coposu, când se întoarce în țară. La 20 Octombrie, zice el. Zi fatidică. Foarte apropiată.

Mă simt teribil de singur. Dacă astfel de situații s-ar fi ivit acum 20 de ani, n-aș fi avut nici o ezitare. Astăzi e mai greu. Nu mai am energia, memoria și sănătatea de-atunci. La plecare, un grup de tineri avocați, de ambele sexe, m-au oprit și mi-au adus, practic osanale. Am glumit cu ei. Și am făcut manifestația lor să apară elegantă, acceptabilă, simpatică. Am râs, am băut un pahar de vin împreună. Dar mă întreb, mai pot eu să concurez la Magistratura Supremă în Stat? Și ce trebuie să fac ca să-i determin pe cei din Convenție să mă aleagă candidatul lor. Sau trebuie, oare, să terminăm cu Convenția și să facem o alianță PNȚCD și PL-93, cum sugerează ambasadorul Franței, Boyer? Boyer ne consideră ca RPR și UDF, respectiv, în Franța. Ar fi aceeași alianță, la dreapta de centru. Celelalte partiduțe și organizații nu mai contează, zice Boyer.

Printre cei cu care am vorbit, și corespondentul *Le Monde* la București, Christophe Chatelot.

Marți, 18 Octombrie 1994

Îl felicit, prin FAX, pe Nicolae pentru scrisoarea lui din *The Times*. Trimit, de asemenea, o telegramă Cancelarului Helmuth Kohl la Bonn, să-l felicit pentru „o victorie istorică".

Ambasadorul Moldovei, Grigore Eremei, îmi cere din partea lui Nicolae Andronic, omologul meu la Chișinău, textul Legii pentru combaterea evaziunii fiscale. I-l trimit imediat printr-un mesager.

Cum n-am avut nici un semn de la Minodora Ilie i-am telefonat Președintelui Ion Iliescu. Vroiam să-i las doar un mesaj la șefa lui de Cabinet. Mi-a spus că Președintele vrea să-mi vorbească.

Nu știu dacă Minodora Ilie v-a vorbit de vizita Lordului Bethell. Puteți găsi o fereastră pentru el. A fost întotdeauna un mare prieten al României, îi spun.

„Da, dar am fost plecat și sunt complet prins. Am dat instrucțiuni să-l primească un consilier al meu".

Bethell dorește să pledeze și pentru soții Mooney care au răpit o fetiță. Ar fi un gest frumos, dacă ar fi grațiați, tocmai acum, în preajma vizitei dumneavoastră în Anglia.

„Da, am cerut să mi se prezinte amănuntele și condițiile de grațiere".

Mulțumesc. Ar fi o măsură foarte apreciată și binevenită. Cam așa a sunat dialogul nostru.

Diaconescu mi-a adus în fotocopie articolul lui Stoiciu. L-am înfie-

rat. Nu aprob astfel de atacuri. Nici limbajul nu e acceptabil. Evident, l-a deranjat articolul. Și pe bună dreptate. Eu, de altfel, l-am apostrofat pe Stoiciu imediat ce am văzut articolul, căci nici mie nu mi-a plăcut. Deși, în fond, Stoiciu are dreptate când vorbește de ineficacitatea Convenției Democratice.

Am telefonat doamnei Florica Raica, fiica Gen. Georgescu-Pion, care, mi-a spus Mihăilescu, îmi este foarte devotată. De asemenea, Liei Gherasim (Lazăr) pentru că Ion, soțul ei, a fost operat de prostată. Tare s-a bucurat Lia că am făcut-o.

Doamna Vlădilă de la Tele 7 abc îmi spune la telefon că foarte multă lume i-a felicitat pentru interviul cu mine.

Azi-dimineață, la orele 9.00, am fost punctual la Cercul Militar pentru Seminarul MApN asupra armatei moderne. Au vorbit Tinca, Ioan Mircea Pașcu și o serie de ofițeri seniori. M-am înțeles cu Tinca să-i publicăm săptămânalul armatei în culori, cu ocazia Zilei Armatei care va fi sărbătorită la Careii Mari.

Enorme probleme pentru că Minodora n-a programat vizita Lordului Bethell la Cotroceni. Pur și simplu n-a fost primit. S-a supărat tare. N-a mai vrut să mai iasă la cină astă-seară. Complet iresponsabil din partea Minodorei, să nu aranjeze o audiență precisă. Ea mi-a spus că va primi un răspuns de la Cotroceni la 9.00, azi-dimineață.

Toată dimineața, cum se poate vedea din ce am scris aici, am fost extrem de ocupat. Pe la 4.00 după-amiază, am început să mă îngrijorez. Ce se întâmplă? Nici un semn de la Minodora. Încerc la ea, la Primărie. Încerc la Lebăda. Nici ea, nici Bethell. Telefonez la Președinție, pe scurt. Șefa de Cabinet îmi spune că nu știe de nici un aranjament pentru Lordul Bethell, dar... „Așteptați puțin, vă fac legătura cu domnul Președinte".

Conversație clară, limpede, amănunțită. Nu programase nici o întâlnire cu Lordul Bethell și e foarte ocupat. Imposibil să-l primească. Regretă. I-am atras atenția că Nicholas vrea să-i vorbească despre soții Mooney. Da, știe de acest caz. Va obține toate informațiile și posibilitățile de grațiere. Las mesaj lui Bethell. De asemenea, Minodorei. Ședința Biroului Permanent. Acolo, vorbesc cu Bethell, care mă sună. Îi comunic ce mi-a spus Iliescu. Bethell e aproape furios, deși el vorbește întotdeauna foarte liniștit. Dar mi-am dat seama că fierbea. De ce a fost indus în eroare. Dacă nu rezolvă cazul se va da publicitate maximă în *Daily Mail*. Au fost în închisoare soții Mooney. Ea, împreună cu

niște prostituate. El, cu criminali. Nici la closet nu puteau merge. Teribil. Impresia va fi dezastruoasă când Iliescu va veni în Anglia. România va fi prezentată ca o țară barbară. L-am calmat. I-am spus că Minodora a fost de bună credință, căci îl cunoaște bine pe Iliescu. Dar a fost nesăbuită pentru că nu a asigurat o audiență precisă, în scris. Credea că un telefon de la ea va fi suficient. Îmi cer iertare, bineînțeles, deși eu n-am absolut nici o vină. Îi promit că-i voi vorbi lui Iliescu.

Telefonez la Cotroceni. Iliescu – plecat. Nu se va întoarce înainte de 8.30 p.m. Comunic acest lucru lui Bethell. Se remontează. Vrea să-l vadă pe Iliescu, chiar dacă e la mijlocul nopții. L-am asigurat că am lăsat mesaj la Cotroceni ca Președintele să mă sune astă-seară.

Dinu Daponte îmi telefonează. Îl invit la cină cu mine, pentru că soții Bethell n-au mai vrut să meargă la cina pregătită la Melody Bar. Îl iau pe Dinu cu mașina căci ne aștepta deja în stradă, în Calea Victoriei, unde-și are biroul. Mâncăm bine. Mititei, fleică, cârnăciori și diverse legume, inclusiv sfeclă. Îmi spune că prietenii lui socotesc că eu sunt cel mai potrivit să iau conducerea Partidului. Am insistat să-mi spună cine sunt acești prieteni. Ioana Brătianu, Filitti și alți membri ai Jockey Clubului. Mi-a dat numele lor, dar nu le-am reținut. Bani Ghica e foarte trist. După el, Partidul s-a terminat dacă Coposu nu-și revine. Dinu nu-i de acord. Nici eu nu sunt de acord. „The proof of the pudding is in the eating", i-am spus.

Ce a făcut Coposu cu Partidul? L-a condus ca un dictator, la distrugere. N-am realizat nimic. Fără el vom avea o șansă să schimbăm politica lui. Mai rău nu poate să fie!

Sună Iliescu. Era el deja pe linie. Îi explic situația. Nu vreau ca România să sufere, când va sosi în Anglia. N-o fac pentru dumneavoastră, domnule Președinte, o fac pentru România. Ar fi foarte rău dacă toate amănuntele acestui caz vor fi cunoscute din marile ziare, când sosiți la Londra.

„Eu nu pot să mă amestec în procesul juridic. Va merge la Curtea de Apel. S-ar putea să se rezolve acolo. Dar, abia după aceea, voi putea exercita clemența și prerogativele mele de a acorda o grațiere".

Sunt de acord cu dumneavoastră. Și eu aș proceda la fel. Dar să evităm ca România să apară ca o țară barbară tocmai când sosiți în vizită la Londra.

Am vorbit încă mult și am rămas cu convingerea că va acorda grațierea, mai ales că cuplul Mooney are deja un copil român adoptat

în mod corect.

Comunic toate astea lui Bethell care era la Restaurantul „Primăvara". A încercat el să obțină de la mine asigurarea că soții Mooney vor fi puși în libertate înainte de sosirea lui Iliescu în Anglia. Imposibil, i-am răspuns. Dar l-am asigurat de convingerea mea că Iliescu îi va grația. Probabil, peste vreo lună, două. Bethell mi-a spus că l-a văzut pe Gionea, care i-a promis că va urgenta totul ca să se completeze tot procesul juridic în cel mai scurt timp posibil. Am rămas înțeleși ca ei să vină la mine acasă, în drum spre Otopeni, curând după orele 8.00 dimineața, mâine, 19 Octombrie 1994.

Miercuri, 19 Octombrie 1994

Bethell n-a venit azi-dimineață. Probabil mașina a mers târziu la Lebăda, sau circulația era prea mare. Evident, s-a dus direct la aeroport. Păcat, o vizită care a început relativ bine s-a terminat cu un fiasco. În loc să mi-i fi făcut mai prieteni, acum îmi vor deveni dușmani. I-am așteptat, degeaba, până la 9.00 a.m. Iute, la Cameră. Trebuia să-i primesc pe reprezentanții Curții Constituționale a Italiei. Le ofer șampanie. Le explic cum funcționează Parlamentul nostru și care este structura guvernului și a Opoziției. Analiză sobră, obiectivă. Și subliniez faptul că sunt unul dintre liderii Opoziției, așa că, dacă le-ar vorbi Năstase, de exemplu, alta ar fi imaginea scenei noastre politice.

Ședința Biroului Permanent. Cină la Casino Victoria, dată de Curtea noastră Constituțională în cinstea oaspeților italieni, care vizitează Sinaia, Castelul Peleș și Foișor, Brașovul, Castelul Bran și bisericile din Târgoviște. Gionea mă plasează pe mine la dreapta lui și pe Giuliano Vassalli la stânga. Cu el am vorbit amândoi franțuzește.

„Ai datoria și ca descendent al Familiei Rațiu, dar și pentru ceea ce ești dumneata, să iei frâiele Partidului. Orice s-ar întâmpla, Coposu nu va mai putea să conducă Partidul. Gabrielescu n-are calitățile de lider și Ciumara nu merge. Rămân Diaconescu și dumneata. Ai mult mai multe calități și mai mare personalitate decât Diaconescu. Lumea te va prefera pe dumneata. Dar trebuie să lupți. Diaconescu vrea să fie el șef. Și el știe cum să organizeze și cum să-și asigure partizanii". Cam așa mi-a vorbit. Nu deodată. Alternativ, cu ditirambice denunțări ale lui Coposu, care l-a lăsat în baltă, l-a mințit etc. Iorgovan a venit lângă mine. S-a plâns că i-am dat publicitate lui Năstase, în *Cotidianul* și n-am publicat „replica" lui. Și el îmi face multe complimente.

Joi, 20 Octombrie 1994

Astăzi urma să sosească Coposu. O împac oarecum pe Doina. Vorbim foarte deschis la telefon, pe linia mea internațională. Dacă s-a înregistrat și transcris totul, va fi utilizată conversația împotriva mea în caz că aș mai candida la Președinție! În fine, trebuie să înfrunt și asta.

La Cameră îi spun lui Diaconescu că cei din PD au venit la mine, din nou, să-mi ceară ca eu să reprezint PNȚCD la Congresul lor, acum. Eu aș prefera să nu merg și, în orice caz, l-ai numit pe Răsvan Dobrescu.

„Lasă-l pe Dobrescu. Să nu le dăm prea mare importanță".

Îmi convine perfect. În orice caz, n-aș fi putut să merg decât Sâmbătă, căci mâine, când deschid ei Congresul, voi fi la Călimănești, la seminarul PER-ului.

Năstase îmi cere să conduc ședința plenară, începând cu orele 10.45.

La recepția Monseniorului Bukovsky. Toți episcopii noștri prezenți. Hossu de la Oradea, Mesaroș de la Baia Mare mi-a reamintit de „căbatul" – „rocul" i-a spus el – ce mi-a dat fratele lui când am fost acolo în 1991, ca să dezamorsez demonstrația greco-catolicilor „auto-încuiați" în sala mare a Prefecturii. „Toți moroșenii sunt mândri când vă văd așa la televizor".

Ambasadorul german Rossbach vrea să știe cum merg lucrurile în Partid. Vorbim de sănătatea lui Coposu și de cum se conduce prin vocea de pe munte!! Insistă să luăm o masă împreună. Să stăm de vorbă liniștiți și pe îndelete. Numai noi doi. Îl invit, imediat, să vină la mine, Duminica asta. Se uită în carnet. Nu poate. Dar ține să mă invite el. Vom vedea.

La „Ceaiul de la ora 5". Merge excelent de bine. Le fac cadou, într-o cutie pe care era scris „Lipton tea" și acoperită cam peste tot cu semnătura mea, un papagal într-o frumoasă cușcă. Le spun că încă e tânăr. „Nu vorbește încă. Dar îl puteți învăța să spună, de exemplu, «Jos... Rațiu»". Le-am spus că am călătorit mult în Australia. Inclusiv în interiorul fierbinte. Am vorbit și despre cocoșul ce mi-au dat cadou, Premiu pentru popularitate, la Costinești. A terminat într-o supă, le-am spus. Am fost asaltat pentru autografe.

La recepția revistei *Vedete*, la o altă aniversare, au dat Premiul vedetei anului lui Adrian Năstase. Multă lume. A fost și o tragere la sorți cu diverse cadouri. Am ieșit și eu. Mi-au dat o cană cu încălzire electrică rapidă. Frumoasă, aproape identică cu cea cu care-mi fac ceaiul în fiecare dimineață.

Vineri, 21 Octombrie 1994

Plecăm, Valentin și cu mine, la 6.16 a.m. Ploua, dar nu tare. Citesc ziarul. Articolul lui Indrei e bun și arată bine, plasat sus dreapta, pe pagina cinci.

Sosim la 8.40. Am mers, deci, foarte bine. Ședința n-a început însă decât la 11.00 a.m. în loc de 9.00, cum fusese programat. Din cauza lui Horst Kossack care a fost reținut la București.

Otto Weber a deschis simpozionul. A vorbit Dănuț Vasile, după care a vorbit Iulian Comănescu, Prefectul județului Vâlcea, Kossack, eu. N-am spus mare lucru. Goana după o tot mai mare producție a nesocotit, total, mediul înconjurător. Rezultatul, degradarea lui, poluarea etc. Trebuie să reparăm. Întâi să identificăm pagubele și ce trebuie reparat. E ceea ce facem. Tulcea, Baia Mare, acum aici. Trei simpozioane cu sprijinul Fundației Hanns Seidel, care ne-a ajutat și ne ajută enorm, în această grea perioadă. Dar trebuie să găsim măsuri practice; să găsim soluții. Noi, parlamentarii, să obținem prioritate pentru măsurile legislative ce trebuie luate.

După-masă ne-am dus la Ciungetu și la stațiunea Voineasa, pe Lotrișor. Ne-a primit directorul Florescu și directorul adjunct. Impresionant. E la fel cu ce se petrece la Zermatt. Apele zonei de 700 km^2 sunt captate, pompate și transformate în electricitate la această uzină, construită aproape în întregime în România. Doar câteva piese ne-au venit din Franța. E mai mare decât cea din Zermatt. Produce 500 megawatts și întreg personalul se compune din trei oameni. E în inima muntelui, unde se ajunge printr-un tunel mare de 1,4 km. Construcția a început în 1966 și s-a terminat în 1989.

Sâmbătă, 22 Octombrie 1994

Începem la timp, dar foarte puțină lume. Încetul cu încetul, însă, vin vreo 40.

Vorbește primul prof. Alexandru Zamfir, economistul, care mi s-a oferit să mă ajute în campanie și să-mi dea recomandări de tineri serioși și capabili. Subiectul: contribuția marketingului la dezvoltarea turismului cu protecția mediului înconjurător. După el, Ichim Horea și mai nu știu cine. Ambii, foarte tehnici. Kossack a vorbit, apoi, pe șleau. N-avem nici o șansă să câștigăm alegerile viitoare dacă nu suntem mai punctuali, mai serioși etc. „Pentru protecția mediului înconjurător putem începe noi, de exemplu, prin adunarea și reciclarea deșeurilor".

A realizat o broșură în culori, publicată în Austria, unde se arată, grafic, cum trebuie procedat.

Am răspuns eu. „E ceea ce am propus din capul locului, ieri, în scurta mea alocuțiune. Trebuie să venim cu măsuri practice, de jos în sus. Să nu mai așteptăm ca Puterea centrală s-o facă. Ea n-are bani și are alte priorități ș.a.m.d. Am concluzionat oferind să publicăm noi, la tipografia noastră, broșura care învață cum trebuie adunate și reciclate deșeurile.

Plecăm spre Horezu. Masă mare în Paracliser. Acoperit de frescele originale, cam degradate. Prefectul Iulian Comănescu a venit special să fie cu noi. De asemenea, Episcopul Râmnicului. M-au plasat în fruntea mesei în formă de „U". Cum am glumit la deschiderea ședinței, azi dimineață: „La plăcinte înainte, la război înapoi". Eram vreo 65, cred. Prefectul, bărbat frumos, distins. Foarte sigur pe sine, tip de adevărat nomenclaturist. Episcopul, mai scund, simpatic, se simțea acasă la el, după cum dădea instrucțiuni Maicii Stareță. Supă, pui, plăcinte. Adevărate plăcinte cu dulceață, pe care, potrivit regulii mele, nu le-am mâncat. Țuică caldă și vin bisericesc. Țuica, foarte bine venită la aperitivul care era rece. Muntele era acoperit cu zăpada ce căzuse peste noapte. Regiunea întreagă e o minune a naturii.

Așezământul e o ctitorie a lui Constantin Brâncoveanu. Apare cu soția sa într-o frescă mare din pronaos. La dreapta lor, cei patru fii; la stânga, cele șapte fete. De jur-împrejur, domnii Munteniei ce l-au precedat. Toată biserica e acoperită de fresce. Datează din 1700. A luat-o, acum, UNESCO sub tutela sa. Să sperăm că vor face o restaurație exemplară. Merită. Catapeteasma aurită e ca o filigramă sculptată în lemn. Pe alocuri avariată, dar, clar, se poate reface și restaura. Muzeul are niște piese unice: icoane, tablouri, scoarțe, tapiserii de un alb strălucitor, ceea ce subliniază bogăția artei noastre atât de bogată în culori.

La 3 și jumătate i-am lăsat, ca să mă întorc la București. Pe autostrada dintre Pitești și București, Valentin a atins 190 km pe oră, fără nici o dificultate. Asta ne trebuie, autostrăzi pe tot cuprinsul țării.

Duminică, 23 Octombrie 1994

Afară plouă liniștit. Picuri mari, după cum răsună frunzele platanului. Fereastra e deschisă cu jaluzelele pe jumătate coborâte. Un fel de pace coboară în sufletul meu. E ora 11.30 seara. Aș vrea să număr câte

zile și ore au trecut de când m-am întors în țară, acum, aproape 5 ani, după o absență de 50 de ani fără 79 de zile.

E prima dată că simt așa o pace. Sunt împăcat cu mine însumi.

I-am avut la masă pe soții Enescu și pe Grațiela și Bani Ghica. Ciuli e foarte rigid. Nu vroia să admită că, poate, tot are un rost întrebuințarea Casei Poporului, acum devenită Palatul Parlamentului. Nu atât ce spune, cât felul cum argumentează, supără. Dar toți sunt pozitivi față de rostul meu în țară, de popularitatea mea. Bani tot insistă că Coposu n-a fost împotriva mea. N-am argumentat. Bani e sceptic în ce privește reîntoarcerea lui într-o poziție de comandă.

Vorbesc cu Doina și-i spun că l-am invitat pe Cristi Teodorescu să vină la mine. Trebuie să-i dăm un avertisment lui Manolescu. Nu mai putem să-l finanțăm atâta. Cristi a fost pozitiv. Sosise tocmai când m-a sunat Doru Braia din München. Îmi spune că tocmai au avut o teleconferință cu Coposu, Emil Constantinescu și Ana Blandiana. Ultimii doi, la München, Coposu în spitalul lui și Emil Constantinescu în București. „E momentul să vă implicați masiv la organizarea Convenției care va avea loc la 25 Noiembrie. Să o finanțați, chiar. Momentul Rațiu a sosit".

Știu că vor banii mei. Dar mă îndoiesc că mă vor pe mine. Au pomenit numele meu?

„Nu, dar sunt debusolați. Nu știu ce e de făcut. O directivă clară din partea dumneavoastră ar face mult".

Ar trebui ca ei să-mi dea un semn. Eu n-am să mă impun.

„Voi vorbi din nou cu Blandiana".

Cristi, inevitabil, a auzit conversația. Și el e de acord că trebuie să devin agresiv. „V-ați câștigat platforma de om înțelept, moderat. Acum trebuie să arătați ce este de făcut. Lumea vă va urma", crede el. Mi-a povestit cum i-a sugerat lui Manolescu să mă facă Președinte de Onoare la PAC. „Nici poziția lui nu era sigură. Mulți vroiau să-l debarce". Cristi crede că Manolescu nu mai insistă că el trebuie să fie candidatul la Președinție.

Doina, când i-am povestit cum a mers discuția, s-a arătat sceptică. „Manolescu nici nu mi-a mulțumit când am distrus întreaga ediție a ziarului în care a fost atacat. N-are sensibilitate".

Eu aș vrea să lucrez cu el; i-am repetat ceea ce i-am spus și lui Cristi. Cristi are dreptate. Omul politic, care sunt eu (după spusa lui), nu aleargă după un post, după o poziție, după avantaje financiare. „Asta se vede".

Marți, 25 Octombrie 1994

Sunt în trenul special spre Carei și Satu Mare. Am plecat din București la 9.00 seara, exact. „Poți să-ți potrivești ceasul, după plecare", a comentat șugubăț unul dintre noi. Adevărat, punctualitatea la noi e un lucru rar.

Ieri dimineață, Gașpar îmi telefonează. Trebuie să mergeți la orele 9.00 a.m. în Parcul Carol, să depuneți o coroană din partea Parlamentului la mormântul Eroului Necunoscut. Îmi trimite mașina la 8.50. Bineînțeles, sosesc târziu. Slujba divină era pe terminate. Ajung printre miniștri, Tărăcilă etc. Lângă mine, Măgureanu. Eu aveam căbatul maramureșean în spate. Începe depunerea coroanelor. A noastră, a Parlamentului, care trebuia să vină imediat după cea de la Președinție, n-a mai apărut deloc. Trebuie să protestez. A plouat tot timpul.

La 10.30, la Conferința de Presă a Partidului. Anostă. Nimic interesant.

La 12.00, la Senat. Îi primesc pe Pierro Fassino și pe Etienne Godin, însoțiți de Marchizul Bernardo Uggocioni, ambasadorul Italiei. Primul este la conducerea lui Partido Democratico de la Sinistra. Al doilea, belgian, reprezentant al Institutului Emile Vandervelde din Bruxelles. Le fac un tur de orizont asupra situației politice din România. Nu ascund faptul că noi, Convenția Democratică, nu prea suntem organizați.

Urmează participarea mea la ședința Birourilor reunite. Discuții interminabile asupra compoziției Consiliilor de Administrație ale Radiodifuziunii și Televiziunii române.

La 4.00 p.m., la Cercul Militar. Iliescu strânge mâna aproape la toți cei prezenți. Îl observam în timpul imnului național. Pare, oarecum, pierdut. A slăbit mult.

Generalul Gârbea, care are 101 ani, mi-a vorbit mult de strănepoata lui, de 39 de ani, care „plânge când mă vede la televizor", e așa de mândră de „ardeleanul nostru".

Călătoresc cu Ioan Lup, Otto Weber și nenumărați generali, precum și cu Dudu Ionescu.

Tinca e încântat de cum arată ziarul lor, al Armatei, acum că-l publicăm în culori.

Miercuri, 26 Octombrie 1994

Nici nu mă simțeam obosit când am sosit în gara Băneasa, azi-dimineață, pe la 8.00. De fapt, zgâlțâit, nezgâlțâit, am dormit bine. M-am

trezit la 7.00 a.m., apoi m-am ras.

Ieri, zi plină. Trenul de la București ne-a dus la Satu Mare. De-acolo cu autocarul la Carei. Ploua. Am stat în autocar aproape o oră, în timp ce se aduna mulțimea în fața monumentului.

Aveam locul în tribuna A. Nu m-am îmbulzit în prim-plan. A venit Iliescu. A trecut în revistă garda de onoare. Cuvântări. Meleșcanu repetă de patru ori rolul Armatei Sovietice în eliberarea Ardealului de Nord. Dar vorbește și de încadrarea noastră în structurile occidentale. Depunem coroane. Din partea Parlamentului au venit mai mulți. Corneliu Vadim Tudor s-a plasat lângă mine, chiar la mijloc, în rândul întâi, după soldații care aduceau coroana. Printre parlamentari, Petre Roman, Bebe Ivanovici, Otto Weber. Eram vreo opt, cred.

Toate delegațiile militare străine au depus coroane. Am stat de vorbă cu delegația britanică, condusă de Sir William Rous. El e „quatermaster general", al 4-lea, în ierarhia generală a Armatei Britanice. Tip foarte bine, chipeș, înalt.

Când a venit și coroana PNȚCD, m-am alăturat și eu lui Ioan Lup, Dudu Ionescu și nu mai știu cine.

La sfârșitul ceremoniei un stol de cercetași și, apoi, unul de fetișcane în costum național, ne-au adus mici buchete de flori. Ca pe vremea răposatului.

De-acolo, la dezvelirea bustului lui Avram Iancu. Până să sosească Iliescu, Adrian Păunescu, Corneliu Vadim Tudor și mai mulți „vetriști" au dirijat intonarea a mai multor cântece patriotice. Păunescu și-a îndeplinit rolul tradițional de sufleur al fiecărui vers, direct în microfon, așa încât cântăreții să știe cuvintele ce urmează. Se pare că asta era tehnica lui în faimoasele cenacluri ce organiza.

După dezvelire, Tinca m-a împins să stau lângă Iliescu. Trebuie să spun; am constatat că Iliescu are mulți susținători. Unii chiar entuziaști.

După plecarea lui, m-am îndreptat și eu, pe jos, spre sala-teatru a Centrului Cultural. Câțiva oameni de prin balcoane au strigat și Rațiu, și m-au aplaudat. Majoritatea însă nu. „Pe el îl iubiți", le-am strigat. „Așa vom rămâne. Cum suntem astăzi!"

La Satu Mare, recepție. Mare îmbulzeală. Primarul mi-a cerut să scriu în Cartea de aur. Imediat după Ion Iliescu. Când s-a sculat să mă lase pe mine să mă așez la masa de scris, i-am spus lui Iliescu: „Sunt încântat să vă urmez". Am zâmbit amândoi, căci subînțelesul era clar.

La recepția de la Ambasada Austriei, astăzi, nu m-am putut duce,

căci eram în ședința Biroului Permanent. Îl conduceam chiar, până când i-am cedat locul lui Gavra ca să mă duc la lansarea cărții mele. La Biblioteca „Marin Preda" din str. Știrbei Vodă, 168.

A mers bine.

La recepția Ambasadei Greciei (atașatul cultural Dimitrios Kustas). N-am stat, pentru că era vorba de o cină în toată regula și eu promisesem să-l primesc pe Mihai Wurmbrand. Mihai e în exil deja de 29 de ani. Richard, tatăl lui, are acum 85 de ani și tot mai predică în lumea întreagă. Merge acum în Albania. Mihai are o idee bună. Mulți californieni, foarte bine calificați, sunt șomeri. Mulți dintre ei ar merge, pe cheltuiala lor, în țările foste comuniste, să conferențieze. Să ne dea lista lor și specialitatea fiecăruia, și-i plasăm noi în România.

Joi, 27 Octombrie 1994

Conduc ședința Camerei: Legea avocaților; ca de obicei, argumente interminabile. Deformație profesională. Avocații noștri argumentează și argumentează la nesfârșit. În probleme de importanță minoră. La orele 13.00 precis am ridicat ședința.

Pe la 1.30 p.m. telefonez Președintelui Iliescu. Îmi acceptă telefonul imediat. Îi comunic că am primit de la Lordul Bethell un FAX foarte pozitiv. Nu se va face campanie împotriva lui Iliescu. Să se acorde clemență soților Mooney. Iliescu mi-a spus că problema se va putea rezolva chiar la Curtea de Apel. L-am întrebat, apoi, dacă vrea sau nu ca eu să continuu eforturile mele pentru a aduce sesiunea de toamnă AAN, în 1996, la București. I-am spus că Năstase a ridicat obiecția că atunci vom avea alegeri. Categoric, mergem înainte cu încadrarea noastră în structurile occidentale, mi-a răspuns, chiar dacă nu reproduc cuvintele lui cu exactitate.

Năstase m-a invitat să mă alătur lui și lui Solcanu la primirea Secretarului General ONU, Boutros Boutros Ghali. A mers bine. Năstase i-a prezentat un binevenit adecvat și apoi i-a vorbit despre cum funcționează Parlamentul român. M-a lăudat și pe mine. Am rostit și eu câteva cuvinte în englezește. „Your place în history is secure", i-am spus în esență.

Ședința comună a celor două Camere. A vorbit bine, pace – dezvoltare – democrație. E trinomul de care avem nevoie în lume. Un moment amuzant a fost când traducătorul din franceză era cât pe ce să facă o mare gafă. Ghali l-a citat pe Nicolae Titulescu. Traducătorul,

concentrat asupra textului, a zis: „Nicolae Ceau... Titulescu". Ilaritate. Nimic surprinzător. I-am spus lui Năstase: Trebuie să-i explicați, ca nu cumva să-și închipuie că s-a râs pentru că el, Ghali, ar fi spus ceva nepotrivit.

Ioana Brătianu la cină. Îmi spune că doamnele active în politică mă preferă pe mine drept urmașul lui Coposu. „N-ai făcut nici un pas greșit de când te-ai întors în țară. Și tinerii din Partid te preferă celorlalți". Crede că Radu Câmpeanu e sfârșit. Ea merge cu Quintus, Manolescu și probabil, cu Cerveni. Va candida la noile alegeri.

Gheorghe Cristea, deputatul nostru din Ialomița (Slobozia), mă informează că și eu voi fi anchetat de Comisia de Anchetă asupra modului în care au fost repartizate casele din fondul de stat. Evident, ei vor să mă implice și pe mine în scandalul cu casele. Toți cei de la putere și-au alocat case în perioada imediat după Revoluție. Fraudulos, în cea mai mare parte. Eu n-am făcut nimic ilegal și n-am căutat niciodată să-mi schimb casa.

Vineri, 28 Octombrie 1994

La Cameră. Conduc dezbaterile Legii avocaților în continuare. Lupta se dă între cei care vor un examen pentru a exercita avocatura și cei contra. Emil Popescu face adevărate pledoarii. Bun orator. Ion Dinu, în felul lui, e și el o forță. Răsvan Dobrescu, pretențios mai degrabă. Poate am prejudecăți împotriva lui, pentru că și eu sunt pentru un examen, dacă tocmai ți-ai luat licența și ești stagiar.

Nicolae Penescu iarăși mă lasă în baltă. Urma să vină la Parlament cu Notarul Public, la 12.30. N-a apărut. Omul ăsta e total neserios. Să sperăm că nu mi-a vândut un teren ce nu-i aparținea.

Ajung târziu la Librăria „Orizont". Tocmai vorbea Diaconescu. Puțină lume. Machetele pe statuia ce va fi ridicată în onoarea lui Maniu, neinteresante. Nici una nu mi-a plăcut.

Lambru mă curtează. Tocmai el care m-a atacat de atâtea ori, și violent. Poate e un semn. El vroia să-i facă plăcere lui Coposu. Dacă nu mai vine Coposu...!?

Țurcanu vrea să vândă SOTI oricum. Numai ca să-și acopere pierderile (datoriile). Zice că are o ofertă de la o bancă. Au încetat să transmită. Nu mai funcționează aranjamentul lor cu Antena 1.

Președintele Băncii Transilvania, Iosif Pop, vine cu reprezentantul lor, Doru Mărculescu la București. Îmi spune că vor să mă facă Membru de Onoare al Consiliului de Administrație.

Vine sculptorul Imbroaie. Va avea o expoziție în Catedrala Westminster din Londra. Vrea să toarne o operă în bronz și are nevoie de 20 de milioane.

La recepția de la Ambasada Turciei. Îi vorbesc lui Măgureanu. Îi spun că sunt chemat de Comisia lui Duță pentru casa ce mi s-a repartizat aici, în Cartierul Primăverii. Evident, pentru a include și pe cineva din Opoziție, nu numai pe cei din guvern. „Vă dau un sfat. Construiți-vă o casă. E o bună investiție". Îi spun, de asemenea, că e de neînțeles de ce n-au dat în judecată pe cei care mi-au incendiat casa!? „Păgubașul trebuie s-o facă", îmi răspunde. Extraordinar! Iar despre construirea unei noi case i-am zis că mie-mi place casa asta. Mă leagă de ea multe amintiri, multe trăiri, și bune și rele.

Mă întreb dacă sugestia lui n-a fost și un avertisment, că voi mai putea fi atacat.

Sâmbătă, 29 Octombrie 1994

O zi splendidă, ca de vară. Cer senin, soare strălucitor.

Sosesc punctual, cu Pușa, la Primăria Sectorului 3. Era ora 10.00. În curtea Primăriei, multă lume. O tânără pereche, ea în alb și cu voal. Ambii, înalți. De la distanță am crezut că sunt ai mei, Șerban Diaconescu și Mirela Dobre. M-am dus la ei: Au venit și ceilalți?, am întrebat. În acel moment mi-am dat seama că nu-i cunoșteam. „Nu știm la cine vă referiți. Noi tocmai ne-am căsătorit", mi-a răspuns ea. Vă felicit din inimă. Au fost vizibil încântați.

Cinci minute mai târziu au apărut și nuntașii noștri. Încă zece minute și ne-a venit rândul. Sâmbăta, acum înaintea postului de Crăciun, căsătoriile civile se celebrează în șir, ca pe bandă rulantă. Sala nu e mare. Am umplut-o. Mirela, într-o rochie albă, foarte ușor gălbuie, creație originală, după faimoasa rochie a Reginei Elisabeth I, a Angliei, cu coroniță cu tot. Cum Mirela e foarte înaltă și mai avea și tocuri înalte, arăta nu numai frumoasă, impunătoare. Primărița, cu eșarfă tricolor, citește cuvintele simple, dar solemne, care-i obligă pe cetățenii ce-și leagă viața, să fie egali în drepturi și să-și asume răspunderea pentru copiii lor. Felicitări, îmbrățișări. Pușa, încântată. Ieșim după ce toată sala se golise. Întâi noii căsătoriți. Apoi, noi, nașii. Totul s-a filmat atât de Antena 1, cât și de operatorul SOTI.

La 4.00 p.m., fix, la fotograful de rigoare. Acolo, în spatele Sălii

Palatului. Și acolo a trebuit să ne așteptăm rândul. Am făcut toate pozele tradiționale. „Bărbia mai sus..., capul întors puțin spre dreapta, zâmbiți, nu mișcați!"

„V-am votat la Președinție dle Senator"...

Eu sunt doar deputat!

„Dumneavoastră știți ce ar trebui să fiți!" A insistat: „Acum, că vă am aici, dați-mi voie să vă fac și eu o poză". Mi-a făcut-o. Mă interesează să văd ce va ieși.

Mireasa, în mașina mea. La Biserica Albă lumea aștepta afară. Am condus-o la brațul meu până în fața Catapeteasmei. Preotul ne-a orânduit. Am cedat locul meu mirelui. Am rămas la dreapta lui. Pușa la stânga miresei, într-o frumoasă rochie cu albastru, violet și alte nuanțe în acea gamă de culori, frumos împletite. Și cu un buchet de flori perfect asortat. La extrema mea, domnișoara de onoare, Alice, iar prietenul ei la cealaltă extremă, lângă Pușa, cu niște masive lumânări de aproape 2 metri, cu un mare buchet de flori la nivelul 1.60 m.

Ceremonie impunătoare, înălțătoare. Dar biserica e foarte frumoasă. Atât preotul celebrant, cât și al doilea, cu o voce remarcabilă de tenor, au rostit și cântat rugăciunile minunat. La sfârșitul ceremoniei, preotul m-a invitat în Altar. Și „el a votat pentru mine", în 1990. Toată lumea îmi spune asta, acum! Slujba costă 25.000; corul, 15.000 de lei, mi-a spus. I-am dat 60.000 de lei.

Cina la COȘ. Urma să fie intimă. Numai 40 de tacâmuri. În cele din urmă a fost prea intimă. Vreo zece locuri la masă au rămas goale. Dar a fost bine. M-am întreținut bine cu Octavian Sava, redactor-șef la Antena 1. Mi-a vorbit foarte frumos despre *Clive și Ana* (*Templeton*), versiunea film, făcut de Horea Popescu. Târziu, am luat cuvântul. Le-am vorbit, cum se face în Anglia, cu glume (că mi-e drag, pentru că poartă papion și că m-a impresionat la emisiunea noastră TV cum întrebuința râșnița de piper care, de fapt, nu funcționa!!). A mers bine.

Acasă răspund mesajului urgent de a-l chema pe dl Dr. Teodor Cuzino, Directorul General CFR, Departamentul Juridic. Îmi cere să merg mâine dimineață la Gara de Nord pentru aniversarea a 125 de ani de la inaugurarea primei linii ferate București Filaret - Giurgiu (în 31 Octombrie 1869).

Duminică, 30 Octombrie 1994

La 7.55 vine omul de gardă să-mi spună că a sosit dl Cuzino. Dormeam. M-am îmbrăcat la repezeală și m-am prezentat în salon cu

un pahar de șampanie în mână. M-a dus la gară în Mercedesul lui. Am fost primiți splendid de o mare mulțime de oameni. Mulți ardeleni care au ținut să-mi strângă mâna. Inginerul Nicolae Ionescu, Președintele Societății Naționale a Căilor Ferate Române, a ținut special să mă cunoască. E important. După ce s-a adresat celor prezenți, a dat cuvântul Ministrului actual al Transporturilor și mie. M-am folosit de ocazie să resping atacul din *Evenimentul Zilei*, unde sunt acuzat că risipesc banii țării, pentru că am „avansat candidatura României pentru Sesiunea anuală a NATO". Las'că e vorba de Sesiunea de toamnă, nu anuală, în 1996. Și nu e a NATO, ci a AAN. Dar a trebuit să resping ideea că am făcut-o fără ca să consult pe cineva. Am făcut-o cu aprobarea Președintelui țării, a președinților celor două Camere și a delegației parlamentare române la AAN. În loc să fim încântați de acest mare succes, care încă nu e sigur, îl atacăm. Dacă nu facem acest lucru (organizarea sesiunii la București), s-ar putea să rămânem de căruță. Polonia, Ungaria, Cehia și Slovacia vor intra în Europa, și noi vom rămâne pe dinafară. Cam așa le-am vorbit.

Nu pot să-mi dau seama cum a fost primită intervenția mea, care s-a sfârșit, bineînțeles, cu felicitarea îmbunătățirilor transportului ce s-au adus în ultimii 5 ani tocmai ca să intrăm în Europa! În tot cazul, am inspectat, alături de Ministrul Transporturilor, cele două trenuri. Unul de trei vagoane reconstruite cu locomotiva originală, 3 clase și o mulțime de actori în costumele de acum 125 de ani. Și un altul, din 1939, care se considera ca cel mai avansat, căci era „Orient Expres"-ul de atunci. Locomotiva era tot cu aburi.

Ministrul m-a acompaniat până la ieșirea de pe peron. Presa, TV au fost tot timpul cu noi. Avocatul Cuzino m-a dus apoi acasă, unde am sosit pe la 9.15.

La 11.30 vine Col. Constantin Fluture. Are 85 de ani. E membru PAC, din Vaslui. Îmi vorbește de un domn Capră, fost Președinte PNȚ Vaslui. Apoi despre activitatea lui. Vrea să-i public versurile și din articole. Căci scrie!

Ioana, nora mea, vine iar și ne plimbăm în parc. Plouă mărunt. Apoi încetează. Plouă iarăși. E o zi tipică de toamnă. Perfect, cele două plimbări cu Ioana. Am văzut parcul așa cum e în București, și pe soare și în semiceață. Puțină lume și tot am fost adeseori agrăit. Ioana i-a lăsat cartea lui Mircea Oprean despre tatăl ei, *George Georgescu, Bagheta magică*.

Recepție la reședința ambasadorului Belgiei, Ignace van Steenberge, pentru delegația Parlamentului belgian, condusă de Vicepreședintele Camerei Reprezentanților, André Kempinaire. Ceilalți membri ai delegației: Jean-Paul Poncelet, Karel Pinxten și Jean Thiel. Ambasadorul mi-a dat lista gazetarilor care-l vor însoți în periplul lui în cele trei regate: Maroc, Belgia și Marea Britanie. Nici *Cotidianul* și nici *România Liberă* nu sunt reprezentate. Șocat. Cei numiți vor călători în întregime pe cheltuiala Statului. Vreo 40!

Luni, 31 Octombrie 1994

La conferința de presă PNȚCD am rectificat informația eronată dată de *Evenimentul Zilei*, la 29 Octombrie. Alătur articolul și notele mele.

Evenimentul Zilei, 29 Octombrie 1994

Titlul: ***Ion Rațiu a avansat candidatura României pentru sesiunea anuală a NATO***

„Ion Rațiu, Președintele delegației Parlamentului României la Adunarea Parlamentară a Atlanticului de Nord, a angajat România, pentru 1996, la organizarea sesiunii anuale a acestui for mondial.

După ce, anul viitor, bugetul va fi secătuit de sesiunea Uniunii Interparlamentare organizate, de asemenea, la București, sesiunea anuală a AAN care se suprapune peste un an electoral va da lovitura de grație finanțelor suprasolicitate ale statului.

Marcela Feraru
Mihai Valentin Neagu"

Alături de acest articol se află fotografia mea sub care stă scris: *„Fără să se consulte cu nimeni, deputatul PNȚCD Ion Rațiu supune bugetul statului unor eforturi considerabile"*.

E clar că e vorba de o dezinformare voită pentru a crea o impresie că România oscilează între Occident și Moscova. Și, în orice caz, să submineze acțiunea mea de încadrare în structurile occidentale.

După plecarea delegației belgiene, și înainte de conferința de presă la sediul PNȚCD, i-am primit pe delegații AAN, Bettz Schockaert, Brian Groos și Jan Reuther. Tuturor le-am oferit o cupă de șampanie.

Cină dată de mine, la Clubul Diplomatic, în onoarea parlamentarilor belgieni. A mers bine. Le-am vorbit și de legăturile mele cu Belgia și, în special, cu Anvers, din cauza liniei de vapoare „Regent". Am subliniat importanța ce atașăm sprijinului lor pentru acceptarea noastră ca membru asociat al Uniunii Europene, acum, înainte de intrarea celor 4 noi membri (Austria, Finlanda, Suedia și Norvegia). Dacă Belgia e de acord, mai rămâne doar Italia să-și dea agrementul. Toate celelalte sunt deja de acord.

Marți, 1 Noiembrie 1994

Vorbesc cu Doina pe la 5.30 a.m. Ea e sigură că articolul din *Evenimentul Zilei* a fost inspirat de Putere.

Îi duc Pușei 5 milioane de lei. E „plata" pentru mobila ce avem noi de la ea în sufrageria noastră.

Vine Sergiu Cunescu la mine în birou, la Cameră. Îl critică sever pe Emil Constantinescu. Vrea să transforme Convenția, care, sub Constantinescu, va eșua total la alegerile viitoare. Mare respect n-am avut niciodată pentru Convenția Democrată. A fost o structură complet nedemocratică, în ciuda numelui, creată de Coposu prin numiri. Și a fost manevrată de el. Tot ce a vrut a fost blocarea mea. Eu aveam cea mai mare popularitate la acea oră, în primăvara lui 1992. În loc să mergem la alegeri, a tot tergiversat lucrurile. Ba cu alegeri separate pentru Parlament și Președinte, ba cu amânarea lor pentru că n-avem încă formalitățile de alegerea candidatului CD completate. Și dumneata, îi spun lui Cunescu, ai fost atunci de acord cu el. A fost o mare greșeală. S-a dat, astfel, o șansă lui Iliescu să-și organizeze partidul. Curios, acum, că și el, Cunescu, recunoaște că atunci a greșit.

Emil Constantinescu a încercat ieri, la ședința CD, să se confirme adunarea CD proiectată pentru 25 Noiembrie, când să se aleagă candidatul Convenției. S-a vociferat în favoarea lui. Mai ales cei care nu reprezintă partidele. Dar n-a mers. Alegerea s-a amânat sine die.

Mi-a vorbit de datoria noastră istorică și mi-a propus să avem niște discuții în trei, cu Petre Roman și apoi, cu Manolescu. În fața presei. CD trebuie reorganizată.

Mă înțeleg cu Iliuță Naghi, contabilul lui Mihai Cârciog. Reduc prețurile noastre și reluăm tipărirea publicațiilor lor: *Expres Magazin, VIP, Infractorul.*

Tinca, Ministrul Apărării, e de acord să publicăm gazeta Armatei în

culori. Să negocieze ai mei cu Col. Gheorghe Văduva.

Albert Schwarzenbach vrea un contract pentru publicarea cotidianului *Libertatea,* în culori. Eu sunt pentru publicarea alb-negru.

Nicolae Penescu vine, în sfârșit, cu notarul Coadă. Semnăm actul adițional. Ghiga și asistenta lui, prezenți.

Dezbateri agitate la modificarea Codului Penal. Gavra conduce.

Recepție la Rossbach, ambasadorul Germaniei, în onoarea Prof. Ludwig din Aachen. Propune înființarea unui Muzeu de Artă Contemporană, la ei și aici, la București. German, în primul rând, la Aachen, și mai ales român, la București. Dar noi să avem artiști în viață din toate țările din Estul Europei. Chiar dacă sunt numai împrumutate de la pictori pe un timp de, după care să fie expuși alții.

L-am felicitat pe Oliviu Gherman care era cu Cunescu și cu Adrian Severin că sunt, acum, bulgari!! Căci așa a zis Ludwig în nemțește, din greșeală, dar s-a corectat îndată. Traducătorul însă n-a mai menționat inadvertența iar majoritatea celor prezenți nu vorbeau românește.

Miercuri, 2 Noiembrie 1994

Am citit *Românul Liber* pe Noiembrie. E plin de scrisori împotriva mutării Redacției și tipăririi la București. Va trebui să răspund.

Iulia Tunaru mi-a făcut astăzi o presopunctură. Ea pretinde că poate să mă vindece „de toate". E adevărat vraci. O fi, n-o fi, n-are importanță. Am acceptat-o și, într-adevăr mi-a făcut bine. M-a relaxat.

Joi, 3 Noiembrie 1994

S-a anunțat acum că Coposu se va întoarce pe ziua de 25 Noiembrie, îmi spune Victor Marian, care a venit la mine acasă, la 7.30 a.m., direct de la trenul de noapte cu care a sosit din Cluj. Va merge la PNȚCD și la Parlament să-l vadă pe Diaconescu. El, împreună cu alții, vor cere constituirea unui comitet „ad-hoc" până la convocarea Delegației Permanente a PNȚCD formată din trei persoane. Vor propune ca noi, cei care am avut cele mai multe voturi la Congresul Partidului din Septembrie 1991, să fim numiți: adică Diaconescu, eu și Țepelea. E și în ordinea numărului voturilor obținute, și în cea alfabetică.

Sosesc la 10.05 la Palatul Parlamentului. E colocviul privind legislația în materie de refugiați a Comisiei pentru migrații, refugiați și demografie a Adunării Parlamentare a Consiliului Europei. Mă așteptau. Eu programasem să vin cu cel puțin 10 minute înainte de orele

10.00 a.m. Cum Valentin n-a venit și Mercedesul meu era în reparație, am mers cu Jeep-ul meu. Am stat lângă Simon Newman, englez și olandezul Johannes de Jonge, șeful diviziei Grefa Parlamentară a Consiliului Europei. Președintele Comisiei, polonezul Tadeusz Iwinski a deschis ședința, cu o cuvântare adecvată. Am urmat eu, cu un bine venit, rostit în limba engleză. Apoi Guy Goodwin-Gill, de la Universitatea canadiană din Carlton, a vorbit foarte bine despre „Principiile dreptului internațional în materie de refugiați". Un „back ground" perfect pentru conferință. În timpul pauzei am dat un interviu pentru Televiziune. Vine și cineva de la *România Liberă* să-mi ceară un interviu. N-are nici un rost să ne pierdem amândoi vremea. N-o să-l publicați. Băcanu nu permite ca numele meu să fie pomenit în ziar decât numai în mod peiorativ, i-am zis. M-a asigurat că se va publica. I-am vorbit despre cei peste un milion de români refugiați din teritoriile pierdute în urma Pactului Ribbentrop-Molotov, și de importanța aducerii Acordului din 1951 la zi. Nu mai e în stare să răzbească adecvat cu valurile de refugiați din lumea întreagă.

La Parlament am stat în ședință până la închiderea dezbaterilor, la 12.45. M-am oprit la Partid. Am vorbit cu Diaconescu despre situația din Galați unde se ceartă ca orbii. I-am lăsat scrisoarea de condoleanțe și mesajul meu pentru înmormântarea lui Mircea Iasinschi, prietenul meu din copilărie care tocmai a decedat. Am lăsat-o ca Victor Marian s-o ia cu el. El va ține oratia funebră. Au fost colegi, ambii profesori, ani de-a rândul la Liceul „Gh. Barițiu".

M-am oprit la Redacție. Toți lucrau de zor. Ziarul conține un mare articol-interviu cu soții Mooney. Foarte bun, cu fotografie mare etc. Pregătim, la cererea lor, a personalului din Redacție, să celebrăm, Luni seara, apariția numărului 1.000. Vom anunța în *Capra Vecinului* de mâine că ținem „Casă deschisă" toată ziua.

La Clubul Diplomaților vin toți participanții la Colocviul pentru refugiați, plus români. În total, vreo 50 de persoane, îmi închipui. Mâncare bună etc. Le vorbesc, oarecum inspirat. Și eu am fost cea mai mare parte a vieții mele un refugiat. Cincizeci de ani, fără 48 de zile, ca să fie exact. Le-am povestit și cum n-am fost primiți în Tahiti pentru că n-aveam viză, deși am un apartament în Paris. „Içi n'est pas la France!" mi-a spus ofițerul de imigrație, la care Elisabeth a reacționat: „Monsieur, vous êtez un petit Napoleon!"... Și despre amploarea problemei refugiaților, care se agravează.

Am făcut turul sălii. Am căutat să am un schimb de cuvinte, cât de cât, cu fiecare grup: lituanieni, ruși, croați. Ungurul Gábor Litaner mă cunoștea de la Capri. La orele 9.00 seara am plecat. A fost cum ar trebui să fie întotdeauna: să rămână cu toții cu o impresie excelentă despre România.

Acum e ora 6.30 în dimineața zilei de ....

Vineri, 4 Noiembrie 1994

M-am trezit pe la orele 4.30. Am scris. Curând după 5.00 i-am telefonat Doinei. M-a interesat comentariul ei despre Iulia Tunaru care mi-a făcut presopunctura: „Vor să știe cum vă merge cu sănătatea. Dan Bogdan, care v-a recomandat-o, e cu galoane, securist. Numai să nu vă facă ceva rău. Din nefericire pentru ei, au descoperit că vă merge bine. O să vă dea din nou foc la casă!" A râs. Am râs și eu. Dar nu prea e glumă. E sigur că toate aceste conversații sunt ascultate și, probabil, înregistrate. „E un semn bun, mi-a zis Doina, își dau seama că deveniți din nou un pericol pentru ei".

La 7.30, precis, a venit Nicolae Penescu. M-a dus întâi la proprietatea lui de aici, din centrul Bucureștiului, unde-și construiește un hotel cu vreo 30 de camere. Lucrau oamenii de zor. Mi-a arătat gardul de fier și poarta ce a construit pentru intrarea la proprietatea comună din Pantelimon. Îmi spune că ne va costa un total de 8 milioane de lei, în loc de 15 milioane cât era devizul arhitecților. Dacă o face el, evident va costa mult mai puțin de 8 milioane, poate numai 4 milioane și așa, pentru că am căzut de acord să împărțim cheltuielile, eu voi suporta tot costul! Cam așa se lucrează în România astăzi. Totuși, el ne economisește, controlând producția cu angajații lui. Trebuie să-l pun pe Mihai Bănică să verifice cheltuielile. Vreau dovezi că banii într-adevăr au fost utilizați pentru achiziționarea materialului de care avem nevoie strict pentru gard și poartă, și pentru salariile muncitorilor, deci pentru numărul de ore, zile întrebuințate pentru acest scop, nu pentru construcția hotelului lui. Greu de făcut, dar să încercăm!

La Pantelimon am găsit că s-au furat patru din bornele puse în pământ ca să marcheze delimitarea proprietății mele. Începând din susul terenului. Se fură totul aici! E îngrozitor, unde a ajuns metalitatea poporului nostru. Prietenii mei din Ardeal nu sunt chiar așa.

Deșeurile sunt acum depuse pe tot lungul șoselei care duce spre Cernica. O fac în timpul nopții. Trebuie opriți. Odată poarta și gardul

ridicate, rămâne ca să-i oprească să mai depună pe șosea. Primarul ne-a primit cu efuziune. Și el are o proprietate vecină cu a mea. Deci, e și interesul lui în joc. Pantelimonul are 40.000 de locuitori. Au făcut prin PD inițiativă parlamentară să fie recunoscut oraș. Va avea alt statut și va avea dreptul la 25 de polițiști. Așa s-ar putea asigura ceva liniște. Furturile și spargerile se țin lanț. Cei cinci polițiști nu pot face față și sunt vai de ei, poate complici și ei, ne spune Primarul!

Curând după 11 a.m. sosesc la Palatul Parlamentului. Vorbește Eva Kjaegaard din Consiliul European pentru refugiați și exilați, înființat, ne spune, în 1973. Ei lucrează strâns cu Amnesty International. Am rămas și la prânz, la insistența Vicepreședintelui delegației noastre parlamentare la Consiliul Europei, deputatul Golu.

Nicolae îmi relatează la telefon confruntările lui cu Iliescu. Întrebare pusă la conferința lui despre corupție în guvern și o demonstrație publică cu fotografia mărită a confruntării mele cu minerii în Parlament, în Septembrie 1991. N-o să mă adore Iliescu!

Ajung la recepția Marchizului Ugoccioni. I-am spus lui Jonathan Rickert că aș dori să fiu primit la cel mai înalt nivel posibil la Washington, având în vedere schimbările ce se vor produce în PNȚCD și CDR. I-am vorbit ambasadorului Israelului și i-am sugerat să-l anunțe pe Alfred Moses că vin și să-l informeze cine sunt. E altceva dacă vine de la el. În fine, i-am sugerat ambasadorului Rusiei să ceară la Moscova ca Elțîn să mă primească la sfârșitul lunii, când voi face parte din delegația parlamentară condusă de Adrian Năstase. I-am vorbit și de importanța includerii Rusiei în NATO prin Parteneriatul pentru Pace (PpP). Altfel va deveni un alt centru de Putere, opus Occidentului. A protestat, a argumentat. I-am promis cartea *Moscow Challenges the World.*

Era și Grigore Eremei de față. Cu el am vorbit mult de două națiuni cu aceeași limbă. Evident, cei care conduceți Moldova acum, aveți interesul să mențineți acest lucru. Snegur n-ar fi Președintele unei țări. Dumneata n-ai fi ambasador ș.a.m.d. Dar pentru popor e mai bine așa? Sau ar fi mai bine să fim laolaltă, pentru că toți suntem români.

Mi-a făcut o disertație îndelungată, total neconvingătoare. Rusia le dă gaz, petrol, cărbune etc. E mult mai bine pentru ei așa cum sunt, independenți, membri C.S.I.

Tot ce a publicat Mussulis în *Românul Liber* din Noiembrie e contra mutării Redacției la București. Au venit acum alte scrisori de la

Roșeanu, de pildă. Și Mussulis i-a luat un interviu lui Ion Ghika în același sens, cu atacuri deschise împotriva mea. Le-am primit prin FAX. Vorbesc cu Nicolae. Suntem de acord că trebuie să le publicăm, dar să publicăm și o respingere din partea mea a absurdelor afirmații ce fac aceștia. Și mai multe scrisori de susținere a schimbării.

Duminică, 6 Noiembrie 1994

Scriu ce s-a petrecut ieri. Dan Bogdan vine pe neanunțate. Nu știu cum să interpretez vizita, mai ales că, de la început, mi-a vorbit de Iulia Tunaru. Ce mult bine i-a făcut, că l-a vindecat de a sciatică extrem de dureroasă, că are un câmp de acțiune de 10 metri, că nu ia bani de la el, câștigă doar 5.000 de ședință la spitalul unde lucrează și n-are mai mult de vreo 2-3 ședințe pe zi. Etc. I-o fi spus cineva că mi-am pus întrebarea dacă e cumva trimisă de Securitate să vadă cum stau cu sănătatea!? Am discutat problema. El e sigur că nu e cazul. L-am întrebat, direct: dar dumneata n-ai fost în Securitate, căci așa mi se spune!? A protestat categoric. Familia lui era pe vremuri în PNȚ. Tatăl lui a fost omorât când el era prunc...

Miron Ioanid vine să mă vadă. Curioasă e viața. Pare așa de ușurat că i-a murit nevasta. De cancer. A fost în Germania la fratele lui, Ulise, și la nepoți. Mi-a pomenit de tija de metal, pentru prosop, pe care a instalat-o la mine în baie, când am preluat casa în 1990. O scosese din baia lui, ca să mă ajute. L-am dus imediat în baia de sus, am demontat tija și i-am dat-o, cu mulțumirile de rigoare. De altfel, i-am dat șampanie ca să onorez revederea. Arată foarte bine, dar îmi amintesc deja, că acum 5 ani aproape, arăta o gândire și reacții de om intrat în senilitate. Vrea să-i ajut nepoata de 17 ani să meargă în America.

Seara, la Clubul Diplomatic. Recepție dată de Melescanu pentru vizita UEO în România. Mi-a spus că Iliescu l-a făcut ridicol pe Nicolae, când a pus întrebarea despre corupția din guvern. Cum întrebarea n-avea nimic de-a face cu investițiile în România, în cele din urmă lumea prezentă a terminat discuția prin aplauze, mi-a relatat Melescanu. „Dar nu e corect când se strigă și se fac manifestații în stradă", a mai adăugat.

Am vorbit mult cu deputatul conservator Tim Rathbone și cu liberalul scoțian Russell Johnston. Martinez, Președintele UEO a venit să mă salute. I-am atras atenția că PD, al lui Roman, nu e singura formație socialistă din România, sunt patru. M-a asigurat că știe acest lucru. Am

vorbit cu mulți alții. Diaconescu e Vicepreședinte al delegației române. Văcaru era în cârje. A căzut rău și și-a rupt un picior. Diaconescu a făcut-o ca să rămână el șef, i-am tachinat. De fapt, Diaconescu și-a petrecut toată după-amiaza la Otopeni ca să primească musafirii. Sir Dudley Smith m-a abordat cu multă căldură.

Am plecat exact la orele 9 seara. Iulia Tunaru mă aștepta deja. Mi-a făcut presopunctura aproape o oră întreagă. Într-adevăr, mă relaxează.

Cotidianul va purta, mâine, numărul 1000. Scriu câteva fraze. Scriu, de asemenea, pentru *Românul Liber*. Răspund la toți cei care m-au asaltat pentru că mutăm Redacția și publicarea la București.

Luni, 7 Noiembrie 1994

Conferință de Presă PNȚCD. Mi se atrage atenția asupra articolului din *Libertatea* de azi, sub titlul: „Doi pentru revigorarea PNȚCD". Apar comentariile lui Ion Puiu și fotografia mea alături de-a lui. Nu-mi face bine.

Dejun pentru Phillippe Séguin. La masa principală, desemnată „Hortensias", Radu Vasile la dreapta lui Séguin și Negrițoiu la stânga. Între Vasile și mine, Christian Kert, Președintele grupului parlamentar de prietenie franco-român. La dreapta mea, ambasadorul nostru la UNESCO, Dan Hăulică. Apoi Adrian Năstase, Petre Roman și încă cineva, al cărui nume îmi scapă. Séguin s-ar putea să candideze la Președinția Franței.

Spre seară m-am dus la recepția dată de Văcăroiu la Palatul Victoria în onoarea reprezentanților UEO, veniți în forță pentru inaugurarea Centrului de Informații UEO în această parte a lumii. Martinez, Președintele Consiliului Europei și Sir Dudley Smith, și mulți, mulți alții s-au întreținut cu mine. Pastusziak, polonezul, mi-a spus că vor să mă invite personal în Polonia. I-am cerut să o facă adresând cererea direct, nu mie, ci Parlamentului. Asta, ca să se evite eventuale complicații.

De-acolo, la Palatul Parlamentului, la recepția dată de Năstase pentru Séguin. Diaconescu era și el prezent, adus de Ioan Mureșan. Cunescu se băga peste tot. Și Manolescu prezent. I-am spus că trebuie să verificăm puțin sponsorizarea ce dau *României Literare*. El ia subvenții în valută. Ar trebui să mi le cedeze mie. L-am subvenționat deja cu peste 50 de milioane de lei.

Vorbesc și la Tele 7abc, când i se lua un interviu lui Cristoiu. S-a scris mult în ziarele de aici despre demonstrația contra lui Iliescu plătită de Nicolae. Absurd, am declarat.

Marți, 8 Noiembrie 1994

Am plecat la 5.20 a.m. cu Valentin și cu Sorin Belu. Am sosit la Turda la 10.00 a.m. Mormintele arătau bine. Dar plantele perene n-au fost încă puse pe morminte. Ajung la UMRL Cluj, la 11.00 a.m. Lia Gherasim, Victor Marian și mulți alții mă așteptau. La 11.45 ne-am dus la Biblioteca Universității.

Vine și Rectorul Marga și începem ședința. Sala arhiplină. Președintele Societății „Petru Maior" deschide ședința. Vorbește Marga, un alt profesor și, din nou Președintele Societății „Petru Maior". Îmi aduce mari elogii și mă proclamă Președinte de Onoare al Societății „Petru Maior", sau numai membru de onoare – nici nu mai știu! Le vorbesc despre studențiа mea, când și eu am fost ales în Comitetul Uniunii Studenților de la Drept. Eram 11. Aveam patru facultăți: Litere și Filosofie, Drept, Științe și Medicină. În total 44 de membri ai Comitetului „Petru Maior". Am fost singurul membru ales, nelegionar, le-am spus, răspunzând la întrebări. Le-am vorbit despre democrație. Am denunțat totalitarismul, naționalismul șovin, care nu e în tradiția noastră transilvăneană.

Excelentă atmosferă. M-am simțit foarte bine. Întrebările curgeau. A trebuit să închidem ședința la orele 14.00. Trebuia să mă duc la Banca Transilvania, la ședința Consiliului de Administrație. M-au făcut membru onorific. Și aici lucrurile au mers bine. Banca realizează frumoase profituri. Le-am dat cartea mea, *În așteptarea redeșteptării,* cu autograf.

Înapoi la UMRL. M-am înțeles cu Mircea Mihăilescu asupra biroului meu de deputat. I-am dat un milion de lei aconto. L-am angajat pe Rareș Cionca și pe Ioan Lazăr, ginerele lui Victor Marian.

Am călătorit toată seara, ajungând acasă, la București, la ora 2.30 a.m. azi ...

Miercuri, 9 Noiembrie 1994

Agitație mare. *Expres Magazin* publică un interviu de-al meu pe o pagină întreagă, semnat de Andreea Pora și Petru Ionescu. Titlul articolului spune tot: *„Dacă președintele Coposu e patriot, va lăsa locul unui om mai energic"*. Sunt enorm de plictisit. Articolul a fost multiplicat și circulă printre deputații noștri. Diaconescu a venit la mine în birou. Coposu va vrea ca Partidul să dea un comunicat. Îmi sugerează să dau eu un comunicat la agențiile de presă, în care să denunț pe cei

care l-au publicat.

„Ai spus dumneata lucrurile astea?" mă întreabă Diaconescu.

Într-un fel da. Dar într-o conversație. Eu cred că s-a publicat acest „interviu", pe care nu l-am dat ca interviu, intenționat, ca să-mi facă mie rău, și apoi, Partidului nostru.

Tocmai ne cheamă în sala de ședințe, căci se trecea la vot. N-am mai putut continua conversația. Intrăm în sală pe uși diferite. Dejeu era lângă mine. Îi comunic că am găsit scrisoarea prietenului său, Balint, prin care îmi spune că e descendent din Partenie Rațiu, fratele memorandistului Dr. Ioan Rațiu. Sigur că-l voi primi la întoarcerea mea de la Washington.

Colegii mei de Partid multiplicaseră „interviul" meu. Îl citeau de zor. Nici unul nu mă privea în față. Nici Țepelea. Bucur, din spatele meu, îmi vorbește cu aceeași prietenie de întotdeauna. Îi menționez cât de șocat am rămas când am văzut articolul. „Ar fi fost mai bine să nu apară", mi-a zis. M-am întors în biroul meu. A venit Ioan Mureșan cu copia scrisorii ce mi-a trimis fiul lui, Dan, de la „Downside". Îmi mulțumea pentru *Moscow Challenges the World*. I-am trimis-o în versiunea originală, în englezește. Foarte prietenos. I-am pomenit de șocul meu. „Nu vă faceți griji. Va trece". A venit apoi și Dudu Ionescu. „Păi, e adevărat ce spuneți. Și eu așa gândesc", a fost reacția lui. Intră și Otto Weber: „Va trece. Poate dați o dezmințire. Dar va trece". Mă informează că Ciumara i-a zis: „Nu cred că Rațiu s-a exprimat așa".

Discut cu Andreea Pora. Ea o ține una și tare. A fost adusă la mine de Petru Ionescu. Dar n-a fost vorba de un interviu. Eu v-am dat „background information", un punct de plecare pentru un articol și v-am avertizat să scrieți cu grijă. Nici prin minte nu mi-a trecut că veți publica așa ceva sub formă de interviu. Ce ați căutat să faceți? Să mă distrugeți?

„Ați spus ceea ce toată lumea gândește". Mărgărita vrea să fie de folos. E contra unui comunicat din partea mea. Să facem un nou interviu, tot cu ei doi, pentru a explica totul pe larg, și să-l publicăm în *Cotidianul*.

Las mesaj lui Petru Ionescu să mă sune. Când o face, îi reproșez lipsa de judecată politică: Dumneata ai venit la mine să mă ajuți. Așa m-ai ajutat!? Așa mă distrugi politicește. „Reacția și la PAC, la liberali, la mulți alții e favorabilă". O fi, dar la mine în Partid e dezastruoasă. Ne vom întâlni toți patru, Petru, Andreea, Mărgărita și cu mine, mâine după masă, la mine acasă. Să vedem dacă mai putem salva ceva.

À propos, Dudu Ionescu a acceptat să citească discursul meu la Congresul Organizației PNȚCD, Sâmbătă 12 Noiembrie. Mă întreb dacă Lambru va mai permite citirea lui, deși sunt înscris să vorbesc în Programul ce am publicat.

Joi, 10 Noiembrie 1994

Pe la 7.20 a.m. sosește Ioan Lazăr, ginerele lui Victor Marian. Pe el l-am angajat să conducă biroul meu parlamentar din Cluj. Îl predau consilierului meu, Olariu, care-l duce la doamna Roșca să-i arate cum trebuie să țină conturile mele. De la stat primim cam 500.000 pe lună pentru aceste birouri, toți deputații, fără excepție. Până acum am primit cca 2 milioane (Iulie-Octombrie). Cum n-am cheltuit încă nimic din acești bani, i-am utilizat, în special pentru amenajarea biroului și salariile celor doi angajați ai mei, Lazăr și Rareș Cionca.

Am intrat, aproape imediat după aceea, în ședință plenară. A fost rândul meu. Legea avocaților. Primele două articole mi-au dat mare bătaie de cap. Vechea problemă, Anagnoste susținut de Frunda pentru Uniunea avocaților. Emil Popescu, pentru Uniunea Baroului. Deși primii au câștigat bătălia de la început, într-o formă acceptabilă de companie, Popescu tot revine. Dar am reușit să calmez lucrurile și să mergem înainte, returnând câteva articole prea controversate, la Comisie. Am făcut o pauză pe la 11.00, dar, altfel, am presat tare, ca și cum nimic nu mi s-ar fi întâmplat – mă refer la pagina din *Expres*. Am terminat legea pe la orele 14.00. Toată lumea încântată.

În timpul pauzei l-am primit pe Balint, descendentul familiei care a dat-o pe prima soție a lui Partenie Rațiu, fratele mai mare al memorandistului. Din această familie a fost Popa Balint, revoluționarul din armata lui Avram Iancu. Dejeu mi l-a recomandat. Om bine. Mi-a plăcut.

Curând după terminarea dezbaterilor s-au întors Olariu și Lazăr de la Palatul Parlamentului. Lazăr mă asigură că a înțeles textul. Sper.

Nici nu termin masa și sosește Andreea Pora. Curând după aceea, Șerban Madgearu cu cineva de la ARPress. Andreea insistă că ea n-a știut nimic, n-a înțeles lucrurile așa cum le explic eu. Petru Ionescu nu i-a spus astfel. Pentru ea a fost pur și simplu un interviu. Îi explic faptul că eu am acceptat doar sugestia lui Petru Ionescu de a le vorbi deschis, fără nici un înconjur, ca ei să poată scrie cu aceste elemente un articol. Pentru mine, întâlnirea cu ei a fost ocazia să le dau „background information". De aceea le-am spus să utilizeze cu grijă ceea ce

le-am comunicat.

Petru Ionescu n-a apărut. Ei nu acceptă să mai revină cu o explicație suplimentară asupra acestor detalii care pentru ei sunt neglijabile, dar pentru mine, esențiale. Soluția ce am găsit a fost un scurt interviu în care, în esență, am spus că nici prin gând nu mi-a trecut să cer demisia lui Coposu, sau să-i pun la îndoială patriotismul.

Au venit, pe urmă, Mărgărita cu Anca Lăzărescu. Împreună am redactat o scrisoare către Nelu Diaconescu. Cer ca la ședința Biroului Permanent de mâine (anunțată pe la orele 10.00 a.m.), la care se va discuta cazul acestui articol-interviu, să se țină seama că și eu ar trebui să fiu prezent. Mărgărita l-a văzut pe Diaconescu, care nu părea prea supărat.

Scriu lui Michael Howard, ministrul Home Office din Londra și-i cer depoziția Directorului Serviciului de Informații Britanic. El l-ar fi informat pe Iliescu – după spusele lui – că Nicolae i-a plătit pe demonstranți cu £10 la £15 de căciulă. Sunt sigur că voi primi răspuns. Îl cunosc personal pe Michael. El, de fapt, se trage dintr-o familie de evrei, originari din Basarabia.

Lucrez pe rupte ca să mă aduc, cât de cât, la zi.

Vine Iulia Tunaru cu presopunctura ei. Elisabeth nu vrea să i se facă și ei un tratament. Ea urmează ceva la Londra. Da, mă relaxează, dar... Am nevoie de așa ceva? Dacă mi-ar restaura ritmicitatea inimii, atunci da. Sigur. Șansele însă, la vârsta mea și după o fibrilație cronică de peste zece ani, sunt neglijabile. Voi continua însă, dacă tratamentul ei mă relaxează. Mai ales, după o zi ca cea de astăzi. Nu m-am odihnit o clipă și totuși am dat un randament, îndrăznesc să consemnez, excepțional. Nici în anii când conduceam afacerile mele nu lucram cum lucrez acum.

Cina cu Elisabeth. Minunat. Să am o oază ca asta, e cu totul nemeritat. Stabilitate. Liniște. Ea, încântată să fim împreună. Eu, recunoscător sorții că o am pe ea de nevastă, chiar dacă, din nefericire, nu ne-am potrivit într-un aspect fundamental pentru viața noastră de cuplu. Am examinat situația noastră, astăzi. I-am spus că, probabil, materialul publicat în *Expres* ca interviu a fost organizat pentru a mă compromite și a mă scoate din inevitabila cursă care se va declanșa. Coposu nu va mai putea conduce. Asta e sigur. Cum au reușit, cei care sunt activi în acapararea de candidați la Președinția Partidului, e un mister pentru mine. Teoretic, articolul a distrus complet posibilitatea ca eu să fiu ale-

sul PNȚCD la Președinție, tocmai pentru că am ieșit în public criticând un „mare român", când era grav bolnav.

Scriu toate acestea în avionul de la Bruxelles la Washington, azi 11.11.94. De la București la Bruxelles, șansa a vrut să fim plasați, unul lângă altul, cu actorul Caramitru. Îndată ce ne-a văzut, o stewardeză ne-a invitat în clasa I. Am călătorit împreună 2 ore și 20 de minute. Extrem de interesant. Am vorbit și eu, din când în când, dar l-am lăsat pe el să vorbească. Și e foarte volubil, coerent și inteligent. Astfel am aflat că el a fost unul dintre primii revoluționari. Iliescu a venit mult mai târziu la Televiziune. Atunci s-a constituit Comitetul FSN. I-au postat pe toți neutrii în față. Doina Cornea a fost utilizată. N-aveau legitimitate. Aveau însă absolută nevoie de ea. De aceea, Doina, Mazilu, Blandiana, nume cunoscute în Occident. Când s-a transformat FSN-ul în Partid, i s-a oferit lui, lui Caramitru, să fie Președinte, sau chiar candidat la Președinția țării. A refuzat. Curând după aceea, și-a dat demisia din FSN. El niciodată n-a fost membru PCR. Toți din jurul lui, în acel moment, au fost PCR-iști, marginalizați de Ceaușescu. El știe că la execuția lui Ceaușescu au fost prezenți Stănculescu, Voican-Voiculescu, Măgureanu și Colonelul care pe urmă s-a sinucis. Ăsta a fost președintele "Tribunalului" care i-a condamnat la moarte, pentru genocid, pe soții Ceaușescu. I s-au făcut multe propuneri avantajoase lui Caramitru. Nu numai ca să intre în viața politică a țării. I s-a oferit o casă foarte bună. A refuzat totul. E total dezamăgit de Iliescu. Dar, de fapt, n-a crezut niciodată în el. Iliescu nu putea să devină democrat – și nu poate, orice ar face. De aceea a refuzat să dea mâna cu el, când s-au întâlnit recent și Iliescu a vrut să înmormânteze securea.

Caramitru are o organizație a lui. Pe linia de teatru. „Internet", sau așa ceva. N-am reținut numele. Ei au fost cei care au organizat extrem de reușita serie de performanțe în Marea Britanie. Vrea să publice piese de teatru. Are deja o editură care a dat rezultate pozitive. Dacă am publica noi, „Progresul Românesc", și altele, ar începe cu piesa mea *Clive și Ana*. Știa că Horea Popescu a făcut un film din ea, pe care l-a văzut pe micul ecran.

Caramitru e important. Cum i-am spus: La un anumit moment dat, s-a vorbit serios de posibilitatea ca dumneata să devii Președintele României, susținut de FSN. Mi-a plăcut reacția lui. „N-a fost cazul. În orice caz, ceea ce fac eu, acum, e mai important, pentru noi, românii, decât o preeminență politică".

Cotidianul publică, astăzi, o admirabilă declarație a mea. *Cronica Română* însă scrie că „Ion Rațiu va fi admonestat de Partid". Publică, apoi, o declarație de-a lui Diaconescu și ceva de la mine. Ambele, acceptabile. În celelalte ziare n-am văzut nimic. Un lucru e sigur: șansele mele de a fi ales Președintele PNȚCD, în caz că Coposu se va retrage dintr-un motiv oarecare, s-au subțiat substanțial. Accept însă, cu total detașament. Cum am spus de atâtea ori: „Voia Ta, nu a mea, să fie, Doamne!". Dar, cu cât analizez lucrurile mai profund, cu atât ajung mai repede la concluzia că ce a făcut Petru Ionescu, cu sau fără complicitatea conștientă a Andreei Pora, era menit să-i facă bine și să-l promoveze pe unul din cei care aspiră la Președinția PNȚCD. Dar care?

În avion, călătoresc alături de o interpretă la AAN. Mă cunoștea foarte bine. M-a tradus deja, la Madrid, îmi spune. E nemțoaică de origine. Locuiește însă, din 1961, la Bruxelles. Vorbește englezește și franțuzește impecabil, deși cu un mic accent. Mi-a vorbit de recrudescența naționalismului (neo-nazi) la germani. E un lucru foarte periculos. În *Financial Times*-ul de astăzi văd un articol în care scriitorul Stefan Heym a deschis Bundestagul Germaniei reunite, ca Președinte de vârstă. Are 81 de ani. Fost anti-nazi, a fost comunist, n-a fost aplaudat de creștinii democrați, nici din Germania de Nord și nici de cei din Bavaria.

Duminică, 13 Noiembrie 1994

Vineri seara am luat cina la Willard. Recent restaurat, e foarte elegant. A păstrat atmosfera de altădată. Doina, în largul ei. Totul foarte elegant și scump.

Ieri, Sâmbătă, foarte deprimat pentru că am primit prin FAX, comunicatul conducerii PNȚCD în care se disociază de mine, „în unanimitate" și condamnă „veleitarismul" meu. „Rațiu e mort", i-a spus Dudu Ionescu lui Șerban Madgearu, ne spune Mărgărita. Mai toate ziarele au comentat comunicatul PNȚCD. *Tineretul Liber* a publicat o mare fotografie de-a mea și m-a proclamat „Omul Zilei".

Plănuim ce trebuie să publicăm în *Cotidianul* de Luni, 14 Noiembrie. Să scrie Petru Ionescu un articol și *Cotidianul* să facă un comentariu. Astăzi sosesc prin FAX ciornele. Petru Ionescu filozofează. Total neacceptabil. Noi publicăm comunicatul PNȚCD, cum trebuia s-o facem, și repetăm parte din Declarația mea deja publicată Vineri, 11 Noiembrie.

David Funderburk îmi telefonează. Îl felicit. A fost ales în Camera Reprezentanților și Jesse Helms, patronul lui, e acum Președintele Foreign Relations Committee, al Senatului. Îl va înlocui pe Claibourne Pell.

Luni, 14 Noiembrie 1994

Prânzul la „Sequoia" pe Potomac, în Georgetown. Întâi la Institute of International Education. Le vedem pe Gloria Blackwell și pe Kinza Schuyler de la Hubert H. Humphrey Fellowship Program. E evident că o susțin pe Doina. Am plătit $1368.00 „for Doina Basca's tuition".

Semnez alături de Gherman, în locul lui Năstase, oferta Parlamentului Român de a găzdui sesiunea de toamnă AAN, în 1996.

Seara, la cina oferită de Charlie Rose în Sala Statuilor din clădirea Congresului. A vorbit foarte bine William Perry, Secretarul pentru Apărare. La masă am stat între Chaumont și Lancournet. De cealaltă parte a ultimului, moldoveanul Andronic. M-a interesat să văd cum parlamentarii francezi nu-l prea luau în serios pe Loïc Bouvard, când a vorbit și el, traducându-se singur, cum are obiceiul să facă.

Am avut un șoc. La ședința „Standing Committee" de azi după masă s-au exprimat mai multe voci împotriva venirii în 1996, în România. Loïc nu mi-a spus cine și mi-a sugerat că, dacă Franța poate să găzduiască sesiunea, să vină în România în 1997.

Am început imediat să încerc să obțin sprijin. În timpul recepției, cinei și chiar în autobuz, unde am vorbit cu doamna Rasmussen, șefa danezilor. Am vorbit, de asemenea, cu Marcus (Franța), Lello (Portugalia); cu Peter Corterier Estrella (Spania, dar el nu e șeful spaniolilor). N-am avut mare succes, din păcate.

Marți, 15 Noiembrie 1994

Vorbește Brzezynski. Foarte bine. NATO se va extinde în Răsărit, dar numai treptat. Rusia să nu fie antagonizată. Transformarea va dura, probabil, cât a durat comunismul în Europa Centrală și Est-Europeană. Astăzi există o singură supraputere: SUA. Rusia poate nu va deveni niciodată o democrație în sensul liberal, occidental. Își va strânge în jurul ei statele din CSI. Dar nu vom avea o a doua Yalta. Rusia nu poate intra acum sau în viitor în NATO. Dacă ar intra, ar dilua alianța atât de mult încât n-ar mai fi ce este acum. Dar Rusia ar putea fi asociată la NATO prin mărirea rolului CSCE.

Atât Roman cât și eu am contribuit la dezbatere.

După pauză a vorbit Subsecretarul de Stat Adjunct al Apărării, Joseph Kreuzel. M-am înțeles bine cu el, și cu Brzezynski m-am întreținut la ieșirea lui. Și-a adus aminte de lunga noastră conversație în București, la John Davis acasă. Și lui Pastusziak i-am pus o întrebare. Eu, noi, românii, am zis, suntem încântați că Rusia a semnat Parteneriatul pentru Pace în speranța că va împiedica crearea unui nou bloc de putere. El îl consideră inevitabil.

A vorbit Roman. Bine, în engleza lui imperfectă, dar nu rea. A vorbit de Transnistria și de Armata a 14-a. Nikonov e deștept, dar amestecă lucrurile. Spune că Rusia nu se simte, astăzi, amenințată de nimeni. A semnat Parteneriatul pentru Pace, dar vrea ca NATO să rămână cum este. Dacă s-ar extinde până la granițele Rusiei, ar trezi temeri și ar reacționa. De ce a semnat Parteneriatul pentru Pace? Chiar însăși rațiunea de a fi a Parteneriatului pentru Pace este de a se extinde la Est.

A vorbit și Andronic din partea Moldovei. Pe rusește și n-am înțeles bine din traducere. Dar a criticat Rusia pentru prezența Armatei a 14-a pe Nistru.

M-am zbătut toată ziua să conving membrii din „Standing Committee" să fie de acord ca sesiunea de toamnă în 1996 să aibă loc la București. Spaniolii sunt împotrivă. Poate din cauza lui Roman. Așa că am trecut să-l conving pe Roman că e bine. Lui îi era teamă că numai Iliescu va trage foloase. L-am convins, în cele din urmă. Alegerile vor avea loc, probabil în Septembrie. AAN să aibă loc după alegeri. Și în orice caz, să spunem noi acum, într-un comunicat, că succesul acestei acțiuni ni se datorează nouă. Mi-a promis că va vorbi cu șeful delegației spaniole.

Recepție în clădirea Bibliotecii Congresului. În holul de jos și în coridoarele platformă din jurul clădirilor monumentale. La etaj, bineînțeles. Invitația era din partea reprezentanților și senatorilor Thomas Foley, Robert Byrd, George Mitchell, Robert Dole, Richard Gephardt și Robert Michel. L-am văzut doar pe primul. Am gustat ceva, căci fructele de mare, în special, erau tare apetisante. Și am plecat cu taxiul la John și Helen Davis. Au casă mare în colțul Cathedral și Strada 39. La cină, soții Olsen, fost ambasador și Jonathan Rickert.

Le-am vorbit foarte deschis de toate problemele noastre în România. „We, the Opozition, haven't got our act together". Ăsta a fost mesajul. Avem nevoie de sprijinul lor.

Miercuri, 16 Noiembrie 1994

Generalul Wesley Clark a vorbit bine despre CGTF (Task Force). Raportul americanului Solomon despre Transnistria, excelent. Andronic a vorbit și el foarte bine. Atât Roman cât și eu am intervenit.

Prin FAX îmi sosește prima pagină din *Evenimentul Zilei* de azi. Are o fotografie mare a mea cu Doina. Titlul mare: „Corneliu Coposu afirmă că Ion Rațiu primește sfaturi proaste de la Doina Bâscă, redactorul șef al *Cotidianului*".

Prânzul cu Bill Sheeban la Restaurantul „Occidental". Le explic situația. Cer să-mi spună ce pot oferi. „Numai echipamentul acum la SOTI. Nici un ban pentru finanțarea postului de TV". Dacă mă pot înțelege cu Suianu și Țurcan, ei ar fi încântați ca eu să preiau totul. Le-am atras atenția că pentru viitorul previzibil, un post de TV în România nu poate decât să piardă, pentru că sunt prea puțini cei care cumpără publicitate. Rămâne deci, ca eu să mă decid dacă pot sau nu să finanțez aceste pierderi. Sau să găsesc undeva finanțarea lor. Ei nu mă pot ajuta.

Altfel, atmosferă foarte bună. Au ajuns să aprecieze ceea ce fac eu în România și că aș putea să creez un post de televiziune independent. Acest lucru e esențial pentru ei. Altfel n-au dreptul să susțină o activitate partinică.

Seara, mergem toată delegația română la Ambasada noastră. Ne așteaptă Mihai Botez la vârful scărilor. Ne-a îmbrățișat pe Petre Roman și pe mine. Toți, apoi, am făcut cunoștința întregului personal. Sunt cinci diplomați. Apoi atașați militar, cultural, științific etc. Mihai a rostit câteva cuvinte bine simțite și ne-am servit. Mâncare bună, rece și sarmale excelente în foi de viță. Noi trei, Roman, Botez și eu am început să vorbim foarte serios, despre Revoluție, despre legătura lor, care a fost strânsă, înainte de Revoluție și despre situația de astăzi. Walter Roman i-a fost un fel de mentor lui Mihai și întâmplarea a făcut ca Mioara, soția lui Petre, să călătorească în același avion cu el, în 1984, când s-a dus la Paris să se opereze de cancer.

„47 de gloanțe s-au găsit în corpul lui Ceaușescu. Abia i-au legat mâinile la spate că soldații au început să tragă, fără comandă. Atâta ură era împotriva Ceaușeștilor", ne-a spus Roman, drept răspuns la sugestia lui Mihai că ar fi fost împușcați întâi în ceafă. Doar Stănculescu, Voican-Voiculescu și Măgureanu au fost prezenți, pe lângă cei care i-au judecat.

Roman zice că el l-a salvat pe Coposu, la 29 Ianuarie 1990 când l-a

scos cu un tanc de la sediul PNȚCD. Și tot el m-a salvat pe mine din clădirea Poliției din Buzău.

„Coposu era așa de sigur că va câștiga alegerile în 1992 încât i-a promis deja Ministerul de Externe lui Manolescu", ne informează Botez. Au fost cu toții împreună atunci în SUA. Tot el ne zice: „Regele mi-a sugerat o soluție pentru restaurarea Monarhiei. Iliescu s-o facă și să fie numit Vice-Rege". I-a făcut această propunere acum, când l-a văzut la Versoix. Nici unul nici altul n-au nici o stimă față de Emil Constantinescu.

La plecare ne-a dat cartea lui, *Dilemele Speranței*. Pe a mea dedicația sună astfel: „Domnului Ion Rațiu, întruchipare a conștiinței a tot ceea ce este mai bun în neamul românesc, cu veche stimă și mereu înnoită dragoste".

Ne-a condus la hotel în mașina lui. L-am invitat la un cognac. M-am dus sus să-i aduc *În așteptarea redeșteptării*. I-am scris în ea: „Uniți în dorința de a ne servi neamul, îl îmbrățișez pe Mihai Botez, adevărat ambasador al României eterne". Simt asta. El mi-a adus ce-mi trimitea Ion Puiu. Și-a adus aminte și de numirea mea ca purtător de cuvânt PNȚ, de care nu m-am prevalat.

Joi, 17 Noiembrie 1994

Am început ziua prost. M-am trezit pe la 4.30 și m-am pregătit ca să prezint oferta noastră de a găzdui Sesiunea de toamnă AAN în 1996. Ședința tuturor șefilor de delegații naționale a început curând după ora programată, 8.00 a.m. S-au adoptat rezoluții și s-a terminat cu prezentarea sesiunii de primăvară anul viitor 1995, de către delegatul maghiar. La diverse s-au mai discutat ceva probleme și apoi, Loïc Bouvard a bătut cu ciocanul și a închis ședința. Am rămas perplex. Eu mă așteptam să mi se dea cuvântul. N-a făcut-o. „Neînțelegere", îmi spune când mă duc să-l întreb de ce. El se aștepta ca eu să ridic problema. Eram sigur că el îmi va da șansa de a vorbi. Potrivit procedurii, nu mai era nimic de făcut. Am insistat totuși. Trebuie să găsim o modalitate, i-am spus. „Da", îmi zice în cele din urmă. „Vom avea ședința «Drafting Committee» și apoi, după o pauză, pe cea a «Standing Committee». Acolo vei putea vorbi și o să-ți dau ție primul cuvântul".

Perfect, mi-am zis. Dar... asta însemna că mi se va da posibilitatea să vorbesc curând după ora 10.00 dimineața. Cum eu fusesem convins că voi lua cuvântul la ședința șefilor de delegații – pentru prima oară

membrii permanenți împreună cu membrii asociați – mi-am dat un rendez-vous cu Harley Balzer la ora 10.00. Eram într-adevăr agitat. Ce să fac? Unde mă va găsi Harley? M-am dus în camera mea, ca să fiu acolo la 10.00, că-i dădusem numărul camerei. Am stat până la 10.05, dar nu puteam să mai rămân, în caz că mă cheamă să vorbesc, la adunarea Standing Committee-ului. M-am dus jos, la subsol, unde avea loc întreaga noastră sesiune. Încă nu fusesem chemat. Din fericire, ședința încă nu începuse. Când, tocmai îl văd pe Harley la capătul scării rulante, oprit de oamenii de securitate. Pură coincidență. Dacă n-aș fi fost acolo în acel moment, și dacă nu l-aș fi recunoscut ca să garantez oamenilor de securitate, n-ar fi putut să coboare și nu ne-am mai fi întâlnit. Ceea ce ar fi fost un dezastru.

Harley, come down, i-am strigat. Mi-a făcut semn că „securitatea" nu-l lasă. Am intervenit să-l lase. Am stat de vorbă cu Harley vreo 10 minute. Nu mai mult. I-am spus Irinei Bojin, secretara mea, să mă anunțe când trebuie să intru în sală. Ne-am înțeles. Numai dacă plătim tranșa a 2-a – adică $750.000, se va putea recruta un profesor pentru Catedra înființată de mine, de „Studii Românești". Și această sumă trebuie plătită până la 1 Ianuarie 1995, cel mai târziu. Pentru moment, nu avem un conferențiar la această Catedră și nu e sigur că vom avea pe cineva în primul semestru al anului 1995. Tismăneanu nu mai e sigur că va lua postul. De altfel, el are o poziție de „assistent professor" la Baltimore University. Nimic de făcut. Îi dau diverse cărți, inclusiv *În așteptarea redeșteptării.*

Vine Irina să mă anunțe că mi-a venit rândul. Elegant, Loïc Bouvard deschide ședința Standing Committee, dându-mi cuvântul.

Încep foarte ezitant. Știam că sunt mulți care se opun. Pledez. Dar cu un handicap enorm. Nu puteam să spun că în România reușita adunării AAN la București va fi atribuită eforturilor noastre, ale Opoziției. Deci, contrar impresiilor lor, căci nu puteam să-l atac deschis pe Iliescu și regimul său. Am spus doar, că aducerea Sesiunii AAN la București va promova democratizarea României. Și că pledez în interesul țării, chiar dacă reușita s-ar putea înscrie în contul adversarilor noștri politici, aflați la putere.

Prima intervenție, a lui Karsten Voigt, a fost pozitivă. Au vorbit, apoi, delegatul Norvegiei, pentru noi, al Belgiei și Olandei, al Greciei și al nu mai știu cui. Dar a venit, apoi, Xaime Ruperez. El e spaniol. Are o mare reputație în AAN. A fost primul raportor asupra situației din România.

După el, Sir Geoffrey Johnson-Smith. Apoi senatorul american Beruther și alții. Reprezentantul Franței, de exemplu, contra noastră. Lello, din Portugalia, pentru noi. În fine, o adevărată dezbatere. Am răspuns, cât am putut, argumentelor contra unei sesiuni în România. Tot ce am obținut a fost că, dacă România va fi organizatoarea unei sesiuni, să fie, dar în 1997, și nu în „Palatul lui Ceaușescu". Degeaba le-am spus că, acum, e Palatul Parlamentului! N-am putut să merg mai departe. Dacă aș fi făcut-o, ar fi fost echivalentul unei declarații că o decizie favorabilă din partea lor ne-ar fi avantajat pe noi, Opoziția. Și situația nu se preta la așa ceva.

A trebuit să-l conving pe Petre Roman că eu am dreptate, și nu el. El susține că Iliescu e așa de deștept și lipsit de scrupule, că va putea să prezinte aducerea AAN la București, drept un succes al lui, personal. Las'că eu n-am acceptat această interpretare. Cred, însă, că Petre Roman i-a influențat negativ pe spanioli, în primul rând.

În fine, după două voturi, căci Loïc Bouvard a dat o șansă tuturor membrilor NATO să se exprime clar, a fost egalitate. Impas. Opt la opt. Alte discuții. Referințe la Regulament. Se decide printr-un „coin flip", adică să dăm cu banul. Ridicol. „I am not going to do that", a anunțat înțelept Loïc Bouvard. Madame Brigitte Schulte, din delegația germană, a adoptat o poziție pozitivă pentru noi. A sugerat să se cerceteze situația în România și, în tot cazul, luarea deciziei să fie amânată până la sesiunea de primăvară 1995, care va avea loc la Budapesta, probabil în luna Mai 1995. E ceea ce s-a acceptat.

Adrian Petrescu și Irina Bojin s-au îmbulzit să mă felicite, imediat după ședință. Eu aș fi vrut un succes deplin. Dar, cum toți îmi spun, faptul că am răsturnat în trei zile o decizie net împotriva României, e un mare succes. Toți par să fie de acord că ni se va acorda organizarea și găzduirea Sesiunii de toamnă AAN, în 1996, nouă, României. Merită Iliescu acest lucru?, mă întreb. Și se va ști, oare, în țară, că de fapt, eu, în numele Opoziției, am realizat această remarcabilă răsturnare de decizie?

Nu mă duc la turul Washingtonului. În definitiv, îl cunosc așa de bine. Merg la interviul VOA (Vocea Americii), cu Andrei Brezianu. Nu știam unde să-l găsesc pe Roman. N-aveam numărul camerei lui. Timofte era cu mine. Îl așteptăm pe Roman în hol. La 1.55 p.m., am plecat cu mașina Ambasadei, pusă la dispoziția noastră de Mihai Botez. Facem o vizită de curtoazie șefului VOA. Apoi, în studio. Sunt aproape

disperat că nu mai răspund succint și clar, inteligent, întrebărilor ce mi se pun. Recuperez, oarecum situația la a doua sau a treia întrebare. Între timp sosește și Roman. Nu l-am luat cu noi – Timofte și cu mine – pentru că nu-i știam numărul camerei. Dar a fost bine că a venit. Răspunsurile lui au fost bune. La obiect, succinte și relativ obiective – ceea ce înseamnă, în ultimă analiză, că și eu văd lucrurile la fel cu el. Am făcut interviul la ei, la VOA. De acolo ne-am dus cu Alexandroaia la Radio Europa Liberă. Ne-a așteptat Rateș, deși el e în vacanță. A mers mai bine aici, după mine.

Roman a insistat. Trebuie să mergem la Restaurantul Sequoia. Coincidență. Nu mai era nimeni acolo. Au fost, dar plecaseră. I-am invitat la Restaurantul J. Paul, pe Strada „M". A mers splendid. Am comandat niște stridii „dams" și crevete. Și o sticlă de vin Chardonney, american. Perfect. Am împărțit totul, Timofte abia gustând. I-am dus la hotelul nostru, Marriott.

Merg apoi la Departamentul de Stat, intrarea Diplomaților din Strada „C". Frank Collins mă aștepta, deja. Împreună, direct la Terry Snell, directorul, cum am aflat după aceea, al noului Departament al țărilor din Europa Centrală, partea nordică. Aici sunt Polonia, Cehia, Slovacia, Ungaria, Slovenia și România.

Am fost primit imediat. Terry Snell e un om tânăr. Evident, bine informat. Ambițios. Și-a adus aminte că anul trecut am cinat împreună la John Davis. I-am vorbit de absoluta nevoie de a câștiga alegerile viitoare. Probabil în 1996. El a insistat că ceea ce ne trebuie e să ne împăcăm permanent cu ungurii noștri, „minoritățile și drepturile lor formează prioritatea numărul unu a regimului Clinton", mi-a zis.

Aveți nevoie de un aliat ferm în această parte a lumii, i-am spus. Noi putem fi Israelul Europei Centrale și Răsăritene. Ideea, evident, a fost nouă pentru el. Dar a ascultat. Aș fi vrut să-l pot vedea împreună cu Alfred Moses, noul ambasador SUA în România. M-a ținut o oră întreagă. Cred că va fi un aliat. Nu e speriat de vârsta mea înaintată!

M-am întors la hotel. Nu mai era mult timp de pierdut. Câteva telefoane, căci primisem multe mesagii și, gata, la recepția dată de Gore la Blair House. Frumoasă casă. Nu știusem că aici a locuit Truman când „Casa Albă" a fost restaurată. Multă lume. Pe Gore abia l-am zărit, când și-a făcut apariția și a stat cu noi vreun sfert de oră. Dar am vorbit cu Ruperez, cu ungurul Csoti, cu Sir Dudley Smith, cu care m-am înțeles foarte bine, cu Sir Geoffrey Johnson-Smith și cu mulți alții.

Peste tot mare simpatie pentru noi, românii. Dacă mai rămân la cârma Parlamentului, sunt aproape sigur că vom obține ceea ce ne dorim.

Vineri, 18 Noiembrie 1994

Iarăși mă scol pe la 4.30 dimineața. Dar am dormit bine. Acum scriu toate astea în avionul U.A. ce mă duce de la Washington Dulles la Bruxelles. Doina mi-a lăsat trei mesaje astăzi. Toate remarcabile. Am ajuns să cred că afecțiunea ei pentru mine se datorează unei admirații autentice pentru ceea ce fac eu pentru România. Dacă face teatru, e o mare actriță. Dacă nu, e și ea un patriot autentic.

Ședința de dimineață, cea de închidere a sesiunii, se desfășoară potrivit programului. Claes, noul Secretar General NATO. Nu se poate compara cu Wörner. E o clasă mai jos. Dar pare om competent, de treabă. Apoi rezoluțiile; adoptarea lor, alegerea lui Karsten Voigt, ca Vicepreședinte etc., totul până la ora prânzului. Mă duc la Loïc și la Peter Corterier și le spun că aș fi dorit să vorbesc, la dezbaterea generală, înainte de masă. Pentru că trebuie să iau avionul spre Bruxelles. Loïc, jenat. Lista e făcută. Toată lumea vrea schimbări, dacă face una... etc. Îi spun că renunț și la posibilitatea de a vorbi până la ora 14.20, când trebuie să plec spre Aeroportul Dulles. Omul e autentic. Regretă, dar nu poate face nimic, decât dacă cineva îmi cedează locul lui. Mă duc la englezul Frank Cook, la estonianul Ote Nugis. Imposibil. Nici unul nu-și cedează locul pentru al meu, care este programat pe locul 20. Deci, cândva târziu, după-amiază.

Plecăm, pe la orele 1.00 p.m. fără câteva minute.

Toată dimineața, însă, după consultări cu ceilalți. În special cu Petre Roman și Radu Alexandru Timofte și cu Ovidiu Petrescu, am redactat cuvântarea mea în numele Delegației Parlamentului nostru și scrisoarea noastră către Karsten Voigt, despre felul în care înțelegem noi, românii, să ne integrăm în NATO. Adică ce suntem în stare și vrem să facem ca să ne calificăm. Toată lumea a fost de acord cu textul scris de mine în întregime. Textul scrisorii către Voigt însă e o reformulare, într-o englezească, spun ei, corectă, a ceea ce a sugerat Roman. Irina Bojin și Adrian Petrescu, secretarii-consilieri care ne acompaniază, pregătesc materialul. Mă întorc în camera mea – 1007 – și-i primesc pe rând și împreună, ca să lămurim lucrurile, în timp ce-mi împachetam bagajele. Ovidiu Petrescu găsește că Roman exagerează, că nu spune adevărul, că el nu poate să fie de acord cu scrisoarea ce eu am căzut de acord să

semnez împreună cu el. Accept obiecțiunile lui în sensul că dacă el, Petrescu, nu acceptă predarea scrisorii noastre lui Voigt, să o rețină și să o mai examinăm la București.

Sosim în marea sală de ședințe. Peter Corterier mă căutase. Îmi comunică intenția lui Loïc Bouvard să mă pună chiar la începutul dezbaterii. Între timp, eu desemnasem pe Ovidiu Petrescu, sau pe Petre Roman, să vorbească în numele delegației noastre, citind cuvântarea mea. Am parcurs textul cu Roman, căci el urma să-l citească, și amuzant, a trebuit să-i explic ce înseamnă un „caveat". Utilizasem expresia ca să cer ca nu cumva să se facă vreo discriminare atunci când se vor admite noile țări-membre în NATO. Dar Loïc îmi trimite o elegantă notă. Mă va invita să vorbesc primul, după prezentarea dezbaterii ce urma să fie făcută de senatorul SUA, Solomon. Așa a și făcut. A vorbit Senatorul Roth. Apoi Solomon și nu mai știu cine. Dar la dezbaterea generală trebuia să vorbească primul Howell Heflin. Heflin a renunțat. Loïc mi-a dat mie cuvântul. Un gest de adevărată prietenie și apreciere.

Totul a mers bine. Înainte de a mi se da cuvântul, Ovidiu Petrescu a căzut de acord cu textul scrisorii noastre către Karsten Voigt atâta timp cât numai eu o semnez. Nu și Petre Roman. Acesta a fost de acord.

Loïc mi-a dat cuvântul. Am citit textul. E bun, cred. L-am prezentat, am impresia, bine, cu voce tare. Când am terminat, am fost felicitat de mai mulți ce-mi erau în cale la întoarcerea mea, la locul meu. Ai noștri și ei, cred, mulțumiți – nu geloși – că am făcut o figură bună. Sper asta, în tot cazul! Mă duc sus imediat. Cine mă aștepta? Mihai Botez și cu Ministrul Pușcașiu. Mare plăcere. L-am îmbrățișat pe primul și am strâns mâna celuilant.

La aeroport, cu mașina Ambasadei. Drumul la Aeroportul Dulles, anevoios. Era ora de circulație maximă, Vineri seara și mai și ploua. Procesiune. Dar am sosit la timp. Cât pe ce să intru în avionul spre Amsterdam, care era la Poarta Nr. 6, în loc de Poarta Nr. 5, spre Bruxelles. Dar Bunul Dumnezeu a avut grijă de mine. Când să intru în avionul greșit, o întreb pe stewardesă dacă mergem la Bruxelles. M-a lămurit.

Iată-mă, deci, terminând povestea acestor ultime două zile la Washington.

Sâmbătă, 19 Noiembrie 1994

Nu prea am dormit astă-noapte. La Bruxelles am găsit *Financial Times*. Pe prima pagină, un articol despre Taila Botnar, sub titlul „Fugitive antrepreneur sells UK car retailer". Gemenii David și Frederick Barclay, financiarii din Monaco, care au achiziționat și ce s-a putut salva din imperiul lui Robert Maxwell, sunt cumpărătorii. Ziarul zice că au plătit 200 de milioane de lire pentru cele 70 de „dealerships" ce i-au mai rămas lui Taila din cele 180 cât avea când vindea mașinile Nissan-Datsun.

Ajuns la București o găsesc doar pe Elisabeth acasă. Îmi verific corespondența. Probleme cam peste tot. Secretara mea, Carmen Georgescu, mi-a pregătit un caiet cu ce s-a publicat în legătură cu „interviul" meu din *Expres*. Foarte defavorabil mie, mai ales în *România Liberă*. Au inventat, de exemplu, un sondaj în publicul mare. Toate opiniile tipărite mă condamnă sau declară că nu-i interesează politica. E imposibil să fie așa, mă asigură Mărgărita. Care adaugă: „Știu că «sondajul» a fost făcut în redacția lor. L-au inventat, pur și simplu". Pe lângă Băcanu, mai e și un oarecare Șerbănescu, care, se pare, e foarte pornit împotriva mea.

Abia am timp să mă bărbieresc și să dau câteva telefoane și trebuie să merg la Ateneu pentru Concertul celor două generații: Dan Grigore și Delia Pavlovici. Sala arhiplină. Foarte mulți ambasadori și vasta majoritate, oameni tineri. Succes desăvârșit. Elisabeth a vorbit scurt pe englezește și, apoi, pe românește. Nu rău. Accentul, greșelile și eforturile ei au fost primite cu simpatie. Le-am spus și eu câteva cuvinte simple. Similea a venit la mine, încântată. Vrea să organizăm în centrele mari din țară o serie de concerte ale ei. Sunt cu totul de acord.

În pauză și la sfârșit s-a oferit tuturor un pahar de vin și ceva fursecuri. Apoi la Dan Grigore acasă. Nat și Katie Page cu noi. Stelian Tănase îmi spune că e de acord cu „interviul" meu din *Expres,* Paleologu, și el, îl critică pe Coposu pentru că l-a făcut veleitar pe Manolescu.

Duminică, 20 Noiembrie 1994

Șerban Madgearu a venit pe la 12.00. Elisabeth era la biserică. Plimbare cu el în Parcul Herăstrău. Foarte multă lume. Vreme excelentă.

Lucrez toată ziua.

Luni, 21 Noiembrie 1994

Ajung la sediu curând după orele 10.00. Stabilim ca eu să stau pe loc la Conferința de Presă. Diaconescu și Țepelea merg la Palatul Elisabeta pentru lansarea cărții lui David Funderburck. Radu Vasile

deschide ședința cu un tur de orizont. Îmi dă mie întâi cuvântul. Le spun ce s-a petrecut la AAN la Washington și, apoi, continuu: mă folosesc de ocazie să vă vorbesc despre ceva care poate vă interesează. „Sigur că ne interesează", zice Radu râzând. Le-am spus adevărul. Cum a venit Petru Ionescu la mine să scrie ceva favorabil despre mine etc. și am terminat cu declarațiile făcute Mărgăritei și lui Șerban, de Andreea Pora: „Dacă eu aș fi avut sarcina să scriu despre domnul Rațiu, într-o lumină favorabilă, acest interviu n-ar fi apărut decât peste cadavrul meu". Și „nici Securitatea n-ar fi putut face mai mult rău domnului Rațiu". Am arătat, de asemenea, că cei doi se învinovățesc, acum, unul pe altul. Și faptul că nu ne-au dat caseta să o copiem acolo, la Redacție, în fața lor. Au trimis-o, a doua zi însă. E plină de ștersături. Nu se mai înțelege nimic.

Pe la 12.00 sosește Coposu. Sala arhiplină. Aplauze. Vine la prezidiul Conferinței și strânge mâna tuturor. Mie-mi spune tare, ca să audă lumea: „Iartă-mă, dar n-am murit". Povestește cum îi merge cu sănătatea. Foarte bine la plămâni. Zona Zoster continuă și are greutăți cu mâna dreaptă. A venit și va căuta să răstoarne guvernul. Convenția se va reface, căci oricine pleacă își va tăia craca de sub picioare. E pentru un PNL puternic și unit. Dificultățile de acolo sunt ca și cele din familie, sau din Partidul nostru. Iancu Rațiu mai critică. Așa e în democrație. Cam așa s-a pronunțat, dar nu în cuvintele astea.

Eu plec la ședința comună a Birourilor Permanente, la Senat. Stau acolo până la 2.40, căci facem și ședința biroului Camerei. Pe la 3.10 merg la Camera 22, Camera noastră, a PNȚCD. Vreo 30 de deputați, inclusiv Diaconescu. „Le spun povestea așa-zisului interviu". Mă ascultă în liniște, mulți cu capul plecat, fără ca să se uite la mine. Au fost vreo două întrebări, neimportante. M-a atacat însă, Ionescu-Galbeni, citind din articol pasajul în care spuneam că, chiar dacă se întoarce sănătos tun, Coposu, la vârsta lui, îi va fi greu să conducă Partidul și ar trebui să dea locul unui om, nu în mod necesar mai tânăr, dar mai energic. N-am negat. Am spus aceste lucruri, dar „tonul face muzica". Tot articolul este prezentat ca să facă rău Partidului, dar mie în special. Sunt sigur că mulți gândesc ca mine, dar nu îndrăznesc să o spună, pentru că nu au destulă autonomie. Adevărați supuși feudali.

„Ce ați făcut, ca urmare?"

I-am dat afară.

A fost Canossa mea!

Teribil de deprimat. Otto Weber vine să mă asigure: „Astea trec. Lumea o să uite". Secretara Partidului îmi aduce o scrisoare, bătută la mașină, pe trei pagini și jumătate, semnată de 42 de parlamentari. Trebuie să verific dacă toți PNȚCD-iștii au semnat. Înșiruiesc toate „păcatele" mele. Aud că Ionescu-Galbeni a redactat-o. Dudu Ionescu vine să-mi sugereze să caut o explicație și reconciliere cu Coposu. Popovici-Sturza vine să-mi declare lealitate. „Tot ce ați scris e adevărat", îmi zice.

Marți, 22 Noiembrie 1994

Mai multe ziare dau fraza: „Iartă-mă că n-am murit", cu care m-a agrăit Coposu când mi-a strâns mâna, ieri dimineață, la sosirea lui la Conferința de Presă PNȚCD.

Iau președinția Camerei, dar numai în perioada de 45 de minute rezervată deputaților. O lungim puțin căci urma ca Gavra să conducă dezbaterile și încă nu sosise. În fine, ridic ședința cu o pauză de 5 minute. Teribil de deprimat. Scrisoarea semnată de, cred, toți parlamentarii PNȚCD, e ceea ce m-a rănit cel mai mult. Chiar și cei care credeam că-mi sunt prieteni au semnat. Înseamnă asta că toți mă condamnă ? Că nu mai am nici un prieten printre parlamentarii noștri? Sau toți se tem de urgia lui Coposu dacă-mi arată simpatie și încredere?!

Obosit, mai ales moralicește, plec acasă pe la orele 12.00. Iau masa repede cu Elisabeth și Pușa și mă culc. De dormit, nu știu dacă am dormit, dar m-am odihnit puțin, până m-au trezit, căci venise Dorel Rațiu să mă vadă. Tot încrezător e, deși nu are sursa de benzină asigurată. Va trebui să meargă și în Rusia, zice, ca să nu ducă lipsă în viitor. Săptămâna viitoare deschide cele două stații, pe Feleac și la Dej. Încă nu și-a rezolvat re-finanțarea cu valută la dobânzi rezonabile.

La 5.20, în loc de 5.00 p.m., parlamentarii români vin la mine de la Năstase. Îi primesc cu Ovidiu Petrescu. Le vorbesc de poziția noastră în NATO și AAN.

Mă opresc la Palatul Elisabeta ca să fac act de prezență. E Ziua Națională a Libanului. Foarte multă lume. Eram cu ambasadoarea Olandei, când a apărut Emil Constantinescu lângă noi. I-am strâns mâna: Ne cam întepăm, i-am zis. „Așa e politica".

Cină dată de mine parlamentarilor britanici, Andrew Bache și Bristow din partea Ambasadei. Le-am vorbit de legătura mea profundă cu Marea Britanie și le-am povestit episodul din 1951, când mi s-a

oferit să devin candidat al Partidului Conservator în Circumscripţia St. Helens. Am rezistat tentaţiei doar pentru că, odată devenit britanic, prima mea lealitate ar fi trebuit să fie Marea Britanie. Or, gândul meu a fost tot timpul să mă întorc în România. Le-am povestit şi despre Arthur Greenwood, liderul Opoziţiei în timpul războiului, care mi-a arătat Camera Comunelor: „In their wisdom, our ancestor au ales să-şi facă apartamentul într-o capelă; ca Dumnezeu să fie întotdeauna prezent şi să-i modereze", l-am citat, din memorie, bineînţeles. Dar acesta a fost sensul.

Sir Michael mi-a răspuns elegant. Sunt fericiţi că Marea Britanie are un aşa de mare prieten în România; că vor face eforturi speciale să ne fie de folos, prin investiţii şi prin sprijin activ ca să ne construim democraţia.

Miercuri, 23 Noiembrie 1994

Scriu astea la 6.30 a.m. M-am trezit acum o oră.

Citesc alte reportaje despre cele afirmate de mine la Conferinţa de Presă de Luni. În *România Liberă,* sub titlul: „Dând vina pe ziarişti cu privire la afirmaţiile despre preşedintele PNŢCD, Domnul Ion Raţiu stârneşte ilaritate!" Articolul nu e semnat. În *Expres,* Andreea Pora scrie, vitriolic, sub titlul „Dl Raţiu gafează în continuare". Are un tupeu femeia asta!

Scrisoarea lui T. Săndulescu din Medgidia, din partea unui „grup de simpatizanţi". „Noi, trimiţătorii acestor rânduri, de pe malurile Canalului Dunăre-Marea Neagră, v-am dat garanţia că suntem mai aproape de Dv. decât de veleitarul Coposu. Suntem alături de Dv. şi vom susţine toate gesturile Dv. de membru marcant al PNŢCD".

Dimineaţa de astăzi publică un lung articol de fond la rubrica: „Accent", sub titlul „Făt-Frumos cel Copos şi Zorro cu Papion". E primul care nu-mi este nefavorabil.

Interesant că deputatul Alexandru Albu (PDSR) m-a oprit pe coridor. Ei înţeleg că e vorba de o provocare toată încrâncenarea demonstrată de Coposu: „Cum poate el vorbi de răsturnarea guvernului? Vrea revoluţie?" mi-a zis.

Probleme cu plecarea la Moscova. Eram programaţi să plecăm azi-dimineaţă la orele 11.00. N-am avut nici o confirmare că vom fi primiţi bine. Discut cu Năstase. Cum ei, ruşii, ne-au invitat, ar fi o greşeală, i-am spus, să nu mergem. „Da, dar să nu fim trataţi ca o ţară din lumea

a treia"!, a ripostat Năstase. De acord. Să mai încercăm, însă. Aşa am ajuns să vorbesc de mai multe ori cu ambasadorul Ostrovenko şi cu Gheorghieş, Consilierul Ambasadei noastre din Moscova. Suntem aşteptaţi acolo. Rămâne acum ca Rîbkin, Preşedintele Dumei, să confirme că el va cere lui Elţîn, care acum e la Pskov, să ne primească oricând vrea el, la sfârşitul săptămânii, Sâmbătă sau Duminică.

La şedinţa Biroului Permanent, s-a votat cu un vot împotrivă (Berceanu), şi o abţinere (Cristian Rădulescu) să ni se dea mandat, lui Năstase şi mie, să decidem dacă mergem, sau nu, la Moscova în cele din urmă. E o victorie a bunului simţ, a diplomaţiei şi a puterii de convingere ce am fost nevoit să aplic. Să sperăm că va ieşi bine şi că vom merge.

Ne vine confirmarea de la Rîbkin din Moscova. Năstase mă informează că mergem. E bine că ne-am lăsat greu. Să înţeleagă că noi nu mergem cu „să trăiţi". „Aţi avut un mare succes", îmi spune Ghibernea. Îl felicit pe Ostrovenko la telefon. „We both deserve congratulations. We did it together", a fost reacţia lui. Sunt sigur că e bine, aşa. Sper că n-o să mă întorc de la Moscova dezamăgit.

Am călătorit într-un „Falcon 50" – avion de opt locuri, foarte confortabil. Ne-au dat o masă bună şi am citit materialul informativ ce ni s-a pregătit. Bun. Călătoria a durat aproape trei ore. La aeroport ne-a aşteptat Mitiukov, cel care, împreună cu Nikonov, reprezintă Rusia la AAN. Prima impresie: Când ne-am dat jos din avion, soldaţi în uniformă. Ne-au cerut paşaportul. Într-o cameră de recepţii Mitiukov ne-a rostit un cuvânt de bun sosit. A vorbit, apoi, lung, Năstase. Am zis şi eu ceva, referindu-mă la Titulescu, care vroia relaţii bune cu URSS, şi Băteanu, care vroia să afle „secretul" îmbogăţirii enorme şi rapide a câtorva ruşi – cum e bine ştiut!

Adevărat convoi de maşini: Poliţia, Năstase cu steagul României, altă maşină de serviciu, altă maşină mare, neagră cu ambasadorul nostru, tot cu steag. Apoi eu, singur, tot într-o maşină mare, iar după, restul delegaţiei noastre câte doi de maşină: Nicolae Băteanu (PDSR), F. Asztalos (UDMR), C. Hoară (PSM), P. Suhov (Minorităţi), plus însoţitorii noştri: D. Ghibernea, O. Şincai şi S. Postolache şi cei de la Ambasadă.

Ne-am instalat în camera de şedinţă. A venit după câteva minute delegaţia Dumei, în frunte cu Preşedintele ei, I.P. Rîbkin.

Rîbkin a deschis şedinţa. Ne-a vorbit lung, despre programul greu legislativ ce are acest „al 8-lea Parlament în istoria poporului rus".

Apoi descrie retragerea trupelor din țările satelite, din Țările Baltice din Germania de Est și despre ce se întâmplă în Caucaz, Transnistria etc. Năstase a fost mai concret. A adus discuția la Basarabia, Bucovina de Nord, Moldova, Armata a 14-a și de ce nu e eliberat Ilie Ilașcu. A menționat de Tezaurul României. Eu m-am referit la legăturile economice strânse care existau între România și URSS. Ceea ce producem noi este și astăzi cerut în Rusia. Dar am sugerat că e mai important ca ei să ne spună care sunt problemele care trebuie discutate. Noi am venit cu inima deschisă. Noi vrem relații bune.

Masă tot la hotelul nostru, „President Hotel", la restaurantul de la etajul 14, în vârful edificiului. Întâlnirea cu guvernul, programată pentru ora 2.30 p.m., a fost amânată până la 4.00. Au într-adevăr probleme. Se dezbate bugetul etc.

Ne-a primit Bolșakov, cu o serie de asistenți. El e Viceprim-ministru. Cernomîrdin e în străinătate. În cuvântul lui de bun venit, numai generalități legate de problemele „de tranziție". Nimic despre noi. Năstase, cam la fel. A dezvoltat însă problema colaborării noastre economice. E remarcabil cum oamenii ăștia pot să utilizeze atâtea cuvinte pentru a spune așa de puțin.

Bolșakov e tipul fostului mare comunist. Solid, compact, privire directă, autoritar. Zâmbește din când în când. Exudă încrederea în sine. Când am ajuns la timpul ce ne-a alocat, pur și simplu s-a ridicat, ne-a strâns mâna etc...

Vineri, 25 Noiembrie 1994

La "Foreign Policy Association", ne primește președintele ei. Discuție lungă, cvasi-filosofică. Ca de obicei, între Năstase și gazdă. Mi-a venit însă, și mie rândul: Fiecare națiune se întoarce la constanta ei. Noi, românii, avem nevoie de supraviețuire care ne ghidează politica externă. Dumneavoastră, rușii, aveți nevoia de a împărtăși altora adevărul ce dețineți. Ați avut pan-ortodoxia, pan-slavismul, pan-comunismul. Sunteți o națiune mare. Acum că ați respins comunismul, care vă dădea întreaga lume ca obiectiv, sunteți în căutare de o doctrină capabilă să însumeze acest mesianism. Am presupus că există o autentică dorință de a repudia imperialismul, dar numai cu un semn de întrebare. Și la câți? Poate prea puțini! Și cum democrația nu are nici o tradiție de durată în Rusia, ce altceva pun în locul comunismului?

A reacționat foarte bine. A acceptat că e problema lor principală. De

aceea atâta dezorientare. De aceea atâtea partide. De fapt, Rusia n-a avut decât cinci dume. Prima în 1904, care a durat abia două luni. Apoi a doua, care a durat doi ani și jumătate. A treia, până în 1912. A patra până la Revoluție și preluarea puterii de Kerensky. Și asta e a cincea, aleasă după ce Elțîn a tras cu tunul în ultimul Parlament sovietic.

Întrunire cu Mitiukov și Nikonov și Adrian Pujanovski, care este Președinte. Subcomitetul anti-monopolist. De asemenea, Președintele Grupului Parlamentar de prietenie ruso-română.

După masă, cu V.P. Lukin, Președintele Comitetului pentru probleme internaționale. Era secondat de Bogomolov. Amândoi bine informați.

Foarte interesantă discuția cu Valerian Viktorov, Vicepreședinte al Consiliului Federației. Bărbat înalt, bine făcut, cu mână mare, fermă. Ei nu pot modifica legile. Le aprobă sau le resping și le trec, dacă le aprobă, Președintelui spre promulgare. Instituie și încetează starea de necesitate și utilizarea trupelor în afara granițelor țării. În fine, tot lor le revine dreptul de a introduce o moțiune de neîncredere în Președintele Rusiei.

Ne-am dus cu toții la marele Muzeu Tretiakov. Expoziție retrospectivă a marelui lor pictor Repin. M-au interesat diferitele portrete. Remarcabile, mai ales cele ale lui Tolstoi, în tot felul de posturi, inclusiv la coarnele plugului. Apoi, vasta pictură „Volga Boatmen". Kari, caricaturistul finlandez, ar fi foarte, foarte interesat. Repin are multe tablouri vaste. Cel cu Împăratul Alexandru III, în mijlocul unei mulțimi, merită menționat. Rama e excepțională. O operă de artă în sine. Am remarcat un autoportret din tinerețe al lui Repin ce semăna cu Petöfi. Deputatul ungur Asztalos, spre amuzamentul meu, a fost de acord. „Într-adevăr. Mă întrebam de ce-l știu eu așa de bine pe omul ăsta?" Remarcabil pictor. Atâtea stiluri.

Seara, la Ambasada română. Clădire absurdă. Salonul e ca o sală de așteptare într-o gară mare. Construită de Ceaușescu după indicațiile lui, acum vreo 20 de ani, are o singură calitate: e într-o parte a Moscovei unde au putut achiziționa mult teren. Au o grădină mare.

Cină excelentă. Din nou Mitinkin și Nikonov, plus Krîlov. „Nu eram sigur că putem să venim", i-a spus Năstase, indicând că nu ni s-au asigurat întâlniri la nivelul cel mai înalt. „Nici eu nu știam dacă să vin, sau nu, la această cină", i-a răspuns Krîlov. Conversația mea cu Nikonov, care era la dreapta mea la masă, a fost autentic interesantă, nu numai diplomatică. Ei au destule probleme. Cred că el vrea să meargă

spre democrație. Mă întreb ce influență are? Mai ales că, aud, e evreu. Cunoscând prea bine prejudecățile rușilor împotriva evreilor, e un semn de întrebare.

După cină, la un cognac, limbile s-au dezțelenit și s-a discutat foarte deschis despre Moldova, Ilie Ilașcu, Pactul Ribbentrop-Molotov, Armata a 14-a, Lebed. Vorbind de Lebed, se pare că acest general are mai mare popularitate în Rusia decât Elțîn însuși.

Sâmbătă, 26 Noiembrie 1994

Mi-a făcut atâta plăcere să mă trezesc odihnit. Peisajul de la fereastra mea de la etajul al 7-lea, așa cum îmi imaginam eu Moscova. Fluviul Moskva, mare, imediat după o grădină, loc viran, cu arbori desfoliați. Una din cele 7 clădiri, tip „Scânteia", pe care Stalin le-a inventat, în depărtare, la orizont. Și totul acoperit într-un lințoliu de zăpadă albă, pură. Le-am spus acest lucru și celorlalți, la micul dejun. Și ei încântați.

Ne-am împachetat bagajele. N-am pus bocancii mei din piele de ureche de elefant dar m-am gândit s-o fac. Ieșit afară să ne urcăm în mașini, era frig. „N-aveți nimic să vă puneți pe cap?" mă întreabă Băteanu, care a apărut cu papion și un fular mare, roșu. Și Ghibernea m-a sfătuit să-mi iau ceva. M-am urcat din nou sus și mi-am luat căciula. N-am regretat. La Zagorsk, frig mare. Aproximativ minus șapte grade. Mai și sufla un vânt rece, chiar viscol. Pe pământ, zăpadă bătătorită și gheață. Așa-mi trebuie. Am cărat bocancii de la București la Moscova și-i duc înapoi. Dar, aici, unde aveam nevoie de ei, nu i-am adus. Noroc cu colegul meu Suhov, deputatul lipovean care avea niște ghete anti-derapant, cumpărate în Germania. L-am ținut de brat tot timpul.

Am stat vreo 2 ore și mai bine. Extrem de interesant. Am început cu prima biserică ridicată deja în sec. al XIII-lea, de Serghei. Am vizitat și pe cea care în timpul comuniștilor a fost utilizată ba ca sală de dans, ba ca poligon de tragere pentru soldați. Acolo e icoana sfântului care a prorocit Revoluția, prima, a lui Lenin, relaxarea lui Stalin în 1943 și schimbarea actuală. Dar a prorocit și că ea nu va dura mult. Că va fi urmată și de cea mai mare urgie și de sfârșitul lumii.

Se fac liturghii încontinuu. Sute de pelerini, pravoslavnici, cu lumânări, mătănii. În a doua biserică vizitată, moaștele Sfântului Sergiu. Coadă imensă ca să ajungă să i se închine. Într-o altă biserică, cea construită de Ivan cel Groaznic, mi se pare, coșciugul original, cimentuit pe margini, pentru că pelerinii, când îl sărutau, rupeau cu dinții o

infimă părticică s-o ia cu ei ca moaște sfinte.

E un complex imens Zagorsk-ul. Înconjurat de un zid, mai multe biserici, fiecare diferită ca aspect dar toate în același stil, cu multe turnuri, unele albastre, altele aurii.

Ne-am dus să vedem și Academia Teologică. Clădire frumoasă, mare, are și un muzeu impresionant al religiei creștine. Începe cu catacombele din Roma, primele biserici, cum mi s-a explicat. O reproducere a Colosseumului, ca să ne arate cum primii creștini erau devorați de animale. Prima biserică în Rusia, în Kiev, a lui Vladimir. Și multe altele în machetă. Icoane, odăjdii, cărți sfinte, giuvaiere, cruci, pieptarele episcopilor, mitropoliților și patriarhilor lor. Camera unde a lucrat Patriarhul Tihon (?). Exponate, fotografii, diplome etc. din viața lui acopereau complet toți pereții.

Apoi medalii, inclusiv „Steaua Roșie", cred din România. De asemenea, daruri primite. Printre ele, cutia mare din lac pictat cu scene din istoria pravoslavnică a Rusiei, ce i-a dat Stalin Patriarhului în 1945, la sfârșitul războiului, drept mulțumită pentru mobilizarea spiritului de rezistență o dată cu legalizarea ortodoxiei. Multe, foarte multe icoane și picturi din Occident, majoritatea neidentificate. Piesa cea mai valoroasă e un triptic, unic, de Fra Angelico din sec. al XIII-lea.

Aici e a treia Romă „și alta n-o să mai existe"! Interesant. În sala unde ne-am lăsat paltoanele înainte de începerea turului în seminar, am întâlnit niște călugări franciscani. Le-am vorbit în franțuzește, erau francezi și italieni. Și ei turiști.

La Moscova am luat masa și ne-am dus să vizităm fondul de pietre prețioase și Muzeul din Kremlin. Sunt două lucruri separate. Primul e un fel de „The Crown Jewels". Toate pietrele prețioase ce se găsesc în abundență în Rusia, mai ales în Siberia. Apoi diamantele. Cele mai mari, cele mai frumoase. Apoi briliantele și diversele forme în care sunt tăiate și șlefuite diamantele. Pe urmă diademele, coroanele etc., moderne, special făcute pentru a fi puse și mai mult în valoare, și cele mai vechi, de la primii țari încoace. Impresionant ce avea familia Țarului Nicolae al II-lea. Totul foarte frumos prezentat în vitrine iluminate, în două camere cu lumină scăzută. Gărzii noastre, Postolache, i s-a cerut să-și predea pistolul la intrare! Accesul în această parte a muzeului e foarte restrâns. Abia vreo 30-40 de persoane.

Cu totul altfel, în Muzeul cel Mare. Remarcabil. Mii de oameni. Sală după sală. Îmbrăcăminte, arme, caleși, tot ce-ți poți imagina din

trecutul clasei conducătoare a Rusiei. Nu din perioada comunistă. În prima parte a muzeului am văzut și Ordinul „Victoriei" și ni s-a explicat că numai șapte oameni l-au primit, printre ei și Regele Mihai.

Repede la aeroport. Mitinkin ne aștepta să-și ia rămas bun. Schimb de cadouri jos la avion pe un început de viscol, acompaniați de ambasadorul nostru și corpul diplomatic din Ambasadă.

Călătorie excelentă, mâncare puțină, dar bună. Îmi scriu jurnalul, cea mai mare parte de timp. La Otopeni o baterie de gazetari ne așteptau. Năstase lung, dar bine. Nu mi-a lăsat mult de spus. Dar m-am referit la Nicolae Titulescu și la constanta politicii românești care trebuie să însemne relații bune cu Rusia. Ele erau aproape înghețate. Am fost fericit să particip la acest prim pas spre normalizarea lor. Am explicat că toate problemele au fost ridicate. De la Ilie Ilașcu, Moldova, Basarabia și Bucovina de Nord, Tratatul de bază între țările noastre, până și Tezaurul nostru evacuat la Moscova. Pe care, de altfel, nu l-am văzut nicăieri, în muzeu!

După ce am vorbit presei, și-mi luam rămas bun de la toți cu care am fost la Moscova, Ghibernea vine la mine: "De ce nu faceți un Partid împreună, domnul Năstase și Dumneavoastră. M-aș înscrie și eu". M-am uitat la el. Părea foarte serios, am răspuns totuși: Asta nu se poate. Dar am spus-o zâmbind, ca să indic oarecum, că am considerat sugestia lui ca o butadă. Un lucru e sigur. Năstase și-a exprimat, cu toată seriozitatea, satisfacția că am fost împreună în această acțiune parlamentară. Și rezultatele au fost cu adevărat bune. Ambasadorul Ostrovenko s-a ospitalizat. Are probleme cu circulația sângelui la un picior. A venit însă, Nr. 2 de la Ambasada lor, care vorbește foarte bine românește. Evident, a fost încântat de faptul că vizita a avut loc și de felul cum a decurs.

Duminică, 27 Noiembrie 1994

Mă sună Ungureanu de la BBC din Londra. Vorbim despre vizita noastră la Moscova. Dau un raport total favorabil. E în interesul nostru, al ambelor țări. E constanta politicii noastre externe, cum o definea Nicolae Titulescu. Trebuie să avem relații bune cu Moscova. Le-am confirmat că am discutat toate problemele, fără excepție.

A venit Iulia Tunaru. Mi-a făcut preso-punctură. Cred că mi-a făcut bine, căci spatele mă doare.

Primarul Albei-Iulia îmi telefonează să mă invite la 30 Noiembrie.

Se onorează mai mulți înaintași, inclusiv Dr. Ioan Rațiu.

Îmi telefonează Mihai Grama să-mi declare lealitate deplină. Critică adunarea Alianței Civice de la 25 Noiembrie. L-au acceptat pe Mătrescu din Germania și Bompa (din Canada) să vorbească în numele Congresului Românilor de Pretutindeni. Ăștia sunt cei impulsionați de legionarii din jurul *Cuvântului Românesc,* care și-au făcut organizația, ca răspuns la crearea UMRL-ului. Cei care s-au adunat, apoi, la Paris și Calciu-Dumitreasa le-a luat jurământul solemn, în stil tipic legionar. De altfel, Mărgărita m-a informat de această întrunire la care Coposu a fost aclamat. Ana Blandiana e „Puterea" la Alianța Civică. Grama îl califică „murdar" pe Coposu. „Când a spus că i-ați dorit să moară, nu s-a gândit. Se va întoarce împotriva lui. Cine vă cunoaște, vă respectă".

Victor Marian mă asigură că, fără exagerare, poziția mea e înțeleasă și aprobată de marea majoritate a oamenilor în Cluj. Mă refer la disputa cu Coposu. „Absolut sigur", m-a asigurat. „Ar fi bine să vii la Alba-Iulia și la Cluj de 1 Decembrie. Toată strada Eroilor a fost schimbată ca să pună în valoare monumentul memorandiștilor. Arată foarte bine".

Luni, 28 Noiembrie 1994

Mircea Mihăilescu vine. Îmi aduce conturile biroului meu de parlamentar din Cluj pregătite de omul meu de-acolo, Ioan Lazăr.

La Conferința de Presă a Partidului m-am dus cu inima mică. Coposu n-a venit. Nici Diaconescu, care e la UEO. Radu Vasile a condus ca de obicei. Eu am vorbit de ce s-a întâmplat la Moscova. El, despre CSCE, la Budapesta. Eu, pozitiv, în ce privește primul pas făcut în relațiile bilaterale. El, complet negativ, căci rușii se opun la orice fel de integrare a noastră în Occident. Cred că așa a fost la Budapesta. Dar noi trebuie să continuăm să încercăm să stabilim bune relații cu ei.

Birou Permanent condus de Gavra. Vine Doctorul Alex. Stăncescu să-mi vorbească de englezii care sosesc de week-end. Zic să-i invit pe toți la cină. Vine și Opriș. Dar primul îmi spune: „Duceți-vă la Președinte. A murit cumnatul lui. A ținut mult la el". De altfel, toți tinerii ăștia îmi spun că ar fi bine să mă apropii de Coposu. Era cam 3.20 după-amiază. Casa lui din Mămulari, 19 are o ușă din fier forjat ce acoperă, în mare parte, sticla. Am sunat. A venit un tânăr și a deschis ușa, care era pe lanț. Când m-a văzut, a închis-o și a scos lanțul. Câteva trepte din holul minuscul duc la o cameră măricică. Coposu era în halat, așezat într-un fotoliu. Surpriză și plăcere, da, plăcere, am detec-

tat în primirea lui pe care, de data asta am prins-o. (De obicei, el nu se uită în ochii tăi. Și, în orice caz, unul din ei e asimetric, dar nu ciocuș.) A dat să se ridice. L-am oprit. Ne-am strâns mâna. Primește, te rog, condoleanțele mele.

„Mulțumesc. A fost înmormântat ieri în cripta familiei lui, care e vis-à-vis de mormântul lui Eminescu. Am răcit. Am 37.5. Mai bine stau în casă până-mi trece".

Vroia să știe dacă merg la Senat, unde este o ședință. L-am trimis pe Dunca: să câștige experiență.

„E o ședință a comisiei sau a comisiilor de afaceri străine, probabil. Eu n-am fost invitat".

Am vorbit, apoi, de vizita noastră la Moscova. Sora lui a intrat în cameră. M-am sculat și i-am sărutat mâna. N-a zis un cuvânt. Am stat tot timpul îmbrăcat în paltonul descheiat. Nu m-a invitat să-l scot. Părea liniștit. În spatele lui, o bibliotecă simplă: rafturi de cărți. Cam un metru înălțime de la podea. A venit Luminița. Ea e măritată cu un diplomat portughez. „Până acum era omul nostru la Viena. Post foarte important. Acum soțul ei a fost mutat la Moscova. Păcat pentru noi". Pe ea a invitat-o să-și scoată paltonul, a așezat-o pe sofa, lângă el. Eu eram de cealaltă parte a unei mese scunde, într-un alt fotoliu, vis-à-vis de-al lui. Am mai vorbit puțin, despre echipa noastră la Moscova. Vroia să știe cine a mai fost în ea. Curios, nu mi-am putut aduce aminte de Suhov și de Băteanu. Parcă era un făcut. Pe ceilalți i-am numit.

M-am sculat în picioare. Nu te mai reții. Ai de grijă. Mai bine stai în pat până-ți trece temperatura.

„Stau așa. E cald. Până-mi trece răceala asta".

I-am cerut s-o salute pe sora lui din partea mea și am plecat. Curios, în ciuda tuturor celor întâmplate în ultimii aproape cinci ani, am o afecțiune pentru omul ăsta. Dac-ar fi corect, dacă s-ar ține de cuvânt, l-aș putea chiar îndrăgi.

Înapoi la Parlament. Merg în plen, conduce Năstase.

Kállay László de la *Orient Express* mi-a luat un lung interviu, despre venirea mea în România. Să fac o retrospectivă a ce am realizat etc. E revista lui Szöcz Géza (pe care eu l-am apărat când avea probleme în România lui Ceaușescu).

Am condus ședința plenară de la 6.00 la 8.00 seara: întrebări și interpelări. Miniștrii Liviu Maior, Dan Mircea Popescu, Mincu și Tabără au dat răspunsuri. Interesant. A fost transmisă în direct la radio.

Galeria publică, pentru prima dată, a avut vreo 30 de elevi de școală. Foarte bine. Asta ne trebuie. Să învețe cum funcționează democrația.

Eșecul acțiunii americane în Bosnia creează o situație precară pentru NATO. E logic. NATO a fost creată de americani în 1949. Cu banii lor, sub conducerea lor. Ei au dublat Alianța NATO cu Planul Marshall. Totul a mers bine, atât timp cât exista pericolul URSS. Acum a trecut. Avem alte probleme. Bosnia, de exemplu. NATO a fost delegată să rezolve situația. Americanii au bombardat pozițiile sârbilor bosniaci, deși europenii din NATO nu erau de acord. Acum recunosc că așa nu pot influența evenimentele. Ca să redreseze situația în Nord-Vestul Bosniei ar trebui să introducă cel puțin 100.000 de oameni, căci numai cu trupe în teren se poate opri determinarea sârbilor bosniaci de a cuceri enclava Bihaci. Americanii nu sunt gata să facă acest lucru. Senatorul Dole, care are bune șanse să fie candidatul republican la Președinție în 1996, vorbește despre decesul NATO. Și nu e singurul. Atât timp cât europenii au acceptat deciziile americanilor, NATO a mers foarte bine. Acum, că ei nu mai sunt întotdeauna de acord, americanii dau înapoi.

Marți, 29 Noiembrie 1994

Nicolae îmi trimite o scrisoare de la Dinu Mussulis și articolul pe care el vrea să-l publice în legătură cu numirea lui Novacovici „Președinte ad-interim UMRL". I-am telefonat imediat lui Nicolae. „N-are absolut nici un rost să răscolim morții. Nu putem schimba nimic. Și eu nu vreau să-l identific pe el, pe Mussulis, ca vinovatul principal care a dus la scindarea UMRL-ului. Taie toată referința la acest lucru din articolul meu și, atunci, cade și replica lui Mussulis în întregime. Spune-i că eu n-am nimic împotriva lui".

Lucrez toată ziua în biroul meu din Parlament. Vine Lewis T. Gyson. S-a născut în România și s-a stabilit în Noua Zeelandă, în Wellington, de la vârsta de 5 ani. Vorbește bine românește și acum pentru că s-a căsătorit cu o grecoaică din România a cărei limbă maternă e româna. Acasă vorbesc românește tot timpul. El lucrează aici. E consultant într-un program PHARE. Trebuie să-l atrag să facă ceva în Cluj, unde are și un birou. Cum are și la Iași, Timișoara, și mai nu știu unde. Mi-a plăcut omul foarte mult.

Pe la 7 seara au venit: Ion Puiu, Niță, Nadia Pascu și doamna Danielescu. Toți vor ca să trec la acțiune. Să iau președinția Partidului Național Democrat Creștin. Le-am spus că așa ceva eu nu pot să fac. „Dar

dacă vă dau afară din PNȚCD" Tot nu pot să rup Partidul, le-am spus.

Puiu mi-a explicat cum a fost el dat afară într-o ședință a Biroului Permanent. Cici Ionițoiu a fost cel care a făcut propunerea. A fost susținut de Ioan Lup, Ion Diaconescu și Nicky Bărbuș.

Miercuri, 30 Noiembrie 1994

Ședință solemnă: 76 de ani de la Unirea cea Mare. Vorbește Solcanu din partea majorității. Bine. „Cum legenda *Meșterului Manole* și *Miorița* sunt opere anonime, ale poporului român, tot așa și Unirea cea Mare e opera întregului popor român. Berciu, din partea Opoziției, a vorbit foarte bine. Poate prea multă istorie. Dar nu strică. E clar. Omul s-a pregătit foarte bine. Ciurtin, PUNR, al doilea orator din partea Puterii a fost penibil. Prea mult șovinism. I-a atacat pe neo-revizioniști! Absurd. Petre Roman (PD) s-a referit la democrație și la intrarea noastră în Europa. Nu rău. Ședința a fost solemnă, prezenți fiind și cei mai importanți miniștri: Văcăroiu, Dan Mircea Popescu, Florin Georgescu, Tinca, Hrebenciuc, Liviu Maior, Sorescu etc.

La plecare îl găsesc pe Maior: să difuzăm cărțile astea la școlile din țară (mă refeream la *Mișcarea Memorandumului* și la corespondența lui Ioan și Emilia Rațiu). „Sigur că da. La anul, când voi avea ceva bani". O să-i aduc aminte. „Eu vă admir foarte mult", mi-a zis când, la întrebarea lui, cum o duc?, am zis: Greu. Am probleme cu prietenii.

Corpul neînsuflețit al lui Mircea Mușat, pe catafalc în holul Camerei. Mă duc și eu, înainte de plecare, să rostesc un Tatăl Nostru. Vine unul din PRM: „Vă rog să nu stați la ceremonie. Ați comis o infamie în *Cotidianul* astăzi". Se referea la titlul din pagina 5 care sună: „La aflarea faptului că deputatul PRM Mircea Mușat a încetat din viață, o fostă ziaristă de la publicația *România Mare* a început să urle la telefonul de la care i s-a transmis vestea: «Porcul ăsta e de vină! Porcul ăsta l-a băgat în groapă! Porcul ăsta pe ce pune mâna se usucă!»". Am aflat că se făcea referire la Vadim Tudor. Întors acasă am lucrat toată ziua. E un lucru remarcabil, dar îmi revine puterea de sintetizare a unei situații, care era punctul meu „forte" și care-mi lipsea în ultimul timp. Poate dna asta, Iulia Tunaru, îmi face într-adevăr bine.

Joi, 1 Decembrie 1994

Ziua Națională. Sosesc la Arcul de Triumf cu 7 minute înainte de ora prevăzută, adică 9.00 a.m. Erau deja toți acolo. Eu eram singur cu

„costum național", căci am îmbrăcat „căbatul" meu maramureșean. Ziua era rece, cer înnourat. „Bine ai venit, bade Rațiu", m-a agrăit Gherman, râzând. Și ceilalți au prins atmosfera. Le-am strâns mâna, Năstase, Meleșcanu, Tărăcilă, Tinca, Pașcu, Hrebenciuc, Radu Vasile, Coșea, care s-a înșiruit chiar lângă mine. N-au trecut trei minute și a venit Iliescu. Ne-a strâns mâna la toți cei din primul rând și s-a plasat între Președinții celor două Camere, Gherman și Năstase.

Fanfară etc., depunerea de coroane, defilare. Corpul Diplomatic în păr. Să fi fost o sută de diplomați, majoritatea țărilor reprezentate prin ambasadorii lor. Totul a mers strună. Doamna Frank, ambasadoarea Olandei a venit să mă sărute. Cu mulți alții am strâns mâna sau ne-am salutat din depărtare.

De acolo, direct la Mormântul Eroului Necunoscut, în Parcul Carol. La fel, aceeași ordine, decât că ceremonia a început cu o slujbă solemnă și o scurtă, bună predică, a Patriarhului. La defilare erau Năstase, Radu Vasile și încă un senator, între Iliescu și mine. Când s-au strâns în cerc împrejurul Președintelui, la sfârșitul defilării, eu nu eram în planul întâi. Iliescu, însă i-a despărțit pe Vasile și pe Năstase, a venit la mine, mi-a strâns mâna și m-a felicitat pentru „căbatul" meu. L-am primit cadou de la maramureșeni. De aceea îl port cu mândrie.

„Și mama mea e din Maramureș, intervine Iliescu. De pe Iza. Să veniți la Cotroceni. La 12 avem o ceremonie și inaugurăm o nouă aripă, în stil brâncovenesc. Decernăm medalii veteranilor de război". Dacă mă onorați cu o invitație, sigur că voi veni, răspund.

Zi foarte frumoasă. Din când în când, ieșea și soarele pentru un minut, două. Atmosferă plăcută, solemnă, dar nu exagerat.

M-am întreținut cu Patriarhul înainte de începerea ceremoniei. M-a felicitat pentru ce-am făcut la Moscova. Și alții au intervenit. L-am lăudat pe Năstase. Eram toți împreună. Fapt este că am ridicat toate problemele ce ne privesc. M-au tachinat și pe problema delegației noastre la AAN. „Roman le-a făcut pe toate", a zis Gherman, râzând. Le-am spus că noi ne înțelesesem să dăm o Conferință de Presă Marți, dar el a dat tot ce a putut presei deja, Sâmbăta precedentă. Din Paris!? Important e că am făcut figură bună.

Am venit, întâi, acasă. Am corectat scrisoarea mea către Macarie despre banii dați de mine Partidului, până în August 1990.

La Cotroceni am ajuns la 11.45. Am fost condus la noua galerie, sală de recepție de la etajul I, pe care mi-a menționat-o Iliescu. Am stat,

acolo, de vorbă cu mulți generali, care au venit special să-mi vorbească. Printre ei, Gheorghe Ilie Moreanu. A fost căsătorit în Catedrala din Turda, vis-à-vis de casa noastră. De asemenea, Gen. Gârbea, care, unii spun, are 104 ani. Alții, 102. În tot cazul, are peste 100 de ani. Și e absolut „compus menti". A ținut neapărat să-mi vorbească, să-mi spună ce mult mă admiră. Radu Vasile, vădit deranjat de laudele ce mi se aduceau. Gen. Constantin Fluture, tatăl lui Adrian Năstase și mulți alții mi-au arătat foarte multă simpatie.

Otto Weber a primit și el o decorație. „Prietenul domnului Rațiu", a comentat Vasile. „Cu voturile PER-ului a fost reales Vicepreședinte al Camerei, cu o majoritate de un vot. Dar n-o să fie așa la viitoarele alegeri". Amenințare clară. Ca să vezi! Probabil, pentru că i-am dat 200 de mărci germane când am fost împreună la München și pentru că nu mi i-a restituit niciodată. Și nici n-a mai adus vorba.

Președintele a vorbit bine, ocazional despre reprezentanții medaliilor. Interesantă colecție de oameni. Cam de vârsta mea și ceva mai bătrâni. Și cu Tărăcilă am vorbit mult.

După ceremonia de la Arcul de Triumf, Generalul Constantin Georgescu a venit să-mi strângă mâna. El mi-a urmărit viața tot timpul, mi-a spus. A fost căpitan-comandantul Bateriei a 3-a la Craiova, când eram eu elev acolo, în 1938-'39. Lui i se spunea „Cobra", căci era foarte aspru. Am vorbit de comandantul meu, al Bateriei a 2-a, Căpitan Pârșianu, de Locotenentul Buculei, care a murit în Rusia etc.

La sfârșitul ceremoniei de înmânare a medaliilor veteranilor de război, Iliescu ne-a invitat în biroul lui. Fusese proiectat de Ceaușescu să fie cameră de dormit. E frumos. Scaune cam prea elaborate, sculptură de lemn, caracteristică românească cam peste tot. M-a intrigat că masa e plasată aproape exact în mijlocul camerei. Iliescu ne-a explicat, cu lux de amănunte, cum a ajuns biroul lui să fie cum este. Explicațiile mi le dădea aproape exclusiv mie. Prezenți erau Năstase, Gherman, Radu Vasile, celălalt senator al cărui nume îmi scapă și eu. Eu eram la stânga Președintelui, cu spatele la fereastră. Ceilalți patru erau la dreapta lui. Cum Iliescu îmi vorbea mie, era cu capul întors spre mine.

Din remarcile lui, și înainte, și după ce ne-am luat rămas bun de la Iliescu, mi-am dat seama că Radu Vasile nu-mi e prieten!

M-am dus la Andrew Bache, la sugestia mea. I-am comunicat că suntem încântați că Marea Britanie invită deputați români în Anglia, pe cheltuiala ei în cadrul „Know How Fund". Invitația ce ne-a parvenit

nouă, însă, îi nominalizează. E puțin ambarasant, i-am explicat, pentru că s-au mai întâmplat cazuri, când Camera Deputaților a declinat invitația. Și nu vreau precedente. Au făcut-o cu multă grijă și au invitat din toate partidele, cu excepția PSM și PRM. „We are quite outspoken about it. We don't want extremists", mi-a spus. Alegerea s-a bazat pe aprecierea britanică a deputaților noștri. Criteriile au fost cunoașterea limbii engleze și interes, dacă nu expertiză în problemele bugetare și finanțe. Cei invitați sunt: Ovidiu Mușetescu, Mihnea Ioniță, Mircea Ciumara, Petre Partal, Ioan Mureșan și Constantin Teculescu. L-am lăudat pe Mureșan și i-am povestit cum Partal era primarul Buzăului, când am fost în pericol de a fi linșat. De asemenea, i-am indicat că e mai bine că ne lasă pe noi să decidem pe cine să trimitem, dar că vom fi încântați să discutăm problema în prealabil. A înțeles perfect și mi-a spus: „We want to continue with this programme. So we'll do what is necessary & acceptable". L-am informat, bineînțeles, că am mers la el din însărcinarea Biroului Permanent. *Mission accomplished.*

E aproape ora 9.00 seara. Se apropie momentul când vine Iulia Tunaru să-mi facă presopunctură. Am mâncat, am făcut o baie și sunt relativ relaxat. Decât, doar, că poziția mea în Partid, vis-à-vis de colegii mei, mă îngrijorează.

Cu vreo oră mai înainte, am răspuns eu la un telefon. O voce de femeie. Plină de admirație și dragoste. Se referea la apariția mea la televizor. Mă lăuda că port „cătabul" din Maramureș. Ea i-a spus costum național. „Să mergeți înainte. Să ne reprezentați!", mi-a zis. Din păcate, nu sunt mulți care gândesc așa.

Vineri, 2 Decembrie 1994

Mă scol foarte deprimat.

Iorgu Grigore vine, la cererea lui. Îmi afirmă categoric că următorii sunt ofițeri SRI acoperiți: Dinu Patriciu, Petre Roman, Verestoy Attila, Călin Popescu-Tăriceanu, Adrian Năstase, Tinca și Mugur Isărescu. E greu de crezut. Cum pot eu să verific? Se oferă să mă servească în calitate de relații cu presa. I-am spus că trebuie să mă gândesc. De asemenea, vrea să scrie o carte despre mine, sau ca venind din partea mea, ca să fiu prezent în lupta politică ce se va dezlănțui, în curând. Iliescu și-a publicat-o pe-a lui, Petre Roman la fel. E bine ca și poziția mea să fie larg cunoscută în țară. Sunt singurul care n-am făcut nici un compromis și care n-am nimic de ascuns. Sunt singurul care are credibili-

tate ca democrat. Emil Constantinescu e o nenorocire. L-am ascultat. I-am spus că n-am timp. „Nu face nimic. Scriu eu, căci scriu repede și cu plăcere, și pe urmă, corectați și ajustați dumneavoastră". Bine, am zis. Să vedem ce iese. Să facem o probă și pe urmă decidem, a fost răspunsul meu.

Paul Laptev și Raul Petrescu au venit deodată. Le-am dat un pahar de șampanie și i-am reținut la masă. Rica a încropit imediat o masă foarte bună. Ciorbă de vacă, mititei, ficat de găină cu orez, gogoșari și castraveți murați. Și fructe. Excelent. Adevărată masă românească.

Am discutat de toate. Paul mi-a adus, de la Iolanda Strănescu, o scrisoare redactată de George Ross, prin care se anunță încetarea Asociației Culturale a Românilor din Anglia (ACARDA). Mare păcat. A fost totuși o instituție care era acceptată și respectată în Marea Britanie, în primul rând. Dar și în restul lumii. Raul mi-a adus cartea lui, *Teoria Generală a Obligațiilor Comerciale,* cu o frumoasă dedicație. Am vorbit de situația politică din țară, din Anglia etc. Le-am dat mai multe din cărțile mele, pentru că mi-au făcut onoarea să mi le ceară.

Pe la 4.20 p.m. sosesc la Cornel Coposu. Surorile și cumnata lui erau prezente. Mi-am exprimat din nou condoleanțele mele. Simina Mezincescu era și ea prezentă. Cornel era sus. Luase o pilulă. Simina n-avea nimic interesant de spus. Cornel a venit foarte curând după aceea. Am rămas numai noi doi. I-am vorbit de Cobley și de Jadranka Porter care vin, sau au venit, deja, la București. I-am spus că i-am invitat împreună cu Dudu Ionescu, Doctorul Stăncescu și Roșca la cină, Duminica viitoare. I-am povestit discuția din Biroul Permanent al Camerei, relativ la plecarea deputaților în Anglia și întrevederea mea cu Andrew Bache. Și i-am dat copia scrisorii mele către Sergiu Macarie.

„Așa a fost. Parlamentarii să ia o poziție față de cele publicate în *Expres* și Macarie să obțină conturile, căci, altfel, înseamnă că el a delapidat 30.000 de dolari", mi-a zis. Și a continuat, cum face el de obicei: „Eu ți-am spus de la început. Tu ai promis 10 milioane pentru campania electorală. Față de 100 de oameni. Atunci nimeni n-avea bani. Acum e mai bine. Trebuia să-i dai".

N-am reacționat. Nu i-am spus că ei n-au ridicat un deget să mă ajute. Nici ca să strâng cele 100.000 de semnături pentru candidatură. Ba, chiar, au făcut „pierdute" peste 20.000 de semnături. Și nu m-au consultat niciodată, la nimic. Am schimbat vorba. La sugestia mea, mi-a descris în amănunt condiția sănătății sale. I-au scos puroiul din plămânul

drept și acum se găsește în perioada de regenerare a învelitoarei nervului din brațul drept care-i dă continue dureri atroce. Curând după ora 5.00 p.m., am auzit că altcineva a intrat pe poarta principală. „Așa e la mine, un du-te-vino, tot timpul". E ceea ce-i place, evident. I-am spus că regret incidentul. El mi-a spus că Emil Ghilezan i-a telefonat și n-a încetat să mă înjure. Altfel, întrevederea s-a desfășurat mai bine decât mă așteptam. Am vorbit și de moartea lui George Serdici și de cea a lui Pitu Pop. „Ar trebui ca tu să cumperi casa, care acum e a Danei. Ea a fost a Irimânei Beu și Dana a moștenit-o. Ea nu se mai întoarce în țară, după câte știu. Cunosc bine casa. Restaurată e foarte frumoasă". N-am reacționat.

Curând după 6.00 p.m. am sosit la recepția dată pentru marcarea a unui an de existență a cotidianului guvernamental *Vocea României*. Multă lume. Multe complimente. Extraordinar ce mulți și multe, mai ales multe, doresc să fie fotografiați cu mine! E un mister, de ce!!

Nistorescu mă asigură că n-a știut absolut nimic de publicarea așazisului meu „interviu" în ziarul lui, în *Expres*. El era în străinătate, la ora aceea. I-am spus că n-am acceptat invitația lui să explic lucrurile și în ziar și la Radioul lor, pentru că ar fi creat doar noi valuri. A înțeles. Eu nu-l suspectez pe el. Dar, acolo, la ziarul *Expres*, s-a dorit „distrugerea" mea.

În cursul zilei am primit două telefoane. Primul, de la doamna Danielescu, al doilea, de la Ion Puiu. Ambii îmi confirmă faptul că a avut loc o întrunire la Călărași, la care s-a spus deschis, că pe mine mă preferă! Preferă, cum? Și cum s-a manifestat această preferință? În orice caz, mi-a făcut plăcere. Deputatul nostru acolo e Alecu. Mie-mi place omul: simplu, direct.

Sâmbătă, 3 Decembrie 1994

Îngrijorarea Doinei a dispărut. „Nu știu dacă să mă bucur, sau să-mi pară rău!" îmi spune, criptic. Discutăm reducerea personalului. Dan Spanily se gândește la o reducere drastică, până la 50 de oameni. Ea e contra. „Important e să nu se mai fure hârtie". Sunt de acord, dar și o reducere e necesară.

Sosesc înainte de ora 10.00 dimineața. Erau deja vreo 30 de tineri adunați în sala mare din curte. E Congresul lor, al organizației elevilor PNȚCD. Le las *Capra Vecinului*. Câte au avut.

Ședința a început pe la 10.20. Coposu s-a așezat departe de mine.

Nu la locul lui, în fruntea mesei, unde ar fi fost flancat de Diaconescu la dreapta lui, și de mine, la stânga. Poate a făcut-o ca să nu aibă ușa la spate. N-are importanță. În orice caz, nu mi-a dat nici un semn de prietenie, toată dimineața. Ne-a explicat boala lui, ideea lui Baican, doctorul care l-a tratat (specialist în psihosomatică) și care vrea să organizeze strângerea unui milion de dolari pentru alegerile viitoare, programul Partidului și cum să fie prezentat, succint, de Țepelea pentru o largă distribuire în toată țara. Macarie a ridicat problema *Dreptatea* care pierde foarte mulți bani. Am arătat că noi nu tipărim sub cost, deci o subvenționăm. De aici a fost doar un pas până ce Coposu n-a rezistat să facă o remarcă la cât dau eu. M-am folosit de ocazie să arăt că am dat bani pești Partidului, în perioada Ianuarie - August 1990, peste 66.000 de dolari. Tu ai spus că am dat 3 milioane de lei. N-a fost așa, m-am adresat direct lui. Reacția lui exact cum mă așteptam: „Ai promis 10 milioane pentru campania electorală, în fața a 100 de oameni". N-a fost chiar așa. Am promis că dau Partidului suma aceasta. Nu exclusiv la Centru, și nu special și exclusiv pentru alegeri. Am dat mai mult decât am promis. Pentru că, pe lângă cei 66.000 de dolari, am dat cel puțin tot atât încă o dată, în natură, tipăriri de material, cărțile mele, aparatură etc. Dar n-am făcut mare caz. Totul e în scrisoarea mea către Macarie.

Dudu Ionescu i-a adus pe englezi. Le-am oferit un pahar de pălincă. Berinde din Oaș mi-a trimis o sticlă mare prin băiatul lui, venit la București pentru Congresul elevilor PNȚCD.

Le-a plăcut. Șeful lor a vorbit primul. Apoi Jadranka Porter și Cobley, care se găsește pentru a 5-a oară în România. Le-a răspuns Coposu. Dudu Ionescu a făcut pe interpretul. Foare bine. I-am lăsat împreună, scuzându-mă. M-am dus să-mi iau paltonul. Coposu era încă acolo (în biroul lui). I-am mulțumit pentru că mi-a dat ocazia să spun cât am dat Partidului. Ei erau sub impresia că n-am dat nimic. „Eu n-am spus asta, a reacționat Cornel. Eu am spus că n-ai dat destul!"

Asta-i altă poveste.

Până la plecarea mea în America am dat întotdeauna tot ce mi-a cerut. Inclusiv ultima tranșă de 10.000 de dolari. Dar el nu s-a ținut de cuvânt. În timp ce eu eram în America el a organizat Partidul și nu m-a inclus în Biroul Permanent, deși îmi spusese că voi fi Vicepreședinte. M-a făcut directorul unei secții de studii. Nici nu mai știu care. Când m-am întors acasă, am insistat să se publice în *Dreptatea* scrisoarea prin care

am declinat postul, „pentru că aveam multe alte responsabilități". Atunci mi-am dat seama că avea dreptate Klaps. Tot ce vroia Coposu de la mine erau banii. Cât mai mulți bani. Dar la conducerea Partidului nu mă vroia. Cum am mai însemnat în acest jurnal de zi, de consultat nu m-a consultat niciodată în ce privește politica sau atitudinea noastră. Degeaba mi-a explicat el, pe urmă, că „ceilalți" nu m-au vrut în Biroul Permanent. Nu-i adevărat. El a fost cel care nu m-a vrut. „Ceilalți" au făcut întotdeauna ce a vrut el. Așa e situația și astăzi.

Ședință lungă. Multă vorbărie. Decizii puține și rezultate și mai puține.

Degeaba, adevărul e că, atâta timp cât el rămâne la conducere, mare lucru nu se va schimba, și realizările noastre vor rămâne iluzorii. În peroratia lui s-a referit și la sugestia mea că ar fi cazul să se retragă și să lase locul unui om mai energic, viguros, nu mai știu exact cum am pus-o. Da, el e gata să o facă, îndată ce nu mai poate da rezultate. Și toți cei trecuți de 70 de ani trebuie s-o facem. Să acceptăm posturi onorifice. Dar să nu ne grăbim prea tare. La Conferința Delegației Permanente nu vor fi alegeri. Se va vota Statutul. Alegerile vor avea loc la Congresul Partidului, care trebuie să aibă loc în 1995...

Duminică, 4 Decembrie 1994

Nicolae a sosit câteva minute înainte de orele 4.00, ieri după-amiază. Am stat cu el tot timpul până la 10.00 seara, când m-am retras, să citesc și să mă culc.

Iată, pe puncte, cele discutate:

1. ACARDA de mult nu mai funcționează. E vina Iolandei Strănescu. De aici, scrisoarea lui George Ross, în calitatea lui de Vicepreședinte, dar semnată „Comitetul Executiv". În ea se spune, explicit, că acest Comitet „a ajuns la concluzia că ACARDA trebuie să-și înceteze activitatea"... dar „ACARDA nu aparține Comitetului; aparține membrilor ... orice obiecțiune la acest plan, orice sugestie, orice ofertă de a ajuta, să fie trimisă, în scris, Secretarului Onorific (care e Margaret Kirsschen)".

Comunitatea românească din Marea Britanie a crescut considerabil în ultimii ani. Mulți noi refugiați. Vreo 200 de familii de britanici care au adoptat copii din România și care vor să mențină contactul. Așa s-a pornit ideea de a-i aduna, laolaltă, pe bază strict culturală și națională, bineînțeles. Să fie acceptați toți credincioșii. Cei de la biserica „exi-

laților", a lui Sorin Grecu, dar și cei care acceptă Patriarhia de la București, a Părintelui Pufulete (îmi închipui că tot Barbu Călinescu e Președintele Consiliului Parohial?). S-au întrunit deja. Lumea vine. Vor să se organizeze. „De ce să facem toate formele de organizare: statute, înregistrare etc., când ACARDA tot organizație culturală e. Și are 29 de ani de existență. Am vorbit cu George Ross. El e de acord. Să se întrunească din nou și toți cei care acum doresc să activeze, s-o facă prin ACARDA. Evident, vor trebui noi alegeri și Iolanda să fie înlocuită". Cam așa mi-a prezentat situația Nicolae. Atât Iolanda, în scris, cât și Nicolae acum mă întreabă ce părere am. Sunt cu totul de acord cu ideile lui Nicolae. ACARDA are deja o statură bine profilată și recunoscută în Marea Britanie. Trebuie reactivată, o nouă asociație va fi greu de făcut și va cere timp ca să fie recunoscută.

2) Publicitatea adversă din cauza soților Mooney (care au primit 40.000 de lire de la *Daily Mail* pentru articolul despre experiența lor în închisorile din România) a stricat strângerea de fonduri pentru „Relief Fund for Romania". Bethell apare ca marele salvator al lor. Adevărul e că eu i-am vorbit lui Iliescu etc... Așa s-a ajuns la promisiunea că vor fi iertați, într-un fel sau altul.

Am discutat situația mea politică, în această lumină. Am rămași înțeleși că, dacă s-ar pune problema, voi putea cheltui un milion de dolari pentru o campanie electorală.

După masă am avut o ședință cu soții Ion Mircea Enescu, Staicu Oprișescu, Șerban Madgearu și noi doi, Nicolae și eu. A mers greu. Am căzut de acord în cele din urmă ca Șerban să facă *Românul Liber.* Director, Enescu, Secretar de Redacție Oprișescu. Iar în Comitetul de Redacție să-i avem pe Nicolae, Radu Roșeanu. Am vorbit și cu Dinu Giurescu la telefon. Șerban e sigur că va accepta. Ar fi bine.

La cină vin englezii, Michael Fallon, fost ministru al Învățământului, Jadranka Porter, Cobbley din partea Partidului Conservator și Larry Bristow de la ambasadă. Apoi Dudu Ionescu, Alexandru Stăncescu și Mărgărita Geică. Totul a mers foarte bine. Discuție animată. Mâncarea bună. Ei sunt gata să ne ajute la alegerile ce vin.

Am stat până după miezul nopții.

Luni, 5 Decembrie 1994

Interviu de o oră, între 9.00-10.00 a.m., la Radio Timișoara, direct din Sala de Radio a Camerei Deputaților.

Ședința Biroului Permanent.

Pe la 4.00 p.m. vine văduva lui Mircea Mușat. Îmbrăcată în mare doliu, îmi spune că ea a fost doamna care s-a sculat în picioare să mă salute când m-a văzut cu nora mea, Ioana, în Parcul Herăstrău, deunăzi. „Am venit ca să vă spun că Mircea vă admira foarte mult. Că sunteți omul de care țara are nevoie", mi-a zis. Și-a început să-i curgă lacrimile, liniștit pe obraji. Mi-a descris ultimele momente. „I-am făcut reanimare, gură la gură. Apoi a venit Salvarea. Ultimele lui cuvinte au fost Biroul și Rațiu". M-a impresionat profund această femeie. Frumoasă, înaltă, plină de demnitate. „În parc m-am sculat în picioare pentru că meritați respectul meu. Mircea întotdeauna vorbea deosebit de frumos despre dumneavoastră." Am condus-o până la ușa biroului lui Mușat. Trebuie să scriu ceva despre el.

Michael Fallon e adus de Dudu Ionescu la mine în birou. Cu siguranță ei ne vor ajuta. El e Consilier în Biroul Internațional al Partidului Conservator. Mi-a lăudat biroul. N-am să mai fiu aici. Probabil că o să-mi dea cu piciorul, la alegerile viitoare, colegii mei din Partid. I-am explicat că vor fi alegeri noi la începutul sesiunii viitoare, în Februarie 1995. Și că dacă nu mai sunt susținut de Partidul meu, cad.

„Nu e tocmai așa", a reacționat Dudu.

Într-un mare interviu în *22,* Coposu iarăși a început cu „Iartă-mă că n-am murit!" și s-a dat la mine. Subtil, e adevărat. Căci e deștept.

Conduc ședința Parlamentului de la 6.30 la 8.20 seara, în perioada alocată pentru întrebări-răspunsuri de pe Banca Ministerială și a interpelărilor scrise. Au fost așa de multe și atât de lipsite de autodisciplină în ce privește lungimea intervențiilor, încât a trebuit să anulez „interpelările" și să le amân pentru Lunea viitoare. Curios, e perioada cea mai gustată în Parlamentul britanic. Mare îmbulzeală întotdeauna în Camera Comunelor, mai ales când răspunde Primul Ministru la întrebări. La noi, prezența deputaților e foarte firavă. Doar vreo câțiva, în afară de cei care au intervenții. Mai avem mult de parcurs până să ajungem la o funcționare cu adevărat democratică a Parlamentului nostru.

Nicolae a venit și el să asiste la dezbatere, pe la 7.30 seara. Am renunțat la Recepția Ambasadorului Thailandei și am petrecut seara cu Nicolae, acasă. Am mâncat ciorbă și mititei. Cred că am restabilit încrederea reciprocă zdruncinată acum doi ani și mai bine. Nicolae vrea să se implice tot mai mult în problemele românești. Și va continua această activitate și după moartea mea.

Marți, 6 Decembrie 1994 - Sf. Nicolae

Vine Otto Weber la mine în birou. „Pleacă din nou în Germania – Coposu. Tot pentru câteva zile, zice. Ultima dată a stat aproape 5 luni", mi-a zis.

Mă duc în sală, căci s-a apelat ca toți deputații să voteze ca să întrunim cvorumul. Abia m-am așezat și a venit deputatul Hortopan. El vrea să-l ajut să obțină o viză pentru Statele Unite. „Dumnezeu ține cu dumneavoastră", îmi spune. Nu înțeleg, i-am zis. „Pleacă din nou în Germania – Coposu". M-a stânjenit comentariul. N-am știut cum să răspund. Evident, eu nu-i doresc moartea, orice ar spune Coposu. Dar am avut dreptate când am spus că e greu ca el să conducă Partidul prin telefon, din Germania.

I-am trimis Mariei Mușat *În așteptarea redeșteptării.*

În *România Mare,* Vadim Tudor ne atacă violent sub titlul „O infamie inimaginabilă". Reproduce titlul *Cotidianului* cu supratitlul „Terorizat de Vadim Tudor, deputatul PRM Mircea Mușat a încetat din viață". E numărul nostru din 30 Noiembrie. Eu regret că am publicat acest lucru, dar e vorba de afirmațiile unei foste angajate a lui Vadim, care l-a acuzat pe acesta.

În topul pe luna Octombrie, la *Expres Magazin*, iarăși apar. De astă dată pe locul 4. Interesant. Deci articolul-interviu cu Coposu nu mi-a stricat prea mult.

După masă, la orele 5.00, mare festivitate în Sala Omnia, la Senat. Sărbătorim 130 de ani de la înființarea Senatului. Vorbesc, pe rând, Gherman, Năstase, Văcăroiu, Gionea și Vicepreședintele Curții Supreme de Justiție. Mesajul Președintelui Ion Iliescu l-a citit Consilierul lui, Fulga, imediat după cuvântarea lui Năstase. Gionea a fost cel mai bine, cu multe fapte.

Apoi recepție. Tot Corpul Diplomatic prezent. Vine și Nicolae cu Mărgărita. Îl prezint pe Nicolae lui Mureșan, care mâine pleacă în Anglia pentru o săptămână.

Ne-am dus cu toții la Redacție. Am oferit șampanie etc. Atmosferă foarte bună. Am vorbit mult cu Lăzărescu, care își ia acum o vacanță de o lună, la Paris. Și el își dă seama că lucrurile nu merg bine în Partid.

Miercuri, 7 Decembrie 1994

Stau acasă. Nu merg la ședința Biroului Permanent. Cu Nicolae, la masă.

La 9.00 dimineața a venit Patrick Bishop, de la *Daily Telegraph,* să-mi

ia un interviu. N-am fost la înălțime. Foarte ezitant. Dar am spus adevărul. Nu l-am îmbunătățit.

Ieri a fost la mine Mariana Nicolesco. E plictisită de un articol ce a apărut în *Cotidianul.* Recunoscută soprană de mare talent, ea a înființat „The Romanian Atheneum International Foundation". A dat recent, cadou, un pian Steinway Ateneului Român din București. Se pare, însă, că există un antagonism între ea și Dan Grigore. Regretabil. Nu știu ce pot să fac. Poate să-i iau ei un interviu pentru *Cotidianul.*

Joi, 8 Decembrie 1994

Devreme la Parlament. Se dezbat articolele rămase nedecise din Legea funcționării avocaturii. Eu trebuie s-o duc la bun sfârșit. Eu am ghidat-o și înainte. N-a fost ușor, dar totul a mers bine. Am terminat-o. Fiind însă, lege organică, am amânat votarea ei până Marți, 13 Decembrie, la orele 11.00 dimineața – oră de maximă prezență în Cameră.

În pauză au venit niște tineri de la Organizația „21 Decembrie". Vroiau să-mi propună niște amendamente pentru Legea 42. A fost foarte greu să-i conving că nu asta vom dezbate. În fine, cu ajutorul lui Acsinte Gașpar, am reușit. Propunerile Comisiei încă n-au fost distribuite deputaților, așa că nu putem s-o luăm în considerare.

Ne-am ocupat de schimbările la Legea ADAR. N-am făcut nici un progres. La 12.15 am luat în considerare ordinea de zi și programul pentru săptămâna viitoare. Fără nici un efect. N-aveam cvorumul. La 12.30 precis, am ridicat ședința.

La orele 14.00, foarte multă lume la întâlnirea Biroului Permanent cu Presa, în sala 29. A vorbit Năstase. Bine. Cam prea lung. Eu cred că am fost inspirat. Sunt sigur că am vorbit bine. Trebuie să susținem Parlamentul, ca instituție, de dragul democrației, pe care cu toții dorim s-o realizăm. Sunt împotriva unei Legi a presei, pentru că orice definire a libertății presei înseamnă o îngrădire. Până vom ști să aplicăm autocenzura de dragul respectului pentru Parlament, trebuie să aplicăm anumite reguli. De aceea suntem aici. Să le stabilim împreună. Cam asta am spus. Evident, mai pe larg. A fost bine primită intervenția mea. Apoi am plecat. Năstase deja anunțase că, din păcate, eu trebuie să plec.

La 14.45 sosesc la sediul PNȚCD. Colegii mei erau deja acolo: Nicolae Cornea (n.19.12.'14), Ioan Lup (17.6.'13), Stelian Cristescu (14.7.'16), Florian Rădulescu (28.5.'16) și Traian Ianculescu (16.7.'17). Toți am început facultatea în 1934, la Cluj. Cam puțini am rămas.

Raul Petrescu n-a venit, deși a fost invitat. „Își protejează postul la Procuratură. Nu putea să vină la sediul PNȚCD", a spus unul dintre noi. N-am înregistrat care. Dar n-a fost spus cu răutate. Mai degrabă, cu amuzament. Le-am oferit șampanie. Am ascultat și vocea lui Ionașcu pe bandă. A fost bine.

Lup și cu mine am rămas în continuare pentru ședința Biroului Permanent. Discuții interminabile referitoare la dificultățile din diverse circumscripții. Teleorman și Arad, în special. S-a vorbit și de votul de blam dat lui Matei Boilă, dar iarăși nu s-a făcut nimic. Nu i s-a scris, nici lui și nici organizației PNȚCD Cluj. Cum trebuie să se facă.

S-a discutat, pe urmă *Dreptatea*. Iarăși vorbă lungă. Să se reducă angajații, să se transforme în bilunar și „doar Iancu o să ne păsuiască până obținem fondurile ce ne vor veni din Occident", ca să-l citez pe Coposu. Sunt nerealiști. Deși eu produc *Dreptatea* sub cost (pierdem circa 115-120.000 de lei la fiecare număr), Partidul tot pierde aproximativ 4 milioane de lei pe lună.

Ultimul punct. Scrisoarea lui Puiu și Niță, ca cele două partide – PNȚCD și PNCD – să se unească. Până acum Puiu cerea să fie acceptată reintrarea lui în Partid. Acum vrea ca cele două partide să se contopească, a fost reacția tuturor. Nimeni n-a ridicat cuvântul în favoarea acestei idei.

Seara, pe la 9.30, telefonează Gogonea. Vorbește cu omul meu de gardă, dar eu aud toată conversația. Pe scurt: „Toată lumea pe care o cunoaște vrea ca Rațiu să preia conducerea Partidului. El are toate atuurile. El ne poate reprezenta în străinătate mai bine ca oricare altul". Etc. etc.

Cât pe ce să uit. Ieri am fost la Ion Caramitru, la UNITER (Uniunea Teatrală din România). Casă splendidă. Era a lui Nicu Ceaușescu și un timp și Zoia locuia acolo. Foarte elegantă. Mobilă mi se pare, nu autentică, dar stil „empire", chiar o piesă Louis XV. M-a primit împreună cu Marian Popescu și soția lui. Marian e Directorul UNITEXT, care publică piese de teatru.

Ce vor? Simplu. Să preiau eu publicarea, la tipografia mea. Teatrul nu se vinde prea bine. Ei socotesc maximum 10.000 de exemplare. La prețul curent al cărților în România, nu se poate întrezări nici o posibilitate de a acoperi costul publicării din vânzare. Deci, să finanțez eu operația. Și Caramitru sugerează să începem seria prin publicarea piesei mele *Templeton,* sau *Clive și Ana*, pe românește, cum i-a spus

Horea Popescu filmului ce a făcut din piesa mea și a lui Bunty McNaughton (Jane Cobb). Le-am spus că am să mă gândesc. Lucrurile nu prea merg bine din punct de vedere financiar.

Vineri, 9 Decembrie 1994

Lung interviu cu Stroe, de la *Cronica Română*. Pe teme de politică externă, în special.

La Consiliul Convenției sosesc pe la 2.15 p.m. Eram aproape toți deja adunați. După mine a mai venit doar Verestoy. Am găsit un scaun gol lângă Otto Weber, care era așezat primul la masa lungă, la stânga lui Emil Constantinescu firește așezat în capul mesei. Vizavi de noi Diaconescu, Coposu, Simina Mezincescu. La stânga mea Ana Blandiana, Băcanu etc. Mi se pare că toate cele 18 formațiuni ale CDR-ului erau reprezentate. Ședința a început cu Ana Blandiana și Băcanu. Au cerut un vot de încredere. Altfel se retrage Alianța Civică din CDR. Prea au fost atacați din toate părțile. Au răspuns, pe lung, Simina, Coposu etc. Problema nici nu trebuie pusă. Numai PNȚCD, din toate celelalte organizații din CDR, are o reprezentare mai amplă în toată țara decât AC. Unanimitate, după o ciorovăială și discuție ce friza absurdul, de aproape o oră.

A urmat Dinu Patriciu cu moțiunea lui de cenzură pe tema privatizării. Discuție haotică. Interminabilă. Coposu a susținut că Dinu Patriciu a făcut-o numai ca să se vorbească în presă despre el. Începe votarea. Confuzie. În mijlocul votării Cunescu declară că ar fi pentru, dacă moțiunea de cenzură s-ar lega de situația gravă din Reșița (grevă etc.). Și alții încep să se pronunțe pentru moțiunea legată de greva din Reșița. Alte 12 minute de discuții, toți vorbind deodată.

Emil Constantinescu, ca un Hopa Mitică (*jack in the box*), tot sărea în picioare ca să se facă ascultat. Altfel era ignorat. În cele din urmă se pune la vot dacă o moțiune despre Reșița trebuie înaintată. Diaconescu pentru PNȚCD, se declară contra, contra oricărei moțiuni, argumentând chiar că până Luni sau Marți, probabil greva va fi soluționată. Weber (PER) și el contra. „UMRL?" mi se adresează mie Emil Constantinescu. „Votul UMRL e acolo", răspund eu indicându-l pe Grabowski la celălalt capăt al mesei. AC pentru etc., 9 pentru, 6 contra, 3 abțineri. Încep vociferările. Certuri. Acuzații de neonestitate. Cerveni, agitat, pledând, strigând, mai bine zis. Își anunță retragerea dacă nu se pune moțiunea. „Suntem doar figuranți. Se face ce vor cei din

Comitetul Executiv", anunță. Emil Constantinescu îi atacă pe cei care nici nu-și plătesc cotizația. Agitat, Cerveni vine cu un teanc de bancnote și le pune în mâna lui Emil Constantinescu, ca să plătească pe loc. Dinu Patriciu pasează un plic mare, cu bani înăuntru, probabil, în fața lui Emil Constantinescu, care, în picioare, căuta să se facă auzit peste vacarm. Iritat, aruncă plicul înapoi, pe masă. Cade în fața Anei Blandiana. Ea îl aruncă mai departe spre Patriciu. Cerveni bate în retragere băgându-și teancul de bancnote îndoit în buzunarul pantalonilor. Scenă absurdă? Puțin spus!

Iarăși Cerveni. Voce stridentă. E mare avocat, evident, în România. Dar strigă. E numai emoție. Pe mine chiar mă contrariază maniera lui. Alt vacarm. În fine, Dinu Patriciu cedează. Retrage propunerea. Unanim se renunță la prezentarea unei moțiuni în acest moment.

Se trece la „etajarea Convenției". Adică sus să fie partidele reprezentate în Parlament. Jos, toți ceilalți. Mai mare opoziție. „Ceilalți" sunt mai mulți. Evident, se opun. „Consiliul e organul suprem, decizional", spun reprezentanții acestora. „Ba nu", spun cei din Comitetul Executiv al Convenției. Ciorovăială. Iar amenințări cu retragerea. Și din partea AC (Băcanu, Ana Blandiana); ba și Ticu Dumitrescu (AFDPR), și el agitat în caz că va fi și el exclus din organul decizional.

„Să menținem în vigoare Protocolul actual", propune cineva. Se votează. Doar Dinu Patriciu votează contra. În discuție, interesant de remarcat, Cerveni, care a făcut ample declarații presei, despre necesitatea transformării CDR, a argumentat, a vociferat că nu așa a fost. Acuzații și contra-acuzații. Dar Protocolul actual rămâne în vigoare. Merită să notez felul cum s-au exprimat organizațiile din CDR în problema înaintării moțiunii de cenzură. Contra: PNȚCD, AFDPR, PER, RV (România Viitoare), PER (Ecologiștii?), PSDR. Pentru: UMRL. Abțineri: PAC, Solidaritatea Timișoara și Universitatea.

Azi, ***Sâmbătă, 10 Decembrie 1994,*** am scris toate astea, dimineața, după ce m-am trezit pe la 5.40 a.m. Acum e ora 9.35 seara. Toată ziua, teribil de deprimat. Sunt sigur, mi-am zis. A venit tânărul Vâlcu, de la *Adevărul,* să-mi ia un interviu. Foarte lung. A venit cu o domnișoară foto-reporter, Monica Peden. Aparatele lor nu funcționau bine. Nu știu ce va ieși. În tot cazul, am stat o oră și jumătate împreună. Le-am cerut să-mi dea textul înainte de publicare.

Am rămas deprimat. I-am telefonat lui Indrei să-i spun că articolul

lui despre cartea lui Hitchins a fost publicat astăzi, în *Capra Vecinului.*

Din întâmplare ridic receptorul. Flaviu Sabău îmi spune că multă lume îl consideră pe Lani sfânt. Va face un parastas pentru el, la Turda, pe ziua de 15 Decembrie. Și la Lupșa, Duminică 18 crt. Să merg și eu. De acord, dacă mă pot deplasa. Vorbim și de proiectata mea fundație pentru a transforma casa noastră în casă memorială. El ar vrea să se ocupe de ea. Din păcate, știu că bei prea mult, îi spun asta fără înconjur. A primit observația mea foarte bine. Tot vrea să se angajeze, să facă ce trebuie.

Și Elisabeth mă sună. Pe la 10.00 seara. Deci, singurătatea a fost spulberată, har Domnului! Dar problemele rămân.

Luni, 12 Decembrie 1994

Vine Flavian foarte devreme. Îi dau 50.000 de lei pentru organizarea parastasurilor. La Conferința de Presă. Conduce Diaconescu. Vorbește și Gabrielescu. Despre CDR, moțiunea de cenzură, intrarea liberalilor, etajarea organizațiilor etc. Popovici Sturza a venit preocupat de la Reșița. Apropo, Vineri am vorbit de Reșița la Radio Actualități. Mi se spune că a fost foarte bine. Birou Permanent, interviuri. M-a interesat ce mi-a spus Victor Ianculescu. Lumea a început să-și dea seama că imaginea de înfrânt a lui Coposu e nedreaptă și nejustificată. Ceaușescu nu i-a distrus casa. Tocmai acolo în mijlocul demolărilor. Și a fost informator. De ce nu-și asumă toate astea? Am fost foarte leal. Am vorbit numai bine despre Coposu. Dar am zis: Adevărul va ieși la lumină, de asta sunt sigur.

M-a interesat de asemenea că Zăgan s-a apropiat de mine, m-a tutuit, plin de zâmbete... Am acceptat totul foarte rece.

La Judecătoria Sectorului 6, procesul cu Gugui. N-a apărut deloc avocatul lui. Ghiga a cerut audierea a doi martori, foști angajați la ziarul *Meridian,* ca să confirme cine a scris articolul în care sunt acuzat a fi spion Mossad. L-a propus și pe Otto Webber, dar n-a fost acceptat. Gugui e Președinte MER. Weber, PER. Deci e un conflict între ei. Stroe mi-a arătat textul ce vrea să publice. E bun.

Marți, 13 Decembrie 1994

Cea mai mare dezamăgire am avut-o seara, la întoarcerea mea acasă. Am apucat să citesc ultimul număr din *Românul Liber.* Dinu Mussulis, total incorect. După ce i-am dat voie să publice tot ce s-a scris în favoarea rămânerii redacției la Londra, nu s-a putut abține. A

trebuit să aibă ultimul cuvânt. A scris un articol, „Precizările Redactorului șef". Îi ia în răspăr pe toți cei care s-au pronunțat pentru mutarea la București. Nu așa ne-a fost înțelegerea. În plus, publică o scrisoare din București în care Dr. Const. Dumitrescu se pronunță pentru Londra. Și pe urmă face un comentariu neloial, explicând că noi am refuzat să-i trimitem această scrisoare.

Înregistrez ceva pentru Anul Nou. Pentru Revelion, la TVR. N-am reușit să le dau ceva amuzant. În fine...

După masă, pe la 4.15 ajung la Ciuceanu. El conduce Institutul pentru Studiul Totalitarismului. A scris al doilea volum al memoriilor sale și a scos un volum gros de documente asupra comunismului în România. Institutul lui funcționează sub egida Academiei Române. Are 22 de angajați și a obținut fosta casă a lui Valentin Ceaușescu. Iarăși mi-a vorbit de păcatele lui Coposu, colaborator la Securitate. Am rezistat tentației. Nu am făcut nici un comentariu. El ține să reorganizeze Partidul Liberal. Dar nu cu Quintus. „Știi cine e Quintus!?" mi-a zis, cu o privire plină de înțeles. N-am reacționat nici la această remarcă. Totuși, cred că ar fi bine să stau o dată mai îndelung de vorbă cu el.

De-acolo, la Bogumil Luft, ambasadorul Poloniei. E o recepție pentru Primul Ministru al Poloniei în vizită oficială aici. Waldemar Pawlak are abia 34 de ani. E cel mai tânăr Prim-Ministru din Europa. M-am înțeles bine cu el. Să lucrăm pe linie de Partid. Și el e produsul Partidului Țărănesc din Polonia. Știa deja de Duma, care era și el la recepție. Cum mi-a spus Luft, a stat mai mult de vorbă cu mine decât cu oricine altul. Mi-a făcut bună impresie. Ochi liniștiți, calmi, inteligenți.

Miercuri, 14 Decembrie 1994

La RETRANS, la Morea. A făcut ordine acolo. Și-a făcut și un fel de atelier de lucru. Suferă de gută. Vrea să se retragă. Îl vrea pe Micu Mezei. Ca Misă să conducă și Tipografia.

Primesc delegația parlamentară maghiară, în biroul lui Năstase, sub conducerea lui Gellert Kis Gábor. Au vorbit și preotul reformat Donáth László și doamna Ezilágy. De asemenea, Sepsei Tamás Benedek. Ei reprezintă Comisia pentru Drepturile Omului, Minorități și Religie. Am vorbit mult de Biserica Greco-Catolică, atunci când au ridicat problema proprietăților și a bisericilor ungurilor. Și, mai ales despre evreii noștri, Holocaust etc. Am analizat situația cu obiectivitate. Concluzia mea: la sfârșitul războiului, în teritoriul rămas românesc tot timpul, numărul evreilor s-a mărit; la noi n-a avut loc nici o exterminare în masă și nici un tren spre camerele de gazare. Persecuție și discriminare împotriva lor, da.

Atmosferă de bună înțelegere. Doi dintre ei au venit să-mi vorbească în românește când ne-am luat rămas bun la despărțire.

Ședința Biroului Permanent, al nostru întâi, și a ambelor Birouri reunite. Moțiunea de cenzură. Sărbătorirea a cinci ani de la Revoluție. Petre Roman o vrea. Berceanu a argumentat interminabil. Probabil că vom rămâne aici peste Crăciun. Se va prezenta la ședința Camerelor reunite Luni, 19 Decembrie și se va dezbate Vineri, 23 a.c. Îmi strică toate planurile pentru Crăciun.

Joi, 15 Decembrie 1994

Boștinaru (PD) vine la mine în birou. Nu așa se face politică în democrațiile occidentale pe care le cunosc eu. Am fost, doar, corespondent în Camera Comunelor. O moțiune de cenzură trebuie pregătită serios, ca să aibă o bună șansă de reușită. Sloganul „nici o sesiune fără moțiune" nu e sănătos. Tragem gloanțe în gol, îi spun.

La 9.45 plecăm s-o luăm pe Pușa și, de la ea, din Str. Gh. Coșbuc, care e în imediata apropiere a Dealului Mitropoliei, pornim spre Turda. De la Breaza, încolo, vedeam Bucegii deja acoperiți cu zăpadă. La Comarnic a început să ningă, ușor, cu fulgi mici. La Sinaia ne-am oprit să mâncăm niște mititei. De-acolo înainte, zăpadă multișoară pe drum, chiar și polei. Mergem încet, cu grijă. După Brașov, fără probleme. Drum bun, uscat. Recuperăm din timpul pierdut. Pe alocuri facem 120 -130 km pe oră. Ajungem la troița din fața statuii, la 4.10. Nimeni. Mergem până la Biserica „Rățească". Intru. Doar femeia care vindea lumânări. Înapoi la troiță. Tot nimeni. „Să nu fie un aranjament de-al lui Flaviu. Așa face el", zice Pușa.

Intru la Primărie. Primarul mă primește foarte bine. Mergem în sala Consiliului Municipal. Mă primește Președintele Consiliului. Sunt prezentat tuturor. Bembea le dă numele unul după altul. Începe cu PUNR, PDSR, UDMR și Medrea de la noi, din PNȚCD. La urmă, doi ecologiști.

Le spun câteva cuvinte. Regret că nu e Consiliul Județean, ca să avem și folosul, nu numai ponosul, ce rezultă din industria orașului nostru. Răspund la o întrebare despre Parlament și fac apologia instituției, cam cum am făcut-o la întâlnirea cu presa.

Ajungem la troiță, când vreo 50 de bărbați, femei și copii tocmai

plecau. M-am dus lângă Păr. Vasile Ghib și Mihai Găzdac, în fruntea grupului. Împreună am trecut prin fața casei noastre, a Catedralei Ortodoxe, până am ajuns în strada Gh. Lazăr, la Biserica noastră. Acolo ne-am oprit în stradă. Am rostit rugăciuni și am cântat colinde. A ieșit Părintele Spinciu, evident agitat. I-am cerut să ne lase să facem parastasul pentru Lani (Păr. Coriolan Sabău, care a fost Paroh timp de 18 ani la Turda) în biserică. N-a vrut să audă de așa ceva. A adus corul lor din biserică. Clopotele chemau credincioșii la vecernie. Noi am continuat să colindăm. Mulți dintre coriștii lor au început să cânte cu ai noștri. Evident, toți știau colindele.

Când am terminat, Părintele Spinciu ne invită, o delegație de cinci oameni, să stăm de vorbă. Urmează pertractări. Părintele Ghib, mai ales, refuză. Eu înclinam să acceptăm. În această perioadă de nehotărâre, Părintele Spinciu scoate cheile și încuie poarta bisericii cu remarca: „Nu pot permite să se intre în Biserică cu șmecherii". Nu-l citez exact, dar ăsta a fost sensul. Atunci am acceptat și eu că lui Spinciu îi era frică, că, o dată intrați în Biserică, nu mai plecăm.

Fără altă explicație am luat-o cu toții pe jos, spre Sala Comerțului din Piața Republicii, fostă Mihai Viteazul pe vremea mea, în perioada interbelică. Pe drum, Părintele Ghib mi-a depănat toate durerile lui. „Moșul tău (Părintele Nicolae Rațiu) m-a botezat în biserica asta. Uite, aici e casa lui, pe care Spinciu a vândut-o și și-a făcut un palat pe pământul bisericii. Eu nu-l pot asculta. E un hoț".

În Sala Comerțului începem Parastasul. Vine un mesager. „A sosit și Protopopul Gh. Goțea. Flaviu Sabău e cu ei. Vă roagă cu toții să veniți. Sunt gata să accepte ca Parastasul să fie săvârșit în biserică". Oarecum, am transmis acest mesaj preoților noștri, care urmau tipicul din străbuni. M-am dus repede, cu mașina, la biserica noastră. Flaviu era prezent. Împreună am intrat în Altar. Ne așteptau Spinciu și Goțea. Ultimul, pe care nu-l cunoscusem înainte, om înalt, distins. Bărbat frumos. Să nu creăm incidente. Să nu ajungem la un scandal. Să părăsim biserica în liniște, după parastas. I-am asigurat că noi nu vrem subterfugii. Le cerem doar să ne permită să săvârșim slujba parastasului în biserică. Atât. „De acord", mi-au zis.

Înapoi, la Sala Comerțului. Am sosit la timp pentru înălțarea colacului.

La terminarea slujbei, le-am vorbit. Am pledat să acceptăm oferta preoților ortodocși. Discuții, ezitări. Majoritatea enoriașilor, mi se părea, erau deja gata să accepte. Flaviu a vorbit cu pasiune. În fine, Ghib

a acceptat: „Să spunem niște rugăciuni și acolo. Doar parastasul l-am făcut".

Iarăși pe jos. Prin poarta din clădirea Eforiei, la etajul căreia era locuința noastră în timpul copilăriei mele, din anii douăzeci. Intrăm cu toții în biserică. Părintele Ghib și cu mine mergem în Altar. Ne înțelegem cu cei doi preoți ortodocși. Masa pentru parastas era deja așternută în fața intrării cerești din Iconostas. Și-au pus odăjdiile preoții ortodocși. Ai noștri aveau patrafirul peste sutana neagră. Erau trei, căci tânărul preot Constantin Bungărdean era cu noi, de la început.

Totul s-a desfășurat în cea mai perfectă ordine. Multă lume a lăcrimat. Eu printre ei. A fost prima dată când preoții uniți au servit în această biserică, de la 1 Decembrie 1948 încoace. Biserica arată altfel. Era mult mai sobră, pe vremea mea. Aș vrea să știu ce s-a întâmplat cu iconostasul vechi?! Toată biserica e acoperită în interior cu fresce de o calitate dubioasă. Culori tari, predomină cele închise, așa că biserica pare mai mică decât e în realitate.

Preoții au rostit rugăciunile pe rând. A început Protopopul Goțea. Are voce puternică, bună. Enoriașii toți au dat răspunsurile. Adevărat cor. Cred că a fost susținut și de corul ortodox, de sus, din balconul rezervat lor. Pe vremuri, portretul Prepozitului Vasile (Bazile) Rațiu, era singura ilustrație, la mijloc, a balconului. Spiciu l-a dosit undeva. Sper că nu l-a distrus, căci acum vreo trei ani, când l-am vizitat, și am întrebat de el, mi l-a arătat.

Când s-a rostit și ultima rugăciune m-am dus la preoți. La Goțea întâi. Apoi la Spinciu. Acesta imediat mi-a zis: „Aici, în Sfânta biserică vreau să vă spun că n-am știut că ați venit să mă vedeți. Eram plecat la cumpărături". Și mi-a explicat că o rudenie de-a lui fusese în casă și ea n-a știut ce să facă. Era, săracul, agitat. N-am comentat. I-am îmbrățișat pe preoții noștri. Am ieșit, liniștiți, din biserică. Eram cu toții într-o stare de elevație. Toți ne-am dat seama că un important pas s-a făcut. Rămâne să dovedim înțelepciune, diplomație și răbdare ca să obținem ce este de drept al nostru.

În Sala Comerțului ne așteptau țuică, vin și niște sandwiciuri. Am mâncat, am vorbit. Am căutat s-o liniștesc și pe Mya care era în congregație, dar se ascundea departe de mine, pe undeva. Am adus-o lângă mine și a vorbit mult cu preotul Bungărdean, un tânăr foarte înalt, cu aspect evlavios. Dar pe urmă iar a dispărut.

„Dacă nu erați dumneavoastră aici, nimic nu s-ar fi întâmplat". Cam

așa s-au exprimat, unul după altul, toți cei ce m-au agrăit. Am socotit că e bine să pun puțin lucrurile la punct. E într-adevăr minunat ce s-a întâmplat. Poate e minunea ce ne-a transmis Popa Lani. Iar meritul de căpetenie e al lui Flaviu Sabău, care a inițiat parastasul și s-a ocupat de organizarea lui. Cam așa le-am vorbit. Și Flaviu a vorbit. Și nu mai știu cine. I-am invitat, apoi, să vină cine vrea la Lupșa, Duminică dimineață. Le-am spus să se deplaseze cu un autobuz. Eu voi acoperi costul.

O minune, indiscutabil, a avut loc.

Sosiți la Cluj, n-am mai mâncat. M-am culcat.

Vineri, 16 Decembrie 1994

La Radosav, la Biblioteca Universității, pentru decernarea bursei „Ion Rațiu" (70.000 de lei lunar). Citesc „Curriculum vitae" al celor trei candidați selectați și votez pentru Lucia Aura Popa, în plic închis, sigilat. Celelalte șase voturi au fost deja decernate. Am amestecat plicurile ca să menținem secretul votului. Au procedat, apoi, la despuierea scrutinului. Lucia a obținut patru voturi, Otman Trașcă trei și Radu Mârza nici unul. Au venit primii doi. I-am felicitat, am băut un pahar de șampanie și i-am înmânat dnei Lucia Pop 210.000 de lei pe Noiembrie, Decembrie și Ianuarie, anul viitor.

Masă împreună la Restaurantul Clubului!

La 5.00, adunare la UMRL până pe la 8.15 p.m. Le-am expus situația politicii externe și interne și am răspuns la întrebările care nu mai conteneau. Am cumpărat o masă de scris și scaun pentru biroul meu de deputat.

Vâtcă îmi spune că atmosfera mi-e foarte ostilă în Partid din cauza celor apărute în *Expres*. Trița și Medrea sunt împotriva mea. El, Vâtcă însă, mă felicită. Se va schimba și el, probabil.

Sâmbătă, 17 Decembrie 1994

La 10.00 dimineața, la Clubul Universității. E constituirea Camerei de Industrie și Comerț. Vorbesc cu Președintele și cu jurista lor. Examinează Ordonanța 70/1994 și Legile 31/1991 și 35/1991 modificată. Mi-am făcut o bună impresie. Am fost mai mulți deputați prezenți: Lițiu, Crețu, Matei, Ionel Roman și eu și senatorul Matei Boilă.

Eu am fost plasat în fața președintelui. Am luat primul cuvântul, ca să-i asigurăm că vor avea tot sprijinul pentru importanța activității ce le revine la construirea societății bazate pe o piață liberă, mai ales în ce privește inițiativele legislative. După mine a vorbit Matei. Lung, dezlânat, ca de obicei. După care, m-am scuzat și am plecat.

La Banca Transilvaniei, inaugurarea clădirii renovată. Foarte bine. Granit polisat și lustruit ca oglinda pe jos. Adus din Africa de Sud, căci e mai ieftin decât ce producem noi la Tulcea!! Vorbesc Simion Pop, Prefectul și Președintele Consiliului Județean. Se taie panglica. Foarte mulți mă abordează. Interviuri. Merg și sus, să stam la masă, chiar în camera unde, pe vremuri, locuia Maniu. Banca merge bine.

La Arhiepiscopul Bartolomeu. Ne primește foarte bine. Țuică bună și niște aperitive cu pește – căci suntem în postul Crăciunului. Trecem în revistă cele petrecute alaltăieri la Turda. Toate rapoartele lui au fost excelente. „S-a realizat acest lucru numai mulțumită dumitale. Fără dumneata nu s-ar fi putut". I-am vorbit de Flaviu, pe care-l cunoaște foarte bine, demult, pentru că au colaborat în trecut. Trebuie să facem pasul următor, i-am zis. Să nu pierdem momentul. Iarăși a urmat multă vorbă de jur-împrejurul problemei. Pozitivă, de altfel. Am insistat. Trebuie să venim cu propuneri concrete, ca să putem sluji și noi, greco-catolicii, în biserica „Rățească". Să se întâlnească și să vină cu propuneri concrete. Mi-a promis că se va face. Eu urmează să revin, prin Februarie, când mă întorc în țară.

La orele 5.00 p.m., la biroul meu din sediul UMRL. Au început audiențele. Tot felul de probleme. Tot felul de oameni. Mulți însă, veniți cu încredere în mine. Ceea ce mi-a făcut un bine enorm, în starea de spirit în care mă găsesc. O reține pe Adriana Bordaș, mama Olguței, care a cântat ieri la pian înaintea întrunirii noastre. Olga nu-și poate termina studiile pentru că a lipsit, nemotivată, 17 zile, în 1993. A fost dată afară de la Liceul de Artă și, în alte licee, nu se poate încadra pentru că-i lipsesc, total cunoștințele de matematică, științe etc. Sunt rude cu familia Cenariu. Ea, Adriana, mi-a adus știrea morții lui Țuți. Și, fără să-mi dau seama de acest lucru, la Țuți mă gândeam când o ascultam pe Olga.

Seara, recepție mare. Înființarea Bursei de Mărfuri, „filială", mai bine zis, organizație legată de Bursa Maritimă și de Mărfuri din Constanța și cea de Mărfuri din București. Interviuri și aici, mulți prieteni. Paradă de Modă în sala de teatru, precedată de cuvântări. Toate notabilitățile, prefectul, președintele Bursei etc. Viorel Pană, Președintele BMM-Constanța, a făcut cuvântarea principală.

La întoarcere la hotel, m-am oprit la mătușa mea, Renée și la Rica Turcu. Și Renée îmi remontează spiritul întotdeauna, cu dragostea și admirația nețărmurită ce-mi arată.

Duminică, 18 Decembrie 1994

După ziua de ieri și noaptea trecută, astăzi m-am remontat puțin. Victor Marian m-a acompaniat peste tot.

„Nu cumva să plecați", m-a întâmpinat ospătarul, la micul dejun astăzi. Mergem la București, dar tot aici vom reveni, i-am zis gândindu-mă că se referă la statul nostru în hotelul lor, la Continental Cluj-Napoca. „Să nu plecați din țară". Curios, omul a dat glas gândurilor ce mă bat în ultimul timp.

E ger afară. A nins binișor. Ne întrebăm dacă se poate trece Feleacul. Sosește pe la 7.45 a.m. și Cristi Răuțu, care a venit cu trenul de noapte, de la București.

Pornim la 8.15. O luăm pe Pușa, care a stat la Coca, pe Strada Iuliu Maniu. La Turda mergem direct la cimitir. Totul acoperit cu zăpadă. Imposibil să ne dăm seama dacă s-au plantat florile perene pe morminte.

Autobuzul era gata de plecare, plin, acolo în Piața Republicii, unde e sediul PNȚCD. Am sosit acolo, pe la 9.10 a.m. De la cimitir m-am oprit la biserica noastră. Slujea Părintele Spinciu. Eram în fundul bisericii, să zic un Tatăl Nostru. Tocmai era momentul să cădelnițeze poporul. Erau doar două babe prezente, aproape de altar. Dascălul a cădelnițat tot lungul bisericii. M-am închinat când a ajuns la mine. „Sunteți întotdeauna binevenit, domnule Rațiu" mi-a zis.

Să revin. Am schimbat câteva vorbe cu cei gata să plece la Lupșa cu autobuzul și ceilalți ne-am urcat la sediu. Vreo 15 oameni. Printre ei, Medrea și Mitrașcă, fostul și actualul președinte al organizației noastre.

Doamna Felicia Hojda m-a informat de vizita, sau mai bine zis, de schimbul de vizite ce au avut cu orașul Bath elevii ei de la Liceu. Vreo 20. Deci, Liceul Mihai Viteazul schimb cu Calvary School for Boys. Mi-a povestit că e în legătură cu profesorii Andrew Camp și Jackie Williams. De asemenea, că Edward Perrez, de la Relief Fund for Romania, a respins sugestia ei ca să se trimită ajutoare la Turda, pentru că se va interpreta ca servindu-mi mie politic. De fapt, sunt pedepsit pentru că ajut România și am făcut și fac atât pentru Relief Fund for Romania. Vor să merg mai des la Turda, să aduc tipărituri, programul nostru, mai ales.

Rusu a dat citire unui scurt text despre cele întâmplate Joi seara la biserica „Rătească".

I-am îndemnat să facă un program de activitate, pe care eu îl finanțez, cu ajutorul americanilor. Mai ales de educație politică. Plecăm la 10.00 a.m.

Mergem încet. Multă zăpadă și gheață, polei. Am întâlnit accidente pe drum. Am derapat și noi de vreo două ori. Har Domnului, nu grav. O mașină atârna, pieziș, peste partea de afară a șanțului. Încă un metru și ar fi căzut în Arieș.

Sosim pe la 11.45. Programați eram la 12.00. Cei din autobuz erau deja în stradă, lângă biserica din centrul Lupșei. Vorbesc cu ei, cu Părintele Ghib, în special. Flaviu, nicăieri. Intru în biserică. Mulți credincioși. Mă închin și sărut icoana și mi se face loc în strana din partea dreaptă a Altarului, potrivit tradiției. Preotul citește Sfânta Evanghelie; a ales din Vechiul Testament lunga genealogie: 14 generații până la sclavia în Babilon; 14 generații în sclavie; 14 generații până la Iisus.

Am stat în biserică vreo 20 de minute. Am fost și aici cădelnițat, cum am fost în biserica „Rătească" din Turda. Preot tânăr. Se pare, foarte pornit împotriva greco-catolicilor.

Ne-am dus cu toții, cei veniți de la Turda, și câțiva localnici, rude din familia Sabău. Preotul Petru Sabău era ortodox. Îmi aduc bine aminte de el. Biserica din deal, unde sunt mormintele lui Constantin Sabău și ale lui Nicolae și Veturia, născută Rațiu și al lui Lani, e înconjurată de schele. Se restaurează, dar nu mai au bani.

Clădită în piatră, în 1421, e una dintre cele mai vechi din Ardeal. Mai veche cu 8 ani decât mănăstirea din lemn, din afara satului, care e o podoabă.

Am stat așa, de vorbă, în frig, întrebându-ne ce se întâmplă. Flaviu vine, în sfârșit pe la orele 13.10. Ne vorbește cam agitat de miracolul de la Turda. Să facem același lucru aici. Dar slujba lor, la Biserica Ortodoxă, se termină abia la 14.15. Deci să așteptăm. Să mergem să vizităm muzeul între timp și mănăstirea.

Nimeni nu dorea așa ceva. Au adus o masă, s-a plasat parastasul pe ea cu trei lumânări, cum e obiceiul, icoane, fotografii etc. Cum el, Flaviu, tot insista să-i așteptăm pe ortodocși, l-am oprit: Nu ne mai tot da instrucțiuni, Flaviu. Noi facem parastasul. Dacă vine și preotul ortodox, foarte bine. Facem atunci o rugăciune. „Dar să vă adresați oamenilor. Ei așteaptă."

Bine, am să le spun câteva cuvinte, dacă vin.

„Nu vin", zice tare Părintele Ghib.

Face slujba parastasului. Sosește și Fodorean, prietenul lui Flaviu,

cu un brad frumos pe care-l înfige la picioarele mormântului lui Lani.

Totul se petrece liniștit, frumos.

Pe la orele 2.10 termină slujba. Mai stăm vreo jumătate de oră. Țuică, sandwiciuri și cozonac. Pe la 2.45 p.m. plecăm să luăm masa la vărul lui Flaviu. Ei au cumpărat casa lui Lani. Au transformat-o așa, că n-o mai recunosc. Flaviu n-a vrut să vină. Sunt certați.

Ne întoarcem la București prin Câmpeni, Abrud, Zlatna, Alba-Iulia. Pe aici n-am fost niciodată. Regiune foarte frumoasă. Multe case noi și în construcție. Deci, cei de la țară n-o duc așa de rău. Cel puțin unii din ei. Acum, țăranul are gospodăria lui. Dacă e om muncitor, devine prosper chiar în condițiile adverse de astăzi, pentru că nimeni nu-l mai bate la cap. Nu i se mai verifică ce face în mica lui proprietate. Am pornit la drum exact la orele 4.00 p.m. și am ajuns la mine acasă exact la 10.00 p.m.

Luni, 19 Decembrie 1994

Mi se comunică rezultatul sondajului de popularitate. Iliescu, Năstase, Petre Roman și, apoi, la egalitate, Coposu și cu mine. S-a dat și la televizor.

La alegerile parlamentare din Bulgaria, Partidul Socialist Bulgar (Comuniștii) au câștigat 43.73% din sufragii, iar Uniunea Forțelor Democratice 23.85%. Liderul PSB, Ian Videnov a apărut peste tot în compania Patriarhului bulgar și a promis eliminarea șomajului. Victoria lor e semnificativă. Vom avea și noi un fenomen similar, dacă nu se redresează situația economică în anul care vine. Și nu văd cum!

Marți, 20 Decembrie 1994

La 9.30 punctual m-am dus la Patriarhul Teoctist. I-am comunicat ce s-a petrecut la Turda, Cluj și Lupșa. Ne-am înțeles bine. El, evident, nu vrea să încurajeze Biserica Greco-Catolică, dar acceptă că eu sunt „un om al păcii", cum s-a exprimat. Și ca atare, sunt acceptat peste tot. Asta înseamnă de fapt, că ei (Puterea?!) mă acceptă, în schimb, nu pot avea o acceptare generală în rândurile noastre, ale Opoziției.

Înapoi în Parlament. Apoi, la 4.00, la Consiliul Convenției Democratice. Foarte multă lume. Un singur lucru pe ordinea de zi: acceptarea PNL în CDR.

Începe Diaconescu, apoi Weber, Ticu Dumitrescu, Simina Mezincescu etc. Coposu intervine, din când în când, pentru a arăta că oricine

poate să părăsească Convenția. Cel care pleacă, nu Convenția, va suferi. Într-o altă intervenție s-a referit la greșeala făcută de Dan Amedeo Lăzărescu când a susținut, în Cameră, micșorarea pragului de la 5% la 3%. „Așa au intrat PRM, PSM, PDAR". Adresându-se lui Quintus, „Voi ați făcut-o ca să intrați voi, după ce ieșiserăți din Convenție. Dar eu i-am spus lui Radu Câmpeanu că nici cu un prag de 3%, nu veți intra în Parlament. Și am avut dreptate".

După ce au vorbit reprezentanții tuturor organizațiilor, s-a trecut la vot. Cu unanimitate, PNL a fost acceptat în Convenție. Quintus a făcut o bună cuvântare. Cam emotivă.

Sunt informat că Iliescu a fost din nou internat în spital. Dacă omul ăsta are cancer, atunci s-ar putea să avem alegeri anticipate.

Târziu, vine Șerban Madgearu la mine acasă. Cădem de acord asupra formei *Românului Liber*, și asupra conținutului. Are o listă impresionantă de colaboratori pentru primul număr. E de acord cu ideea mea ca să mă adresez membrilor UMRL și cititorilor pe pagina 1. În numerele viitoare, pe pagina 1, vor fi doar titlurile și trimiterile la paginile respective. Așa se va vedea conținutul imediat. Restul paginii, o fotografie mare, în culori. E foarte ezitant, Madgearu, dar are mândria lucrului bine făcut. De aceea e tot timpul nemulțumit.

Miercuri, 21 Decembrie 1994

Ședință solemnă la orele 10.00. Cinci ani de la Revoluție. Vorbesc patru revoluționari. Primul slab, dar ceilalți trei, toți au pus întrebarea: cine a tras la Revoluție. Încă tot nu știm. Unul dintre ei a cerut demisia lui Gabrielescu, Președintele Comisiei de Anchetă, pentru că n-a lămurit problema. Din partea Puterii a vorbit Sergiu Nicolaescu și Pustai. Din partea Opoziției, Diaconescu și Petre Roman. Guvernul a fost bine reprezentat cu Văcăroiu în frunte.

La Biroul Permanent se discută iar dotarea deputaților în teritoriu. Deci, ce putem face cu suma forfetară. Marea majoritate a deputaților vor să-și cumpere mașină. Și vor s-o facă din cele 7 milioane de lei ce ni se vor aloca pentru biroul de deputat. În condițiile de criză economică în care ne găsim, e extraordinară această lipsă de bun simț. Nu m-am amestecat în discuție. Doar Dan Marțian e pentru austeritate.

Seara, la recepția dată de ziarul *Libertatea*. Andronic e Redactor-șef. Dar două treimi din capitalul social aparține grupului elvețian Ringier (ei scot și ziarul *Bund*, printre multe altele). Schwarzenbach,

reprezentantul elvețian, e și el prezent. Descoperim că vom călători, probabil, în același avion la Zürich, poimâine. Zic probabil, pentru că totul va depinde dacă voi reuși să votez la timp, la Moțiunea de cenzură, ca să prind avionul. Când mi-am cumpărat biletul, Schlögel, șeful Swissair la București, mi-a promis că închide zborul în ultimul moment, ca să-mi dea șansa s-o fac. Multă lume la Intercontinental. Andronic, în mare formă. Numește 10 oameni care s-au relevat anul acesta. Printre ei, Marcel Avram, managerul lui Michael Jackson, Meleșcanu, Lavinia Milošovici, Adrian Năstase și Gabi Țepelea. Mi-a adus aminte de ceremonia de acum trei ani, când Andronic l-a făcut pe Radu Câmpeanu Omul anului, pentru că PNL, sub conducerea lui, a intrat în guvern. N-a fost de bun-augur. Sper că nu-i așteaptă dezastru pe cei onorați astăzi.

Joi, 22 Decembrie 1994

Minodora Ilie mi-a cerut să merg la Monumentul Eroilor să depunem o coroană în numele „OMENIA". A sosit cum fusese programat la Primăria Municipiului, la orele 8.00 dimineața. Pune deja coroana în mașina mea, când descopăr că trebuie s-o depunem împreună cu ceilalți, începând cu Președintele Iliescu. M-am revoltat. Eu nu pot să merg acolo decât dacă reprezint Parlamentul. Or, eu am primit misiunea să depun o coroană, la orele 10.00, la Piața Romană, când și Văcăroiu o face în numele Guvernului. Așa că am refuzat să merg.

La orele 10.00 m-am dus la Piața Romană, îmbrăcat în „căbatul" meu moroșan. „Știam că veți veni așa", mi-a declarat Radu Vasile, care nu mă simpatizează deloc.

Totul a decurs perfect, pe o vreme păcătoasă.

A fost pe la mine Christian Bell, care vrea să facă un post de televiziune, sau/și unul de radio în România. Omul e simpatic. Mă asigură că are toată aparatura necesară. Dar mi se pare cam fără substanță. Nu m-am angajat la nimic. Să vedem ce e în stare să facă.

Vineri, 23 Decembrie 1994

M-am trezit pe la 2.45 a.m. Pe urmă, am citit vreo oră din cartea lui Hitchins. Am moțăit, apoi. Dar, tot timpul, am avut impresia că nu dorm cu adevărat.

M-am sculat, în fine, la 7.15. Mi-am făcut bagajul.

La Parlament, multă lume. Dezbaterea se derulează cu exactitate,

potrivit previziunilor. Ai noștri nu excelează. Din fericire, Dan Marțian mă atacă, implicit referindu-se la un articol din *Cotidianul,* „a cărui circulație e semi-confidențială". Observație făcută pentru a denigra *Cotidianul.*

Am cerut dreptul la replică. Năstase a acceptat. Au trecut încă trei ore, până mi-a venit rândul. Era deja târziu. Un val de proteste, când Năstase a anunțat că sunt câteva drepturi la replică. Îmi dă mie, primul cuvântul.

Permiteți-mi să rectific această aserțiune, încep, după ce m-am referit la ce-a spus Marțian Dan.

Alătur textul: „Distinsul nostru coleg, dl Deputat Marțian Dan, a afirmat, de la acest microfon, că circulația ziarului *Cotidianul* e semiconfidențială.

În spiritul de *fair-play*, care a început să se înfiripeze și în Parlamentul nostru, permiteți-mi să rectific această aserțiune. Circulația *Cotidianului* e perfect transparentă. Numărul de exemplare vândute, nu tipărite și distribuite gratuit, zilnic, variază între 25 și 27.000. Iar *Capra Vecinului,* ediția de week-end, se vinde în jurul a 30.000 de exemplare.

Dar, ce e mai interesant e faptul că, în această perioadă de pauperizare generală, criză de hârtie etc., toate ziarele și-au scăzut, unele vertiginos, circulația. Cu o singură excepție... (Aici am făcut o pauză și m-am uitat la cei din sală zâmbind. Au început să râdă și să aplaude.) ... Ați ghicit, am continuat, *Cotidianul* câștigă constant cititori, săptămână de săptămână.

Dacă această afirmație a domnului deputat Dan Marțian e măsura veracității realizărilor Guvernului, atunci sper că măcar unii dintre cititorii *Cotidianului,* de aici, din partea stângă a sălii, vor vota pentru această moțiune de cenzură. (Râsete și aplauze generalizate.) Lor le doresc Sărbători Fericite și Anul Nou la Mulți Ani!".

Intervenția mea a fost foarte bine primită. Până și printre membrii Partidului nostru. Gabrielescu a ținut să-mi strângă mâna. M-a amuzat întregul episod.

Petre Roman și Adrian Severin au utilizat și ei „dreptul la replică", pentru a ajunge din nou la microfon.

S-a trecut, apoi, la vot. Era deja 3.30 p.m. Au început cu Senatul. Credeam că n-o să mai pot ajunge la aeroport înainte de 4.30 p.m. până când Schlögel de la Swissair va ține zborul deschis pentru mine. Nu era nimic de făcut. Votul senatorilor s-a încheiat la 3.45. Ne-a venit nouă

rândul, Camera Deputaților. „Alba... Argeș". Dar noi suntem mai mulți. Până să ajungă la mine, la Cluj, se făcuse 3.55. Am votat și am plecat imediat cu mașina care mă aștepta afară. Șoferul meu, excelent. A călcat toate regulile. Era și zăpadă înghețată și polei. Extrem de abil. A trecut în fața cozilor, a trecut peste luminile roșii. Ce n-a făcut? Am ajuns la Aeroport la 4.15. De-a dreptul fantastic! I-am și spus acest lucru.

Schlögel era de față. Mi-a aranjat biletul așa că am fost la „Business Class", lângă Albert Schwarzenbach de la Ringier. Dar decolarea avionului întârzia. M-am dus în sala de protocol. Mazilu era acolo. El deplora faptul că nu sunt susținut de Coposu la Președinție. A venit și Voican-Voiculescu. S-a îngrășat. Se întorcea la Tunis, unde e ambasador.

Cu Schwarzenbach discutăm afaceri tot timpul călătoriei. Ringier ar putea, eventual, să cumpere întreaga afacere. Dacă mă marginalizează și mai mult Coposu, poate așa m-aș putea „vindeca" de România.

Sâmbătă, 24 Decembrie 1994

Mărgărita îmi dă rezultatul votului: 206 pentru, 249 contra. Cam mare majoritatea obținută de Putere. În orice caz, eu am avut dreptate. Moțiunea de cenzură n-a avut nici un moment o șansă reală de reușită.

Opoziția continuă să demonstreze că funcționează ca niște amatori. Noi, PNȚCD, ne-am lăsat antrenați de PD (FSN). Ridicol! De ce n-am rezistat? De ce nu i-am trimis la plimbare. Din nou indecizia lui Coposu. Din nou lipsa de direcție a Opoziției. La ce te poți aștepta, de la un fost leal, secretar de partid și de la un fost deținut politic – fără motive serioase – timp de 17 ani?!?

Miercuri, 28 Decembrie 1994

Multe s-au întâmplat. N-am mai scris nimic. Am vrut să mă odihnesc. Să dorm.

Vremea e bună. Zermatt-ul e acoperit de zăpadă. Dar nu multă, ca de obicei. La schi încă n-am fost. Poate nici nu mă voi mai duce. Anii trec. Scheletul omului devine tot mai fragil. O cădere, chiar în zăpadă, mi-ar putea fi periculoasă.

Ce s-a întâmplat, în aceste patru zile?

Crăciunul l-am petrecut împreună, noi doi, Elisabeth și eu. Liniștit. Am citit *Soldiers of misfortune* - Washington's secret betrayal of american POW in the Soviet Union. Argumentația e simplă și concludentă. La Yalta, Stalin a insistat ca toți cetățenii sovietici să fie repatriați în URSS, la sfârșitul războiului. Pentru ca să fie sigur că toți, dar absolut toți, deci și cei care nu vroiau s-o facă, vor merge înapoi, Sovieticii au păstrat mulți occidentali în URSS ca ostatici. Ăștia și mulți alții, de pe urma războaielor din Koreea, Vietnam, spioni etc., n-au mai putut părăsi URSS-ul. Autoritățile occidentale, cele din SUA în special, au pretins, pur și simplu, că nu mai există nici un occidental în URSS (Siberia). Deci, n-au mai luptat pentru eliberarea celor peste 23.000 de americani și 8.000 de britanici. Au fost pur și simplu, abandonați. Zguduitoare carte.

Ieri, Mărgărita îmi citește scurta notiță din *Evenimentul Zilei*, semnată de Marcela Feraru, că „Ion Rațiu va fi numit ambasador în Marea Britanie". Cu subtitlul: „Afirmă surse parlamentare atât din coaliție, cât și din Opoziție". Eu nu știu nimic. Nimeni nu mi-a vorbit de așa ceva.

Alaltăieri, Luni 27 Decembrie, am fost la Nick și la Tania Oppenheim la cină. Și Peter Green cu băieții lui acolo. Plus fetele Oppenheim. Mama Taniei arată foarte bine. Dar soțul ei a murit acum vreo câteva luni. N-am stat mult. Prea mă interogau despre situația politică.

Cotidianul a publicat și știrea că Marțian Dan a atacat ziarul nostru. I-am oferit să accepte un post în compartimentul de difuzare al ziarului.

Un gazetar de origine română, Dan Dumitrescu, a venit cu soția lui, elvețiancă și cu băiatul lor de 9 ani și jumătate, să mă vadă. Mare lucru n-am aflat. E un admirator al meu, îmi spune??!

Gabrielescu, la televizor, l-a lăudat pe Iliescu. El e cel mai bun dintre toți posibilii candidați la Președinția României.

Mare agitație. Toată lumea se delimitează de el. După multe încercări, Șerban Madgearu a reușit să ia un interviu lui Coposu, care, la început, se ferea să vorbească „pentru că e sub tratament medical". Mărgărita îmi spune că a luat o atitudine fermă. „A vrut să-și dea demisia (Gabrielescu). Dar, l-am oprit. A fost o greșeală".

„Ce face Penețeaua asta?" mă întreabă Mărgărita. Sunt tare întristat să aud că, acum, și prietenii noștri se referă la PNȚCD, cu zeflemitoarea expresie: „Penețeaua". Aici am ajuns, sub conducerea lui Coposu!!

Vineri, 30 Decembrie 1994

Am citit, ieri și astăzi, cartea lui Christopher Ogden, *Life of the Party*. E viața, biografia unei englezoaice, pe care și eu am cunoscut-o, Pamela Digby Churchill Harriman. Mama prietenului meu Winston Churchill, deputatul conservator, nepotul marelui Churchill. Foarte bine scrisă.

Am citit totul, cuvânt cu cuvânt. Pamela e cu trei ani mai tânără decât mine. Acum e ambasadoarea Statelor Unite la Paris. Remarcabilă personalitate. Observ că Alfred și Pie Friendly îi sunt prieteni apropiați. Și mie. Trebuie să-i vorbesc lui Winston.

Altfel, nimic remarcabil. Războiul în Cecenia continuă. Parcă înadins, ca să se demonstreze că Moscova insistă să rămână o putere imperială. În Bosnia se speră ca armistițiul, negociat de fostul Președinte Carter, să țină etc. Cum spunea Erik Maria Remarque: „Nimic nou pe Frontul de Vest". Dar oamenii mor. Fără rost!

Sâmbătă, 31 Decembrie 1994

Toată ziua am vegetat. Anul care s-a scurs nu putea să fie mai rău.

Știrile sunt proaste, din toate părțile. Doar Nicolae îmi trimite un lung FAX cu o propunere ca Matt Lowe, insula noastră din Caraibe, să fie vândută ca să se construiască o mulțime de vile, vândute în prealabil membrilor unei Societăți a Tinerilor Președinți de Consilii de Administrație. Cam ăsta e titlul. Ar fi bine să vindem insula. Dar să reținem și noi parte din ea.

E ora locală 23.05. Deci miezul nopții s-a săvârșit la București. **Suntem, acolo, deja în 1995.** Aici au început focurile de artificii. Poziția chalet-ului nostru e excepțională. Priveliște fantastică deasupra văii. Anul acesta parcă iluminația și varietatea focurilor de artificii e mai reușită decât oricând. Așa mi s-a părut mie, în tot cazul.

Indrei ne-a telefonat. Din Frome, și Ioana din Melbourne. Ce bucurie...

INDICE DE NUME

A

Acu, Dumitru 57
Adamesteanu, Gabriela 34, 38, 41
Adams, Gerry 165
Adrianopoulos, Andreas 122
Albright, Madeleine III, 15, 16, 19
Albu (dr.) 53
Albu, Alexandru 33, 54, 250
Alecu, Paul 67, 265
Alexandris, Christos 29, 159, 172
Alexandroaia (VOA) 244
Alexandru III, Împărat 253
Alexandru, Ioan 67, 116
Alston, Hugh 65, 66
Amery, Julian 147
Ana, Regina 13, 23, 82, 86, 87, 149, 151, 152
Anagnoste, Victor 202, 208, 234
Anastasiu, Călin 58
Anderssen, Rolf (Trolle) 13, 19, 73, 92, 137
Andreescu, Dan 137
Andro, Marioara 50
Andro, Valer 50
Andronic, Nicolae 179, 193, 209, 238-240
Andronic, Octavian 285, 286
Anghelescu, Ioan 93
Anghelescu, Ionuț 98, 144, 165, 167, 200
Antonescu, Ion (gral) 37, 52, 150
Arachelian, Vartan 10, 20, 48, 65, 108, 208
Arafat, Yasser 74, 137
Ardant, Philippe 104
Ardelean, Teodor 21
Argeșanu, Valentin 67
Arghezi, Tudor 193
Arion, Constantin dr. 94, 173
Aristide, Jean Bertrand 183
Astaiev (Turkmenistan) 77
Aster, Sidney 82
Asztalos, Ferenc 251, 253
Atwood, Brian 174, 175
Augustus, Împărat 176
Avram, Iancu 198, 218, 234
Avram, Marcel 129, 286

B

Babaioana, Dumitru 30
Babiuc, Victor 133
Bache, Andrew 7, 29, 30, 63, 116, 160, 191, 192, 203, 249, 262, 264
Bache, Shan 203
Baciu, Daniela 40, 65
Badinter, Robert 106
Baican, M. (dr.) 189, 266

Noiembrie 1994, Ion Raţiu şi Karsten Voigt, Preşedintele Adunării Parlamentare a NATO

Am stat de-o parte de la alegerile din 1992 încoace, deoarece Coposu n-a vrut ca eu să joc un rol în conducerea partidului şi, mai ales, a Convenţiei Democratice. Ce puteam să fac? Dacă mă opuneam aş fi creat o sciziune în Partid, o slăbire a lui. Am preferat să mă estompez şi să dau cât am putut în direcţia integrării noastre în structurile occidentale, în special în NATO, prin activitatea mea la Adunarea Atlanticului de Nord.

Trustul de presă
RH
PRINTING& PUBLISHING

ISBN 973-85082-6-6